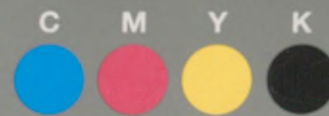


Grey Scale #13



Part Code
ST1316

DANES
-PICTA
.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19



*Metodyka
szkolenia taktycznego
drużyny i plutonu
ciężkich karabinów
maszynowych*



WYDAWNICTWO
MINISTERSTWA
OBRONY
NARODOWEJ



***Metodyka
szkolenia taktycznego
drużyny i plutonu
ciężkich karabinów
maszynowych***



WYDAWNICTWO
MINISTERSTWA
OBRONY
NARODOWEJ

Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej
Czytelność: 100% (nie dotyczy kolorów)

**M E T O D Y K A
SZKOŁENIA TAKTYCZNEGO
DRUŻYNY i PLUTONU
CIĘŻKICH KARABINÓW
MASZYNOWYCH**

PODRĘCZNIK



WYDAWNICTWO MINISTERSTWA OBRONY NARODOWEJ

1 9 5 7

celu. Jeżeli powyższe zasady nie są przestrzegane, dowódca plutonu zatrzymuje grupę kontratakującą i za pomocą sygnału nakazuje schować nieprzyjacielskie cele, po czym wzywa do siebie dowódców drużyn, wskazuje im popełnione błędy i powtarza działania.

Następnie dowódca plutonu podaje żołnierzowi, wyznaczonemu do pozorowania nieprzyjaciela, sygnał, aby zapozorował wycofywanie się nieprzyjaciela i stawia zadanie ścigania ogniem wycofującego się nieprzyjaciela. Po wyjściu grupy pozorującej kontratak na wysokość spalonego budynku dowódca plutonu zaznaja pluton z ostatnią sytuacją: „Większość sił nieprzyjaciela, które włamały się w rejon naszej obrony, została zniszczona. Nieliczne niedobitki nieprzyjaciela wycofały się za przedni skraj naszej obrony”, po czym nakazuje drużynom kolejno przejść na główne stanowiska ogniowe. Dowódca plutonu wymaga przy tym, aby dowódcy drużyn po zajęciu przez drużyny głównych stanowisk ogniowych wydali zarządzenia mające na celu uzupełnienie amunicji i przygotowali drużyny do ewentualnego odparcia ponownych ataków nieprzyjaciela.

Po przerobieniu ostatniego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu omawia zajęcie.

1957 r.

PRZYKŁADOWY PLAN-KONSPEKT DOWÓDCY PLUTONU CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH

PLAN-KONSPEKT

PRZEPROWADZENIA ZAJĘCIA Z MUSZTRY BOJOWEJ Z 1 PL CKM I KP

Temat — Działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych w czasie natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela.

Cel — 1. Nauczyć pluton ciężkich karabinów maszynowych zgranych dział w walce w głębi obrony nieprzyjaciela.
2. Dać praktykę dowódcom drużyn w kierowaniu ogniem i przesuwaniu ciężkich karabinów maszynowych podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela.
3. Doskonalić praktyczne nawyki żołnierzy drużyn ciężkich karabinów maszynowych w walce o głębi obrony nieprzyjaciela.

Czas — 4 godziny.

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 2; figury bojowe „popiersie” — 2; makieta działa przeciwpancernego — 1; kołatki — 2; świece dymne — 4; naboje ćwiczebne — 20; chorągiewki — 2 (biała i czerwona); cekaemowo-moździerzowe zestawy odkażające wz. PMDK—3.

Przebieg zajęcia

Sygnaly do pozorowania działania nieprzyjaciela:

- zapozorowanie wycofania się nieprzyjaciela — krażenie czerwona chorągiewką;
- zapozorowanie kontrataku nieprzyjaciela — biała i czerwona chorągiewka podniesione kilkakrotnie na wysokość ramion;
- wytoczenie makiety działa przeciwpancernego i zapozorowanie ognia nabojami ćwiczebnymi — czerwona chorągiewka podniesiona do góry, a biała na wysokość ramion;
- przejście całej pozoracji na skraj lasu „Zielony” — czerwona chorągiewka podniesiona dwa razy do góry i szybko opuszczona w dół;
- zapalenie świec dymnych — czerwona i biała chorągiewka skrzyżowane nad głową;
- przejście szeregowca Wasilewskiego w krzaki przy wzgórzu „Okragle” — machanie na boki białą chorągiewką podniesioną do góry;
- pokazanie celu nr 4 i 5 na te same sygnały co i dla celów nr 1 i 2;
- schować cel nr 3 — czerwona i biała chorągiewka wyciągnięte w bok na wysokość ramion;
- pokazać cel nr 3 — czerwona i biała chorągiewka podniesiona nad głową;
- przejście szeregowca Wesołowskiego i Morawskiego na wzgórze „Pochyle” — machanie na boki czerwona chorągiewką podniesioną do góry;
- schować cel nr 2 — biała chorągiewka podniesiona nad głową;
- pokazać cel nr 2 — biała chorągiewka podniesiona na wysokość ramion;
- schować cel nr 1 — czerwona chorągiewka podniesiona nad głową;
- pokazać cel nr 1 — czerwona chorągiewka podniesiona na wysokość ramion;

Zagadnienia szkoleniowe:

Omówienie zajęcia — 10 min.

Odkażanie i dezaktywacja broni, sprzętu, umundurowania oraz częściowe zabiegi sanitarne stanu osobowego — 25 min.

Działanie w terenie skazonym bojowymi środkami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi — 15 min.

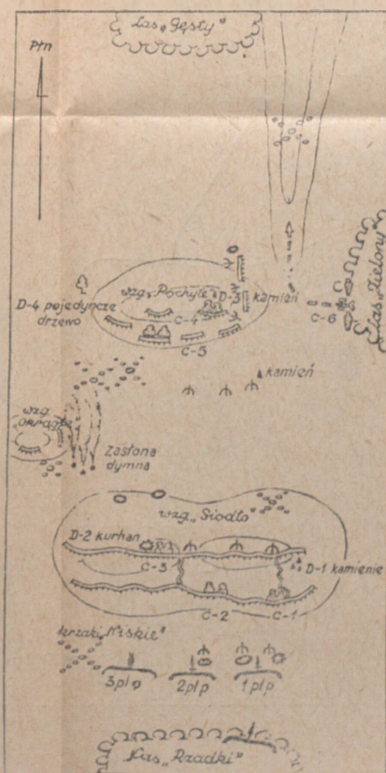
Umocnienie zdobytych punktów terenowych i odparcie kontrataku nieprzyjaciela — 35 min.

Wsparcie ogniem natarcia pododdziałów piechoty — 30 min.

Zmiana stanowisk ogniowych pod przykryciem zasłony dymnej — 25 min.

Zajęcie i zmiana stanowisk oraz wsparcie ogniem natarcia pododdziałów piechoty — 35 min.

Podanie tematu i celu zajęcia, zagadnień szkoleniowych, sprawdzenie znajomości zasad regulaminowych i postawienie zadań do przerobienia pierwszego zagadnienia szkoleniowego — 15 min.



PRZYKŁADOWY PLAN-KONSPEKT DOWÓDCY DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH

PLAN-KONSPEKT

PRZEPROWADZENIA ZAJĘCIA Z MUSZTRY BOJOWEJ Z 1 DRUŻYNĄ CKM 2 PL CKM

Temat — Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w obronie w nocy.

Cel — Nauczyć żołnierzy umiejętnego działania w obronie w nocy w składzie drużyny.

Czas — 3 godziny.

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „biegnący” — 2; toporek — 1; latarka sygnałowa — 1; naboje ćwiczebne — 6; rakiety — 3; rakietnica — 1; kołatka — 1.

Przebieg zajęcia

Sygnaly do pozorowania dziania nieprzyjaciela:

- zaporować ogień ckm — zataczanie koła białym światłem latarki;
- zaporować atak piechoty nieprzyjaciela — zataczanie koła czerwonym światłem latarki;
- zaporować załamanie się ataku nieprzyjaciela i wycofanie się na podstawie wyjściową do natarcia — zataczanie koła zielonym światłem latarki.

Nieprzyjaciela pozoruje szeregowiec Cielecki.



Zagadnienia szkoleniowe:

W ciągu dnia

Podanie tematu i celu zajęcia, zagadnień szkoleniowych, sprawdzenie u żołnierzy znajomości zasad regulaminowych odnośnie tego tematu oraz krótkie wyjaśnienie podstawowych właściwości działań drużyny w obronie w nocy.

Postawienie drużynie zadania — 10 min.

Przygotowanie stanowiska ogniowego i ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy — 65 min.

Z nastaniem ciemności

Sposoby prowadzenia ognia w nocy — 25 min.

Odparcie ataku nieprzyjaciela ogniem bezpośrednim (przy oświetlaniu terenu) i ogniem zawczasu przygotowanym (bez oświetlania terenu) — 35 min.

Zmiana stanowiska ogniowego przed świtem — 15 min.

Omówienie zajęcia — 10 min.

DLA PAMIĘCI

Redaktor techn.: H. Malczewska

Korektor: M. Kochanowicz

Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej
Warszawa 1958. Wydanie I

Objętość (z wklejką): 11,40 ark. wyd., 16,25 ark. druk.,
papier: fotograw. VII kl. 65 g. Format: 70x100/32
Fabryka Papieru w Myszkowie
Oddano do składu 6. 06. 57. Podpis do druku 22. 11. 57
Druk. ukończono 30. 11. 57. Zam. nr 418/C-7 z dn. 4. 06. 57.
Wojskowa Drukarnia w Gdyni
C.W. 32236



P 18

76679/

1.

355R : 355.23a

Opracował zespół oficerów
GŁÓWNEGO ZARZĄDU SZKOLENIA BOJOWEGO

WSTĘP
CZĘŚĆ I
CZĘŚĆ II
CZĘŚĆ III
CZĘŚĆ IV
CZĘŚĆ V
CZĘŚĆ VI
CZĘŚĆ VII
CZĘŚĆ VIII
CZĘŚĆ IX
CZĘŚĆ X
CZĘŚĆ XI
CZĘŚĆ XII
CZĘŚĆ XIII
CZĘŚĆ XIV
CZĘŚĆ XV
CZĘŚĆ XVI
CZĘŚĆ XVII
CZĘŚĆ XVIII
CZĘŚĆ XIX
CZĘŚĆ XX
CZĘŚĆ XXI
CZĘŚĆ XXII
CZĘŚĆ XXIII
CZĘŚĆ XXIV
CZĘŚĆ XXV
CZĘŚĆ XXVI
CZĘŚĆ XXVII
CZĘŚĆ XXVIII
CZĘŚĆ XXIX
CZĘŚĆ XXX
CZĘŚĆ XXXI
CZĘŚĆ XXXII
CZĘŚĆ XXXIII
CZĘŚĆ XXXIV
CZĘŚĆ XXXV
CZĘŚĆ XXXVI
CZĘŚĆ XXXVII
CZĘŚĆ XXXVIII
CZĘŚĆ XXXIX
CZĘŚĆ XL
CZĘŚĆ XLI
CZĘŚĆ XLII
CZĘŚĆ XLIII
CZĘŚĆ XLIV
CZĘŚĆ XLV
CZĘŚĆ XLVI
CZĘŚĆ XLVII
CZĘŚĆ XLVIII
CZĘŚĆ XLIX
CZĘŚĆ L
CZĘŚĆ LI
CZĘŚĆ LII
CZĘŚĆ LIII
CZĘŚĆ LIV
CZĘŚĆ LV
CZĘŚĆ LVI
CZĘŚĆ LVII
CZĘŚĆ LVIII
CZĘŚĆ LIX
CZĘŚĆ LX
CZĘŚĆ LXI
CZĘŚĆ LXII
CZĘŚĆ LXIII
CZĘŚĆ LXIV
CZĘŚĆ LXV
CZĘŚĆ LXVI
CZĘŚĆ LXVII
CZĘŚĆ LXVIII
CZĘŚĆ LXIX
CZĘŚĆ LXX
CZĘŚĆ LXXI
CZĘŚĆ LXXII
CZĘŚĆ LXXIII
CZĘŚĆ LXXIV
CZĘŚĆ LXXV
CZĘŚĆ LXXVI
CZĘŚĆ LXXVII
CZĘŚĆ LXXVIII
CZĘŚĆ LXXIX
CZĘŚĆ LXXX
CZĘŚĆ LXXXI
CZĘŚĆ LXXXII
CZĘŚĆ LXXXIII
CZĘŚĆ LXXXIV
CZĘŚĆ LXXXV
CZĘŚĆ LXXXVI
CZĘŚĆ LXXXVII
CZĘŚĆ LXXXVIII
CZĘŚĆ LXXXIX
CZĘŚĆ LXXXX
CZĘŚĆ LXXXXI
CZĘŚĆ LXXXXII
CZĘŚĆ LXXXXIII
CZĘŚĆ LXXXXIV
CZĘŚĆ LXXXXV
CZĘŚĆ LXXXXVI
CZĘŚĆ LXXXXVII
CZĘŚĆ LXXXXVIII
CZĘŚĆ LXXXXIX
CZĘŚĆ LXXXXX

5
355R



WYDAWCA: WYDZIAŁ WYDAWNICZY
WARSZAWA

1951

SPIS TREŚCI

	Str.
Wstęp	5
Przeznaczenia i działanie pododdziałów ciężkich karabinów maszynowych w walce	6
Zasady metodyki szkolenia taktycznego drużyny i plutonu ciężkich karabinów maszynowych	9
Drużyna ciężkich karabinów maszynowych w natarciu	18
Temat — Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w ataku	24
Temat — Natarcie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w głębi obrony nieprzyjaciela	45
Temat — Właściwości działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych podczas natarcia w mieście	64
Temat — Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w ataku w nocy	75
Drużyna ciężkich karabinów maszynowych w obronie	89
Temat — Organizacja obrony drużyny ciężkich karabinów maszynowych	98
Temat — Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych podczas odpierania ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela	120
Temat — Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w obronie w nocy	145
Temat — Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych wyznaczonej do prowadzenia ognia sztyletowego	157
Pluton ciężkich karabinów maszynowych w natarciu	165
Temat — Działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych w czasie ataku	171

	Str.
Temat — Działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych w czasie natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela	185
Temat — Działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych podczas natarcia w mieście	200
Pluton ciężkich karabinów maszynowych w obronie	210
Temat — Działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych podczas organizacji obrony	217
Temat — Działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych podczas odpierania ataku nieprzyjaciela	237
Załączniki (na końcu książki):	
Załącznik nr 1. Przykładowy plan-konspekt dowódcy plutonu ciężkich karabinów maszynowych	
Załącznik nr 2. Przykładowy plan-konspekt dowódcy drużyny ciężkich karabinów maszynowych	

WSTĘP

Szkolenie taktyczne jest podstawowym przedmiotem w szkoleniu pododdziałów. Na zajęciach szkolenia taktycznego wykorzystuje się i w dalszym ciągu doskonalą znajomości oraz nawyki nabyte przez żołnierzy podczas zajęć z innych przedmiotów szkolenia bojowego. Na szczeblu drużyny i plutonu ciężkich karabinów maszynowych szkolenie taktyczne prowadzi się z zasady metodą musztry bojowej. Celem zajęć prowadzonych metodą musztry bojowej jest nauczyć techniki wykonywania poszczególnych czynności z zakresu taktyki, bez których nie osiągnie się należytego zgrania pododdziałów podczas wykonywania przez nie różnych zadań bojowych na ćwiczeniach taktycznych. Zajęcia z musztry bojowej prowadzi się zarówno w dzień, jak i w nocy, w różnym terenie, w warunkach napadu chemicznego nieprzyjaciela i w warunkach użycia broni atomowej.

Podręcznik niniejszy przeznaczony jest jako pomoc dla dowódców drużyn i plutonów ciężkich karabinów maszynowych. Zawiera on przykłady organizacji i prowadzenia zajęć z musztry bojowej z drużyną i plutonem ciężkich karabinów maszynowych na zasadnicze tematy natarcia i obrony.

Sposoby przygotowywania i prowadzenia zajęć z musztry bojowej podane są przykładowo, nie mogą więc służyć jako szablon. W każdym konkretnym wypadku dowódca organizuje i przeprowadza zajęcia

z uwzględnieniem warunków, w jakich znajduje się pododdział ciężkich karabinów maszynowych.

Szkolenie bojowe wojsk wymaga od dowódców twórczej inicjatywy i ciągłego wyszukiwania nowych, doskonalszych metod szkolenia, z uwzględnieniem zmian zachodzących w prowadzeniu współczesnej walki.

PRZEZNACZENIE I DZIAŁANIE PODODDZIAŁÓW CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W WALCE

We współczesnej walce ogólnowojskowej duże znaczenie ma ogień automatyczny broni strzeleckiej. Najbardziej potężną bronią automatyczną piechoty są ciężkie karabiny maszynowe, których ogień we współdziałaniu z ogniem innych środków przyczynia się do pomyślnego wykonania zadania bojowego przez pododdziały piechoty w walce.

Ciężkie karabiny maszynowe mają dużą szybkostrzelność i stateczność w czasie strzelania oraz umożliwiają prowadzenie celnego ognia. Ogień ich wykorzystuje się do zwalczania odkrytych i zamaskowanych celów nieprzyjaciela na odległości do 1000 m. Pododdziały ciężkich karabinów maszynowych prowadzą także walkę z nisko lecącymi i nurkującymi samolotami nieprzyjaciela oraz niszczą jego spadochroniarzy w powietrzu i na ziemi.

Stosunkowo mały ciężar i nieduży rozmiar zapewnia ruchliwość ciężkich karabinów maszynowych i możliwość użycia ich bezpośrednio w ugrupowaniu bojowym pododdziałów piechoty we wszystkich rodzajach walki.

Pluton ciężkich karabinów maszynowych jest pododdziałem ogniowym kompanii piechoty i wykorzystuje się go z zasady drużynami do wzmacniania plutonów piechoty w walce.

Ciężkie karabiny maszynowe działając w ugrupowaniu bojowym piechoty niszczą swym ogniem i obezwładniają siłę żywą oraz środki ogniowe nieprzyjaciela, przez co umożliwiają w natarciu zdecydowane posuwanie się pododdziałów piechoty naprzód, a w obronie — uporczywe utrzymywanie zajmowanych pozycji.

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych przydzielona do plutonu piechoty podlega dowódcy plutonu piechoty i wykonuje postawione przez niego zadania.

W walce, zależnie od sytuacji, pluton ciężkich karabinów maszynowych z zasady będzie przydzielany drużynami do plutonów piechoty lub niekiedy może działać w całości w składzie kompanii piechoty.

Jeżeli pluton ciężkich karabinów maszynowych działa w całości (wyjątkowych wypadkach), wówczas jego dowódca znajduje się w miejscu, skąd najdogodniej jest dowodzić plutonem.

Jeżeli pluton ciężkich karabinów maszynowych przydziela się drużynami do pododdziałów piechoty, wówczas dowódca plutonu znajduje się przy jednej z drużyn, działającej na najbardziej ważnym kierunku i dowodzi plutonem za pomocą komend, sygnałów i znaków dowodzenia.

Aby drużyny ciężkich karabinów maszynowych nie pozostawały w tyle za tyralierą piechoty, dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych obowiązany jest kierować w odpowiednim czasie zmianą stanowisk ogniowych i przesuwaniem karabinów maszynowych.

Współczesna walka wymaga od wojsk wysokiego wyszkolenia, dużej ruchliwości, umiejętnego wykorzystania siły ognia własnej broni, pełnego napięcia sił fizycznych i moralnych, nieugiętej woli zwycięst-

wa, żelaznej dyscypliny, wysokiej organizacji i zwartości bojowej.

W natarciu, w warunkach użycia broni atomowej, szczególne znaczenie ma inżynierska rozbudowa podstawy wyjściowej do natarcia pod względem obrony przeciwoatomowej. Największe niebezpieczeństwo dokonania napadu atomowego przez nieprzyjaciela zagraża wojskom w czasie zajmowania podstawy wyjściowej. Dlatego też przy zajmowaniu podstawy wyjściowej wyjątkowo duże znaczenie ma przestrzeganie wszystkich zasad maskowania. Nieprzestrzeganie zasad maskowania może ułatwić nieprzyjacielowi wykrycie naszego przygotowania do natarcia i wykonanie uderzenia atomowego. Natarcie po uderzeniu atomowym powinno być prowadzone w szybkim tempie, z maksymalnym napięciem sił moralnych i fizycznych wszystkich żołnierzy. Należy stale pamiętać, że zdecydowane natarcie i nieodłączny pościg za nieprzyjacielem są najlepszą gwarancją należytego zabezpieczenia przed skutkiem użycia przez nieprzyjaciela broni atomowej. Utrzymanie ciągłej i bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem jest niezbędne podczas natarcia w warunkach zastosowania broni atomowej.

Odcinki terenu skażonego, o wysokim natężeniu promieniowania, należy pokonywać zdecydowanym ruchem naprzód. Odcinki niebezpiecznego skażenia oraz ogniska pożarów należy w miarę możliwości obchodzić.

W obronie inżynierskie umocnienie terenu powinno zapewnić ochronę składu osobowego, uzbrojenia i sprzętu bojowego nie tylko przed pociskami artyleryjskimi i zwykłymi bombami lotniczymi, lecz również i przed bronią atomową. Po uderzeniu atomowym nieprzyjaciela pododdziały ciężkich karabinów maszynowych powinny umieć prowadzić walkę bez

łączności z sąsiadami i z wyższym przełożonym. Każda drużyna powinna całkowicie wykonać swoje zadanie bojowe.

Dowódca drużyny (plutonu) powinien dokładnie znać swoich żołnierzy, szkolić ich i stale wychowywać w duchu patriotyzmu, dumy narodowej, przywiązania do postępowych i rewolucyjnych tradycji narodu polskiego oraz wojska polskiego.

Dowódca drużyny powinien także wpajać żołnierzom nienawiść do wrogów Ojczyzny, nieugiętą wolę zwycięstwa, czujność rewolucyjną, gotowość w każdej chwili do obrony niepodległości, suwerenności i granic Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, wychowywać wszystkich żołnierzy w bezwzględnym posłuszeństwie przełożonym oraz w stałej gotowości do ochrony ich w walce, wyrabiać u podwładnych takie cechy żołnierskie, jak zdecydowanie, zdyscyplinowanie, odwagę, wytrzymałość i inicjatywę.

ZASADY METODYKI SZKOLENIA TAKTYCZNEGO DRUŻYNY I PLUTONU CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH

Zasadniczym przedmiotem w szkoleniu pododdziałów i oddziałów w całości jest szkolenie taktyczne. Nauczanie wszystkich pozostałych przedmiotów powinno mieć na celu zapewnienie wysokiego poziomu szkolenia taktycznego.

Na zajęciach ze szkolenia taktycznego wykorzystuje się i w dalszym ciągu doskonalą się znajomości oraz nawyki, które żołnierze nabyli podczas zajęć ze szkolenia ogniowego, musztry, szkolenia saperckiego, chemicznego i z innych przedmiotów szkolenia bojowego.

Szeregowcy, podoficerowie i oficerowie uczą się na ćwiczeniach taktycznych prowadzenia działań bo-

jowych w każdej porze roku, doby, w różnym terenie i w warunkach jak najbardziej zbliżonych do sytuacji bojowej.

Szkolenie taktyczne pododdziału ciężkich karabinów maszynowych ma na celu przygotowanie drużyny i plutonu ciężkich karabinów maszynowych do zabezpieczenia ogniem pododdziałów piechoty we wszystkich rodzajach walki oraz nauczanie dowódców pododdziałów ciężkich karabinów maszynowych organizowania i prowadzenia walki w ścisłym współdziałaniu z pododdziałami piechoty, jak również pododdziałami innych rodzajów wojsk w różnych warunkach sytuacji bojowej, w warunkach użycia broni atomowej i innych współczesnych środków walki.

Podczas szkolenia taktycznego drużyny i plutony ciężkich karabinów maszynowych należy nauczyć:

1. Umiejętnego działania w natarciu wspólnie z pododdziałami piechoty:

- przygotowywania i zajmowania stanowisk ogniowych;
- prowadzenia rozpoznania nieprzyjaciela oraz terenu na kierunku ataku;
- przygotowywania danych do prowadzenia ognia, prowadzenia ognia podczas przygotowania ataku, nieprzerwanego wspierania ataku pododdziałów piechoty oraz walki w głębi obrony nieprzyjaciela;
- zmiany stanowisk ogniowych;
- umacniania zdobytego terenu i odpierania kontrataków nieprzyjaciela.

2. Umiejętnego działania w obronie wspólnie z pododdziałami piechoty:

- wybierania i urządzania stanowisk ogniowych;
- studiowania terenu w pasie (sektorze) ostrzału;

- przygotowywania danych do prowadzenia ognia i utrzymywania łączności ogniowej z sąsiadami;
- odpierania ataku nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony;
- prowadzenia walki z nieprzyjacielem, który włamał się w głąb obrony;
- wspierania kontrataku pododdziałów piechoty.

3. Działania podczas prowadzenia walki w mieście, w lesie, zimą, w nocy itd., działania w ubezpieczeniu marszowym i na postoju, prowadzenia walki z nisko lecącymi i nurkującymi samolotami nieprzyjaciela oraz zwalczania jego spadochroniarzy w powietrzu i na ziemi.

Przygotowanie drużyny i plutonu ciężkich karabinów maszynowych do skomplikowanych działań w walce jest najważniejszym zadaniem szkolenia pododdziałów ciężkich karabinów maszynowych; osiąga się to przede wszystkim na zajęciach z musztry bojowej.

Na zajęciach z musztry bojowej drużyny i plutony ciężkich karabinów maszynowych przerabiają wszystkie zagadnienia związane z działaniem w walce.

Podczas przerabiania każdego zagadnienia szkoleniowego poszczególne jego elementy (czynności) powtarza się tyle razy, aż zostaną one całkowicie przez żołnierzy opanowane. Elementy zagadnienia szkoleniowego przerabia się w następującej kolejności: najpierw dowódca objaśnia krótko sposób wykonania danej czynności, potem wzorowo ją sam wykonuje, a następnie szkoleni przez niego żołnierze trenują wykonywanie tej czynności.

Poszczególne czynności danego zagadnienia szkoleniowego przerabia się najpierw oddzielnie, a następnie w celu przerobienia zagadnienia szkolenio-

wego w całości — powtarza się wszystkie czynności łącznie.

Do przerabiania następnych zagadnień szkoleniowych można przejść tylko po dokładnym opanowaniu poprzedniego zagadnienia.

Zajęcia z musztry bojowej przeprowadza się jako jednostronne, na tle nieskomplikowanej sytuacji bojowej, którą stwarza się dla lepszego zrozumienia i wnikliwego opanowania danych działań, przy czym dla każdego zagadnienia szkoleniowego sytuacja bojowa może być inna.

Na zajęciach z musztry bojowej działanie nieprzyjaciela pozoruje się tylko w takim zakresie, jaki jest konieczny do treningu żołnierzy i pododdziałów w prowadzeniu ognia i obserwacji. Nieprzyjaciela pozoruje się pojedynczymi żołnierzami (grupami), nakietami lub figurami bojowymi. Ogień (własny i nieprzyjaciela) może być pozorowany wskaźnikami, nabojami ćwiczebnymi, petardami i innymi środkami pozoracji. Działanie nieprzyjaciela powinno być dla szkółonych niespodziewane.

Na zajęcia z musztry bojowej pododdziały wyprawia się w pełnym składzie, w oporządzeniu ćwiczebnym, z etatową bronią oraz z indywidualnymi środkami obrony przeciwchemicznej i sprzętem saperskim.

Zajęcia z drużyną przeprowadza osobiście dowódca drużyny, z wyjątkiem tych zajęć, których przeprowadzenie bierze na siebie dowódca plutonu.

Dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych i dowódca kompanii piechoty kierują przygotowaniem dowódców drużyn do zajęć i kontrolują ich pracę, a zajęcia na tematy najbardziej ważne i skomplikowane przeprowadzają z drużyną sami.

Zajęcia z musztry bojowej z plutonem ciężkich karabinów maszynowych przeprowadza dowódca plu-

tonu, z wyjątkiem tych zajęć, których przeprowadzenie bierze na siebie dowódca kompanii piechoty.

Dowódca plutonu obowiązany jest każde zajęcie dokładnie przemyśleć i przygotować, zorganizować jego materiałowe zabezpieczenie i dać niezbędne wskazówki dowódcom drużyn.

Jakość zajęcia z musztry bojowej z drużyną i plutonem ciężkich karabinów maszynowych zależy od metodycznego przygotowania dowódców tych pododdziałów. Im lepiej dowódca ma opanowaną metodykę szkolenia, tym wyższa będzie jakość zajęć z musztry bojowej.

Zajęcia można przeprowadzić prawidłowo tylko wówczas, gdy dowódca sam dobrze zna postanowienia regulaminów i instrukcji, dokładnie podaje komendy i umie krótko objaśniać, wzorowo pokazywać oraz stanowczo żądać od szkolonych opanowania przerabianych zagadnień szkoleniowych.

Umiejętność właściwego organizowania i pouczającego przeprowadzenia zajęć z musztry bojowej osiąga się przez uporczywą i wytrwałą pracę dowódców nad doskonaleniem swoich znajomości i metodycznych nawyków oraz przez systematyczną praktykę w dowodzeniu i bezpośrednim szkoleniu swych pododdziałów.

Do organizacji i przeprowadzenia każdego zajęcia z musztry bojowej dowódcy drużyn i plutonów powinni podchodzić twórczo, stale doskonalić i stosować najlepsze metody szkolenia. Zawsze należy dążyć do tego, aby każde zajęcie było pouczające, by brali w nim aktywny udział szkoleni oraz by zapewniało opanowanie wszystkich zagadnień i czynności.

W celu podniesienia metodycznego przygotowania dowódców drużyn i plutonów oraz osiągnięcia jednolitości w metodach szkolenia oraz wychowania podwładnych wyżsi dowódcy przeprowadzają z dowód-

camy drużyn i plutonów zajęcia instruktorsko-metodyczne i pokazowe.

Każde zajęcie z musztry bojowej powinno być dokładnie przygotowane. Po otrzymaniu wskazówek do przeprowadzenia zajęcia rozpoczyna się osobiste przygotowanie dowódcy. Do prowadzenia zajęcia dowódca plutonu (drużyny) może przygotować się w następującej kolejności: najpierw zapoznaje się z tematem zajęcia, celem i zagadnieniami szkoleniowymi podanymi w rozkładzie zajęć; następnie studiuje odpowiednie punkty regulaminów, instrukcji i literaturę związaną z danym tematem oraz ustala organizację i przebieg zajęcia; potem wybiera i ocenia teren, zapewniający najbardziej pouczające przeprowadzenie zajęcia i określa odcinki terenu do przeprowadzenia zajęć z każdą drużyną. Z kolei określa on, w jakiej kolejności należy przerabiać zagadnienia szkoleniowe, gdzie i w jaki sposób pozorować nieprzyjaciela. Decyzję swoją dowódca nanosi na schemat, ustala materiałowe zabezpieczenie zajęć, przeprowadza kalkulację czasu przeznaczanego na przerobienie każdego zagadnienia szkoleniowego, na omówienie, domarsz i powrót z zajęć. Po zakończeniu pracy w terenie dowódca plutonu (drużyny) sporządza plan-konspekt, według którego przeprowadza zajęcia, przestrzegając kolejności przerobienia wszystkich elementów każdego zagadnienia szkoleniowego. Plan-konspekt może być sporządzony w różnej formie: opisowo, graficznie lub w rodzaju krótkich notatek. We wszystkich wypadkach plan-konspekt powinien zawierać: nazwę tematu, cel zajęcia, zagadnienia szkoleniowe, czas przeznaczony na przerobienie każdego zagadnienia, czas i miejsce przeprowadzenia zajęcia oraz zabezpieczenie materiałowe.

Oprócz osobistego przygotowania się do prowadze-

nia zajęcia dowódca drużyny (plutonu) powinien zwrócić szczególną uwagę na przygotowanie pododdziału do zajęć i na przygotowanie żołnierzy wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela.

Podczas przygotowywania żołnierzy do zajęć należy im wyjaśnić zagadnienia szkoleniowe, które przewidziane są do przerobienia na zajęciach, oraz zorganizować studiowanie postanowień regulaminów i instrukcji związanych bezpośrednio z danym tematem. Czas na przygotowanie żołnierzy do kolejnych zajęć oraz czas na przeprowadzenie instruktażu z żołnierzami wyznaczonymi do pozorowania działań nieprzyjaciela w terenie wyznacza w każdym konkretnym przypadku zależnie od warunków, w jakich się oddział (pododdział) znajduje, dowódca oddziału (pododdziału). W celu przygotowania podoficerów do kolejnych zajęć dowódca plutonu w niektórych wypadkach może wykorzystać skrzynię z piaskiem.

Żołnierzy wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela należy zawczasu dokładnie przećwiczyć bezpośrednio na tym odcinku terenu, gdzie będzie przeprowadzane zajęcie.

Należy przy tym wskazać: gdzie, na jaki sygnał i jakie pokazywać cele, jak pozorować tych ogień nabojami ćwiczebnymi, jak kierować figurami bojowymi i makietami pozorującymi nieprzyjaciela.

Dowódca drużyny (plutonu) przeprowadza zajęcia z musztry bojowej przykładowo w następującej kolejności:

1. Po przybyciu na miejsce zajęcia dowódca podaje temat i cel zajęcia, sprawdza wiadomości żołnierzy z zakresu zasadniczych postanowień regulaminów i instrukcji dotyczących danego zajęcia i, jeżeli zachodzi potrzeba, wyjaśnia ich treść.

2. Po upewnieniu się, że wszyscy żołnierze prawidłowo zrozumieli temat i cel zajęcia oraz opanowali

zasadnicze postanowienia regulaminów i instrukcji, dowódca drużyny (plutonu) przystępuje do praktycznego przerabiania zagadnień szkoleniowych.

Każde zagadnienie szkoleniowe przerabia się kolejno, według elementów. Dowódca wymaga od żołnierzy prawidłowego, dokładnego i szybkiego wykonywania wszystkich działań. Jeżeli szkoleni popełnią błędy, dowódca krótko je omawia i wymaga ich usunięcia, a w razie potrzeby ponownie pokazuje, jak należy działać prawidłowo. Kiedy jedno zagadnienie szkoleniowe zostanie przerobione i całkowicie opanowane przez żołnierzy, dowódca przechodzi do następnego zagadnienia przerabiając je w taki sam sposób. Po przerobieniu wszystkich zagadnień oddzielnie dowódca, jeżeli czas na to pozwala, może powtórzyć wszystkie zagadnienia w całości.

Podczas całego przebiegu zajęć dowódca zwraca szczególną uwagę na dokładne i jednolite wykonywanie poszczególnych czynności oraz wymaga od podwładnych aktywnego udziału w zajęciach, przejawiania rozsądnej inicjatywy, pomysłowości i prawidłowego wykonywania wszystkich czynności.

Na zajęciach dowódca znajduje się tam, skąd może dokładnie widzieć wszystkich żołnierzy swego pododdziału, wydawać komendy i kierować żołnierzami wyznaczonymi do pozorowania nieprzyjaciela.

Każde zajęcie z musztry bojowej powinno zakończyć się krótkim omówieniem. W celu omówienia zajęcia dowódca drużyny (plutonu) robi zbiórkę drużyny (plutonu) w takim miejscu, skąd można dobrze obserwować cały cdcinek terenu, na którym było przeprowadzone zajęcie.

Praktyka szkoleniowa wykazuje, że zajęcie najlepiej jest omówić w następującej kolejności: przypomnieć temat i cel zajęcia, omówić stopień opanowania każdego zagadnienia szkoleniowego, wskazać

na najbardziej pouczające i dokładnie wykonywane czynności żołnierzy (drużyn) oraz popełnione błędy i ich przyczyny, podać charakterystyczny przykład z działań bojowych drugiej wojny światowej, podać ocenę działania każdego żołnierza (drużyny).

Po omówieniu zajęcia z pododdziałem wskazane jest, by dowódca plutonu zebrał oddzielnie podoficerów i omówił popełnione przez nich błędy oraz ustalił, co każdy z nich powinien opanować do następnego zajęcia.

Doskonalenie szkolenia bojowego drużyny i plutonu ciężkich karabinów maszynowych, ich zgrywanie i przerabianie współdziałania z pododdziałami piechoty przeprowadza się na ćwiczeniach taktycznych i ćwiczeniach taktycznych ze strzelaniem amunicją bojową.

Ćwiczenia taktyczne co do sposobu i metody prowadzenia znacznie różnią się od zajęć z musztry bojowej. Na ćwiczeniach taktycznych szkoli się nie tylko pododdziały, lecz i ich dowódców. Dowódca nabywa praktycznych nawyków w organizacji walki i dowodzeniu pododdziałem. Warunki, w jakich prowadzi się ćwiczenia, są jak najbardziej zbliżone do sytuacji bojowej. Na ćwiczeniach taktycznych w pełni pozoruje się nieprzyjaciela i sąsiadów.

DRUŻYNA CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W NATARCIU

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych w natarciu z zasady przydzielana jest do plutonu piechoty lub niekiedy działa w składzie swego plutonu.

Głównym zadaniem drużyny ciężkich karabinów maszynowych w natarciu jest wspieranie pododdziałów piechoty w czasie ataku i walki w głębi obrony, podczas umacniania przez pododdziały piechoty opalonej rubieży oraz przy odpieraniu kontrataków nieprzyjaciela.

Jeżeli drużyna ciężkich karabinów maszynowych działa w składzie swego plutonu, to zadanie bojowe dowódca drużyny otrzymuje od dowódcy swego plutonu. Jeżeli drużyna została przydzielona do plutonu piechoty, to zadanie bojowe dowódca drużyny otrzymuje od dowódcy plutonu piechoty. W pierwszym i drugim przypadku drużyna ciężkich karabinów maszynowych w natarciu działa w tyralierze pododdziału piechoty i nie powinna odrywać się od jego ugrupowania bojowego.

Zadanie bojowe dowódca drużyny otrzymuje w terenie zazwyczaj po zajęciu podstawy wyjściowej do natarcia. Po otrzymaniu zadania dowódca drużyny powinien zastanowić się, w jaki sposób drużyna będzie zabezpieczała ogniem wykonanie zadania przez pododdział piechoty, a następnie zorganizować obser-

wację nieprzyjaciela oraz obserwację sygnałów swego dowódcy plutonu i sygnałów dowódcy pododdziału piechoty. Po zorganizowaniu obserwacji dowódca drużyny najpierw wyjaśnia, gdzie znajduje się nieprzyjaciel, jak są rozmieszczone jego środki ogniowe, transeje, rowy łączące i zapory na kierunku natarcia pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona. Z kolei wyjaśnia on, do jakich celów i kiedy drużyna powinna prowadzić ogień, ile na to zużyje naboju, gdzie w grupowaniu bojowym pododdziału piechoty będzie się posuwać drużyna karabinów maszynowych podczas pokonywania zapór. Następnie dowódca drużyny zastanawia się, jak najlepiej wykorzystać teren w celu wykonania otrzymanego zadania.

Przed wydaniem rozkazu bojowego dowódca drużyny orientuje żołnierzy w terenie.

Podczas przeprowadzania zajęć z musztry bojowej dowódca drużyny wydaje niepełny rozkaz bojowy, podając tylko niezbędne wiadomości, a mianowicie: dozory, wiadomości o nieprzyjacielu, zadanie bojowe swojej drużyny i zadanie plutonu (jeżeli drużyna działa w składzie plutonu), zadanie pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona, czas gotowości bojowej, zadanie bezpośrednich sąsiadów i miejsce stanowisk ogniowych. Oprócz tego dowódca drużyny podaje obsłudze znaki umówione i sygnały dowodzenia.

Podczas stawiania zadania bojowego dowódca drużyny ponadto podaje: gdzie i jak będzie posuwać się drużyna, jak należy przekraczać zapory przez wykonane przejścia oraz sygnały i sposoby wskazywania celów.

Po wydaniu rozkazu bojowego i sprawdzeniu jego znajomości przez żołnierzy dowódca drużyny organizuje pracę żołnierzy przy urządzeniu stanowisk

ogniowych i przystępuje do przygotowania danych do prowadzenia ognia.

Po przygotowaniu danych do prowadzenia ognia dowódca drużyny sprawdza gotowość drużyny do wykonania zadania bojowego i melduje dowódcy plutonu ciężkich karabinów maszynowych lub dowódcy pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona, o gotowości drużyny do natarcia.

W czasie artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowania ataku drużyna ciężkich karabinów maszynowych prowadzi ogień do odcinków tranzei nieprzyjaciela lub do celów wskazanych przez dowódcę plutonu ciężkich karabinów maszynowych albo też przez dowódcę pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona. Komendy do otwarcia i przerwania ognia podaje dowódca drużyny na sygnał (komendę) tych dowódców.

W czasie artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowania ataku na rozkaz wyższego dowódcy może być podany sygnał alarmu atomowego, na który wszyscy żołnierze drużyny nakładają indywidualne środki obrony przeciwochemicznej (maski przeciwgazowe) i zajmują przygotowany schron lub schronisko przedpiersiowe. Ciężki karabin maszynowy wstawia się do niszy i zakrywa trwałą zasłoną (tarczą). Po odwołaniu alarmu atomowego drużyna ciężkich karabinów maszynowych szybko zajmuje stanowisko ogniowe i przygotowuje się do prowadzenia ognia.

Dowódca drużyny po otrzymaniu sygnału lub komendy o przygotowaniu się do ataku podaje komendę: „Drużyna, przygotować się do ataku”. Na tę komendę żołnierze sprawdzają dopasowanie oporządzenia, aby nic nie przeszkadzało w posuwaniu się, oraz przygotowują karabin maszynowy do zmiany stanowiska ogniowego. Na sygnał „Atak” dowódca dru-

żyny podaje komendę: „*Drużyna — NAPRZÓD*”. Na tę komendę żołnierze zdejmują ciężki karabin maszynowy ze stanowiska ogniowego i posuwają się naprzód razem z pododdziałem piechoty nie odrywając się od niego. Zapory drużyna ciężkich karabinów maszynowych przekracza przez wykonane przejście, w sposób jej wskazany.

Jeżeli przy podejściu pododdziału piechoty do zapór lub w czasie przechodzenia przez przejście nieprzyjaciel otworzy ogień do atakujących pododdziałów, dowódca drużyny obowiązany jest natychmiast ogniem karabinu maszynowego zniszczyć wykryty cel i wesprzeć pododdział piechoty podczas posuwania się przez przejście i rozwijania się w tyralierę po pokonaniu zapór. Po zniszczeniu celu nieprzyjaciela drużyna natychmiast dołącza do tyraliery pododdziału piechoty.

W czasie ataku i walki w głębi obrony nieprzyjaciela drużyna ciężkich karabinów maszynowych ogniem z krótkich zatrzymań niszczy punkty ogniowe nieprzyjaciela, które utrudniają posuwanie się pododdziału piechoty. Dowódca drużyny prowadzi ciągłą obserwację nieprzyjaciela, sąsiadów, sygnałów wyższych dowódców, wykrywa i ocenia cele, określa rodzaj ognia i ilość naboju, podaje komendy do zniszczenia lub obezwładnienia wykrytych celów, kieruje posuwaniem się drużyny, nie dopuszczając do pozostawiania jej w tyle za tyralierą piechoty, oraz podejmuje środki w celu uzupełnienia zużytej amunicji.

Po wykryciu kilku celów dowódca drużyny ocenia ich ważność i w pierwszej kolejności niszczy te cele, które mogą zatrzymać lub zmniejszyć tempo natarcia pododdziału piechoty. Ogień otwiera się w miarę możliwości z bliskich odległości i w najbardziej dogodnych momentach: gdy cel można razić niespo-

dziewanie, gdy cel skupia się, podstawia skrzydło lub podnosi się na całą swą wysokość i gdy cel jest najlepiej widoczny.

Podczas zmiany stanowiska ogniowego zależnie od terenu i ognia nieprzyjaciela drużyna ciężkich karabinów maszynowych przesuwa karabin maszynowy na kołach, przez popychanie lub przenosi na rękach w stanie złożonym lub rozłożonym. W razie konieczności drużyna może posuwać się na transporterze opancerzonym lub samochodzie. Zmianę stanowiska ogniowego przeprowadza się zgodnie z otrzymanymi uprzednio wskazówkami lub na komendę dowódcy pododdziału piechoty albo dowódcy plutonu ciężkich karabinów maszynowych. Przed rozpoczęciem ataku przez pododdział piechoty na obiekt znajdujący się w głębi obrony nieprzyjaciela drużyna ciężkich karabinów maszynowych przygotowuje atak, prowadząc ogień z największym natężeniem, a następnie, pozostając na stanowisku ogniowym, wspiera atak ogniem.

Kiedy pododdział piechoty atakuje nieprzyjaciela, drużyna ciężkich karabinów maszynowych dołącza do niego i działa w dalszym ciągu w jego ugrupowaniu bojowym.

Odcinki terenu skażonego bojowymi środkami promieniotwórczymi lub trwałymi środkami trującymi drużyna ciężkich karabinów maszynowych pokonuje w indywidualnych środkach obrony przeciwichemicznej (maska przeciwgazowa, narzutka-podściół, pończochy ochronne, kombinezon ochronny itd.).

Napotkany odcinek terenu skażonego drużyna pokonuje zdecydowanym ruchem naprzód. Jadąc samochodem lub transporterem opancerzonym drużyna powinna pozamykać szyby boczne i przednie, przykryć żaluzje oraz ukryć broń przed zakurzeniem.

Przy okopywaniu się w terenie skażonym należy zdjąć skażoną warstwę ziemi i ostrożnie odrzucić ją na bok, w kierunku, w którym wieje wiatr, starając się nie zakurzyć siebie i sąsiadów.

Kontratak nieprzyjaciela drużyna ciężkich karabinów maszynowych odiera wspólnie z pododdziałami piechoty, odcina piechotę nieprzyjaciela od czołgów i niszczy ją. Stanowisko ogniowe do odparcia kontrataku nieprzyjaciela drużyna ciężkich karabinów maszynowych zajmuje zazwyczaj na skrzydle pododdziału piechoty w takim miejscu, aby umożliwiała ono odparcie kontratakującej piechoty nieprzyjaciela i dalsze wsparcie natarcia pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona. Po odparciu kontrataku drużyna naciera dalej w ugrupowaniu bojowym pododdziału piechoty. Wycofującego się nieprzyjaciela drużyna niszczy ogniem, szybko i śmiało wysuwając się do przodu.

Podczas umacniania zdobytego terenu drużyna ciężkich karabinów maszynowych zajmuje stanowisko ogniowe w ugrupowaniu bojowym pododdziału piechoty według wskazówek dowódcy pododdziału i przygotowuje ogień dla odparcia możliwych kontrataków nieprzyjaciela.

Dowódca drużyny określa odległości do dozorów, wskazanych przez wyższego dowódcę, przygotowuje dane do prowadzenia ognia, kieruje pracami przy urządzeniu okopu dla drużyny i maskowaniu go oraz uzgadnia współdziałanie z sąsiadami w czasie odparcia kontrataku nieprzyjaciela.

Jeżeli w czasie natarcia drużyna ciężkich karabinów maszynowych zostanie wyznaczona do zwalczania nisko lecących samolotów nieprzyjaciela, to z chwilą ukazania się celu powietrznego dowódca drużyny otwiera do niego ogień samodzielnie.

Poniżej podane są przykłady organizacji i przeprowadzenia przez dowódcę drużyny ciężkich karabinów maszynowych zajęć z musztry bojowej z drużyną na zasadnicze tematy natarcia.

Temat — DZIAŁANIE DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W ATAKU

Cel — nauczyć żołnierzy zgranych działań w składzie drużyny podczas ataku na zawczasu przygotowaną obronę nieprzyjaciela.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. *Przygotowanie ataku.* Przygotowanie i zajęcie stanowiska ogniowego. Rozpoznanie nieprzyjaciela i terenu na kierunku ataku. Działanie w czasie napadu atomowego i chemicznego nieprzyjaciela. Przygotowanie danych do prowadzenia ognia. Wykonanie zadań ogniowych podczas przygotowywania ataku.
2. *Atak.* Działanie drużyny z chwilą wyruszenia pododdziału piechoty do ataku. Pokonywanie zapór. Ciągłe wspieranie ogniem ataku pododdziałów piechoty.

Czas — 3 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń.

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 2; figury bojowe „popiersie” — 1; figury bojowe „stojący” — 2; kołatka — 1; chorągiewki do kierowania — 2 (biała i czerwona); naboje ćwiczebne — 7; cekaemowo-moździerzowy zestaw odkażający wz. PMDK — 1.

Organizacja zajęcia

W celu przeprowadzenia zajęcia na placu ćwiczeń wybiera się taki odcinek terenu, który umożliwia przerobienie wszystkich zagadnień szkoleniowych danego tematu.

Taki odcinek terenu powinien mieć:

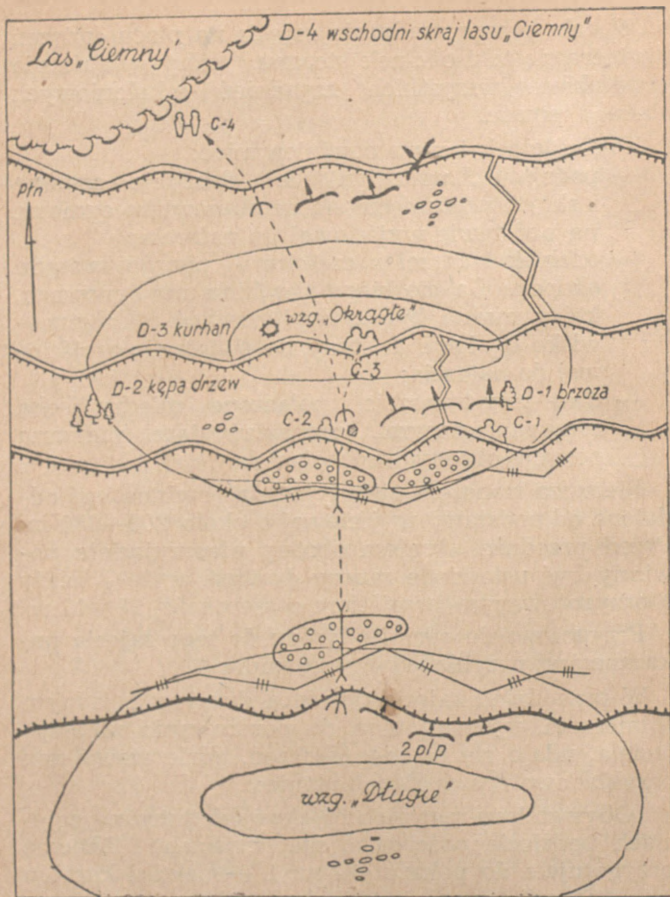
- podejście umożliwiające drużynie szybkie i skryte wysunięcie się na stanowisko ogniowe na podstawie wyjściowej do natarcia;
- odcinek tranzei z częściowo przygotowanym okopem dla ciężkiego karabinu maszynowego, który można byłoby wykorzystać jako stanowisko ogniowe drużyny na podstawie wyjściowej do natarcia;
- dwie-trzy tranzeje, połączone między sobą rowami łączącymi, przedstawiające pierwszą pozycję obrony nieprzyjaciela.

Pierwsza tranzeja nieprzyjaciela powinna być oddalona od podstawy wyjściowej o około 200—250 m. Przed przednim skrajem obrony nieprzyjaciela powinny być ustawione zapory drutowe w 2—3 rzędy z przygotowanym przejściem o szerokości 10—12 m.

Przygotowanie odcinka terenu do tego zajęcia pokazane jest przykładowo na rysunku 1.

W przeddzień zajęcia dowódca drużyny z jednym żołnierzem, wyznaczonym do pozorowania nieprzyjaciela, udaje się na plac ćwiczeń, gdzie stawia mu przykładowo następujące zadanie:

„Obywatel szeregowiec Piórkowski, jutro na zajęciach będziecie pozorować nieprzyjaciela. Obecnie przygotujcie do pokazu cel nr 1 — „ciężki karabin maszynowy“ w pierwszej tranzei nieprzyjaciela przy styku z rowem łączącym, cel nr 2 — „strzelec“ — również w pierwszej tranzei obok dużego



Rys. 1. Szkic odcinka terenu do zajęć

kamienia, cel nr 3 — „ciężki karabin maszynowy“ — w drugiej transzei 100 m w prawo od kurhanu, cel nr 4 — „kontratakująca grupa“ — na południowo-wschodnim skraju lasu „Ciemny“.

Jutro, po zakończeniu zajęć związanych z zajmowaniem i urządzaniem stanowiska ogniowego, pójdziecie na mój rozkaz do celu nr 1, gdzie zajmiecie stanowisko ogniowe, zamaskujecie się i będziecie obserwować moje sygnały.

Na mój sygnał „biała chorągiewka podniesiona do góry” pokażecie cel nr 1 i zaczniecie pozorować kołatką ogień ciężkiego karabinu maszynowego. Na sygnał „czerwona i biała chorągiewka podniesiona do góry” schowacie cel nr 1.

Na sygnał „biała chorągiewka w lewej ręce wyciągniętej w bok” przejdziecie szybko transzeją do celu nr 2 (przy kamieniu) i pokażecie go najpierw przy kamieniu, a następnie przy krzaku.

Na sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona do góry” przejdziecie skrycie do celu nr 3, pokażecie cel i oddacie dwa strzały nabojami ćwiczebnymi, a na sygnał „czerwona i biała chorągiewka podniesiona do góry” schowacie cel.

Gdy drużyna pokona zapory przez wykonane przejście i osiągnie pierwszą transzeję nieprzyjaciela, ponownie pokażecie cel nr 3, oddacie dwa strzały nabojami ćwiczebnymi i będziecie pozorować kołatką ogień ciężkiego karabinu maszynowego.

Następnie na sygnał „biała chorągiewka w lewej, a czerwona w prawej ręce, wyciągnięte w bok” przejdziecie do celu nr 4, a na sygnał „biała chorągiewka w prawej ręce wyciągniętej w bok” pokażecie cel i oddacie trzy strzały nabojami ćwiczebnymi.

Na sygnał „krażenie czerwoną chorągiewką nad głową” schowacie cel nr 4 i powrócicie do drużyny zabierając ze sobą figury bojowe.

Pó postawieniu zadania dla szeregowca i sprawdzeniu, czy należycie je zrozumiał, dowódca drużyny nakazuje mu przerobić praktycznie te wszystkie czynności bez strzelania nabojami ćwiczebnymi.

Przebieg zajęcia

Przed wyjściem na zajęcia dowódca drużyny robi zbiórkę drużyny w dwuszerogu i sprawdza jej gotowość do zajęcia: obecność żołnierzy, przepisowe umundurowanie, dopasowanie oórzędzenia, stan uzbrojenia i materiałowe zabezpieczenie.

Po przybyciu w rejon zajęcia na południowe stoki wzgórz „Długie” dowódca drużyny robi zbiórkę drużyny w szeregu i podaje szeregowcom temat zajęcia, jego cel i zagadnienia szkoleniowe. Następnie sprawdza znajomość przez żołnierzy podstawowych zasad regulaminowych związanych z przerabianym tematem i w tym celu zadaje im na przykład takie pytania sprawdzające: jakie zadania wykonuje drużyna ciężkich karabinów maszynowych w czasie artyleryjskiego przygotowania ataku? W jaki sposób przygotowuje się stanowisko ogniowe dla ciężkiego karabinu maszynowego? Jak sporządza się dane do prowadzenia ognia z ciężkiego karabinu maszynowego? Następnie omawia te pytania, na które dane były nieprawidłowe lub niewyczerpujące odpowiedzi.

Po upewnieniu się, że żołnierze prawidłowo rozumieją zasady regulaminowe związane z przerabianym tematem, dowódca drużyny wyprowadza drużynę na podstawę wyjściową do natarcia na północne stoki wzgórz „Długie” (patrz rys. 1) i orientuje żołnierzy w terenie na przykład w sposób następujący: „Na wprost przed nami kurhan, dalej prawy skraj lasu — północ” (wskazuje w terenie). Po wykonaniu

zwrotu w tył dowódca wskazuje: „Krzaki — południe”; w ten sam sposób wskazuje wschód i zachód. Następnie dowódca drużyny podaje umówione nazwy przedmiotów terenowych: „My znajdujemy się na północnych stokach wzgórza „Długie“, na wprost przed nami wzgórze „Okrągłe“, dalej za wzgórzem las — „Ciemny“ itd.

Po zorientowaniu żołnierzy w terenie i podaniu im umówionych nazw przedmiotów terenowych dowódca drużyny wskazuje dozory: nr 1 — brzoza, nr 2 — kępa drzew, nr 3 — kurhan, nr 4 — wschodni skraj lasu „Ciemny”.

Po sprawdzeniu, jak żołnierze zapamiętali wskazane dozory i umówione nazwy przedmiotów terenowych, dowódca drużyny stawia drużynie na przykład takie zadanie:

„Nieprzyjaciel broni się na zawczasu przygotowanych pozycjach, jego pierwsza transzeja przebiega wzdłuż południowych stoków wzgórza „Okrągłe“, druga — wzdłuż grzbietu wzgórza, trzecia — na wysokości południowego skraju lasu „Ciemny”.

Wykryte środki ogniowe: cel nr 1 — ciężki karabin maszynowy w pierwszej transzei przy styku z rowem łączącym, cel nr 2 — strzelec — również w pierwszej transzei obok dużego kamienia, cel nr 3 — ciężki karabin maszynowy w drugiej transzei, 100 m w prawo od kurhanu. Przed przednim skrajem nieprzyjaciela wykryto zapory drutowe w trzy rzędy i pole minowe (przebieg transzei, środki ogniowe i zapory drutowe wskazuje dowódca w terenie).

Drugi pluton piechoty atakuje nieprzyjaciela na wzgórzu „Okrągłe”, niszczy jego siłę żywą i środki ogniowe w pierwszej i drugiej transzei, a następnie naciera w kierunku wschodniego skraju lasu „Ciemny” (wskazuje).

Nasza drużyna została przydzielona do drugiego plutonu piechoty.

Zadanie drużyny: podczas artyleryjskiego przygotowania ataku ze stanowiska ogniowego (wskazuje w terenie) zniszczyć cel nr 1, a w czasie natarcia posuwając się w tyralierze drugiego plutonu piechoty obezwładniać i niszczyć cele utrudniające natarcie”.

Po postawieniu zadania bojowego dowódca drużyny sprawdza znajomość jego u żołnierzy i przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Przygotowanie ataku

Przygotowanie ataku najlepiej jest rozpocząć od przygotowania i zajęcia stanowiska ogniowego, następnie przerobić zagadnienie prowadzenia rozpoznania nieprzyjaciela i terenu na kierunku ataku, działanie drużyny w czasie napadu atomowego i chemicznego nieprzyjaciela, szkolić w przygotowywaniu danych do prowadzenia ognia i wpajać kolejność czynności obsługi przy niszczeniu punktów ogniowych nieprzyjaciela w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku. Gdy wszystkie te czynności zostaną kolejno przerobione i opanowane, wskazane jest powtórzyć je w całości.

W celu przerobienia pierwszego elementu zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny podaje obłudze komendę do zajęcia stanowiska ogniowego: „*Drużyna, stanowisko ogniowe na załamaniu tranzhei (wskazuje w terenie), kierunek kurhan — „NA-PRZOD”*”.

Na tę komendę celowniczy i taśmowy powinni wysunąć ciężki karabin maszynowy na stanowisko ogniowe, ustawić go, załadować i prowadzić obserwację nieprzyjaciela w gotowości do natychmiasto-

wego otwarcia ognia. Amunicyjny powinien dostarczyć skrzynkę amunicyjną z taśmą, naładowaną nabojami szkolnymi.

Dowódca drużyny obserwuje, czy każdy żołnierz szybko i dokładnie wykonał komendę.

Jeżeli żołnierze, wysuwając się na stanowisko ogniowe, nie wykorzystują terenu i nie przestrzegają zasad maskowania, dowódca drużyny zatrzymuje drużynę, omawia popełnione przez żołnierzy błędy i pokazuje, jak należy działać prawidłowo, a jeśli trzeba, wraca drużynę w położenie wyjściowe i nakazuje powtórzyć zajmowanie stanowiska ogniowego.

Gdy obsługa prawidłowo zajmie stanowisko ogniowe i szybko przygotowuje się do prowadzenia ognia, dowódca drużyny nakazuje zdjąć ciężki karabin maszynowy ze stanowiska ogniowego i w tym celu podaje komendę: „ROZŁADUJ”. „Ciężki karabin maszynowy — W UKRYCIE”.

Po wykonaniu przez drużynę tej komendy dowódca drużyny wskazuje główny i dodatkowy sektor ostrzału oraz stawia obsłudze przykładowo następujące zadanie:

„Celowniczy, wasze stanowisko tu (wskazuje w terenie), obserwować w sektorze: na prawo dozór nr 1 — brzoza, na lewo dozór nr 2 — kępa drzew. Szczególną uwagę zwrócić na pierwszą i drugą transzeję nieprzyjaciela. Ja będę przy karabinie maszynowym, o wszystkich spostrzeżeniach natychmiast meldować mi głosem.

Taśmowy, urządzić i zamaskować stół dla ciężkiego karabinu maszynowego.

Amunicyjni, ob. szeregowiec Piórkowski i ob. szeregowiec Makowski, wykopać nisze na amunicję i do ukrycia karabinu maszynowego, schronisko przed-

piersiowe dla obsługi oraz zrobić schodki w transzei w celu szybkiego wyskoczenia obsługi przy wyruszeniu do ataku”.

Po postawieniu zadania każdemu żołnierzowi dowódca drużyny sprawdza czynności obsługi, podkreśla znaczenie wykonania nisz i schroniska przedpiersiowego w celu ochrony karabinu maszynowego oraz obsługi przed czynnikami rażącymi broni atomowej, wskazuje na popełniane błędy i objaśnia, w jaki sposób należy je usunąć, a w niektórych wypadkach pokazuje, jak należy prawidłowo wykonać poszczególne elementy stanowiska ogniowego. Aby każdy żołnierz przerobił praktycznie obowiązki obserwatora, dowódca drużyny zmienia obserwatorów co 10—15 minut.

Gdy stanowisko ogniowe zostanie urządzone i zamaskowane, dowódca drużyny nakazuje ustawić ciężki karabin maszynowy na stanowisku ogniowym, po czym omawia działanie każdego żołnierza, wskazując na popełnione błędy i ich przyczyny w czasie urządzania stanowiska i ustawiania karabinu maszynowego na stanowisku ogniowym.

Po krótkim omówieniu działania żołnierzy dowódca drużyny odchodzi na bok, przywołuje do siebie szeregowca Piórkowskiego i nakazuje mu skrycie przed drużyną wysunąć się do celu nr 1 i być gotowym do pokazywania celów.

Dowódca drużyny wraca następnie do drużyny i objaśnia: „Obecnie przejdziemy do przerobienia następnego elementu zagadnienia szkoleniowego — rozpoznania nieprzyjaciela i terenu na kierunku ataku. Przypominam, że zasadniczym sposobem rozpoznania celów nieprzyjaciela jest obserwacja. Dlatego też każdy z was powinien nauczyć się prowadzenia obserwacji nieprzyjaciela, szybko wykrywać cele i meldować o tym dowódcy. Po wykryciu celu nie-

przyjaciela należy o tym meldować krótko i dokładnie, na przykład: „Dozór nr 1, bliżej 50, w transzei — ckm”. Po przypomnieniu ogólnych zasad prowadzenia obserwacji i oceny celów nieprzyjaciela dowódca drużyny rozkazuje obsłudze zająć swoje miejsce przy ciężkim karabinie maszynowym.

Z chwilą osiągnięcia przez drużynę gotowości do prowadzenia ognia dowódca drużyny stawia zadanie wszystkim żołnierzom drużyny: „Obserwować w sektorze: na prawo dozór nr 1 — brzoza, na lewo dozór nr 2 — kępa drzew. O wszystkich spostrzeżeniach natychmiast meldować mi głosem”.

Po upewnieniu się, że zadanie zostało przez żołnierzy dokładnie zrozumiane, dowódca drużyny podaje sygnał żołnierzowi wyznaczonemu do pozorowania nieprzyjaciela: pokazać cel nr 1 (sygnał podaje się w ten sposób, by szkoleni nie widzieli go).

Natychmiast po ukazaniu się celu każdy żołnierz melduje o nim dowódcy drużyny. Jeżeli żołnierze nieprawidłowo określają i wskazują cel, dowódca drużyny wyjaśnia, na czym polegają ich błędy.

Następnie dowódca drużyny daje sygnał do pokazania celu nr 2 najpierw przy kamieniu, a następnie przy krzaku i trenując żołnierzy w szybkim wykrywaniu i określaniu celów żąda od nich prawidłowego i dokładnego meldunku o wykrytych celach.

Po uzyskaniu dobrych wyników w szybkim wykrywaniu i prawidłowym wskazywaniu celów przez żołnierzy dowódca drużyny przechodzi do przerabiania następnego elementu zagadnienia: „Działanie drużyny podczas atomowego i chemicznego napadu nieprzyjaciela”.

Przed przystąpieniem do przerabiania tego elementu zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny przypomina żołnierzom, jak należy działać, aby zachować gotowość bojową w warunkach atomowego

i chemicznego napadu nieprzyjaciela. Szczególną uwagę zwraca on na dokładną obserwację i szybkie rozpoznanie sygnałów atomowego i chemicznego napadu nieprzyjaciela oraz na szybkie nałożenie indywidualnych środków obrony przeciwchemicznej, podkreślając ich ważne znaczenie.

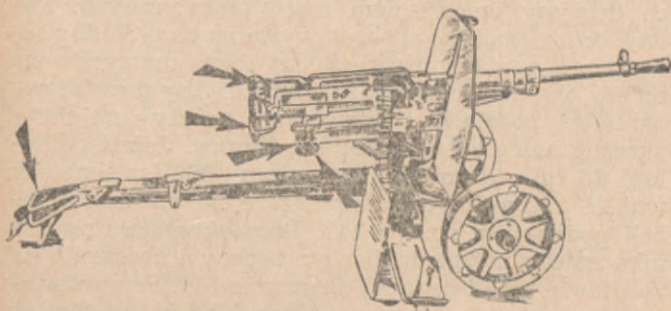
Następnie dowódca drużyny podaje sytuację: „Lotnictwo nieprzyjaciela wykonało uderzenie atomowe na tyły naszych wojsk i jednocześnie rozlewa trwałe środki trujące na ugrupowanie bojowe naszych pododdziałów”, po czym podaje komendę: „Gaz — narzutki wdziej”, i obserwuje, czy żołnierze szybko nałożyli maski przeciwgazowe, narzutki ochronne i nakryli ciężki karabin maszynowy narzutką ochronną lub podręcznymi materiałami.

Jeżeli żołnierze wykonują tę komendę wolno, dowódca drużyny wskazuje na ich błędy i powtarza ponownie działanie oraz przypomina, że czynności te były już przerabiane na zajęciach ze szkolenia chemicznego.

Gdy wszyscy żołnierze drużyny szybko i prawidłowo nałożą maski przeciwgazowe i narzutki ochronne oraz ochronią przed skażeniem ciałami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi ciężki karabin maszynowy, dowódca drużyny podaje komendę: „Narzutki zdejm, pończochy wdziej”, i rozkazuje oczyścić stanowisko ogniowe z ciał promieniotwórczych i kropel trwałych środków trujących łopatkami piechoty.

Dowódca drużyny podaje z kolei, w jakim stopniu został skażony ciałami promieniotwórczymi i środkami trującymi ciężki karabin maszynowy, po czym rozkazuje obsłudze przeprowadzić jego częściową dezaktywację i odkażanie. Dowódca drużyny podkreśla przy tym, że częściowe odkażanie przy skażeniu trwałymi środkami trującymi i częściową de-

zaktywację w przypadku skażenia ciałami promieniotwórczymi przeprowadza obsługa w przerwach ogniowych lub po ukończeniu ognia, bezpośrednio na stanowisku ogniowym bez rozkładania karabinu maszynowego. Szczególnie dokładnie oczyszcza się te części karabinu maszynowego, z którymi obsługa styka się w czasie prowadzenia ognia (rys. 2). Częściową



Rys. 2. Części karabinu maszynowego podlegające dezaktywacji w pierwszej kolejności

dezaktywację i odkażanie ciężkiego karabinu maszynowego przeprowadza obsługa za pomocą cekaemowo-moździerzowego zestawu odkażającego. Dowódca drużyny obserwuje, jak są wykonywane poszczególne czynności. Jeżeli obsługa niedostatecznie dokładnie przeprowadza dezaktywację i odkażanie ciężkiego karabinu maszynowego oraz nie przestrzega kolejności w wykonywaniu poszczególnych czynności, dowódca drużyny zwraca uwagę żołnierzy na te błędy i pokazuje, jak należy prawidłowo przeprowadzać dezaktywację i odkażanie.

Po upewnieniu się, że żołnierze opanowali zasady dezaktywacji i odkażania ciężkiego karabinu maszynowego w warunkach bojowych, dowódca drużyny

podaje komendę: „Maski i pończochy zdejm”, krótko omawia działanie drużyny w warunkach atomowego i chemicznego napadu nieprzyjaciela i przechodzi do przerabiania następnego elementu zagadnienia szkoleniowego „Przygotowanie danych do prowadzenia ognia”.

Przerabianie tego elementu rozpoczyna dowódca drużyny omówieniem zasad teoretycznych. Podaje on, że podczas przygotowywania danych do prowadzenia ognia z ciężkiego karabinu maszynowego należy określić celownik i szczerbik. Aby prawidłowo określić podziałkę celownika, należy najpierw określić odległość do celu lub dozoru. Jeżeli odległość do celu (dozoru) przewyższa 500 m, należy wnieść poprawkę na temperaturę na podstawie tabeli podanej na stronie 117. Przy określaniu szczerbika należy uwzględnić wiatr boczny i zboczenie na podstawie tabeli podanej na stronie 118. Przygotowane dane należy zapisywać na przykład w ten sposób: „Dozór nr 1 — brzoza, celownik 3, szczerbik 0, celować pod cel”.

Po podaniu żołnierzom niezbędnych wskazówek dotyczących przygotowania danych do prowadzenia ognia z ciężkiego karabinu maszynowego dowódca drużyny rozkazuje każdemu żołnierzowi samodzielnie przygotować dane do prowadzenia ognia do dozoru nr 1, przy tym podaje temperaturę i siłę wiatru (realne w dniu zajęć lub umowne).

Każdy żołnierz po otrzymaniu zadania powinien określić na oko odległość do podanego dozoru jednym z uprzednio wyuczonych sposobów, określić podziałkę celownika, odpowiadającą odległości do dozoru, uwzględnić niezbędne poprawki i ustalić nastawę celownika, a następnie określić nastawę szczerbika.

Gdy żołnierze przygotowują dane, dowódca drużyny

sprawdza je, wskazuje na popełnione błędy i objaśnia, jak należy je usunąć, a następnie trenuje żołnierzy w przygotowywaniu danych do innych dozorów.

Po upewnieniu się, że żołnierze opanowali sposób przygotowywania danych do prowadzenia ognia, dowódca drużyny przechodzi do przerabiania innego elementu zagadnienia — działania drużyny podczas niszczenia punktów ogniowych nieprzyjaciela w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku.

Dowódca drużyny mówi żołnierzom, że przed atakiem, w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku, dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych lub dowódca plutonu piechoty, do którego drużyna została przydzielona, może postawić drużynie zadanie zniszczenia lub obezwładnienia jakiegokolwiek celu w pierwszej lub drugiej transzei nieprzyjaciela albo też ostrzelania określonego odcinka transzei nieprzyjaciela.

Organizuje się wtedy nieprzerwaną obserwację wskazanego celu i przygotowuje się dane do prowadzenia ognia. Ogień z ciężkiego karabinu maszynowego otwiera się na ustalony sygnał.

Po krótkim omówieniu dowódca drużyny podaje: „Nasza drużyna w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku otrzymała zadania zniszczenia celu nr 1. Ogień otworzyć na mój rozkaz. Obserwator, prowadzić ciąglą obserwację celu nr 1, szczególnie z chwilą rozpoczęcia artyleryjskiego przygotowania ataku”.

Następnie dowódca drużyny sprawdza, jak zostało przez obsługę zrozumiane postawione zadanie, podaje początek artyleryjskiego przygotowania ataku i obserwuje, czy cała obsługa jest w gotowości do otwarcia ognia, po czym wywołuje cel nr 1 zwracając uwagę na obserwatora, jak szybko wy-

kryje on ukazanie się celu i czy prawidłowo złoży meldunek. Po otrzymaniu meldunku dowódca drużyny podaje komendę: „*Do ckm, 3, szczerbik 0, pod cel, punktowym, długimi seriami — OGNIA*”.

Na tę komendę celowniczy powinien otworzyć ogień, a obserwator i taśmowy — zameldować o wynikach obserwacji. Jeżeli wszystkie dane do otwarcia ognia były zawczasu przygotowane, karabin maszynowy wycelowany w cel i rodzaj ognia uprzednio określony, dowódca drużyny może ograniczyć się tylko do podania hasła — „*OGNIA*”.

Dla chwilowego przerwania ognia dowódca drużyny podaje komendę: „*Przerwij ogień*”, a dla całkowitego — „*Rozładuj*”.

Dowódca drużyny może rozkazać żołnierzom z obsługi, którzy nie są w danej chwili zajęci, prowadzić równocześnie ogień z broni osobistej do wskazanego celu.

Po przerobieniu sposobu prowadzenia ognia do celu dowódca drużyny szkoli obsługę w prowadzeniu ognia do odcinka transzei. W tym celu wskazuje odcinek transzei przeznaczony do ostrzelania i podaje komendę: „*Do pierwszej transzei nieprzyjaciela, 3, celować w przedpiersie naprzeciw kamienia, poszerzanym w lewo do krzaka, 100 naboí — OGNIA*”, a następnie śledzi prawidłowość wycelowania karabinu maszynowego i czynności celowniczego.

W taki więc sposób dowódca drużyny trenuje kolejno wszystkich żołnierzy drużyny w wykonywaniu czynności celowniczego i taśmowego.

Z chwilą gdy wszyscy żołnierze nauczą się szybko przygotowywać do walki i prowadzić ogień do wskazanych celów, dowódca drużyny, by przerobić zagadnienie szkoleniowe w całości, powtarza z dru-

zyną wszystkie czynności wykonywane w okresie przygotowania ataku.

Po powtórzeniu pierwszego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny krótko je omawia i przechodzi do następnego zagadnienia.

Atak

Przystępując do przerabiania drugiego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny wyjaśnia żołnierzom, w jaki sposób wykonuje się atak, po czym podaje, w jakiej kolejności należy to zagadnienie przerobić. Najpierw przerabia się technikę posuwania się drużyny podczas ataku w tyralierze pododdziału piechoty z pokonaniem zapór, a następnie przerabia się działanie drużyny w czasie niszczenia środków ogniowych nieprzyjaciela, utrudniających posuwanie się pododdziału piechoty. Na zakończenie wszystkie te czynności można powtórzyć w całości.

Po wyjaśnieniu obsłudze sposobu działania podczas ataku dowódca drużyny rozkazuje zająć stanowisko ogniowe. Gdy obsługa zajmie stanowisko ogniowe, dowódca drużyny podaje komendę: „Drużyna — przygotować się do ataku”, następnie nakazuje przygotować karabin maszynowy do przesuwania na kołach i obserwuje czynności obsługi.

Na tę komendę celowniczy z taśmowym powinni rozładować karabin maszynowy i przygotować go do zmiany stanowiska ogniowego. W tym celu celowniczy powinien opuścić w dół podnośnicę dolną tak, aby między ogonem składanym a pokrętką podnośnika mechanizmu podniesieniowego był luz na grubość palca, zamocować łuk podnośnicy dolnej zaciskiem podniesieniowym oraz zamocować dźwi-

gar w środkowym położeniu zaciskiem kierunkowym i podnośnik mechanizmu podniesieniowego śrubą zaciskową. Amunicyjni obowiązani są sprawdzić naładowanie taśm nabożowych, doładować broń osobistą i zabrać skrzynki amunicyjne z taśmami. Oprócz tego każdy żołnierz powinien przygotować granaty ręczne i dopasować oporządzenie tak, aby nic nie przeszkadzało podczas ataku.

Podczas sprawdzania gotowości obsługi do ataku dowódca drużyny wskazuje żołnierzom na popełnione błędy i nakazuje wykonać prawidłowo lub powtórzyć daną czynność.

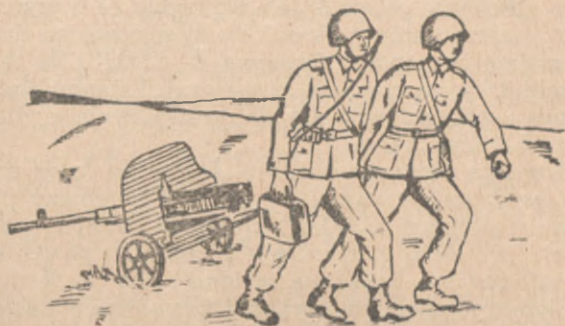
Kiedy obsługa prawidłowo wykona komendę: „Drużyna — przygotować się do ataku”, dowódca drużyny przerabia z kolei wyruszanie drużyny do ataku i posuwanie się w ataku z przekroczeniem zapór przez wykonane przejście. W tym celu podaje on komendę: „Drużyna — **NAPRZÓD**”.

Po podaniu komendy dowódca drużyny obserwuje, czy wszyscy żołnierze szybko wyskoczyli z transzei. Celowniczy powinien uchwycić karabin maszynowy prawą ręką za prawy uchwyt ogona i obrócić go ogonem do przodu. Taśmowy powinien wziąć w prawą rękę skrzynkę amunicyjną z taśmą naładowaną nabożami, lewą ręką uchwycić karabin maszynowy za lewy uchwyt ogona i wspólnie z celowniczym rozpocząć jednocześnie posuwanie się (rys. 3). Amunicyjni zabierają skrzynki amunicyjne i torbę z przyborami oraz posuwają się za karabinem maszynowym.

Jeżeli żołnierze niedostatecznie szybko wyskakują z transzei lub celowniczy z taśmowym nieprawidłowo biorą karabin maszynowy albo wolno posuwają się naprzód, dowódca drużyny podaje komendę „**WRÓĆ**”. Na tę komendę żołnierze powinni biegiem

powrócić w położenie wyjściowe i ponownie zająć swoje miejsca.

Dowódca drużyny podaje, kto i jakie popełnił błędy, a jeżeli jest to konieczne, pokazuje prawidłowy sposób wykonania i podaje komendę do powtórzenia działań.



Rys. 3. Przesuwanie ciężkiego karabinu maszynowego na kołach

Z chwilą gdy zostaną zgrane działania obsługi podczas wyruszania do ataku, dowódca drużyny nie zatrzymując posuwania się obsługi rozkazuje przekroczyć zapory przez wykonane przejście. W tym celu podaje komendę: „Drużyna, przez przejście w zaporach — *NAPRZÓD*” i obserwuje, czy obsługa szybko przekracza zapory i nie zatrzymując się posuwa się naprzód. Dowódca drużyny zwraca przy tym uwagę, aby obsługa przy przekraczaniu zapór nie zwalniała tempa posuwania się, a po ich przekroczeniu — utrzymywała nakazany kierunek.

Po przerobieniu techniki posuwania się przez przejście w zaporach dowódca drużyny przechodzi

do przerobienia działania drużyny podczas wsparcia ogniem ataku pododdziału piechoty i w tym celu podaje sytuację: „Pluton piechoty po opanowaniu pierwszej transzei nieprzyjaciela posuwa się w kierunku doзору nr 4” (wskazuje w terenie), a następnie podaje komendę: „Drużyna — *NAPRZÓD*” oraz sygnał dla żołnierza pozorującego działanie nieprzyjaciela: „Pokazać cel nr 3”. Po wykryciu celu przez obsługę i otrzymaniu meldunku o tym dowódca drużyny podaje komendę: „Drużyna — *STÓJ*”. Na tę komendę drużyna powinna szybko zająć stanowisko ogniowe i przygotować się do prowadzenia ognia do celu nr 3 (rys. 4).

Dowódca drużyny podaje: „*Dozór nr 3, w prawo 100, w drugiej transzei — ckm*”. Celowniczy powinien zameldować „*Widzę*”. Dowódca drużyny podaje dalej: „*Do ckm, 3, szczerbik 0, pod cel, punktowym zaryglowanym, krótkimi seriami*”. Na tę komendę celowniczy powinien szybko i prawidłowo nastawić celownik oraz szczerbik, wycelować karabin maszynowy do celu, zamocować podnośnik mechanizmu podniesieniowego i podać taśmowemu „*Gotów*”. Taśmowy natomiast powinien podać dowódcy drużyny sygnał o gotowości karabinu maszynowego do otwarcia ognia. Po zauważeniu sygnału dowódca drużyny podaje hasło „*OGNIA*”.

Dowódca drużyny obserwuje czynności celowniczego i taśmowego przy ładowaniu ciężkiego karabinu maszynowego i prowadzeniu ognia, dokładność ich meldunków, a oprócz tego sprawdza prawidłowość nastawienia celownika i wycelowania karabinu maszynowego do celu. Jeżeli przy sprawdzaniu okaże się, że karabin maszynowy jest niedokładnie wycelowany pod cel, nieprawidłowo nastawiony celownik lub szczerbik, dowódca drużyny objaśnia, że w wyniku takiego błędu cel nie zostanie zniszczony; przez

kilkakrotne powtórzenie tych czynności dowódca drużyny dąży do usunięcia błędów popełnionych przez celowniczego.

Gdy celowniczy wykona prawidłowo wszystkie czynności, dowódca drużyny podaje nową sytuację: „Cel został zniszczony, pluton piechoty posuwa się naprzód”, po czym podaje komendę: „*Drużyna, ckm na kołach, za mną (biegiem) — NAPRZÓD*” i obserwuje jej wykonanie.

Na tę komendę celowniczy i taśmowy powinni szybko przygotować karabin maszynowy do marszu i biegiem posuwać się naprzód. Amunicyjni powinni posuwać się za karabinem maszynowym.

Z chwilą rozpoczęcia posuwania się przez drużynę dowódca drużyny podaje sygnał żołnierzowi pozorującemu działanie nieprzyjaciela do przejścia do celu nr 4.

Przy wyjściu drużyny na północne stoki wzgórza „Okragłe” dowódca drużyny wywołuje cel nr 4 i żąda prawidłowego i dokładnego meldunku o ukazaniu się celu.



Rys. 4. Rozmieszczenie obsługi karabinu maszynowego na stanowisku ogniowym

Jeżeli meldunek został złożony prawidłowo, dowódca drużyny wskazuje stanowisko ogniowe i nakazuje jego zajęcie.

Gdy drużyna przygotowuje się do prowadzenia ognia (rys. 4), dowódca drużyny podaje komendę do zniszczenia celu.

Przy prawidłowych czynnościach obsługi dowódca drużyny podaje sygnał żołnierzowi pozorującemu działanie nieprzyjaciela — „schować cel nr 4”, nakazuje drużynie posuwać się naprzód, następnie zatrzymuje drużynę i wraca z nią na podstawę wyjściową i powtarza w całości wszystkie elementy danego zagadnienia szkoleniowego.

Po zakończeniu zajęć dowódca drużyny krótko je omawia; w tym celu robi zbiórkę drużyny w szeregu na północnych stokach wzgórza „Długie” frontem do wzgórza „Okragłe” tak, aby cały odcinek terenu, na którym zostało przeprowadzone zajęcie, był widoczny dla żołnierzy.

Zajęcie może być przez dowódcę drużyny omówione przykładowo w następujący sposób.

„Temat przeprowadzonego zajęcia — działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w ataku. Cel — nauczyć was zgranych działań w składzie drużyny podczas ataku. Drużyna ciężkich karabinów maszynowych powinna w czasie ataku działać w tyralierze pododdziału piechoty i z krótkich zatrzymań niszczyć ogniem punkty ogniowe nieprzyjaciela, utrudniające posuwanie się nacierających pododdziałów piechoty.

Jak na zajęciach działała nasza drużyna? Wszystkie zagadnienia szkoleniowe, które mieliśmy dzisiaj przerobić, zostały przez was opanowane; jednak popełniliście szereg błędów. Przy przerabianiu pierwszego zagadnienia szkoleniowego ukazujące się cele były wykrywane z opóźnieniem, meldunki o ich

ukazaniu się nie zawsze były dokładne, a przygotowanie danych do prowadzenia ognia z karabinu maszynowego odbywało się wolno. Przy przerabianiu drugiego zagadnienia szkoleniowego szczególnie wolno było przeprowadzane przygotowanie się do prowadzenia ognia z krótkich zatrzymań". Następnie dowódca drużyny powinien podać, jakie skutki mogłyby popełnione błędy wywołać na polu walki. Dobrze jest podać przykład działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych z drugiej wojny światowej. Z kolei dowódca drużyny podaje, kto z żołnierzy i jakie błędy popełnił, a kto działał prawidłowo. Na zakończenie dowódca drużyny podaje, jakie oceny otrzymał każdy żołnierz.

Temat — NATARCIE DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W GŁĘBI OBRONY NIEPRZYJACIELA

Cel — nauczyć żołnierzy umiejętności działań w składzie drużyny podczas natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Wsparcie ogniem natarcia pododdziału piechoty, zmiana stanowisk ogniowych i pokonywanie odcinka terenu skażonego bojowymi środkami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi oraz zapór w głębi obrony nieprzyjaciela.

2. Umocnienie zdobytego terenu i odparcie kontrataków nieprzyjaciela.

3. Przeprowadzenie częściowych zabiegów sanitarnych składu osobowego, częściowej dezaktywacji i odkażania broni, sprzętu oraz umundurowania.

Czas — 4 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń (rys. 5).

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 2; figury bojowe „popiersie” — 2; figury bojowe „stojący” — 2; kołatka — 1; naboje ćwiczebne — 5; chorągiewka do kierowania — 2 (biała i czerwona); indywidualne pakiety przeciwchemiczne — 2; cekaemowo-moździerzowy zestaw odkażający wz. PMDK — 1.

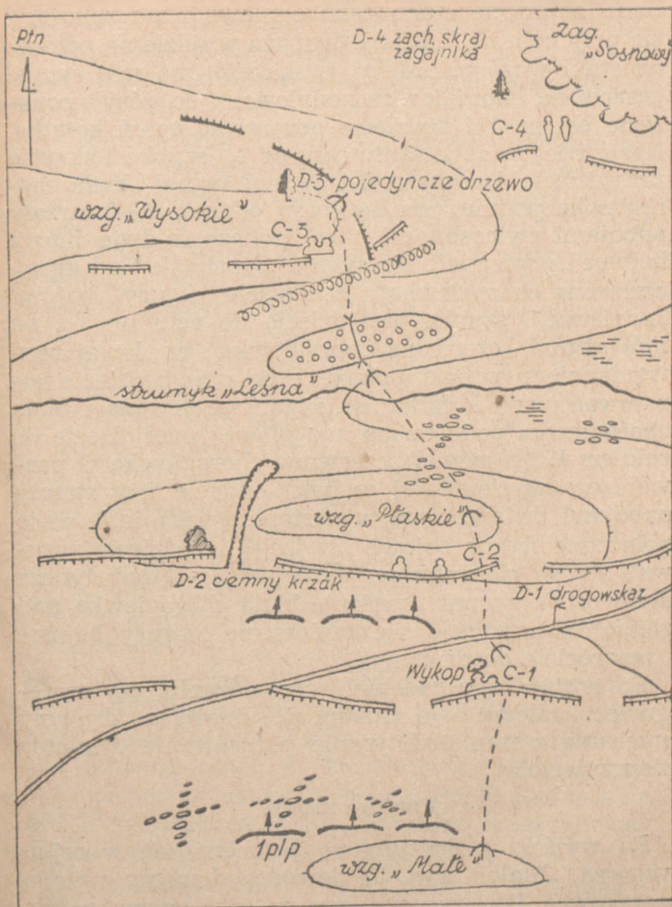
Organizacja zajęcia

W celu przeprowadzenia zajęcia należy wybrać taki teren, który by zapewniał całkowite przerobienie działań drużyny ciężkich karabinów maszynowych podczas natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela. Odcinek terenu dla tego zajęcia i rozmieszczenie celów są pokazane na rysunku 5.

Nieprzyjaciel może być pozorowany przez kilka celów. Na przykład: cel nr 1 — ukazująca się figura bojowa „karabin maszynowy”, cel nr 2 — ukazujące się figury bojowe „popiersie”, które oznaczają grupę strzelców, cel nr 3 — ukazująca się figura bojowa „karabin maszynowy”, cel nr 4 — dwie ukazujące się figury bojowe „stojący”, oznaczające kontratak nieprzyjaciela.

Do pokazywania celów i pozorowania ognia nieprzyjaciela wyznacza się jednego żołnierza z amunicyjnych, któremu dowódca drużyny przed przeprowadzeniem zajęcia stawia przykładowo następujące zadanie:

„Obywatel szeregowiec Pietrzykowski, na zajęciach z drużyną będziecie pozorować działanie nieprzyjaciela. Przed rozpoczęciem zajęć rozstawicie cele nr 1, 2, 3 i 4 (dowódca wskazuje w terenie, gdzie należy



Rys. 5. Szkic odcinka terenu do zajęć

rozstawić cele i podaje przeznaczenie każdego celu). Sami zajmiecie stanowisko ogniowe i zamaskujecie się przy celu nr 1. Kiedy drużyna wyjdzie na północne stoki wzgórza „Małe“ (wskazuje), na mój sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona do góry“ pokażecie cel nr 1 i będziecie pozorować ogień kołatką. Następnie, po schowaniu celu nr 1, szybko i skrycie przejdziecie do celu nr 2 i na mój sygnał „biała chorągiewka podniesiona do góry“ oddacie 2—3 strzały nabojami ćwiczebnymi oraz pokażecie dwie figury bojowe „popiersie“. Na sygnał „machanie nad głową czerwoną chorągiewką“ schowacie figury bojowe „popiersie“, szybko przejdziecie do celu nr 3 i na mój sygnał „czerwona chorągiewka w lewej ręce wyciągniętej w bok“ pokażecie cel oraz będziecie pozorować ogień kołatką; na sygnał „czerwona i biała chorągiewka podniesiona nad głową“ przejdziecie do celu nr 4. Na sygnał „czerwona chorągiewka w prawej ręce wyciągniętej w bok“ oddacie trzy strzały nabojami ćwiczebnymi, a następnie weźmiecie dwie połączone figury bojowe „stojący“ i będziecie posuwać się w kierunku na dozór nr 3 — pojedyncze drzewo. Na sygnał „krążenie białą chorągiewką nad głową“ zatrzymacie się, zabierzecie figury bojowe i powrócicie do drużyny“.

Po postawieniu zadania i sprawdzeniu, czy szeregowiec należycie je zrozumiał, dowódca drużyny przerabia z nim praktycznie pozorowanie działania nieprzyjaciela.

Przebieg zajęcia

Po wyjściu z drużyną na plac ćwiczeń w rejon wzgórza „Małe“ (rys. 5) dowódca drużyny wysyła szeregowca Pietrzykowskiego w celu pozorowania nieprzyjaciela, zwracając mu przy tym uwagę na dokładną i ciągłą obserwację podawanych sygnałów.

Następnie dowódca drużyny robi zbiórkę drużyny w szeregu i podaje temat zajęcia, cel, zagadnienia szkoleniowe oraz sprawdza znajomość przez żołnierzy zasad regulaminowych związanych z przerabianym tematem.

Po sprawdzeniu znajomości zasad regulaminowych u dwóch—trzech żołnierzy dowódca drużyny wyjaśnia sposób działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych w natarciu w głębi obrony nieprzyjaciela. Podaje on, że podczas natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela drużyna ciężkich karabinów maszynowych działa w tyralierze pododdziału piechoty. Drużyna posuwając się naprzód i przystosowując się do terenu ogniem swoim zabezpiecza podejście pododdziału piechoty do nieprzyjaciela i wspiera atak pododdziałów. Stanowiska ogniowe drużyna zmienia szybko i skrycie. Nowe stanowiska ogniowe wybiera się w miejscach dogodnych do prowadzenia ognia. Zależnie od sytuacji i charakteru terenu drużyna ciężkich karabinów maszynowych zmienia stanowiska ogniowe przesuwać ciężki karabin maszynowy na kołach, przez popychanie lub przenosząc go na rękach (w stanie złożonym lub rozłożonym).

Przy zmianie stanowiska ogniowego przesuwanie ciężkiego karabinu maszynowego jakimkolwiek z podanych sposobów nie powinno prowadzić do pozostawiania drużyny ciężkich karabinów maszynowych w tyle za pododdziałem piechoty. Przed atakiem na obiekt nieprzyjaciela ogień z karabinu maszynowego doprowadza się do największego natężenia.

Atak pododdziału piechoty na poszczególne punkty oporu podczas walki w głębi obrony drużyna ciężkich karabinów maszynowych wspiera ogniem pozostając na zajmowanych stanowiskach ogniowych.

Drużyna dołącza do pododdziału piechoty na sygnał dowódcy pododdziału piechoty lub samodzielnie (brak warunków do prowadzenia ognia) i naciera dalej w jego ugrupowaniu bojowym w gotowości do obezwładnienia punktów ogniowych i odparcia kontrataków nieprzyjaciela. Podczas odpierania kontrataków drużyna ciężkich karabinów maszynowych niszczy piechotę nieprzyjaciela odcinając ją od czołgów.

Napotkane odcinki terenu skażonego drużyna pokonuje w indywidualnych środkach obrony przeciwchemicznej zdecydowanym ruchem naprzód, jeśli zaś to jest możliwe, obchodzi je lub pokonuje na transporterach opancerzonych.

Po wyjaśnieniu sposobu działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych podczas natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela dowódca drużyny orientuje żołnierzy w terenie, podaje im umówione nazwy przedmiotów terenowych i wskazuje dozory.

Po sprawdzeniu znajomości u żołnierzy wskazanych dozorów i umownych nazw przedmiotów terenowych dowódca drużyny przechodzi do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Wsparcie ogniem natarcia pododdziału piechoty, zmiana stanowisk ogniowych i pokonywanie odcinka terenu skażonego bojowymi środkami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi oraz zapór w głębi obrony nieprzyjaciela

W celu przerobienia tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny podaje żołnierzom przykładowo następującą sytuację: „Pierwszy pluton piechoty po zniszczeniu nieprzyjaciela na południe od wzgórza „Małe” i po rozwinięciu natarcia w kierunku wzgórza „Wysokie” wyszedł na wysokość krzaków (wskazuje w terenie), gdzie został zatrzymany ogniem nieprzyjaciela z rejonu wykopu (wskazuje). Nasza drużyna, przydzielona do pierwszego

plutonu piechoty, nacierając w jego ugrupowaniu bojowym, wyszła na północne stoki wzgórza „Małe” (wskazuje). Dowódca pierwszego plutonu piechoty postawił naszej drużynie zadanie — zniszczyć karabin maszynowy nieprzyjaciela w rejonie wykopu, nacierać dalej na prawym skrzydle plutonu i niszczyć punkty ogniowe nieprzyjaciela utrudniające posuwanie się plutonu”.

Po postawieniu zadania drużynie dowódca drużyny sprawdza, czy żołnierze je zrozumieli, a następnie podaje komendę: „*Drużyna, stanowisko ogniowe tu (wskazuje), kierunek dozór nr 3 — pojedyncze drzewo — NAPRZÓD*”. Dowódca drużyny obserwuje wykonanie komendy, na którą obsługa powinna wysunąć się i ustawić karabin maszynowy na wskazanym stanowisku ogniowym, załadować go i prowadzić obserwację nieprzyjaciela, pozostając w gotowości do natychmiastowego otwarcia ognia.

Kiedy drużyna zajmie stanowisko ogniowe i przygotowuje się do prowadzenia ognia, dowódca drużyny wywołuje cel nr 1. Celowniczy powinien zameldować dowódcy drużyny: „*Dozór nr 1, w lewo 50, bliżej 150, w transzei — ckm*”. Po przyjęciu meldunku dowódca drużyny podaje komendę: „*Do ckm, 3, szczerbik 0, pod cel, punktowym zaryglowanym, 40 nabo!*”.

Na tę komendę celowniczy powinien szybko nastawić celownik i szczerbik, wycelować karabin maszynowy pod cel, zamocować zacisk podniesieniowy i śrubę zaciskową podnośnika mechanizmu podniesieniowego i podać taśmowemu „*Gotowe*”. Taśmowy powinien podać sygnał dla dowódcy drużyny o gotowości karabinu maszynowego do otwarcia ognia. Po zauważeniu sygnału dowódca drużyny podaje hasło „*OGNIA*”.

W czasie wykonywania komendy dowódca drużyny zwraca uwagę na dokładność i sprawność celowniczego i taśmowego przy ładowaniu karabinu maszynowego oraz otwarciu ognia, a następnie sprawdza wycelowanie karabinu maszynowego do celu. Jeżeli wycelowanie okaże się niedokładne, dowódca drużyny wyjaśnia obsłudze, do czego może doprowadzić taki błąd w czasie walki, i przez powtarzanie poszczególnych czynności usuwa popełniony błąd.

Kiedy obsługa wykona prawidłowo wszystkie czynności, dowódca drużyny podaje sytuację: „Cel zniszczony, pluton piechoty posuwa się naprzód”, a następnie komendę: „ROZŁADUJ”. Na tę komendę celowniczy z taśmowym rozładowują karabin maszynowy. Z kolei dowódca drużyny podaje komendę: „Drużyna, stanowisko ogniowe przy wykopie, ckm na kołach — NAPRZÓD” i obserwuje jej wykonanie.

Po komendzie „ckn na kołach” celowniczy i taśmowy przygotowują karabin maszynowy do posuwania się:

- celowniczy opuszcza w dół podnośnicę dolną tak, aby między ogonem składanym a pokrętką podnośnika mechanizmu podniesieniowego był luz na grubość palca, zamocowuje łuk podnośnicy dolnej zaciskiem podniesieniowym, a dźwigar w położeniu środkowym — zaciskiem kierunkowym, zamocowuje podnośnik mechanizmu podniesieniowego śrubą zaciskową, a następnie chwytka karabin maszynowy prawą ręką za prawy uchwyt ogona i obraca ogonem do przodu;
- taśmowy bierze skrzynkę amunicyjną, a gdy celowniczy obróci karabin maszynowy ogonem do przodu, ujmuje go lewą ręką za lewy uchwyt ogona.

Amunicyjni zabierają skrzynki, amunicyjne z taśmami naładowanymi nabojami i torbę z przyborami. Na hasło „Naprzód” drużyna jednocześnie i szybko rozpoczyna posuwanie się w nakazanym kierunku.

Jeżeli celowniczy z taśmowym nieprawidłowo wezmą karabin maszynowy lub obsługa rozpocznie posuwanie się naprzód niejednocześnie, dowódca drużyny podaje komendę: „WRÓĆ”. Na tę komendę żołnierze powinni powrócić na poprzednie stanowisko ogniowe i ponownie zająć swoje miejsca.

Dowódca drużyny wskazuje, przez kogo i jakie błędy zostały popełnione, a jeżeli jest to konieczne, pokazuje, jak należy prawidłowo wykonać tę lub inną czynność, a następnie ponownie nakazuje wysunąć karabin maszynowy na kołach na wskazane stanowisko ogniowe.

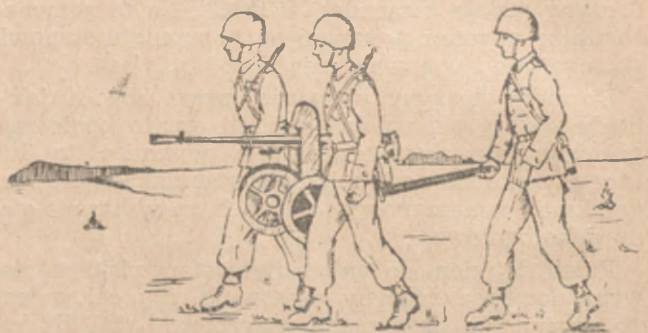
Przed dojściem do wskazanego stanowiska ogniowego dowódca drużyny obserwuje, czy celowniczy po wysunięciu się naprzód przygotował stół dla karabinu maszynowego, a następnie podał sygnał taśmowemu do skrytego wysunięcia karabinu maszynowego na stanowisko ogniowe.

Gdy żołnierze opanują sposób przesuwania karabinu maszynowego na kołach i prawidłowo zajmą wskazane stanowisko ogniowe, dowódca drużyny podaje sygnał do pokazania celu nr 2 i nakazuje obsłudze zniszczyć cel. Następnie sprawdza działanie obsługi i wycelowanie karabinu maszynowego do celu. Przy prawidłowym działaniu obsługi dowódca drużyny podaje: „Cel zniszczony, pluton piechoty posuwa się naprzód”, a następnie komendę: „Drużyna, stanowisko ogniowe na północnych stokach wzgórz, „Płaskie”, ckm na rękach, za mną — NAPRZÓD”.

Po komendzie „ckm na rękach” celowniczy obydwoma rękami uchwytuje uchwyty ogona, taśmowy

chwytą lewą ręką za prawe koło, a jeden z amunicyjnych — prawą ręką za lewe koło.

Po hasle „Naprzód” obsługa jednocześnie i szybko posuwa się naprzód za dowódcą drużyny w rejon wskazanego stanowiska ogniowego, niosąc karabin maszynowy tłumikiem płomienia do przodu (rys. 6).



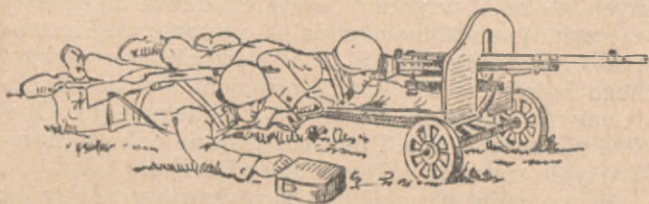
Rys. 6. Przenoszenie ciężkiego karabinu maszynowego w stanie złożonym na rękach

Jeżeli przy wykonywaniu tych czynności zostaną popełnione błędy, wówczas dowódca drużyny podaje komendę „WRÓĆ”. Na tę komendę żołnierze powinni wrócić na poprzednie stanowisko ogniowe, a dowódca drużyny, po wskazaniu błędów, ponownie nakazuje obsłudze przenieść karabin maszynowy na rękach na wskazane stanowisko ogniowe. Czynności te dowódca drużyny powtarza tak długo, aż obsługa wykona je jednocie i sprawnie.

Z chwilą gdy drużyna wyjdzie na południowe stoki wzgórza „Płaskie”, dowódca drużyny nakazuje wysunąć karabin maszynowy na stanowisko ogniowe przez popychanie i w tym celu podaje komendę:

„Drużyna, stanowisko ogniowe na wzgórzu „Płaskie” (wskazuje), ckm popychaniem — NAPRZÓD” oraz obserwuje jej wykonanie.

Na tę komendę celowniczy powinien przygotować karabin maszynowy do przesunięcia i uchwycić go za lewy uchwyt ogona, a taśmowy — za prawy uchwyt, po czym wspólnie czołgając się powinni przesunąć karabin maszynowy wylotem lufy do przodu (rys. 7).



Rys. 7. Wysuwanie ciężkiego karabinu maszynowego na stanowisko ogniowe przez popychanie czołgając się

w rejon wskazanego stanowiska ogniowego. W celu lepszego ukrycia wysunięcie karabinu maszynowego na stanowisko ogniowe przez popychanie może być wykonane również przez jednego żołnierza z obsługi.

Amunicyjni ze skrzynkami amunicyjnymi i torbą z przyborami również czołgając się powinni posuwać się bezpośrednio za karabinem maszynowym.

Gdy sposób przesuwania karabinu maszynowego „popychaniem” zostanie opanowany i drużyna prawidłowo zajmie stanowisko ogniowe, dowódca drużyny podaje sygnał do pokazania celu nr 3 i nakazuje zniszczyć cel.

Gdy cel nr 3 zostanie zniszczony, dowódca drużyny podaje komendę: „Drużyna, stanowisko ogniowe na wzgórzu „Wysokie”. Karabin odłącz”. „Za mną — NAPRZÓD” i obserwuje jej wykonanie.

Na tę komendę celowniczy odłącza tarczę ochronną i daje jednemu z amunicyjnych, następnie odłącza karabin od podstawy i przenosi go w sposób najbardziej dla niego dogodny; taśmowy zamocowuje wszystkie mechanizmy podstawy, bierze skrzynkę amunicyjną i przeciąga podstawę na kołach. Po hasło „Naprzód” wszyscy zaczynają posuwać się za dowódcą drużyny.

Z chwilą podejścia drużyny do krzaków na północnych stokach wzgórza „Płaskie” dowódca drużyny zatrzymuje drużynę i podaje sytuację: „Pierwszy pluton piechoty natrafił na odcinek terenu skażonego bojowymi środkami promieniotwórczymi oraz trwałymi środkami trującymi i pokonuje go. Obejścia nie rozpoznano. Dowódca plutonu nakazał naszej drużynie również pokonać ten odcinek”.

Po podaniu sytuacji dowódca drużyny podaje komendę: „*Pogotowie gazowe*” i śledzi jej wykonanie. Na tę komendę żołnierze powinni maskę przeciwgazową umocować taśmą biodrową w pasie, odpiąć klaspę torby, założyć pończochy ochronne pod pas główny z przodu tułowia, noskami w prawo oraz przygotować narzutki-podścióły.

Kiedy wszystkie czynności zostaną przez żołnierzy prawidłowo wykonane, dowódca drużyny podaje następną komendę: „*Gaz — narzutkę, pończochy wdziej*”. Na tę komendę żołnierze najpierw nakładają maski przeciwgazowe, a następnie narzutki ochronne i pończochy ochronne. Podczas nakładania przez żołnierzy masek przeciwgazowych dowódca drużyny zwraca uwagę na zatrzymanie oddechu i zamknięcie oczu przed nałożeniem maski przeciwgazowej oraz na wykonanie silnego wydechu po nałożeniu maski przeciwgazowej przed otworzeniem oczu i normalnym oddychaniem. Przy nakładaniu pończoch ochronnych na obuwie żołnierze powinni

tasiemki związać tak, aby można było je łatwo rozwiązać (na kokardę).

Jeżeli żołnierze w czasie wykonywania tych czynności popełniają błędy, dowódca drużyny omawia je, pokazuje, jak należy prawidłowo wykonać daną czynność, a następnie nakazuje powtórzyć ją. Gdy żołnierze wszystkie czynności wykonają prawidłowo, dowódca drużyny podaje komendę: „*Drużyna — NA-PRZÓD*”. Na tę komendę obsługa szybkim krokiem posuwa się naprzód. Jeżeli chodzi o podstawę karabinu maszynowego, to najlepiej jest, aby przeniósł ją na plecach taśmowy, uniknie się wówczas skażenia jej ciałami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi.

Przy podejściu drużyny do pola minowego dowódca wskazuje stanowisko ogniowe dla karabinu maszynowego i podaje komendę: „*Drużyna — STÓJ*”. Na tę komendę obsługa powinna złożyć karabin maszynowy i zająć stanowisko ogniowe wykorzystując jako podściółki narzutki-podścióły.

Po przygotowaniu się drużyny do prowadzenia ognia dowódca drużyny podaje sytuację: „Pluton piechoty natrafił na pole minowe i pokonuje go. Naszej drużynie nakazano wesprzeć ogniem pluton piechoty podczas pokonywania pola minowego”.

Następnie dowódca wywołuje cel nr 3 i nakazuje obsłudze zniszczyć go.

Przy prawidłowych działaniach obsługi dowódca drużyny podaje: „Cel został zniszczony”, wskazuje przejście w zaporach nieprzyjaciela i nakazuje przez wskazane przejście pokonać zapory wymagając przy tym prawidłowych i szybkich działań.

Po pokonaniu przez drużynę pola minowego i podejściu do zapór mało widocznych dowódca drużyny, nie zatrzymując posuwania się jej, nakazuje pokonać te zapory za pomocą środków podręcznych.

Jeżeli przy wykonywaniu tych czynności żołnierze będą popełniać błędy, dowódca drużyny wskazuje, jakie błędy zostały popełnione, i ponownie powtarza działania aż do pełnego ich opanowania.

Oprócz tego, w celu osiągnięcia wzajemnej zamiany funkcji, dowódca drużyny może powtórzyć wszystkie sposoby posuwania się z ciężkim karabinem maszynowym zamieniając poszczególnych żołnierzy z obsługi.

Po wyjściu drużyny na wzgórze „Wysokie” dowódca drużyny zatrzymuje drużynę i podaje komendę: „Maski, narzutki i pończochy — zdejm”. Na tę komendę żołnierze powinni zdejmować indywidualne środki obrony przeciwchemicznej w następującej kolejności: narzutki ochronne, pończochy ochronne, a następnie maski przeciwgazowe.

W czasie zdejmowania maski przeciwgazowej żołnierze powinni:

- karabiny samopowtarzalne (ci, którzy je mają) wziąć „na pas” lub przerzucić w zagięcie prawej ręki;
- prawą ręką podnieść nakrycie głowy, lewą chwycić za komorę zaworową, odciągnąć maskę nieco w dół i ruchem ręki do przodu oraz w górę zdjąć maskę;
- nałożyć nakrycie głowy;
- wywrócić maskę właściwą i przetrzeć wewnętrzną powierzchnię czystą szmatką lub przesuszyć ją na powietrzu.

Składanie maski właściwej żołnierze wykonują samodzielnie lub na komendę „Maski złoż”.

Pończochy ochronne żołnierze powinni zdejmować w następujący sposób:

- posiadający karabiny samopowtarzalne — wziąć broń „przez plecy” (na pas) lub położyć na ziemi;

- rozwiązać górne taśmy pończoch i ostrożnie, po zaczepieniu patykiem lub bagnetem za przygotowane pętle, rozwiązać taśmy dolne;
- noskiem lewego buta stanąć na występ napiętka pończochy prawej i wyciągnąć prawą nogę do połowy;
- noskiem prawego buta ze zdjętą do połowy pończochą stanąć na występ napiętka lewej pończochy, wyjąć lewą nogę i nie dotykając pończochy rękami zrzucić pończochę z nogi prawej;
- zrobić krok w bok lub do tyłu na miejsce nie-skażone, a broń wziąć do pozycji poprzedniej.

Dowódca drużyny powinien podać, że w warunkach bojowych należy zniszczyć skażone narzutki-podścioły.

Przerobione zagadnienie szkoleniowe dowódca drużyny krótko omawia. Podkreśla on, że drużyna ciężkich karabinów maszynowych w czasie natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela powinna stale znajdować się w tyralierze plutonu piechoty i po ukazaniu się pojedynczych punktów ogniowych nieprzyjaciela niszczyć je ogniem z krótkich zatrzymań.

Umocnienie zdobytego terenu i odparcie kontrataków nieprzyjaciela

Po podaniu zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny przypomina żołnierzom, że przy umocnieniu przez pluton piechoty zdobytego terenu drużyna ciężkich karabinów maszynowych zajmuje wskazane jej stanowisko ogniowe i przygotowuje ogień w celu odparcia możliwych kontrataków nieprzyjaciela. Następnie dowódca drużyny przechodzi do praktycznego przerabiania danego zagadnienia szkoleniowego i w tym celu podaje żołnierzom przykładowo następującą sytuację: „Nieprzyjaciel ześrodkowuje się do

kontrataku w zagajniku „Sosnowy”. Pierwszy pluton piechoty po zniszczeniu nieprzyjaciela na wzgórzu „Wysokie” umacnia się na nim w celu odparcia kontrataku nieprzyjaciela z zagajnika „Sosnowy”. Nasza drużyna otrzymała zadanie zajęcia stanowiska ogniowego na północno-wschodnich stokach wzgórza „Wysokie” i odparcia kontrataku piechoty nieprzyjaciela z zagajnika „Sosnowy”.

Dowódca drużyny podaje następnie komendę: „*Karabin, stanowisko ogniowe w leju (wskazuje) — NAPRZÓD*” i obserwuje jej wykonanie. Na tę komendę celowniczy i taśmowy powinni wysunąć karabin maszynowy na wskazane stanowisko ogniowe i ustawić go.

Po sprawdzeniu ustawienia karabinu maszynowego na stanowisku ogniowym dowódca drużyny nakazuje obsłudze urządzić stanowisko ogniowe i przygotować ogień do odparcia kontrataku nieprzyjaciela z kierunku dozoru nr 4.

Po urządzeniu stanowiska ogniowego i przygotowaniu danych do prowadzenia ognia dowódca drużyny wskazuje jedno-dwa zapasowe stanowiska ogniowe, które urządzi się przy dostatecznej ilości czasu. Następnie objaśnia sytuację: „Nieprzyjaciel prowadzi ogień z moździerzy na wzgórzu „Wysokie” i podaje sygnał do pokazania celu nr 4 (kontratakująca grupa). Kiedy obserwator zamelduje o ukazaniu się celu, dowódca drużyny podaje komendę: „*Na wprost do atakującej piechoty, 3, szczerbik 0, w pas, poszerzonym na szerokość celu, długimi seriami — OGNIA*”. Po podaniu komendy dowódca drużyny obserwuje, czy jest ona prawidłowo wykonywana, usuwa zauważone błędy i jeżeli jest konieczne, powtarza działania.

Kiedy obsługa wykona prawidłowo działania przy odparciu kontrataku nieprzyjaciela, dowódca dru-

żyny omawia krótko przerobione zagadnienie szkoleniowe i przechodzi do następnego zagadnienia.

Przeprowadzenie częściowych zabiegów sanitarnych składu osobowego, częściowej dezaktywacji i odkazanie broni, sprzętu oraz umundurowania

Przystępując do przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny podaje treść zagadnienia, przypominając żołnierzom, że zabiegi sanitarne składu osobowego wojsk i dezaktywację broni, sprzętu bojowego oraz umundurowania przeprowadza się w celu ochrony ludzi przed porażeniem ciałami promieniotwórczymi. Zabiegi sanitarne i dezaktywację stosuje się zwykle tylko w przypadku, kiedy stopień skażenia przewyższa

poważnie dopuszczalne normy, pod warunkiem, że nie przeszkadza to w wykonywaniu zadań bojowych. Częściowe zabiegi sanitarne oraz częściową dezaktywację przeprowadza się bezpośrednio w rejonie skażonym lub po wyjściu z niego. Przy częściowych zabiegach sanitarnych usuwa się ciała promieniotwórcze z nie osłoniętych części ciała i płucze się usta

czystą wodą (rys. 8), zaś przy częściowej dezaktywacji — z tych miejsc przedmiotów skażonych, z którymi obsługa musi się bezpośrednio stykać. Najpierw



Rys. 8. Zmywanie czystą wodą nie osłoniętych części ciała

przeprowadza się zabiegi sanitarne, a następnie dezaktywację. Po dezaktywacji przeprowadza się powtórnie częściowe zabiegi sanitarne.

W razie braku dostatecznej ilości wody nie osłonięte części ciała należy wycierać tamponami, ręcznikiem lub chustkami do nosa zmoczonymi w wodzie (rys. 9).



Rys. 9. Dokonywanie częściowych zabiegów sanitarnych przy użyciu ręcznika zmoczonego w wodzie



Rys. 10. Dokonywanie częściowych zabiegów sanitarnych przy użyciu płynu z indywidualnego pakietu przeciwchemicznego

Jeżeli czystej wody w ogóle nie ma, to tampon należy zwilżyć płynem z indywidualnego pakietu przeciwchemicznego (rys. 10).

Po teoretycznym wyjaśnieniu niektórych ważniejszych zasad tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny przechodzi do ich praktycznego przerobienia. W tym celu podaje sytuację: „Po odparciu kontrataku nieprzyjaciela następuje przerwa w wal-

ce. Dowódca plutonu piechoty nakazał przeprowadzić częściowe zabiegi sanitarne, częściową dezaktywację i odkażenie broni, sprzętu oraz umundurowania". Następnie dowódca drużyny nakazuje drużynie przeprowadzić częściowe zabiegi sanitarne za pomocą tamponów zwilżonych wodą z manierki i obserwuje, czy żołnierze nie osłonięte części ciała wycierają tylko w jednym kierunku, zawsze czystą stroną tamponu oraz czy często zmieniają tampony.

Kiedy żołnierze wytrą nie osłonięte części ciała, dowódca drużyny nakazuje celownicemu i taśmowemu przeprowadzić częściową dezaktywację i odkażenie karabinu maszynowego, zaś amunicyjnym odkażenie broni osobistej i skrzynek amunicyjnych. Przed przystąpieniem do dezaktywacji i odkażania żołnierze powinni nałożyć maski przeciwgazowe. Dowódca drużyny zwraca uwagę, aby celowniczy i taśmowy za pomocą cekaemowo-moździerzowego zestawu odkażającego wz. PMDK odkażili przede wszystkim tylce, rękojeść napinacza, celownik, zaciski i inne części karabinu, z którymi obsługa bezpośrednio styka się w czasie walki. Taśmowy powinien przygotować tampony, zwilżyć je odkażalnikiem i podawać celownicemu, który odkaża miejsca skażone. Taśmowy przeciera te miejsca suchymi tamponami. Ciała promieniotwórcze usuwa się z ciężkiego karabinu maszynowego ponadto za pomocą pędzla zmoczonego obficie w wodzie lub w roztworze odkażającym nr 2 (puszka z czarną nakrętką w cekaemowo-moździerzowym zestawie odkażającym wz. PMDK).

Jeżeli przy dezaktywacji i odkażaniu żołnierze popełnią błędy, dowódca drużyny omawia je, pokazuje, jak należy prawidłowo wykonywać poszczególne czynności, a następnie nakazuje żołnierzom powtórnie przeprowadzić dezaktywację i odkażanie broni.

Z kolei dowódca drużyny nakazuje obsłudze przeprowadzić ponownie częściowe zabiegi sanitarne i samoodkażanie za pomocą indywidualnego pakietu przeciwchemicznego. Najpierw odkaża się skażone miejsca skóry ciała, po czym umundurowanie i ekwipunek. Częściowe zabiegi sanitarne przeprowadzają żołnierze w następującej kolejności:

- wytrząsają kurz z umundurowania, biorąc pod uwagę kierunek wiatru, aby nie zakurzyć siebie i swoich kolegów znajdujących się w pobliżu;
- zdejmują maskę przeciwgazową i przy niedostatecznej ilości wody przecierają 2—3 razy nie osłonięte części ciała tamponami, ręcznikiem, chustką do nosa lub inną czystą tkaniną zmoczoną w czystej (nie skażonej) wodzie;
- wycierają dokładnie nos i przemywają go czystą wodą oraz płuczą usta.

Dowódca drużyny obserwuje czynności każdego żołnierza i w razie zauważenia błędów nakazuje je usunąć.

Po przerobieniu wszystkich zagadnień szkoleniowych dowódca drużyny krótko je omawia podając, jak żołnierze opanowali technikę działania w składzie drużyny podczas natarcia w głębi obrony nieprzyjaciela, który z żołnierzy i jakie popełnił błędy, jakie były przyczyny tych błędów i kto działał najlepiej.

Temat — WŁASCIWOŚCI DZIAŁANIA DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH PODCZAS NATARCIA W MIEŚCIE

Cel — nauczyć żołnierzy zgranych działań w składzie drużyny podczas natarcia w mieście.

Metoda — zajęcia z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Wybór stanowiska ogniowego do prowadzenia ognia z budynków i wyłomów w ścianach oraz parkanach.

2. Wsparcie ogniem pododdziałów piechoty atakujących (szturmujących) budynek.

3. Odparcie kontrataku nieprzyjaciela.

Czas — 2 godziny.

Miejsce — odcinek placu ćwiczeń urządzonej jak odcinek miasta (rys. 11).

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 2; figury bojowe „popiersie” — 3; figury bojowe „stojący” — 2; wskaźniki do pozorowania ognia — 1; kołatka — 1; chorągiewki do kierowania — 2 (biała i czerwona); naboje ćwiczebne — 12.

Organizacja zajęcia

Zajęcie to przeprowadza się w rejonie placu ćwiczeń urządzonej jak odcinek miasta. Na takim odcinku powinny znajdować się makiety oznaczające różne budowle. Makiety domów powinny być dostatecznie mocne i zapewniać żołnierzom bezpieczne poruszanie się w ich wnętrzu.

Przykładowy odcinek placu ćwiczeń pokazany jest na rys. 11.

Przed zajęciem dowódca drużyny wychodzi z jednym żołnierzem w rejon, gdzie będzie przeprowadzane zajęcie, i stawia mu zadanie do pozorowania działań nieprzyjaciela:

„Obywatel szeregowiec Załuski, na zajęciach będziecie pozorować nieprzyjaciela.

Przed rozpoczęciem zajęć rozstawicie cele: nr 1 — grupa strzelców (dwie figury bojowe „popiersie”) —

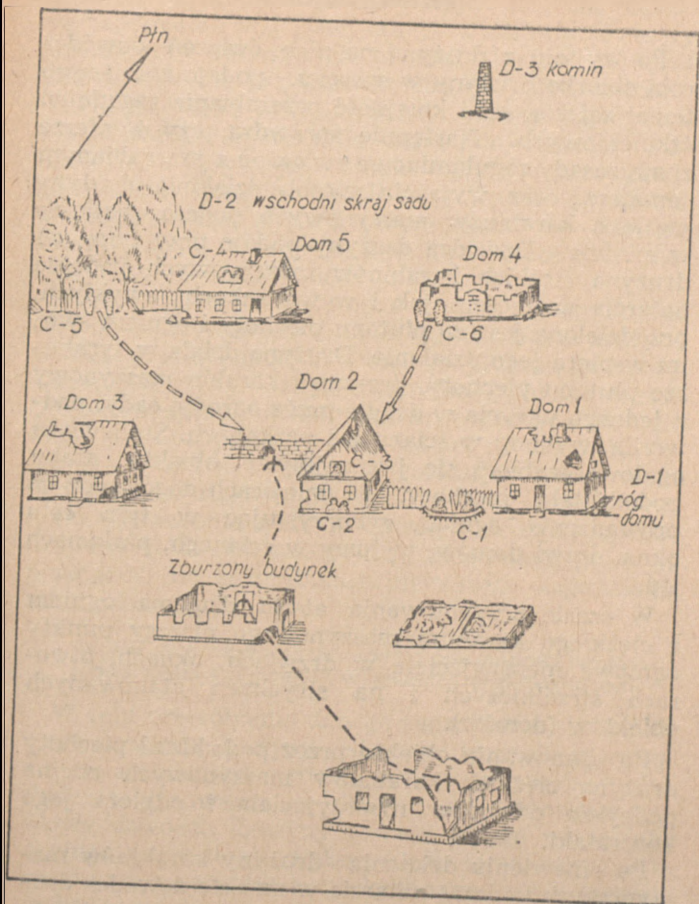
przy płocie pierwszego domu w okopie; nr 2 — karabin maszynowy w parterowym oknie drugiego domu; nr 3 — strzelec w oknie na strychu drugiego domu; nr 4 — karabin maszynowy w oknie na dachu piętego domu; nr 5 — kontratakująca grupa (dwie figury bojowe „stojący”) w sadzie piętego domu i cel nr 6 — kontratakująca grupa — w rejonie czwartego domu (dwie figury bojowe „stojący”).

Po przerobieniu pierwszego zagadnienia szkoleniowego wysuniecie się skrycie przed drużyną do celu nr 2 i na sygnał „biała chorągiewka podniesiona nad głową” pokażecie go i zapozorujecie ogień kołatką, a kierunek ognia pokażecie wskaźnikiem.

Na sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona do góry” pokażecie cel nr 3 i zapozorujecie ogień dwoma strzałami nabojami ćwiczebnymi, a kierunek ognia pokażecie wskaźnikiem. Przejdziecie następnie do celu nr 4 i na sygnał „czerwona chorągiewka wyciągnięta w lewo” pokażecie cel nr 4 oraz zapozorujecie ogień kołatką, a kierunek ognia — wskaźnikiem.

Kiedy drużyna zajmie stanowisko ogniowe w wyłomie parkanu obok drugiego domu, przejdziecie do sadu piętego domu i na sygnał „czerwona chorągiewka dwa razy podniesiona do góry” oddacie pięć strzałów nabojami ćwiczebnymi, weźmiecie w każdą rękę figurę bojową „stojący” i będziecie się posuwać w kierunku drugiego domu. Następnie na sygnał „machanie czerwoną chorągiewką nad głową” przejdziecie skrycie do czwartego domu i z tymi samymi figurami bojowymi na sygnał „biała chorągiewka dwa razy podniesiona do góry” będziecie posuwać się w kierunku drugiego domu.

Sygnaly do innych działań — umówione. Na sygnał „krażenie czerwoną chorągiewką nad głową” powrócicie do drużyny”.



Rys. 11. Odcinek placu ćwiczeń do zajęć

Przebieg zajęcia

Po wyjściu z drużyną na plac ćwiczeń dowódca robi zbiórkę drużyny w szeregu, podaje żołnierzom temat zajęcia, cel i kolejność przerabiania zagadnień szkoleniowych. Następnie sprawdza, czy żołnierze znają zasady regulaminowe związane z przerabianym tematem, oraz wyjaśnia sposób działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych podczas natarcia w mieście. Dowódca drużyny podaje przy tym, że drużyna ciężkich karabinów maszynowych podczas natarcia w mieście, jak i w warunkach zwykłych, przydzielona jest do plutonu piechoty i ogniem swoim wspiera jego działanie. Drużyna działa w tyralierze plutonu piechoty, przesuwa karabin maszynowy z jednego ukrycia w drugie przez ogrody, sady, podwórka, wyłomy w ścianach i parkanach. Stanowiska ogniowe wybiera się jak najbliżej obiektu ataku pododdziału piechoty, w miejscach dogodnych do prowadzenia ognia, wykorzystując w tym celu okna, drzwi domów, wyłomy w ścianach, parkanach itd.

W czasie przygotowania ataku drużyna ogniem z ciężkiego karabinu maszynowego niszczy punkty ogniowe nieprzyjaciela w drzwiach, oknach, otworach strzelniczych i na strychach atakowanych obiektów (domów).

Po opanowaniu obiektu przez pododdział piechoty drużyna ciężkich karabinów maszynowych odcina podejście odwodów nieprzyjaciela i odiera jego kontrataki.

Po omówieniu działania drużyny karabinów maszynowych podczas natarcia w mieście dowódca drużyny orientuje żołnierzy w terenie, podaje im umówione nazwy przedmiotów terenowych (domów) i wskazuje dozory.

Następnie dowódca drużyny sprawdza, jak żołnierze zapamiętali wskazane dozory i umówione nazwy przedmiotów terenowych (domów, budynków) oraz stawia drużynie przykładowo następujące zadanie:

„Nieprzyjaciel przygotował do obrony pojedyncze zabudowania i upoczywie broni miejscowości Kalinówka. Wykryto jego środki ogniowe: przy płocie pierwszego domu w okopie — grupa strzelców, w drugim domu w parterowym oknie — karabin maszynowy, a w oknie na strychu — strzelec, w piątym domu — karabin maszynowy.

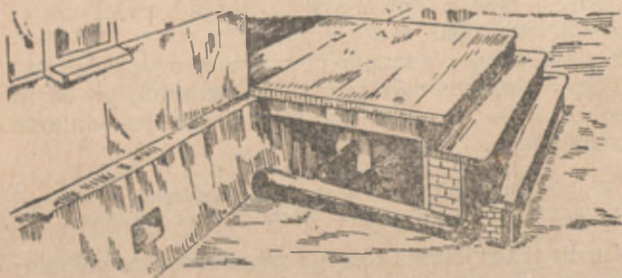
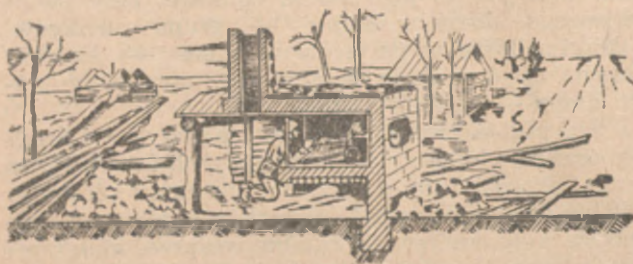
Trzeci pluton piechoty opanowuje pierwszy i drugi dom oraz przylegające do nich ogrody. Nasza drużyna została przydzielona do trzeciego plutonu piechoty. Zadanie drużyny — zająć stanowisko ogniowe w zburzonym budynku i swoim ogniem wesprzeć atak trzeciego plutonu piechoty niszcząc cel nr 2 i 3. Na lewo drugi pluton piechoty atakuje trzeci dom. Gotowość do ataku za 30 minut”.

Po postawieniu zadania dowódca drużyny sprawdza, czy żołnierze należycie je zrozumieli, po czym przechodzi do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Wybór stanowiska ogniowego do prowadzenia ognia z budynków i wylomów w ścianach oraz parkanach

W celu przerobienia danego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny nakazuje drużynie wysunąć się na stanowisko ogniowe w zburzonym budynku. Podczas wysuwania się drużyny na stanowisko ogniowe dowódca drużyny zwraca uwagę na to, aby obsługa prawidłowo wykorzystwała teren przy posuwaniu się z karabinem maszynowym. Jeżeli szkoleni podczas wysuwania się na stanowisko ogniowe popełniają błędy, dowódca drużyny wskazuje je dążąc do dokładnego i zgranego działania drużyny.

Kiedy drużyna wysunie się do zburzonego budynku, dowódca drużyny organizuje obserwację nieprzyjaciela i stawia zadanie dla każdego żołnierza z obsługi, aby samodzielnie wybrał w budynku stanowisko ogniowe do prowadzenia ognia do karabinu maszynowego.



Rys. 12. Wykorzystanie zburzonego budynku na stanowisko ogniowe

nowego nieprzyjaciela, który znajduje się w parterowym oknie drugiego domu. Dowódca drużyny żąda od żołnierzy, aby stanowiska ogniowe wybierane były w miejscach dogodnych do prowadzenia ognia i zabezpieczały najlepsze wykonanie postawionego zadania, posiadały dobry sektor

obserwacji i ostrzału, skryte rozmieszczenie karabinu maszynowego przed obserwacją nieprzyjaciela i możliwość szybkiego wysunięcia na nowe stanowisko ogniowe (rys. 12).

Po otrzymaniu zadania każdy żołnierz powinien samodzielnie wybrać stanowisko ogniowe i w tym celu powinien obejrzeć okna, drzwi oraz wyłomy w ścianach i w dachach itp. Dowódca drużyny obserwuje w tym czasie czynności żołnierzy i usuwa zauważone błędy.

Kiedy żołnierze zameldują o wyborze stanowisk ogniowych, dowódca drużyny sprawdza je i podaje swoje uwagi. Następnie po zrobieniu zbiórki drużyny przy stanowisku ogniowym, najbardziej odpowiadającym warunkom danej sytuacji, nakazuje ustawić na nim karabin maszynowy i daje kolejno wszystkim żołnierzom możliwość przekonania się o zaletach tego stanowiska ogniowego, po czym nakazuje drużynie przystąpić do urządzenia wybranego stanowiska ogniowego.

Po upewnieniu się, że stanowisko ogniowe zostało urządzone, dowódca drużyny krótko omawia zauważone błędy i przechodzi do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

*Wsparcie ogniem pododdziałów piechoty atakujących
(szturmujących) budynek*

Przed przystąpieniem do przerabiania drugiego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny przywołuje do siebie szeregowca Załuskiego, wyznaczonego do pozorowania działania nieprzyjaciela, przypomina mu zadanie i sygnały oraz nakazuje skrycie wysunąć się do celu nr 2. Następnie dowódca drużyny podaje zagadnienie szkoleniowe i nakazuje drużynie zająć stanowisko ogniowe. Kiedy obsługa przygotu-

je się do prowadzenia ognia, dowódca drużyny, po wskazaniu sektorów ostrzału (głównego i dodatkowego), nakazuje wszystkim żołnierzom obsługi prowadzić obserwację w nakazanym sektorze, szczególną uwagę zwrócić na obiekt ataku pododdziału piechoty (pierwszy i drugi dom) i o wszystkich spostrzeżeniach meldować.

Po postawieniu drużynie zadania do obserwacji dowódca drużyny wywołuje cel nr 2. Pierwszy ze szkolonych, który zauważy ukazanie się celu, powinien zameldować dwódcy drużyny: „Z parterowego okna drugiego domu karabin maszynowy prowadzi ogień”. Po otrzymaniu meldunku dowódca drużyny podaje komendę: „*Drugi dom, w parterowym oknie — ckm, 3, szczerbik 0, pod cel, punktowym zaryglowanym, krótkimi seriami — OGNIA*”. Dowódca drużyny sprawdzając wykonanie komendy zwraca uwagę na prawidłowe nastawienie celownika i szczerbika, na dokładne wycelowanie i na położenie mechanizmów.

Jeżeli obsługa działa prawidłowo, dowódca drużyny podaje sygnał do schowania celu nr 2 i przejścia szeregowca Załuskiego do celu nr 3, po czym podaje sytuację (wyruszenie trzeciego plutonu piechoty do ataku) i jednocześnie sygnał do pokazania celu nr 3.

Po wysłuchaniu meldunku od jednego z żołnierzy o pojawieniu się celu dowódca drużyny trenuje szkolonych w prowadzeniu ognia do celu nr 3.

Z chwilą prawidłowego wykonania przez obsługę wszystkich czynności związanych z niszczeniem celów nieprzyjaciela ze stanowiska ogniowego, rozmieszczonego w budynku, dowódca drużyny podaje sygnał dla żołnierza wyznaczonego do pozorowania nieprzyjaciela, aby przeszedł do celu nr 4, a drużynie nakazuje wysunąć się na nowe stanowisko ogniowe. W tym celu podaje komendę: „*Drużyna, stanowisko*

ogniowe w zburzonym budynku (wskazuje), ckm na kołach — NAPRZÓD". Na tę komendę obsługa powinna wysunąć karabin maszynowy ze zburzonego budynku i od ukrycia do ukrycia przesuwać się na nowe stanowisko ogniowe. Dowódca drużyny obserwuje, czy obsługa szybko i dokładnie wykonuje komendę.

Jeżeli obsługa, wysuwając się na nowe stanowisko ogniowe, źle przystosowuje się do terenu, nie wykorzystuje przedmiotów terenowych do skrytego posuwania się, dowódca drużyny zatrzymuje drużynę, wskazuje na popełnione błędy i nakazuje powtórzyć działanie.

Kiedy drużyna podejdzie do zburzonego budynku, dowódca drużyny nakazuje obsłudze wybrać stanowisko ogniowe dogodnie do prowadzenia ognia w kierunku piątego domu, wykorzystując w tym celu wyłomy w ścianie, a następnie trenuje żołnierzy w wyborze stanowiska ogniowego i nakazuje obsłudze prawidłowo urządzić wybrane stanowisko ogniowe.

Po urządzeniu stanowiska ogniowego dowódca drużyny nakazuje ustawić na nim karabin maszynowy i prowadzić obserwację, zwracając szczególną uwagę na piąty dom oraz sad przy tym domu, po czym podaje: „Z piątego domu karabin maszynowy nieprzyjaciela prowadzi ogień do trzeciego plutonu piechoty” i jednocześnie wywołuje cel nr 4.

Pierwszy z żołnierzy, który zauważył cel, powinien zameldować: „W oknie na dachu piątego domu ckm nieprzyjaciela”.

Po wysłuchaniu meldunku dowódca drużyny trenuje obsługę w niszczeniu celu nr 4 wymagając od szkolonych szybkich i zgranych działań oraz dokładnego wycelowania karabinu maszynowego do celu.

Kiedy działanie drużyny podczas niszczenia celu utrudniającego posuwanie się pododdziału piechoty zostanie przerobione, dowódca drużyny podaje szkolonym nową sytuację: „Trzeci pluton piechoty opanował pierwszy i drugi dom”, a następnie nakazuje drużynie skrycie wysunąć się na stanowisko ogniowe przy parkanie drugiego domu.

Gdy drużyna wykorzystując przedmioty terenowe skrycie wysunie się w rejon nowego stanowiska ogniowego, dowódca drużyny zatrzymuje drużynę, omawia krótko drugie zagadnienie i przechodzi do przerobienia trzeciego zagadnienia szkoleniowego.

Odparcie kontrataku nieprzyjaciela

Po podaniu trzeciego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny jeszcze raz przypomina szkolonym, że z chwilą opanowania budynku przez pododdział piechoty (do którego została przydzielona drużyna ciężkich karabinów maszynowych) drużyna karabinów maszynowych wzbrania podejścia odwodów nieprzyjaciela do budynku i ogniem swoim odpiera jego kontrataki.

Następnie dowódca drużyny przechodzi do praktycznego przerabiania danego zagadnienia szkoleniowego i w tym celu podaje sytuację: „Nieprzyjaciel grupuje się do kontrataku w sadzie piątego domu” (wskazuje w terenie) oraz nakazuje szybko wysunąć karabin maszynowy do wyłomu w parkanie, urządzić stanowisko ogniowe i przygotować się do prowadzenia ognia na wyjście z sadu piątego domu.

Kiedy drużyna urządzi stanowisko ogniowe, ustawi na nim karabin maszynowy i przygotowuje się do odparcia kontrataku, dowódca drużyny podaje sygnał do pokazania celu nr 5, oznaczającego kontratakującą grupę nieprzyjaciela, po czym szkoli żołnierzy

w działaniach podczas odpierania kontrataku nieprzyjaciela.

Z chwilą dokładnego wykonania przez żołnierzy wszystkich czynności związanych z odpieraniem kontrataku nieprzyjaciela z tego kierunku, dowódca drużyny podaje sygnał do pokazania celu nr 6 (kontratakująca grupa z kierunku czwartego domu) i ponownie szkoli żołnierzy w działaniach podczas odpierania kontrataku nieprzyjaciela. Szczególną uwagę dowódca drużyny powinien zwrócić na wykrzycie w odpowiednim czasie kontrataku nieprzyjaciela i na szybkie przeniesienie ognia do niego. Kiedy wszystkie zagadnienia szkoleniowe zostaną przerebione według elementów, dowódca drużyny, jeżeli czas na to pozwala, powtarza z drużyną wszystkie działania w całości. Podczas omówienia zajęcia dowódca drużyny omawia działania obsługi podczas natarcia w mieście, podaje, kto z żołnierzy prawidłowo wybierał stanowisko ogniowe dla karabinu maszynowego i prawidłowo działał podczas prowadzenia ognia i zmiany stanowiska ogniowego oraz kto i jakie popełnił błędy i do czego mogłyby one doprowadzić w sytuacji bojowej.

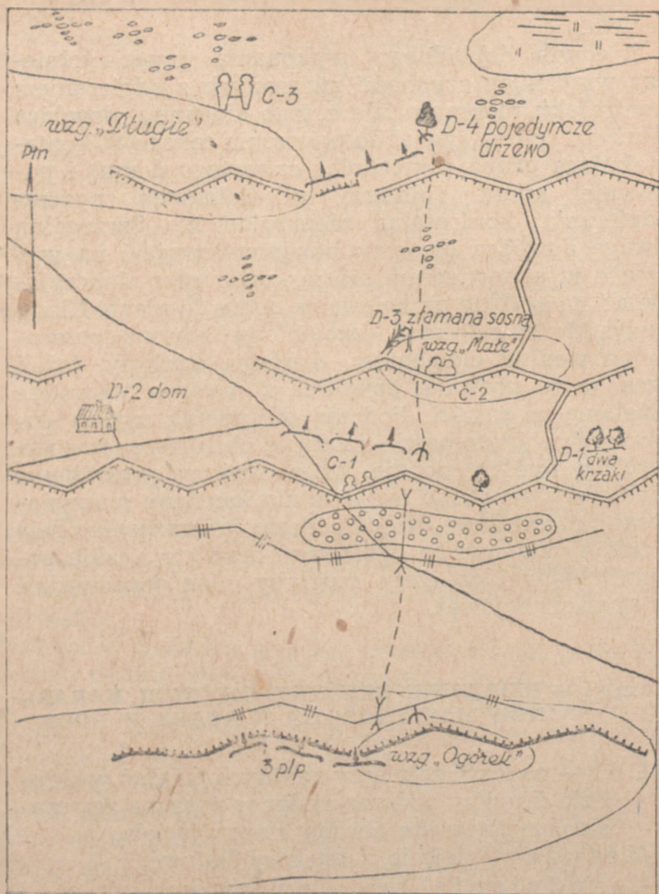
Temat — DZIAŁANIE DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W ATAKU W NOCY

Cel — nauczyć żołnierzy zgranych działań w składzie drużyny podczas ataku w nocy na zawczasu przygotowaną obronę nieprzyjaciela.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. *Przygotowanie ataku.* Przygotowanie stanowisk ogniowych, broni i danych do prowadzenia ognia w nocy.



Rys. 13. Szkic odcinka terenu do zajęć

2. *Atak.* Sposób prowadzenia ognia i posuwania się w ugrupowaniu bojowym atakujących pododdziałów piechoty. Pokonywanie zapór i skażonych odcinków terenu. Urządzenie stanowisk ogniowych w zdobytym terenie. Przygotowanie się do odparcia ogniem kontrataku nieprzyjaciela.

Czas — 3 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń (rys. 13).

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 1; figury bojowe „stojący” — 2; figury bojowe „popiersie” — 2; naboje ćwiczebne — 8; latarka elektryczna — 1; rakiety — 3; raketnica — 1; kołatka — 1.

Organizacja zajęcia

W celu przeprowadzenia zajęcia na placu ćwiczeń wybiera się taki odcinek terenu, który umożliwi praktyczne przerobienie wszystkich zagadnień szkoleniowych tego tematu.

Taki odcinek terenu powinien mieć: odcinek transeji z częściowo przygotowanym stanowiskiem ogniowym do prowadzenia ognia z ciężkiego karabinu maszynowego w nocy, które można byłoby wykorzystać jako podstawę wyjściową do natarcia, odcinek zapór własnych z wykonanym przejściem, trzy transeje połączone rowami łączącymi, oznaczające pierwszą pozycję obrony nieprzyjaciela oraz odcinek zapór przed przednim skrajem nieprzyjaciela z wykonanym przejściem o szerokości 10—12 m.

W dniu, w którym ma być przeprowadzone zajęcie, dowódca drużyny z żołnierzem wyznaczonym do pozorowania nieprzyjaciela wychodzi w rejon zajęcia i stawia mu przykładowo następujące zadanie:

„Obywatel szeregowiec Kowalski, dzisiaj nasza drużyna będzie przerabiała temat „Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w ataku w nocy”. Na zajęciach będziecie pozorować działanie nieprzyjaciela.

Po przerobieniu przez drużynę pierwszego zagadnienia szkoleniowego na mój rozkaz wysuniecie się w rejon pierwszej transzei nieprzyjaciela, ustawicie cel nr 1 — „dwa popiersia” obok skrzyżowania drogi z pierwszą transzeją i na sygnał „białe światło latarki” oddacie dwa strzały nabojami ćwiczebnymi. Na mój sygnał „czerwone światło latarki” przejdziecie do drugiej transzei nieprzyjaciela na wzgórze, ustawicie z prawej strony złamanej sosny (wskazuje) cel nr 2 — „karabin maszynowy” i na sygnał „dwa krótkie czerwone światła latarki” oddacie dwa strzały nabojami ćwiczebnymi oraz zapozorujecie długie serie ciężkiego karabinu maszynowego kołatką. Następnie na mój sygnał „niebieskie światło latarki” zabierzecie dwie figury bojowe „stojący”, przejdziecie na wzgórze „Długie” (wskazuje w terenie) i na sygnał „dwa krótkie niebieskie światła latarki” będziecie posuwać się w kierunku pojedynczego drzewa (wskazuje) pozorując kontratak nieprzyjaciela, przy tym w krótkich odstępach czasu oddacie cztery pojedyncze strzały nabojami ćwiczebnymi. Na mój sygnał „machanie latarką z czerwonym światłem” wróćcie na podstawę wyjściową do kontrataku i będziecie gotowi do ponownego działania, natomiast na sygnał „krążenie latarką z czerwonym światłem” przerwiecie pozorowanie nieprzyjaciela i dołączycie do drużyny”.

Dowódca drużyny trenuje szeregowca wyznaczonego do pozorowania tak długo, aż pozna dokładnie wszystkie swoje obowiązki.

Przed wyjściem na zajęcia dowódca drużyny

sprawdza dokładnie broń, skrzynki amunicyjne, dopasowanie oporządzenia oraz czy został zabrany sprzęt potrzebny do zajęć.

Przebieg zajęcia

Przed zapadnięciem zmroku, po wyjściu z drużyną na południowe stoki wzgórza „Ogórek”, dowódca drużyny podaje temat zajęcia, cel, zagadnienia szkoleniowe i sprawdza, czy żołnierze znają zasady regulaminowe związane z danym tematem. Podczas sprawdzania wiadomości dowódca zadaje najpierw pytanie sprawdzające, a następnie po krótkiej przerwie wywołuje jednego z żołnierzy i jeżeli otrzyma nieprawidłową odpowiedź, wywołuje następnego żołnierza. W przypadku kiedy żaden z żołnierzy nie potrafi odpowiedzieć na pytanie sprawdzające, dowódca drużyny sam daje właściwą odpowiedź. Po sprawdzeniu znajomości zasad regulaminowych dowódca drużyny objaśnia krótko właściwości działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych w ataku w nocy przykładowo w następujący sposób: „W nocy drużyna ciężkich karabinów maszynowych naciera zazwyczaj na skrzydle pododdziału piechoty utrzymując z nim ciągłą łączność. Ogień otwiera drużyna tylko na rozkaz dowódcy pododdziału, do którego została przydzielona.

Atak w nocy wykonuje się zwykle po artyleryjskim przygotowaniu ataku. W celu zaskoczenia nieprzyjaciela atak w nocy może być także przeprowadzony bez artyleryjskiego przygotowania ataku. W tym wypadku drużyna ciężkich karabinów maszynowych wspólnie z pododdziałami piechoty wyrusza z podstawy wyjściowej zachowując ciszę oraz stosując inne środki maskowania. W razie oświetlenia terenu przez nieprzyjaciela cały skład osobowy

pododdziałów nie czekając na komendy szybko pada, a z chwilą nastania ciemności posuwa się dalej. W wypadku jednak, gdy posuwanie się pododdziałów zostanie przez nieprzyjaciela wykryte oraz jeżeli nieprzyjaciel ciągle oświetla teren, skład osobowy pododdziałów nie pada, lecz przyspiesza ruch wykonując nakazane zadanie. Powodzenie ataku w nocy zależy przede wszystkim od dokładnego przygotowania ataku, uzyskania zaskoczenia nieprzyjaciela (w obecnych warunkach uzyskanie zaskoczenia jest bardzo trudne ze względu na wprowadzenie na uzbrojenie państw kapitalistycznych urządzeń na podczerwień do obserwacji w nocy), utrzymania kierunku według dobrze widocznych w nocy dozorów i azymutu natarcia oraz od energicznego i śmiałego działania wszystkich żołnierzy. Po wykonaniu zadania drużyna ciężkich karabinów maszynowych zajmuje natychmiast stanowisko ogniowe i przygotowuje się do odparcia kontrataku nieprzyjaciela”.

Dowódca drużyny po upewnieniu się, że żołnierze prawidłowo rozumieją zasady działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych podczas ataku w nocy, wyprowadza drużynę na północne stoki wzgórza „Ogórek” i orientuje żołnierzy w terenie — wskazuje strony świata, podaje umówione nazwy przedmiotów terenowych oraz wskazuje dobrze widoczne w nocy dozory.

Po sprawdzeniu, jak żołnierze zapamiętali wskazane dozory, dowódca drużyny stawia drużynie skrócone zadanie bojowe na przykład według następujących zagadnień:

- wiadomości o nieprzyjacielu (rodzaj obrony nieprzyjaciela, przebieg jego pierwszej, drugiej i trzeciej transzei, wykryte środki ogniowe i zapory);

- zadanie pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona;
- zadanie drużyny;
- kierunek (azymut) natarcia.

Po postawieniu zadania bojowego dowódca drużyny sprawdza, czy szkoleni należycie je zrozumieli, i przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Przygotowanie ataku

Przed przystąpieniem do przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny podaje komendę: „*Drużyna, stanowisko ogniowe przy krzaku, na kołach — NAPRZÓD*” i obserwuje, czy każdy żołnierz szybko oraz dokładnie wykonał komendę.

Następnie dowódca drużyny objaśnia, że przygotowanie stanowiska ogniowego do strzelania w nocy odbywa się według tych samych zasad co i w dzień.

Strzelanie w nocy do celów oświetlonych należy prowadzić również według tych samych zasad co strzelanie w dzień. W chwili oświetlenia celu celowniczy powinien szybko wycelować karabin maszynowy do celu i otworzyć ogień. Nie należy przy tym patrzeć w stronę środków oświetlających, ponieważ światło ich może oślepić.

Strzelanie w nocy bez sztucznego oświetlenia wymaga specjalnego przygotowania za dnia. Na podstawie wyjściowej do natarcia karabin maszynowy do prowadzenia ognia w nocy, w naszej sytuacji na przykład do pierwszej transzei na odcinku od krzaka do dużego kamienia, najlepiej jest przygotować w następujący sposób:

1. Ustawić podstawę karabinu maszynowego tak, aby zapobiec przypadkowemu przesunięciu się jej lub osadzeniu, ponadto umocować koła i lemiesz

podstawy za pomocą kołków wbijając je po obu stronach kół i lemiesza.

2. Wycelować karabin maszynowy do pierwszej transzei z nastawionym celownikiem na podziałkę 3 i zamocować mechanizm podniesieniowy.

3. Ustalić granice poszerzania. W tym celu celowniczy odryglowuje mechanizm (zacisk) kierunkowy, wycelowuje karabin maszynowy do dużego kamienia i wstawia kolek ograniczający w odpowiedni otwór wycinka łukowego z prawej strony występu oporowego dźwigara. Następnie wycelowuje karabin maszynowy do krzaka (prawy skraj rubieży) i wstawia kolek ograniczający w odpowiedni otwór wycinka łukowego z lewej strony występu oporowego dźwigara.

4. Jeżeli konieczne jest chwilowe zdjęcie karabinu maszynowego ze stanowiska ogniowego, wówczas miejsca kół i lemiesza należy oznaczyć palikami, tak aby przy powtórным ustawianiu karabinu podstawę można było ustawić dokładnie w poprzednim miejscu.

Dowódca drużyny równocześnie z objaśnieniem pokazuje praktycznie, w jaki sposób należy wykonywać poszczególne czynności.

Następnie zrusza wycelowanie karabinu maszynowego i przystępuje do trenowania drużyny w przygotowaniu karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy do poszczególnych rubieży i wykrytych środków ogniowych nieprzyjaciela.

Na zakończenie pierwszego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny przeprowadza krótkie omówienie podając na przykład, że na wyposażeniu pododdziałów ciężkich karabinów maszynowych mogą być celowniki nocne wz. PPP1 na podczerwień, które pozwalają prowadzić celny ogień na odległość do

350 m. Z nastaniem ciemności dowódca drużyny przystępuje do przerabiania drugiego zagadnienia szkoleniowego.

Atak

Przerabianie tego zagadnienia szkoleniowego najlepiej jest rozpocząć od sposobu prowadzenia ognia, pokonywania zapór i posuwania się w ugrupowaniu bojowym atakujących pododdziałów piechoty, następnie przerobić pokonywanie skażonych odcinków terenu, urządzenie stanowisk ogniowych w zdobytym terenie, a na zakończenie — przygotowanie się do odparcia ogniem kontrataku nieprzyjaciela.

Po wyjaśnieniu obsłudze sposobu działania podczas ataku dowódca drużyny podaje, że obecnie będzie przerabiane działanie drużyny podczas ataku bez artyleryjskiego przygotowania ataku.

Następnie dowódca drużyny nakazuje szeregowcowi wyznaczonemu do pozorowania nieprzyjaciela wysunąć się w rejon pierwszej transzei nieprzyjaciela i obserwować podawane sygnały, po czym podaje szeptem komendę: „Drużyna przygotować się do ataku”.

Na tę komendę obsługa przygotowuje karabin maszynowy do zmiany stanowiska ogniowego zwracając uwagę na zachowanie ciszy.

Po przygotowaniu się drużyny do ataku dowódca drużyny podaje komendę: „Drużyna — NAPRZÓD”, na którą obsługa, w celu zachowania jak największej ciszy, przenosi karabin maszynowy na rękach. Jeżeli szkoleni źle wykonają tę komendę, dowódca drużyny podaje komendę: „WROC”, na którą obsługa wraca na podstawę wyjściową. Dowódca drużyny po omówieniu popełnionych przez żołnierzy błędów ponownie nakazuje wyruszyć do ataku.

Po przekroczeniu własnych zapór przez wykonane przejście dowódca drużyny strzela białą raketą. Natychmiast po zauważeniu rakiety obsługa powinna, nie czekając na komendę, szybko upaść na ziemię, a po nastaniu ciemności posuwać się dalej. Z chwilą podejścia do zapór nieprzyjaciela dowódca drużyny podaje, że zapory nieprzyjaciela drużyna przekracza przez wykonane przejście w kolejności ustalonej przez dowódcę plutonu piechoty, do którego drużyna została przydzielona. W czasie przekraczania zapór dowódca drużyny zwraca uwagę, aby żołnierze przez oznaczone widocznymi w nocy wskaźnikami przejścia posuwali się jak najciszej, a po przekroczeniu ich, żeby drużyna zachowała nakazany kierunek według dobrze widocznych w nocy dozorów.

Z chwilą przekroczenia zapór przez drużynę dowódca drużyny wywołuje cel nr 1 i podaje: „Cel nr 1 został zniszczony przez trzeci pluton piechoty, który niespodziewanym atakiem opanował pierwszą transzeję nieprzyjaciela”, po czym daje sygnał — „czerwone światło latarki”. Na sygnał ten żołnierz wyznaczony do pozorowania nieprzyjaciela szybko przechodzi do drugiej transzei nieprzyjaciela na wzgórze „Małe” i jest w gotowości do pokazania celu nr 2.

Po przekroczeniu pierwszej transzei nieprzyjaciela dowódca drużyny zatrzymuje drużynę i omawia popełnione przez nią błędy podczas ataku bez artyleryjskiego przygotowania ataku i w razie konieczności nakazuje ponownie powtórzyć wszystkie czynności od momentu wyruszenia do ataku. Następnie podaje, że atak w nocy, po artyleryjskim przygotowaniu ataku, drużyna wykonuje w ten sam sposób jak

w dzień utrzymując ścisłą łączność z pododdziałem piechoty, do którego została przydzielona.

Z kolei dowódca drużyny podaje krótką sytuację: „Pluton piechoty po opanowaniu pierwszej transzei nieprzyjaciela został zatrzymany ogniem ciężkiego karabinu maszynowego ze wzgórza „Małe”. Dowódca plutonu piechoty nakazał zniszczyć karabin maszynowy nieprzyjaciela”. Po podaniu sytuacji dowódca drużyny wywołuje cel nr 2, nakazuje obsłudze zająć stanowisko ogniowe i przygotować się do prowadzenia ognia. Po przygotowaniu się obsługi do prowadzenia ognia dowódca drużyny strzela białą raketę. W chwili oświetlenia celu celowniczy powinien szybko wycelować karabin maszynowy do celu i otworzyć ogień. Dowódca drużyny sprawdza kierunek wycelowania karabinu maszynowego oraz zamocowanie mechanizmów. Jeżeli celowniczy wykonał wszystkie czynności prawidłowo, dowódca drużyny podaje: „Karabin maszynowy nieprzyjaciela został zniszczony. Pluton piechoty atakuje drugą transzę nieprzyjaciela”, a następnie podaje komendy: „ROZŁADUJ”, „Drużyna — NAPRZÓD”. Na te komendy obsługa rozładowuje karabin maszynowy, przygotowuje go do przesunięcia na kołach i na hasło „Naprzód” rusza za dowódcą drużyny. W marszu dowódca drużyny podaje sygnał — „niebieskie światło latarki”, na który żołnierz wyznaczony do pozorowania nieprzyjaciela przechodzi za wzgórze „Długie”.

Z chwilą wyjścia drużyny na wzgórze „Małe” dowódca drużyny zatrzymuje drużynę i podaje sytuację: „Drużyna natrafiła na odcinek terenu skażonego trwałymi środkami trującymi. Dowódca plutonu nakazał naszej drużynie pokonać ten odcinek”.

Po podaniu sytuacji dowódca drużyny wyjaśnia sposób pokonywania odcinka terenu skażonego, a na-

stępnie podaje kolejno komendy: „Pogotowie gazowe”. „Gaz — pończochy wdziej”, „Drużyna — NAPRZÓD”. Po każdej komendzie dowódca drużyny obserwuje jej wykonanie i po upewnieniu się, że wszystkie czynności zostały wykonane prawidłowo, podaje następną komendę.

Z chwilą podejścia drużyny do trzeciej transzei nieprzyjaciela dowódca drużyny zatrzymuje drużynę i podaje komendę: „Maski i pończochy — zdejm”. Na tę komendę żołnierze najpierw zdejmują pończochy ochronne, a następnie maski przeciwgazowe. Jeżeli w czasie wykonywania komendy żołnierze popełniają błędy, dowódca drużyny omawia je i nakazuje ponownie wykonać prawidłowo komendę.

Kiedy drużyna wyjdzie na wysokość doзору nr 4 — pojedyncze drzewo, dowódca drużyny wskazuje stanowisko ogniowe i nakazuje je urządzić. Obsługa najpierw kopie okop do strzelania leżąc, a następnie pogłębia go do strzelania kłęcząc i stojąc. Po wykopaniu okopu do strzelania kłęcząc dowódca drużyny nakazuje obsłudze ustawić karabin maszynowy na stanowisku ogniowym i przygotować się do odparcia kontrataku nieprzyjaciela.

Przystępując do przerabiania tego elementu zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny podaje: „Kontratak nieprzyjaciela w nocy drużyna ciężkich karabinów maszynowych odpiera prowadząc ogień przy ciągłym oświetlaniu terenu w taki sam sposób jak w dzień lub bez oświetlania terenu korygując ogień według tras pocisków smugowych”.

Następnie dowódca drużyny przechodzi do praktycznego przerabiania odparcia kontrataku nieprzyjaciela przy oświetlaniu terenu i w tym celu podaje sygnał żołnierzowi wyznaczonemu do pozorowania nieprzyjaciela. Kiedy żołnierz rozpocznie posuwanie

się w kierunku doзору nr 4 i zapozoruje ogień nieprzyjaciela, dowódca drużyny oświetla rakietą teren i obserwuje, czy celowniczy w czasie oświetlania celu szybko wycelował do niego karabin maszynowy i otworzył ogień.

Dowódca drużyny sprawdzając prawidłowość działania obsługi w czasie odpierania kontrataku nieprzyjaciela podaje popełnione przez poszczególnych żołnierzy błędy i nakazuje powtórzyć daną czynność tyle razy, ile to jest konieczne dla całkowitego jej opanowania.

Po przerobieniu z drużyną sposobu prowadzenia ognia w czasie oświetlania celu dowódca drużyny przechodzi do prowadzenia ognia z bliskiej odległości według tras pocisków smugowych.

W tym celu dowódca drużyny podaje sygnał do zapozorowania kontrataku nieprzyjaciela i obserwuje czynności obsługi. Obsługa powinna w odpowiednim czasie wykryć kontratak nieprzyjaciela i otworzyć do niego ogień. Z chwilą zbliżenia się kontrataku nieprzyjaciela do stanowiska ogniowego celowniczy prowadzi ogień z ciężkiego karabinu maszynowego, a taśmowy i amunicyjny — z broni osobistej. Przy podejściu nieprzyjaciela do stanowiska ogniowego na odległość 30—40 m dowódca drużyny obserwuje, czy celowniczy w dalszym ciągu prowadzi ogień z karabinu maszynowego z bliskiej odległości i czy pozostali żołnierze obsługi zarzucili nieprzyjaciela granatami. Dowódca drużyny zwraca przy tym uwagę, aby żołnierze z obsługi podczas rzucania granatów nie trafili w żołnierza pozorującego działanie nieprzyjaciela.

Po prawidłowym wykonaniu przez obsługę wszystkich czynności tego elementu zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny, jeżeli czas na to pozwala,

wraca z drużyną na podstawę wyjściową i powtarza w całości wszystkie elementy zagadnienia szkoleniowego.

Po zakończeniu zajęcia dowódca drużyny krótko je omawia, podaje, jak żołnierze opanowali technikę działania w składzie drużyny podczas ataku w nocy, kto z żołnierzy i jakie popełnił błędy, podaje przyczyny tych błędów i kto działał najlepiej.

DRUŻYNA CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W OBRONIE

Obrona stanowi rodzaj walki stosowany przez wojska w celu utrzymania bronionych pozycji, odparcia przeważających sił nieprzyjaciela, zadania mu znacznych strat i tym samym stworzenia dogodnych warunków przejścia do zdecydowanego natarcia.

Osiąga się to przez: umiejętne wykorzystanie dogodnych warunków terenu i jego inżynieryjne urządzenie, umiejętne zorganizowanie i siłę ognia, uporczywość i wytrzymałość wojsk oraz stosowanie kontrataków. Obrona powinna być nie do pokonania.

W obronie ogień jest zasadniczym środkiem do zadania strat nieprzyjacielowi. Przy przejściu do obrony dowódca drużyny ciężkich karabinów maszynowych powinien przede wszystkim zorganizować obserwację i przygotować ciężki karabin maszynowy do prowadzenia ognia. Ogniem drużyny ciężkich karabinów maszynowych kieruje osobiście dowódca drużyny.

Ze względu na przeznaczenie ogień drużyny ciężkich karabinów maszynowych może być:

- c z o ł o w y — skierowany prostopadłe do frontu celu;
- s k r z y d ł o w y — skierowany na skrzydło celu i ostrzeliwujący cel wzdłuż frontu;

— s k o ś n y — skierowany pod kątem ostrym w stosunku do celu.

Oprócz tego w składzie plutonu ciężkich karabinów maszynowych drużyna może brać udział w wykonywaniu ognia krzyżowego, kiedy ogień prowadzi się do jednego celu nie mniej niż z dwóch różnych kierunków.

Ogień z ciężkich karabinów maszynowych otwierany niespodziewanie z bliskich odległości w jednym określonym kierunku nazywa się ogniem sztyletowym. Zależnie od kierunku strzelania ogień sztyletowy może być czołowy, skrzydłowy i skośny. Ogień ten stosuje się do ostrzeliwania szczególnie ważnych podejść i zapór.

Drużyna w składzie plutonu ciężkich karabinów maszynowych lub pododdziału piechoty, do którego została przydzielona, może brać udział w wykonywaniu ognia z e ś r o d k o w a n e g o, kiedy ogień wielu środków ogniowych jest skierowany do jednego celu.

Skuteczność ognia ciężkich karabinów maszynowych w obronie osiąga się przez jego celność i działanie z zaskoczenia oraz przez umiejętne kierowanie nim. Najlepsze wyniki daje ogień otwierany niespodziewanie, szczególnie skrzydłowy i skośny, na odległościach 600 m i więcej.

W czasie walki dowódca drużyny kieruje ogniem ciężkiego karabinu maszynowego w celu zniszczenia w odpowiednim czasie wykrytych celów. Wczesne wykrycie celów zapewnia przede wszystkim dokładna i ciągła obserwacja pola walki w sektorze ostrzału. Obserwację w sektorze ostrzału prowadzi dowódca drużyny osobiście lub przy pomocy obserwatora. Obserwować pole walki powinni również wszyscy żołnierze obsługi znajdujący się na stano-

wisku ogniowym i o wszystkich spostrzeżeniach meldować natychmiast dowódcy drużyny.

W razie wykrycia w jednym czasie kilku celów dowódca drużyny określa ich ważność, charakter, rozmiar i odległość. Spośród wykrytych celów, na podstawie ich ważności i możliwości zniszczenia, wybiera on najważniejszy i najbardziej niebezpieczny określając dla niego rodzaj ognia, sposób wykonania i czas jego otwarcia.

Moment otwarcia ognia określa dowódca drużyny komendą lub wybiera go celowniczy, jeśli prowadzi ogień samodzielnie.

Najdogodniej jest otwierać ogień wtedy, gdy cel jest odkryty, dobrze widoczny lub posuwa się pełnym wzrostem. Niespodziewany, silny ogień ciężkiego karabinu maszynowego z krótkich odległości najskuteczniej obezwładnia nieprzyjaciela. Natomiast przedwczesne otwarcie ognia, a tym bardziej prowadzenie ognia mało skutecznego z dalekich odległości, zdradza tylko stanowisko ogniowe ciężkiego karabinu maszynowego i ściąga na siebie ogień nieprzyjaciela.

We wszystkich przypadkach ogień z ciężkiego karabinu maszynowego prowadzi się z zamaskowanych stanowisk ogniowych i z wszelkiego rodzaju budowli obronnych.

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych przy przejściu do obrony powinna niezwłocznie przystąpić do urządzenia terenu pod względem inżynierskim, przy czym nie czekając na szczególne zarządzenia doskonalić urządzenia i budowle obronne.

Stanowiska ogniowe powinny przede wszystkim umożliwiać prowadzenie ognia skrzydłowego i skośnego. Do strzelania z odkrytych stanowisk ogniowych wskazuje się drużynie główne stanowisko ogniowe i w odległości 40—50 m od niego — dwa-trzy zapa-

sowe. Zapasowe stanowisko ogniowe łączy się z głównym rowem łączącym lub transeją.

Długotrwałe prowadzenie ognia z jednego stanowiska ogniowego jest niedopuszczalne, gdyż ułatwia ono nieprzyjacielowi wykrycie ciężkiego karabinu maszynowego i zniszczenie go.

Podstawowym zadaniem drużyny ciężkich karabinów maszynowych w obronie jest niszczenie ogniem nacierającej piechoty nieprzyjaciela. W celu pomyślnego wykonania tego zadania drużyna ciężkich karabinów maszynowych w obronie z zasady przydzielana jest do pododdziału piechoty lub dział w składzie swego plutonu. W pierwszym wypadku dowódca drużyny powinien znać zadanie bojowe pododdziału piechoty, do którego została przydzielona drużyna ciężkich karabinów maszynowych.

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych przydzielona do pododdziału piechoty działa w jego ugrupowaniu bojowym i z zasady rozmieszcza się na przednim skraju w pierwszej lub drugiej transei albo między nimi z takim wyliczeniem, aby stanowisko ogniowe dla ciężkiego karabinu maszynowego odpowiadało potrzebom jak najbardziej dokładnego wykonania postawionego drużynie zadania bojowego, zapewniało najlepszą obserwację i ostrzał, dawało możliwość manewrowania ogniem, zapewniało maskowanie i aby miało skryte drogi do przejścia z głównego stanowiska ogniowego na zapasowe stanowisko ogniowe i odwrotnie.

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych może być wyznaczona jako drużyna dyżurna z zadaniem: paraliżowania ruchów nieprzyjaciela na jego pozycjach, przeszkadzania w prowadzeniu prac inżynierskich i niszczenia najbardziej ważnych celów pojedynczych, a szczególnie obserwatorów i grup nieprzyjaciela próbujących prowadzić rozpoznanie.

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych wyznaczona jako dyżurna ustawia ciężki karabin maszynowy na stanowisku ogniowym pozostawiając przy nim zawsze dwóch żołnierzy z obsługi. Pozostali żołnierze z obsługi znajdują się w schronisku przedpiersiowym (w schronie) w pobliżu stanowiska ogniowego. W celu zapewnienia stałej gotowości do otwarcia ognia dowódca drużyny ustala, według wskazówek wyższego dowódcy, kolejność dyżurów przy ciężkim karabinie maszynowym.

Dyżurny żołnierz obowiązany jest ciągle obserwować teren w sektorze ostrzału i po bokach, a w razie pojawienia się nieprzyjaciela natychmiast podać sygnał alarmowy i wywołać dowódcę drużyny. Dyżurny ciężki karabin maszynowy otwiera ogień samodzielnie zgodnie z otrzymanymi wskazówkami.

Jeżeli drużyna jest wyznaczona do prowadzenia ognia sztyletowego, to powinna ona zawczasu i skrycie zająć zamaskowane stanowisko ogniowe przed przednim skrajem, na skrzydle pododdziału piechoty lub w głębi obrony. Drużyna wyznaczona do prowadzenia ognia sztyletowego żadnych innych zadań nie wykonuje i do chwili wyjścia nieprzyjaciela na kierunek przygotowanego ognia niczym nie powinna się zdradzać. Przy ciężkim karabinie maszynowym stale powinno być dwóch dyżurnych żołnierzy z obsługi w gotowości do natychmiastowego otwarcia ognia. W czasie artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowania ataku przez nieprzyjaciela dowódca drużyny (obserwator) powinien prowadzić obserwację nieprzyjaciela w celu wykrycia w odpowiednim czasie momentu jego przejścia do ataku, a ciężki karabin maszynowy powinien być zdjęty ze stanowiska ogniowego i ukryty w niszy.

Z chwilą wyruszenia piechoty i czołgów nieprzyjaciela do ataku drużyna na sygnał dowódcy drużyny

szybko zajmuje stanowisko ogniowe i przygotowuje się do walki, po czym samodzielnie otwiera ogień do atakującej piechoty i prowadzi go z największym natężeniem starając się odciąć piechotę od czołgów i zniszczyć ją. Przy podejściu czołgów nieprzyjaciela do stanowiska ogniowego drużyny ciężkich karabinów maszynowych na odległość rzutu granatem drużyna niszczy czołgi ręcznymi granatami przeciwpancernymi.

Po odparciu ataku nieprzyjaciela drużyna przygotowuje się do odpierania ponownych ataków. W tym celu dowódca drużyny powinien uzupełnić amunicję, a w razie potrzeby na rozkaz (sygnał) dowódcy plutonu ciężkich karabinów maszynowych lub dowódcy pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona, szybko i skrycie przejść z drużyną na zapasowe stanowisko ogniowe.

W wypadku włamywania się nieprzyjaciela w rejon obrony drużyna ciężkich karabinów maszynowych niszczy swoim ogniem włamującą się piechotę nieprzyjaciela i wspiera swym ogniem kontrataki własnych pododdziałów piechoty.

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych powinna prowadzić uporczywą walkę w każdej sytuacji bojowej, mając na uwadze chociażby to, że sprawnie działający ciężki karabin maszynowy jest niedostępny dla piechoty nieprzyjaciela. Jeżeli w czasie walki karabin maszynowy zostanie zniszczony, drużyna powinna w dalszym ciągu prowadzić walkę niszcząc nieprzyjaciela ogniem z broni osobistej i granatami ręcznymi.

Dowódca drużyny ciężkich karabinów maszynowych po otrzymaniu zadania od dowódcy plutonu ciężkich karabinów maszynowych lub od dowódcy pododdziału piechoty, któremu drużyna została przydzielona, zastanawia się nad sposobem wykona-

nia zadania, po czym wyprowadza skrycie drużynę na wyznaczone jej stanowisko ogniowe, wyznacza obserwatora i stawia mu zadanie. Przed wydaniem rozkazu bojowego dowódca drużyny orientuje drużynę w terenie.

W ustnym rozkazie bojowym do obrony przy przeprowadzaniu zajęć z musztry bojowej dowódca drużyny ciężkich karabinów maszynowych powinien podać tylko te wiadomości, które są konieczne do przeobrażenia zaplanowanych zagadnień szkoleniowych, jak na przykład:

- dozory;
- wiadomości o nieprzyjacielu;
- zadanie swojej drużyny;
- zadanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych (jeśli drużyna działa w składzie plutonu);
- zadanie pododdziału piechoty, któremu przydzielono drużynę;
- miejsca stanowisk ogniowych (głównego i zapasowych);
- czas gotowości stanowisk ogniowych;
- zadania sąsiadów;
- sygnały i sposoby wskazywania celów;
- miejsce punktu amunicyjnego i sposób uzupełniania amunicji.

Po wydaniu rozkazu bojowego dowódca drużyny obowiązany jest:

- zorganizować oczyszczenie terenu w celu umożliwienia prowadzenia obserwacji i ognia oraz kopanie i maskowanie stanowisk ogniowych;
- ustalić odległość do dozorów i sporządzić szkic ogniowy;
- przygotować dane do prowadzenia ognia;

- sprawdzić amunicję i uzupełnić do przewidzianej normy;
- zameldować swemu przełożonemu o gotowości drużyny do walki.

W czasie walki dowódca drużyny obowiązany jest utrzymywać nieprzerwaną łączność z dowódcą pododdziału piechoty, znać jego zadanie bojowe, ogólne dozory i sygnały współdziałania, znać miejsca stanowisk ogniowych, sektory ostrzałów i zadania czołgów, dział pancernych, dział przeciwpancernych, rozmieszczonych w pobliżu stanowiska ogniowego drużyny.

W celu dokładnego kierowania ogniem w walce dowódca drużyny jest obowiązany:

- znać dozory wskazane przez wyższego dowódcę i jeżeli trzeba, wyznaczyć dodatkowe dozory oraz podać obsłudze ich umówione nazwy;
- znać główny i dodatkowy sektor ostrzału;
- nie dopuszczać do długiego prowadzenia ognia z jednego stanowiska ogniowego;
- prowadzić ciągłą (nieprzerwaną) obserwację pola walki, wykrywać i oceniać cele oraz określać do nich dokładną odległość;
- przygotowywać dane do prowadzenia ognia;
- wskazywać celownicemu cele, podawać nastawy celownika i szczerbika oraz punkt celowania, określać ilość amunicji, długość serii, rodzaj (natężenie) ognia;
- wybierać najdogodniejszy moment do otwarcia ognia;
- obserwować skuteczność ognia, korygować go i ciągle utrzymywać stałą dyscyplinę ognia;
- śledzić zużycie amunicji, znać jej ilość i dbać o uzupełnienie jej w odpowiednim czasie;

- znać zadania ogniowe sąsiadów;
- znać sygnały kierowania ogniem.

W czasie walki w wypadku braku możliwości prowadzenia ognia z głównego stanowiska ogniowego drużyna ciężkich karabinów maszynowych za zgodą dowódcy plutonu lub dowódcy pododdziału piechoty, do którego została przydzielona, przechodzi na zapasowe stanowisko ogniowe. Przy zmianie stanowiska ogniowego dowódca drużyny podaje sposób przeniesienia karabinu maszynowego i drogę posuwania się.

W celu prawidłowego dowodzenia działaniami drużyny w walce dowódca drużyny obowiązany jest znać:

- gdzie jest nieprzyjaciel i co robi;
- wszystkie zmiany rozmieszczenia i działania plutonu ciężkich karabinów maszynowych lub pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona;
- zmiany rozmieszczenia i działania sąsiednich pododdziałów piechoty, ciężkich karabinów maszynowych i innych pododdziałów;
- zmienione (nowe) sygnały i zadania.

Dowódca drużyny powinien prowadzić ciągłą obserwację działań nieprzyjaciela i swoich pododdziałów w toku walki; obserwacja nie powinna być przerwana również przy zmianie stanowiska ogniowego drużyny.

Niżej podane są przykłady organizacji i przeprowadzania przez dowódcę drużyny zajęć z musztry bojowej z drużyną ciężkich karabinów maszynowych na zasadnicze tematy obrony.

Temat — ORGANIZACJA OBRONY DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH

Cel — nauczyć żołnierzy umiejętnego działania w składzie drużyny przy organizowaniu obrony.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Urządzenie stanowisk ogniowych z przygotowaniem do obrony przeciwatomowej.

2. Organizacja obserwacji oraz rozpoznania nieprzyjaciela i terenu w sektorze ostrzału.

3. Przygotowanie danych do prowadzenia ognia zgodnie z otrzymanym zadaniem.

Czas — 4 godziny.

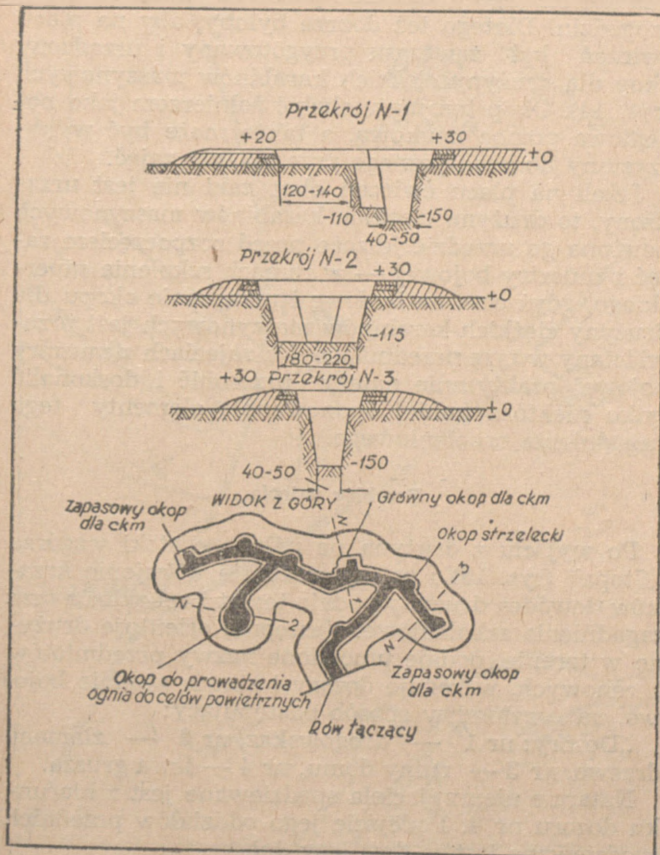
Miejsce — plac ćwiczeń.

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 1; figury bojowe „popiersie” — 1; kołatka — 1; chorągiewki — 2 (biała i czerwona).

Organizacja zajęcia

Dowódca drużyny przeprowadza zajęcie na placu ćwiczeń w rejonie wskazanym przez dowódcę plutonu. Plac ćwiczeń, jeśli chodzi o teren, powinien zapewnić praktyczne przerobienie w sposób jak najbardziej pouczający wszystkich zagadnień szkoleniowych danego tematu. Gruntowne przerobienie wszystkich zagadnień szkoleniowych tego tematu na właściwym poziomie zależy w dużej mierze od tego, w jakim stopniu wybrany odcinek terenu będzie urządzony pod względem inżynieryjnym.

Na praktyczne przerobienie zagadnienia szkoleniowego — „Urządzenie stanowiska ogniowego przygotowującego do obrony przeciwatomowej” — dowódca drużyny może przeznaczyć (w ramach tego tematu)



Rys. 14 Okop dla drużyny ciężkich karabinów maszynowych

na przykład około 2 godzin czasu, a na wykopanie okopu dla drużyny ciężkich karabinów maszynowych i całkowite jego urządzenie potrzeba ponad 60 roboczogodzin. Dlatego też dobrze byłoby, aby na placu ćwiczeń był zawczasu przygotowany i urządzony okop dla drużyny ciężkich karabinów maszynowych (rys. 14). Okop ten może służyć żołnierzom jako pogładowa pomoc naukowa, a także może być wykorzystany do praktycznego przerabiania zajęć.

Jeżeli na placu ćwiczeń okop taki nie jest urządzony, to drużyna ciężkich karabinów maszynowych powinna go urządzić jeszcze przed rozpoczęciem zajęć z musztry bojowej — w ramach szkolenia saperkiego, gdyż czas na budowę i urządzenie okopu dla drużyny ciężkich karabinów maszynowych jest przewidziany w tym przedmiocie. Na zajęciach z musztry bojowej praktycznie należy przerobić i doskonalić tylko niektóre (mniej opanowane) elementy tego zagadnienia szkoleniowego.

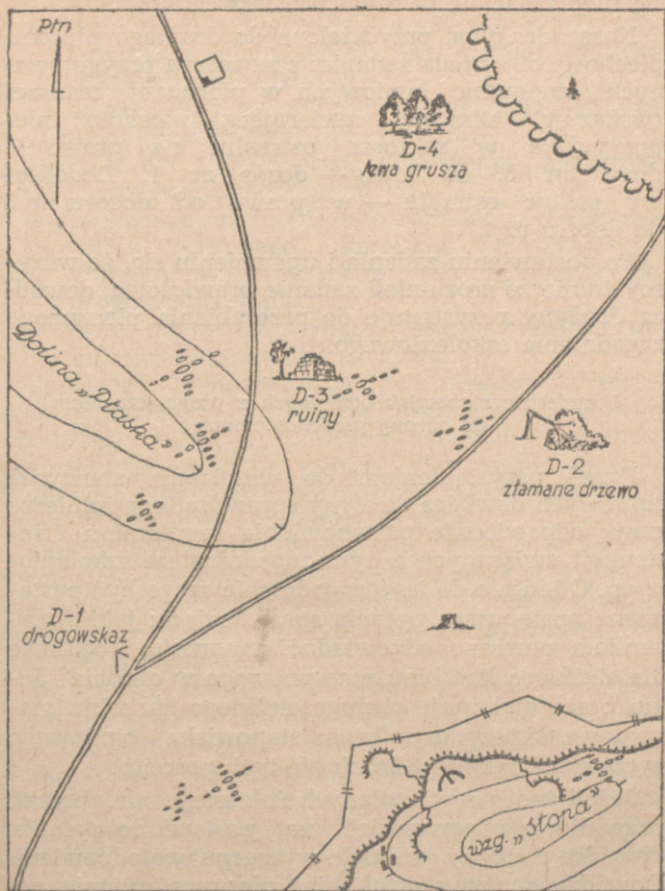
Przebieg zajęcia

Po wyjściu z drużyną na północne stoki wzgórza „Stopa” (rys. 15) i zatrzymaniu się w rejonie krzaków dowódca drużyny podaje temat i cel zajęcia oraz zagadnienia szkoleniowe. Następnie orientuje drużynę w terenie, podaje umówione nazwy przedmiotów terenowych, wskazuje dozory i stawia zadanie bojowe, na przykład w sposób następujący:

„Dozory: nr 1 — drogowskaz, nr 2 — złamane drzewo, nr 3 — ruiny domu, nr 4 — lewa grusza.

Natarcie nieprzyjaciela spodziewane jest z kierunku dozoru nr 4. Podejście jego oddziałów przednich spodziewane jest za dwa-trzy dni.

Drugi pluton piechoty broni pozycji na północnych stokach wzgórza „Stopa” od krzaków do kamieni



Rys. 15. Szkic placu ćwiczeń do zajęć

(wskazuje) z zadaniem niedopuszczenia do wdarcia się nieprzyjaciela w rejon wzgórza „Stopa”.

Nasza drużyna, przydzielona do drugiego plutonu piechoty, otrzymała zadanie: z zawczasu przygotowanych stanowisk ogniowych w pierwszej transzei (wskazuje) niszczyć nacierającą piechotę nieprzyjaciela w sektorze ostrzału: na prawo — dozór nr 3, na lewo — dozór nr 1. Dodatkowy sektor ostrzału — w prawo od dozoru nr 3 do dozoru nr 2”.

Po postawieniu zadania i upewnieniu się, że wszyscy żołnierze zrozumieli zadanie prawidłowo, dowódca drużyny przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Urządzenie stanowisk ogniowych z przygotowaniem do obrony przeciwatomowej

Przed przystąpieniem do urządzania stanowisk ogniowych dowódca drużyny sprawdza, czy żołnierze znają odpowiednie postanowienia regulaminu i instrukcji związanych z tym zagadnieniem szkoleniowym. Odnośnie do tego zagadnienia mogą być postawione następujące pytania sprawdzające: jakim warunkom powinno odpowiadać stanowisko ogniowe dla ciężkiego karabinu maszynowego w obronie? Jakie prace wykonuje obsługa ciężkiego karabinu maszynowego przy urządzaniu stanowiska ogniowego w obronie? Jaka jest kolejność tych prac itp.

Jeżeli żaden z wywołanych żołnierzy nie potrafi prawidłowo odpowiedzieć na postawione pytanie, dowódca drużyny sam daje wyczerpującą odpowiedź. Dowódca drużyny omawiając pierwsze pytanie podaje, jakim warunkom musi odpowiadać główne stanowisko ogniowe, a mianowicie:

- musi ono zapewniać jak najlepsze wykonanie zadania bojowego;
- mieć możliwie szeroki ostrzał nie krępowany ukształtowaniem terenu ani rozmieszczeniem własnych pododdziałów;
- dawać możliwość niszczenia nieprzyjaciela ogniem skrzydłowym lub skośnym;
- musi być ukryte przed obserwacją naziemną i powietrzną nieprzyjaciela;
- zapewniać możliwość nieprzerwanego zaopatrywania ciężkiego karabinu maszynowego w amunicję i wszystko co jest niezbędne do prowadzenia walki;
- musi zapewniać szybkie i skryte przejście na zapasowe stanowisko ogniowe.

Zapasowe stanowiska ogniowe powinny w zasadzie odpowiadać tym samym warunkom co główne stanowisko ogniowe; powinny zapewniać możliwość prowadzenia ognia do miejsc nie ostrzeliwanych z głównego stanowiska ogniowego oraz prowadzenia ognia w kierunku skrzydeł i do tyłu.

Oprócz głównego i zapasowych stanowisk ogniowych do wykonania zadań specjalnych (do wspierania walki ubezpieczenia bojowego, do prowadzenia ognia w nocy itp.) wyznacza się także tymczasowe stanowiska ogniowe.

W podobny sposób omawia się następujące pytania.

Po upewnieniu się, że żołnierze dobrze rozumieją postanowienia regulaminów i prawidłowo odpowiadają na zadawane im pytania sprawdzające, dowódca drużyny oznajmia: „Teraz pokażę wam prawidłowo urządzony okop drużyny ciężkich karabinów maszynowych” i przechodzi z drużyną do urządnego okopu, który znajduje się w pobliżu miejsca zajęć, pokazuje go i szczegółowo objaśnia sposób jego budowy, a także podaje, że drużynie ciężkich karabinów ma-

szynowych w obronie wyznacza się z zasady jedno główne i dwa-trzy zapasowe stanowiska ogniowe. Stanowiska ogniowe urządza się w transzei, w przygotowanym do obrony rowie łączącym lub jako oddzielne okopy, które łączy się między sobą względnie łączy się z transzeją rowem łączącym.

Okop drużyny ciężkich karabinów maszynowych składa się z głównego i zapasowych stołów dla ciężkiego karabinu maszynowego, z okopu do strzelania do celów powietrznych (jeżeli drużyna otrzymała zadanie zwalczania celów powietrznych), kilka okopów strzeleckich, rowu łączącego z przedpiersiem i nasypem tylnym, schroniska przedpiersiowego i nisz. W przypadku dostatecznej ilości czasu okop ciężkiego karabinu maszynowego urządza się pod względem bojowym i sanitarno-gospodarczym.

Do urządzeń bojowych, oprócz okopów dla amunicyjnych i stołów dla ciężkiego karabinu maszynowego, należy wykonanie strzelnic, ukryć dla stanu osobowego i ciężkiego karabinu maszynowego, nisz na amunicję, wyjść, mijanek i wskaźników.

Równocześnie z urządzeniem okopu pod względem bojowym należy umocnić go, aby uodpornić na działanie broni atomowej, a szczególnie na działanie fali uderzeniowej. W tym celu ściany okopów, zwłaszcza w gruntach słabych, odziewa się wikliną, żerdziami, matami z gałęzi i trzciny błotnej, deskami, okrągłakami itp. Ze wszystkich tych materiałów najbardziej trwałe są maty z wikliny i trzciny błotnej.

W celu zabezpieczenia przed pożarem odziania ścian okopów, transzei i rowów łączących, wykonanych z materiałów łatwopalnych, należy oblepiać ziemią i gliną, a w warunkach zimowych — bielich wapnem.

Ażeby przykrycia były jak najmniej narażone na działanie fali uderzeniowej i nie były zbyt widoczne w terenie, wykonuje się je w kształcie jak najbardziej płaskim i opływowym.

Schronisko przedpiersiowe powinno także zabezpieczyć obsługę przed promieniowaniem przenikliwym, dlatego też powinno ono posiadać przykrycie z okrągłaków przysypanych warstwą ziemi o grubości nie mniejszej niż 1 m, a wejście do schroniska musi być zaopatrzone w drzwi ochronne. Niszę dla ciężkiego karabinu maszynowego i amunicji urządza się w przedniej ścianie okopu, jest ona zasłaniana trwałą zasłoną. W okopie o szerokim sektorze ostrzału można urządzić dwie nisze — dla ciężkiego karabinu maszynowego i dla amunicji. Obie nisze zakrywa się również trwałymi zasłonami.

Do sanitarno-gospodarczych urządzeń należy: odprowadzenie wody, obudowa zakrętów, budowa nisz i szczelin dla potrzeb sanitarnych i innych.

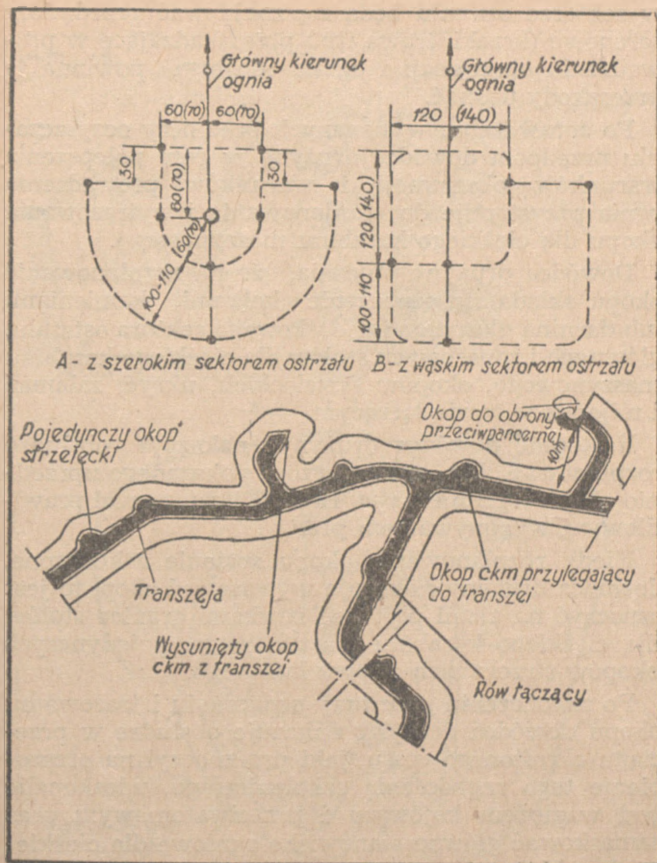
Po pokazaniu i omówieniu sposobu budowy okopu dowódca drużyny wyjaśnia, że stanowiska ogniowe bywają odkryte i zakryte. Odkryte stanowisko ogniowe powinno być stanowiskiem szczególnie dobrze zamaskowanym, pozwalającym na strzelanie z ciężkiego karabinu maszynowego na odległość skutecznego ognia, do celów wykrytych w różnych kierunkach w sektorze ostrzału. Zakrytym stanowiskiem ogniowym jest takie stanowisko, które jest dobrze ukryte i niewidoczne od strony nieprzyjaciela, pozwalające na niespodziewane prowadzenie skrzydłowego i skośnego ognia w zawczasu wskazanym kierunku. Na zakrytych stanowiskach ogniowych rozmieszcza się zazwyczaj i przygotowuje ciężkie karabiny maszynowe wyznaczone do prowadzenia ognia skrzydłowego i skośnego — szczególnie sztyletowego, a także ciężkie karabiny maszynowe wyznaczone do

niszczenia swym ogniem nieprzyjaciela, który wla-
mał się w głąb naszej obrony.

Po omówieniu urządzenia okopu ciężkiego kara-
binu maszynowego dowódca drużyny prowadzi dalej
zajęcie w następujący sposób, na przykład: „Stano-
wisko ogniowe ciężkiego karabinu maszynowego
zostało już wam (przy krzaku) wskazane. Kierunek
ognia — pojedyncza zagroda (wskazuje w terenie).
Teraz przystąpimy do urządzania stanowiska ogni-
wego w następującej kolejności: najpierw oczyścimy
przedpole w celu polepszenia warunków obserwacji
i warunków prowadzenia ognia, po czym wytrasuje-
my nowy okop dla ciężkiego karabinu maszynowego,
a następnie przystąpimy do kopania i maskowania go;
na zakończenie zmierzmy odległości do dozorów
i innych przedmiotów terenowych oraz uwidocznimy
je na sporządzonym szkicu ogniowym”.

Następnie dowódca drużyny nakazuje oczyścić
przedpole dla polepszenia warunków obserwacji
i warunków prowadzenia ognia i w tym celu wyzna-
cza nowe miejsce na stanowisko ogniowe oraz podaje
komendę: „*Drużyna, stanowisko ogniowe na stoku
wzgórza, kierunek ognia pojedyncza zagroda (wska-
zuje w terenie) — NAPRZÓD*”.

Na tę komendę celowniczy i taśmowy powinni wy-
sunąć i ustawić ciężki karabin maszynowy na wska-
zanym stanowisku ogniowym, załadować go i prowa-
dzić obserwację nieprzyjaciela będąc w gotowości do
otwarcia ognia. Amunicyjni powinni znajdować się
w pobliżu ciężkiego karabinu maszynowego i mieć
przy sobie skrzynki z taśmami naładowanymi nabo-
jami. Następnie celowniczy i wszyscy żołnierze ob-
sługi powinni po kolei określić, co im przeszkadza
w prowadzeniu obserwacji i ognia. W tym celu po-
winni oni wycelować ciężki karabin maszynowy do
dozorów i innych przedmiotów terenowych, znajdu-



Rys. 16. Rozplanowanie i wytrasowanie stołów dla ciężkiego karabinu maszynowego i okopu dla drużyny ciężkich karabinów maszynowych

jących się we wskazanym sektorze ostrzału. Jeżeli w sektorze ostrzału będą się znajdować przedmioty terenowe (krzaki, trawa itp.) przeszkadzające w prowadzeniu obserwacji i ognia, obsługa powinna te przeszkody usunąć.

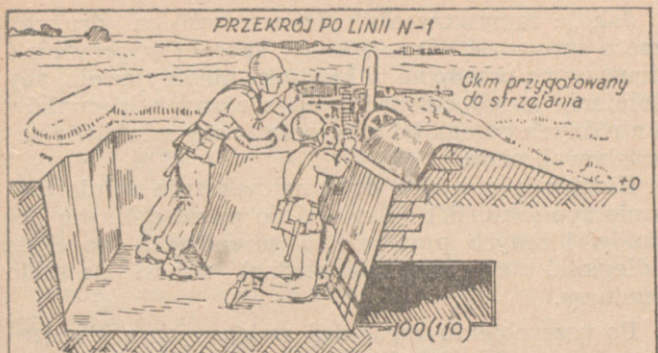
Po sprawdzeniu wykonanych prac przy oczyszczaniu przedpoła dowódca drużyny w celu polepszenia warunków obserwacji i warunków prowadzenia ognia przystępuje do rozplanowania i wytrasowania okopu dla ciężkiego karabinu maszynowego.

Dowódca drużyny objaśnia, że na rozplanowanie okopu składa się oznaczenie kółkami, kamieniami lub darnią głównego i dodatkowego sektora ostrzału, głównych i zapasowych stołów dla ciężkiego karabinu maszynowego, okopów strzeleckich, ukryć, załamań i mijanek w rowie łączącym.

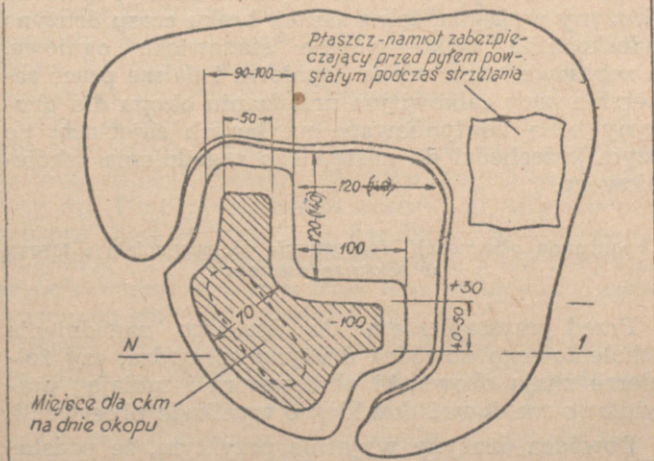
Następnie dowódca drużyny nakazuje obsłudze rozplanować okop według wzoru pokazanego uprzednio okopu (zgodnie z rys. 16 i 17) i czuwa nad prawidłowym wykonywaniem prac.

Kiedy rozplanowanie okopu zostanie zakończone, dowódca drużyny nakazuje wytrasować okop, to jest oznaczyć na ziemi płytkami rowkami granice stołów dla ciężkiego karabinu maszynowego, pojedynczych okopów strzeleckich i rowu łączącego.

Po zakończeniu prac przy oznaczaniu i trasowaniu okopu dowódca drużyny nakazuje obsłudze w przeciągu określonego czasu, jaki przeznaczył na przerebienie tego zagadnienia szkoleniowego, udoskonalić pod względem bojowym i przeciwoatomowym oraz zamaskować główne stanowisko ogniowe dla ciężkiego karabinu maszynowego, którego urządzenie nie zostało zakończone podczas zajęć z wyszkolenia saperskiego. Po wydaniu tego zarządzenia dowódca drużyny czuwa nad prawidłowym wykonaniem prac,



WIDOK Z GÓRY



Rys. 17. Okop ciężkiego karabinu maszynowego do strzelania stojąc

zwracając szczególną uwagę na przestrzeganie wymiarów i dokładność maskowania okopu.

Jakość zamaskowania okopu dowódca drużyny może sprawdzić w następujący sposób: wyprowadzić drużynę na przedpole w kierunku nieprzyjaciela, aby żołnierze mogli oglądać okop z różnych kierunków i z różnych odległości oraz ocenić, czy właściwie zamaskowali okop.

Następnie dowódca drużyny nakazuje żołnierzom zmierzyć (określić) odległości do poszczególnych dozorów i innych przedmiotów terenowych, po czym odległości te (jeśli są dokładne) nanosi na szkic ogniowy.

Po przerobieniu zagadnień związanych z urządzeniem stanowiska ogniowego i po krótkim ich omówieniu (oceniając dodatnie i ujemne strony) dowódca drużyny wyjaśnia, że na skutek braku czasu drużyna udoskonalila tylko główne stanowisko ogniowe, a zapasowe stanowiska ogniowe i dalsze prace saperkie przy całkowitym urządzeniu okopu dla drużyny będą kontynuowane na innych zajęciach, po czym przechodzi do następnego zagadnienia szkoleniowego.

Organizacja obserwacji, rozpoznanie nieprzyjaciela i terenu w sektorze ostrzału

Przed przystąpieniem do drugiego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny sprawdza, czy żołnierze znają obowiązki obserwatora i umieją prawidłowo meldować dowódcy o wynikach obserwacji.

Dowódca drużyny wyjaśnia przy tym, że podstawowym sposobem rozpoznania nieprzyjaciela na szczeblu drużyny ciężkich karabinów maszynowych jest obserwacja i przypomina, że przy pełnieniu obo-

wiązków obserwatora żołnierz powinien przestrzegać podstawowej zasady: widzieć jak najwięcej, co dzieje się u nieprzyjaciela, a samemu być niewidocznym.

Następnie dowódca drużyny podaje najbardziej odpowiedni sposób studiowania terenu i prowadzenia obserwacji: „W celu najbardziej dokładnego przestudiowania jakiegokolwiek odcinka terenu obserwator powinien przestudiować wskazane przez dowódcę dozory i określić odległości do nich. Następnie należy podzielić sektor obserwacji na strefy: bliższą, średnią i dalszą. Obserwację prowadzi z prawa na lewo. W obronie teren należy studiować zaczynając od krańcowo najdalszej odległości i zbliżać się do miejsca, gdzie się stoi.

Zadanie obserwacji polega na tym, aby za pomocą różnych zmiennych cech szczególnych wykryć miejsce, gdzie znajduje się nieprzyjaciel i ujawnić jego zamiary. Nawet nieznaczne zmiany w terenie obserwator powinien zauważyć. Tak na przykład przy uważnym obserwowaniu nieprzyjaciela można zauważyć w jego ugrupowaniu ruchy, zmienność koloru oddzielnych przedmiotów terenowych i odcinków terenu, odbłask metalowych i oszklonych przedmiotów itp. Przy prowadzeniu obserwacji w granicach sektora ostrzału ciężkiego karabinu maszynowego wszystkie przedmioty terenowe należy utrzymywać w polu widzenia i co pewien czas meldować o zauważonych zmianach swojemu dowódcy”.

Potem dowódca drużyny odchodzi na bok, wzywa do siebie żołnierza, który został wyznaczony do pozorowania nieprzyjaciela, i daje mu zadanie:

„Obywatel szeregowiec Barwicki, będziecie teraz pozorować działanie nieprzyjaciela, w tym celu szybko i skrycie wysuniecie się w rejon doзору nr 1 (pokazuje w terenie drogę posuwa-

nia się), skryjcie się za pojedynczym krzakiem i będziecie obserwować moje sygnały. Na sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona nad głową” pokażecie cel nr 1 — popiersie. Ogień zapozorujecie kołatką. Na sygnał „biała chorągiewka podniesiona nad głową” cel ten schowacie. Po tym sygnale będziecie co pewien czas podnosić i opuszczać figurę bojową. Na sygnał „biała chorągiewka wyciągnięta poziomo w prawo na wysokość ramienia” przejdziecie w rejon dozoru nr 3, gdzie na mój sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona nad głową i szybko opuszczona w dół” wystawicie cel nr 2 — karabin maszynowy, a po sygnale „biała i czerwona chorągiewka podniesione równocześnie nad głową i szybko opuszczone w dół” przebiegniecie w rejon krzaków w dolinie „Płaska” i przystosowując się do terenu będziecie posuwać się w kierunku stanowiska ogniowego naszej drużyny pozorując natarcie nieprzyjaciela”.

Po postawieniu zadania i upewnieniu się, że szeregowiec Barwicki zadanie dobrze zrozumiał, dowódca drużyny nakazuje przystąpić do wykonania tego zadania, a sam wraca do drużyny i wyjaśnia, że teraz drużyna będzie praktycznie przerabiać rozpoznanie nieprzyjaciela i w tym celu podaje komendę do zajęcia stanowiska ogniowego.

Po komendzie obsługa powinna zająć swoje miejsca, załadować ciężki karabin maszynowy amunicją ćwiczebną i prowadzić obserwację nieprzyjaciela będąc w gotowości do natychmiastowego otwarcia ognia. Obserwację prowadzą wszyscy żołnierze drużyny. Dowódca drużyny sprawdza szybkość i dokładność wykonania komendy przez każdego żołnierza.

Kiedy drużyna przygotowuje się do walki, dowódca drużyny stawia żołnierzom zadania, na przykład:

„Obserwować w sektorze, na prawo dozór nr 2, na lewo dozór nr 1. Szczególną uwagę zwrócić na rejon doliny „Płaska”. O wszystkich spostrzeżeniach meldować mi głosem”. Po postawieniu zadania dowódca drużyny żąda od żołnierzy jego powtórzenia, a po upewnieniu się, że obsługa prawidłowo zrozumiała zadanie, nakazuje obsłudze prowadzić obserwację. Sam natomiast niepostrzeżenie dla drużyny podaje sygnał do pokazania celu nr 1.

Po wykryciu przez obsługę celu nr 1 dowódca drużyny przyjmuje meldunki, które powinny na przykład brzmieć: „Dozór nr 1, w prawo 0-20, bliżej 100, przy samotnym krzaku — strzelec nieprzyjaciela prowadzi ogień”. Jeżeli żołnierze niewłaściwie rozpoznali i wskazali cel, dowódca drużyny poprawia ich i wymaga powtórzenia meldunku. Gdy wszyscy żołnierze prawidłowo zameldują o wykrytym celu, dowódca drużyny podaje szeregowcowi Barwickiemu sygnał do przejścia w rejon dozoru nr 3 i pokazania celu nr 2. Jeżeli cel się ukáže, wymaga od żołnierzy, aby we właściwym czasie wykrywali go i prawidłowo meldowali o jego rozmieszczeniu. Dowódca drużyny daje szeregowcowi Barwickiemu następny sygnał do przejścia w rejon doliny „Płaska” i do posuwania się stamtąd w kierunku stanowiska ogniowego drużyny ciężkich karabinów maszynowych i nakazuje żołnierzom prowadzić obserwację nieprzyjaciela, domagając się szybkiego wykrywania celu i dokładności meldowania.

Przy przerabianiu tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny może doskonalić u żołnierzy umiejętność wykrywania nieprzyjaciela na podstawie różnorodnych oznak demaskujących. Dowódca drużyny może na przykład żołnierzowi pozorującemu nieprzyjaciela kazać powystawiać przygotowane z góry przedmioty terenowe, które w czasie zajęć

niepostrzeżenie przesunie lub przewróci, wejść na drzewo i poruszać gałęziami, wystawiać przedmioty dające się zauważyć z daleka po odbłasku (przy oświetleniu lub bez oświetlenia) i wykonywać inne czynności wskazujące na obecność nieprzyjaciela.

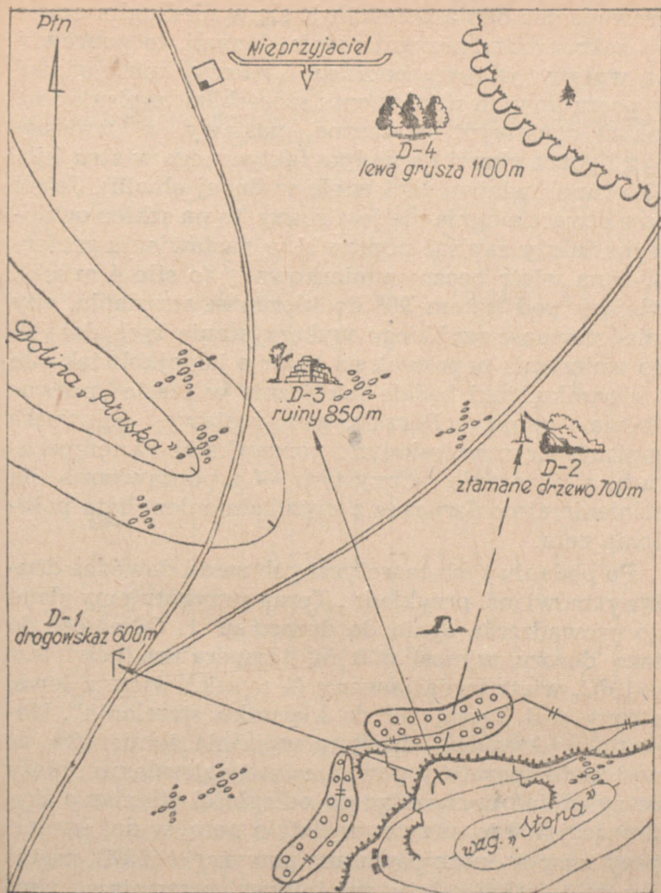
W celu nauczania żołnierzy szybkiego wykrywania pojawiających się celów i prawidłowego meldowania o ich rozmieszczeniu może być na przykład przyjęty taki sposób: dowódca drużyny wyznacza tylko jednego żołnierza z obsługi na obserwatora, a pozostałym żołnierzom każe się odwrócić do tyłu i daje sygnał do pokazania celu. Obserwator, zauważywszy pojawienie się celu, powinien prawidłowo zameldować o nim dowódcy drużyny. Kiedy obserwator zaczyna meldować, dowódca drużyny nakazuje żołnierzom odwrócić się do przodu i wymaga, aby na podstawie meldunku obserwatora każdy żołnierz szybko odnalazł wskazany cel.

Po przerobieniu tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny krótko je omawia i przechodzi do przerabiania następnego zagadnienia.

Przygotowanie danych do prowadzenia ognia

Na wstępie dowódca drużyny wyjaśnia, że przygotowanie danych do prowadzenia ognia powinno wykonywać się do celów, rubieży (odcinków terenu), przedmiotów terenowych lub dozorów. Podczas przygotowywania danych określa (sprawdza) się odległości do celów (rubieży, przedmiotów terenowych, dozorów), uwzględnia się wpływ temperatury, wiatru bocznego i zboczenia pocisku, a przy strzelaniu w górach uwzględnia się oprócz tego kąt położenia celu i ciśnienie atmosferyczne.

Przygotowane dane zapisuje się na szkicu ogniowym. Należy przy tym pamiętać, że jeśli rozpoczęcie



Dowódca 1 drużyny kpr. Biernacki
11.00 16. 3. 57.

Szkic ogniowy 1 drużyny 2 plutonu ciężkich karabinów
maszynowych

prowadzenia ognia przewiduje się w niedługim czasie po zakończeniu przygotowania danych, to poprawki na wpływ wiatru bocznego należy uwzględnić w początkowym nastawieniu szczerbika, zapisując na szkicu ogniowym ostateczne nastawy z wniesionymi poprawkami na wpływ faktycznego wiatru (siła i kierunek wiatru, jaki wieje w danej chwili). Jeżeli czas otwarcia ognia nie jest znany, to na szkicu ogniowym należy zapisać poprawki w nastawieniu szczerbika na wiatr boczny umiarkowany (o sile 4 m/sek), wiejący pod kątem 90° do kierunku strzelania, aby mieć możliwość szybkiego wykorzystania tych danych do wniesienia poprawek na wiatr o jakiegokolwiek sile i kierunku, jaki będzie faktycznie w czasie prowadzenia ognia. Początkowe nastawy celownika zapisuje się z wniesionymi poprawkami na temperaturę, a w terenie górzystym — z poprawkami na ciśnienie atmosferyczne z uwzględnieniem kąta położenia celu.

Po podaniu tych teoretycznych zasad dowódca drużyny mówi na przykład: „Teraz przygotujemy dane do prowadzenia ognia do dozoru nr 1. Odległość do tego dozoru wynosi 600 m, temperatura powietrza -15°C , wiatr umiarkowany (4 m/sek.) wieje z lewej strony pod kątem 90° do kierunku strzelania”. Następnie dowódca drużyny wyjaśnia żołnierzom, że wpływ temperatury powietrza przy strzelaniu należy uwzględniać poczynając od odległości strzelania wynoszącej 500 m, przy czym letnią porą, w dni upalne, przy temperaturze powietrza powyżej $+15^{\circ}\text{C}$, nastawy celownika należy zmniejszać, natomiast zimą poniżej $+15^{\circ}\text{C}$, nastawy celownika należy zwiększać posługując się danymi zawartymi w następującej tabeli:

Odległość strzelania w metrach	Temperatura powietrza w stopniach								
	+45	+35	+25	+15	+5	-5	-15	-25	-35
	Poprawki w podziałkach celownika								
	zmniejszanie celownika				zwiększanie celownika				
500	1/2	—	—	—	—	—	1/2	1/2	1/2
600	1/2	1/2	—	—	—	1/2	1/2	1/2	1/2
700	1/2	1/2	—	—	—	1/2	1/2	1/2	1
800	1/2	1/2	—	—	—	1/2	1/2	1	1
900	1/2	1/2	—	—	—	1/2	1/2	1	1
1000	1	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1	1	1 1/2
1100	1	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1	1	1 1/2
1200	1	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1	1 1/2	1 1/2
1300	1	1/2	1/2	—	1/2	1/2	1	1 1/2	2
1400	1	1	1/2	—	1/2	1	1	1 1/2	2
1500	1	1	1/2	—	1/2	1	1	1 1/2	2

Wiatru wzdłużnego na odległościach do 1000 m nie uwzględnia się, natomiast wiatr boczny uwzględnia się przy strzelaniu na wszystkie odległości. Poprawki na wpływ wiatru bocznego wnosi się w podziałkach szczerbika. Przy wietrze wiejącym z lewej strony szczerbik przesuwa się w lewo, natomiast przy wietrze wiejącym z prawej strony szczerbik przesuwa się w prawo posługując się przy tym danymi zawartymi w następującej tabeli:

Odległość strzelania w metrach	Pocisk uz. 1930		Pocisk uz. 1908	
	Wiatr umiarkowa- ny (4 m/sek.) pod kątem 90°	Zboczenie	Wiatr umiarkowa- ny (4 m/sek.) pod kątem 90°	Zboczenie
	Poprawka w podziałkach szczerbika (w tysięcznych)		Poprawka w podziałkach szczerbika (w tysięcznych)	
100	—	—	—	—
200	1/2	—	1/2	—
300	1	—	1	—
400	1	—	1	—
500	1 1/2	—	1 1/2	—
600	2	—	2	—
700	2	—	2	—
800	2 1/2	—	3	1/2
900	2 1/2	—	3	1/2
1000	3	—	3 1/2	1/2
1100	3 1/2	—	4	1
1200	3 1/2	—	4 1/2	1
1300	4	—	5	1
1400	4 1/2	1/2	5 1/2	1 1/2
1500	4 1/2	1/2	6	2

Uwagi: 1. Poprawki zaokrąglono do 1/2 tysięcznej.

- Przy silnym wietrze (8 m/sek) należy stosować poprawkę dwa razy większą, a przy wietrze słabym (2 m/sek) o połowę mniejszą niż przy wietrze umiarkowanym (4 m/sek).
- Przy wietrze wiejącym pod kątem ostrym w kierunku płaszczyzny strzału należy stosować poprawkę dwa razy mniejszą niż przy wietrze wiejącym pod kątem 90°.

Poprawki na zboczenie przy strzelaniu pociskiem lekkim uwzględnia się od odległości strzelania wynoszącej 800 m.

Dla uwzględnienia tego zboczenia szczerbik przesuwa się odpowiednio w lewo.

Oprócz tego dowódca drużyny wyjaśnia, że w momentach silnego natężenia walki, gdy brak jest czasu na poprawianie i zmianę nastaw celownika, należy strzelać wykorzystując odległość strzału bezwzględniego, wynoszącą przy strzelaniu:

- do nie ukrytych żołnierzy nieprzyjaciela przebiegających lub leżących — na wszystkie odległości do 400 m z celownikiem 4, celując do biegnących — w pas, do leżących — pod cel;
- do nieprzyjaciela okopanego (celów żywych) na wszystkie odległości do 300 m z celownikiem 3, celując pod cel.

Jeżeli żołnierze przyswoją sobie te wskazówki, dowódca drużyny wyjaśnia, w jaki sposób korzystać z tabel do określania poprawek na warunki meteorologiczne i podaje, że dla prowadzenia ognia do dozoru nr 1 zgodnie z tymi tabelami należy wnieść następujące poprawki: na temperaturę powietrza — powiększyć celownik o 1/2 podziałki, na wiatr boczny — przesunąć szczerbik o 2 podziałki w lewo.

Następnie dowódca drużyny poleca każdemu żołnierzowi samodzielnie przygotować dane do prowadzenia ognia do innych dozorów i charakterystycznych przedmiotów terenowych podając przy tym warunki atmosferyczne (takie jak w dniu zajęć lub umowne), po czym kontroluje sposób ich pracy zwracając szczególną uwagę na mierzenie (określanie) odległości do wskazanych dozorów lub charakterystycznych przedmiotów terenowych, sprawdza, czy żołnierze prawidłowo określają poprawki na warunki atmosferyczne i zboczenie oraz wskazuje, jakie

mogą powstać błędy przy obliczaniu poprawek i jakie są sposoby ich usuwania.

Po upewnieniu się, że wszyscy żołnierze prawidłowo określają dane do prowadzenia ognia, dowódca drużyny przeprowadza krótkie omówienie całości zajęć.

W omówieniu wskazuje on, w jakim stopniu został osiągnięty cel zajęć, wykazuje, jakie i przez kogo zostały popełnione błędy oraz wyjaśnia następstwa, do jakich popełnione błędy mogłyby doprowadzić w rzeczywistej sytuacji bojowej. Następnie dowódca drużyny podaje żołnierzom indywidualne oceny, mówi które zagadnienie zostało słabo opanowane i że należy na nie w przyszłości zwrócić szczególną uwagę.

Temat — DZIAŁANIE DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH PODCZAS ODPIERANIA ATAKU PIECHOTY I CZOLGÓW NIEPRZYJACIELA

Cel — nauczyć żołnierzy umiejętnego działania w składzie drużyny przy odpierniu ataku nieprzyjaciela.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Działanie drużyny w czasie artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowania ataku oraz nalotu lotnictwa nieprzyjaciela.

2. Przygotowanie do walki i działanie drużyny w momencie rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela oraz odpiernanie ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela.

3. Niszczenie nieprzyjaciela, który włamał się w pozycję obrony, i wspieranie kontrataku.

4. Działanie drużyny w czasie napadu che-

micznego i bojowymi środkami promieniotwórczymi nieprzyjaciela, częściowe zabiegi sanitarne składu osobowego, odkażanie i dezaktywacja broni, sprzętu i umundurowania oraz stanowiska ogniowego.

Czas — 4 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń (rys. 18).

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 1; figury bojowe „stojący” — 2; makiety czołgu — 1; model (sylwetka) samolotu — 1; naboje ćwiczebne — 5; petardy — 2; granaty dymne — 2; komplet lekkiej odzieży ochronnej; woda czysta (każdy żołnierz ma w manierce); mała butelka nafty lub benzyny oraz szmaty i pakuły; chorągiewki — 2 (biała i czerwona).

Organizacja zajęcia

Zajęcia tego rodzaju mogą być przeprowadzane na tym samym terenie, na którym odbyły się zajęcia na temat „Organizacja obrony drużyny ciężkich karabinów maszynowych” lub też na innym placu ćwiczeń.

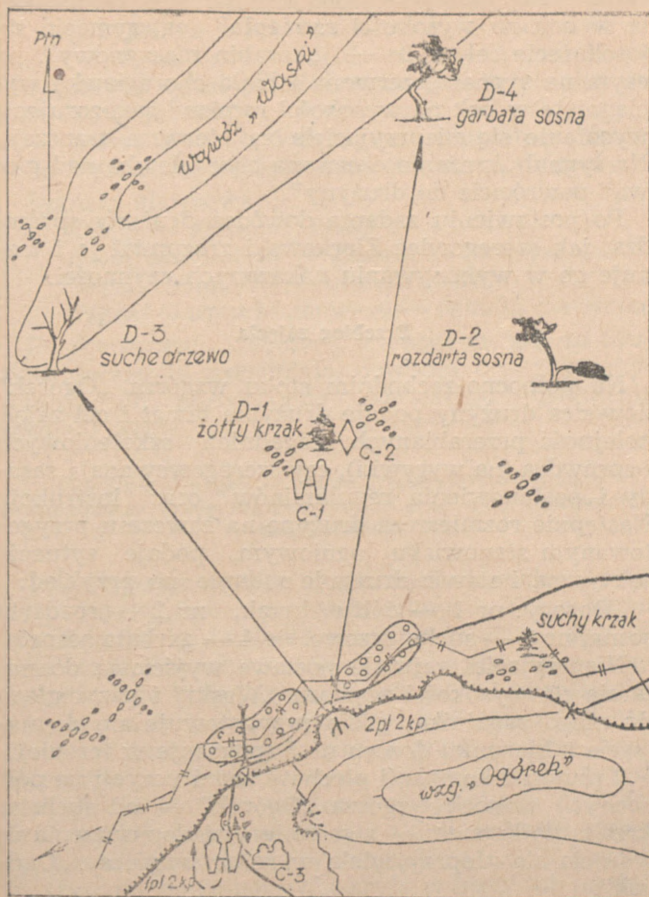
W pierwszym jak i w drugim przypadku wskazane jest mieć zawnazu przygotowany okop dla drużyny ciężkich karabinów maszynowych z głównymi i zapasowymi stolami, połączonymi między sobą traszszą lub rowem łączącym. Przed okopem drużyny powinny być ustawione zapory drutowe lub inne z wykonanymi w nich przejściami (dla przejścia żołnierza pozorującego działanie nieprzyjaciela).

W przeddzień zajęć dowódca drużyny wychodzi na plac ćwiczeń — w rejon, gdzie będzie przerabiał powyższy temat, z jednym z żołnierzy starszego rocznika, wyznaczonym do pozorowania działania nieprzyjaciela, i stawia mu zadanie, na przykład:

„Obywatel szeregowiec Ziarkowski, w tym rejonie (pokazuje w terenie) nasza drużyna będzie przerabiać temat: „Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych podczas odpierania ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela”. Przy przerabianiu pierwszego zagadnienia szkoleniowego — „Działanie drużyny w czasie artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowywania ataku oraz nalotów lotnictwa nieprzyjaciela” — będziecie uczestniczyć w zajęciach w składzie drużyny. Jeśli chodzi o następne zagadnienia szkoleniowe, będziecie pozorować działanie nieprzyjaciela. Jutro przed rozpoczęciem zajęć rozmieścicie i zamaskujecie w krzakach na prawo od dozoru nr 1 (wskazuje w terenie) cel nr 1 — „atakującą piechotę” i cel nr 2 — „czołg”, a cel nr 3 — „karabin maszynowy” rozmieścicie i zamaskujecie w zaroślach w pobliżu kamieni na zachód od wzgórza „Ogórek” (wskazuje w terenie).

Pokazywanie i przesuwanie celi będziecie wykonywać na moje sygnały. Na sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona nad głową” pokażecie cel nr 1, a na sygnał „biała chorągiewka podniesiona nad głową” schowacie ten cel. Na sygnał „czerwona i biała chorągiewka podniesione nad głową” ustawicie cel nr 1 i zostawicie go na miejscu, po czym przejdziecie do celu nr 2 i zaczniecie posuwać się z nim w kierunku stanowiska ogniowego drużyny pozorując atak piechoty i czołgów nieprzyjaciela.

Po przerobieniu działania drużyny podczas odpierania ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela, na mój sygnał — podany gwizdkiem „długi gwizd” powrócicie do celu nr 1 i przeniesiecie go w rejon krzaka przed kamieniami. Następnie na mój sygnał „biała chorągiewka wyciągnięta w bok na wysokości ramienia” oddacie 2—3 strzały nabojami ćwiczebnymi i będziecie posuwać się niosąc cel nr 1 w kierunku



Rys. 18. Szkic placu ćwiczeń do zajęć

ku południowym, pozorując dalszy atak nieprzyjaciela. Na sygnał „czerwona chorągiewka wyciągnięta w bok na wysokości ramienia” zatrzymacie się i pokażecie cel nr 3 — „karabin maszynowy”, po czym na sygnał „czerwona i biała chorągiewka wyciągnięte w bok na wysokości ramion” zapozorujecie wycofanie się nieprzyjaciela za pierwszą transzęję. Na sygnał „krążenie czerwona chorągiewką nad głową” powrócicie do drużyny”.

Po postawieniu zadania dowódca drużyny sprawdzi, jak szeregowiec Ziarkowski rozumiał je i trenuje go w wykonywaniu nakazanych czynności.

Przebieg zajęcia

Na północno-zachodnim stoku wzgórza „Ogórek” dowódca drużyny podaje drużynie temat i cel zajęć, kolejność przerabianych zagadnień szkoleniowych i sprawdza (na wrywki), czy szeregowcy znają zasady i postanowienia regulaminów oraz instrukcji. Następnie rozmieszcza drużynę na zawczasu przygotowanym stanowisku ogniowym, podaje sytuację taktyczną i stawia drużynie zadanie, na przykład:

„Dozory: nr 1 — żółty krzak, nr 2 — rozdarta sosna, nr 3 — suche drzewo, nr 4 — garbata sosna.

Nieprzyjaciel zajmuje postawę wyjściową do natarcia na wysokości wąwozu „Wąski” i przyległego do niego zagajnika, gdzie przygotowuje się do natarcia z kierunku dozoru nr 3 (pokazuje w terenie).

2 pluton 2 kompanii piechoty broni pozycji na północnych stokach wzgórza „Ogórek” — od suchego krzaka do kamieni — z zadaniem niedopuszczenia do wdarcia się nieprzyjaciela w rejon wzgórza „Ogórek”.

Nasza drużyna, przydzielona do 2 plutonu piechoty, otrzymała zadanie zabezpieczenia swym ogniem

wykonania zadania bojowego, jakie otrzymał 2 pluton piechoty; w tym celu należy niszczyć nacierającego nieprzyjaciela w sektorze ostrzału — na prawo — dozór nr 4, na lewo — dozór nr 3 — i dodatkowo przygotować ogień przed frontem obrony 1 plutonu 2 kompanii piechoty.

Na prawo broni się 1 drużyna 2 plutonu piechoty.

Na lewo broni się 3 drużyna 2 plutonu piechoty.

Sygnały alarmowe:

Czołgi — głosem „Czołgi”.

Nalot samolotów — głosem „Powietrze”.

Napad chemiczny — głosem „Gaz”.

Sygnal alarmu atomowego — rakietka czerwona.

Po postawieniu zadania i upewnieniu się, że drużyna dobrze je rozumiała, dowódca drużyny przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Działanie drużyny w czasie artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowania ataku oraz nalotu samolotów nieprzyjaciela

Przystępując do tego zagadnienia dowódca drużyny podaje: „Obecnie przechodzimy do przerabiania zagadnienia — działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w czasie artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowania ataku nieprzyjaciela” i wyjaśnia, że podczas artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowania ataku przez nieprzyjaciela w przypadku, kiedy drużyna znajduje się na przednim skraju obrony, wówczas z wyjątkiem dowódcy drużyny lub obserwatora cały skład osobowy drużyny powinien ukryć się w schronie, a ciężki karabin maszynowy powinien być ukryty w niszy lub na dnie okopu (transzei). Dowódca drużyny (lub obserwator) powinien w tym czasie prowadzić nieprzerwaną

obserwację nieprzyjaciela w sektorze ostrzału drużyny w celu określenia w odpowiednim czasie momentu przejścia nieprzyjaciela do ataku. Z chwilą wyruszenia piechoty i czołgów nieprzyjaciela do ataku drużyną, na sygnał dowódcy drużyny (obserwatora), szybko zajmuje stanowisko ogniowe i samodzielnie otwiera ogień prowadząc go z największym natężeniem w celu odcięcia piechoty nieprzyjaciela od jego czołgów i zniszczenia jej swym ogniem.

W przypadku kiedy drużyna ciężkich karabinów maszynowych znajduje się w głębi obrony, wówczas cały stan osobowy na sygnał alarmowy przechodzi do odpowiednio przygotowanych schronów.

Na sygnał alarmu atomowego cały stan osobowy drużyny nakłada maski przeciwgazowe i zajmuje przygotowany schron lub schronisko przedpiersiowe. Ciężki karabin maszynowy wstawia się do niszy i zakrywa się trwałą zasłoną (tarczą). Po odwołaniu alarmu atomowego drużyna ciężkich karabinów maszynowych szybko zajmuje stanowisko ogniowe i przygotowuje się do prowadzenia ognia. Jak powinna działać drużyna ciężkich karabinów maszynowych na sygnał alarmu atomowego określi każdorazowo, zależnie od sytuacji taktycznej, dowódca pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona lub dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych.

Po teoretycznym omówieniu zagadnienia dowódca drużyny przystępuje do jego praktycznego przerehabowania; podaje drużynie, że nieprzyjaciel rozpoczął artyleryjsko-lotnicze i atomowe przygotowywanie ataku i jednocześnie pozoruje ogień artylerii wybuchami rzuconych w pobliżu petard lub innymi środkami oraz podaje komendę: „*Dyżurny obserwator — szeregowiec Kucharski, ckm w ukrycie, drużyna — DO SCHRONU*”. Po podaniu tej komendy dowódca

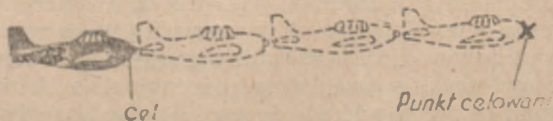
drużyny obserwuje szybkość i dokładność działania drużyny. W wypadku popełniania błędów przez obsługę dowódca drużyny podaje komendę „WRÓĆ” i powtarza cały element zagadnienia szkoleniowego od początku. Jeżeli obsługa prawidłowo ukryje ciężki karabin maszynowy i sama szybko znajdzie się w ukryciu, wówczas dowódca drużyny nakazuje obserwatorowi wywołać za pomocą sygnału alarmowego obsługę ciężkiego karabinu maszynowego z ukrycia, a sam śledzi działanie drużyny. Na sygnał obserwatora obsługa powinna szybko i sprawnie wyjść z ukrycia oraz ustawić ciężki karabin maszynowy na stanowisku ogniowym i przygotować się do prowadzenia ognia. Przy każdorazowym powtarzaniu pewnego elementu danego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny zmienia obserwatora.

Po upewnieniu się, że drużyna działa prawidłowo podczas artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowywania ataku nieprzyjaciela, dowódca drużyny omawia krótko to, czego się obsługa nauczyła, i przystępuje do przerabiania następnego elementu zagadnienia szkoleniowego, a mianowicie „Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w czasie nalotu lotnictwa nieprzyjaciela”.

Na wstępie dowódca drużyny wyjaśnia, że jeżeli brak jest aktywnych działań wojsk naziemnych nieprzyjaciela, to ogień do nisko lecących samolotów prowadzą wszystkie ciężkie karabiny maszynowe. Jeżeli natomiast lotnictwo nieprzyjaciela działa równocześnie z natarciem jego wojsk naziemnych, wówczas ogień do samolotów prowadzą tylko specjalnie wyznaczone ciężkie karabiny maszynowe. Z chwilą pojawienia się samolotów nieprzyjaciela drużyna powinna przygotować się do walki z nimi, a gdy samoloty pojawią się w strefie skutecznego ognia ciężkiego karabinu maszynowego (na odległościach do

500 m), powinna na komendę dowódcy drużyny, otworzyć ogień do nich.

Ogień do samolotów prowadzi się nabojami ze zwykłymi pociskami lub z pociskami specjalnego przeznaczenia. Do korygowania ognia stosuje się naboje z pociskami smugowymi. Dlatego też po każdym trzech-czterech nabojach z pociskami zwykłymi lub specjalnego przeznaczenia należy do taśmy załadować nabój z pociskiem smugowym. Ogień do samolotu prowadzi się seriami, stopniowo i równomiernie przesuwając linię celowania, z uwzględnionym uprzednio wyprzedzeniem, w miarę przesuwania się samolotu lub ostrzeliwując cel ogniem ciągłym. Najbardziej dogodnym momentem do strzelania do samolotu jest moment jego nurkowania na stanowisko ogniowe karabinu maszynowego lub odlotu po nurkowaniu. W tych warunkach należy strzelać bez wyprzedzenia z celownikiem 3, szczerbikiem 0, celując do nurkującego samolotu w dziób, a do odlatującego (wznoszącego się) — w ogon. We wszystkich innych przypadkach prowadzenia ognia do samolotów należy strzelać z wyprzedzeniem, to znaczy przenieść punkt celowania w przód w kierunku lotu samolotu na określoną odległość. Do samolotów przelatujących pod kątem do płaszczyzny strzału (wzdłuż frontu) lub nurkujących na sąsiedni pododdział należy strzelać z celownikiem 3, szczerbikiem 0, stosując wyprzedzenie w kierunku lotu o odpowiednią ilość kadłubów samolotu (rys. 19).



Rys. 19. Wyprzedzenie w widocznych rozmiarach kadłuba samolotu

W tym celu należy zawczasu sporządzić tabelę wyprzedzeń (w kadłubach samolotów nieprzyjaciela) działających na danym kierunku (odcinku frontu) z uwzględnieniem ich wielkości i prędkości lotu.

Przy sporządzaniu tabeli wyprzedzeń (w kadłubach samolotów) należy posługiwać się wielkościami wyprzedzeń w metrach korzystając z następującej tabeli:

Pocisk wz. 1930

Prędkość lotu samolotu w m/sek	Odległość strzelania w metrach				
	100	200	300	400	500
	Wyprzedzenie w metrach				
60	7,8	16,2	25,2	34,8	45,6
70	9,1	18,9	29,4	40,6	53,2
80	10,4	21,6	33,6	46,4	60,8
90	11,7	24,3	37,8	52,2	68,4
100	13,0	27,0	42,0	58,0	76,0
110	14,3	29,7	46,2	63,8	83,6
120	15,6	32,4	50,4	69,6	91,2
130	16,9	35,1	54,6	75,4	98,8
140	18,2	37,8	58,8	81,2	106,4
150	19,5	40,5	63,0	87,0	114,0

Pocisk wz. 1908

Prędkość lotu samolotu w m/sek	Odległość strzelania w metrach				
	100	200	300	400	500
	Wyprzedzenie w metrach				
60	6,6	15,0	24,0	34,2	45,6
70	7,7	17,5	28,0	39,9	53,2
80	8,8	20,0	32,0	45,6	60,8
90	9,9	22,5	36,0	51,3	68,4
100	11,0	25,0	40,0	57,0	76,0
110	12,1	27,5	44,0	62,7	83,6
120	13,2	30,0	48,0	68,4	91,2
130	14,3	32,5	52,0	74,1	98,8
140	15,4	35,0	56,0	79,8	106,4
150	16,5	37,5	60,0	85,5	114,0

Tabele wyprzedzeń w kadłubach samolotu sporządza się w następujący sposób. Na przykład na danym odcinku działają samoloty nieprzviaciela posiadające prędkość 100 m/sek, a długość kadłuba (sylwetki) tego typu samolotu wynosi 10 m. W powyższej tabeli znajdujemy dla pocisku wz. 1930 wyprzedzenia w metrach dla prędkości 100 m/sek i dzieląc je przez 10 (długość kadłuba samolotu) otrzymujemy w przybliżeniu następujące wyprzedzenia (w kadłubach samolotu) na odległościach od 100 do 500 m: 1, 3, 4, 6, 8 kadłubów.

W celu praktycznego przerobienia tego zagadnienia dowódca drużyny wyznacza obserwatora i nakazuje drużynie ustawić ciężki karabin maszynowy w położenie do strzelania do celów powietrznych — do modelu lub sylwetki samolotu — znajdującego się na specjalnej wieży przeciwlotniczej. Gdy obsługa przygotowuje się do prowadzenia ognia do celów powietrznych, dowódca drużyny za pośrednictwem obserwatora podaje sygnał „Powietrze”. Następnie sam podaje sygnał do uruchomienia celu i komendę do otwarcia ognia. Komenda do otwarcia ognia może być na przykład taka: „Do nurkującego samolotu 3, szczerbik 0, w dziób, krótkimi seriami — „OGNIA”.

Po podaniu komendy dowódca drużyny obserwuje jej wykonanie; w przypadku popełnienia błędów przez żołnierzy lub powolnego wykonywania czynności dowódca powinien podać komendę „WROC” i powtórzyć od nowa dany element zagadnienia szkoleniowego.

Następnie dowódca drużyny podaje, że podczas atakowania stanowiska ogniowego drużyny przez samoloty nieprzyjaciela, obsłudze nie wolno przerywać ognia; obowiązkiem drużyny jest prowadzić ogień w dalszym ciągu i niszczyć atakujące samoloty. Po odparciu ataku samolotów nieprzyjaciela drużyna

uzupełnia amunicję i to wszystko, co jest niezbędne do prowadzenia dalszej walki, oraz poprawia stanowisko ogniowe (jeśli zostało uszkodzone).

Po przerobieniu pierwszego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny krótko je omawia.

Następnie dowódca drużyny wysyła żołnierza wyznaczonego do pozorowania nieprzyjaciela w rejon rozmieszczenia celu nr 1 i przechodzi do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Przygotowanie do walki i działanie drużyny w momencie rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela oraz odpieranie ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela

Przerabianie zagadnienia szkoleniowego „Przygotowanie do walki i działanie drużyny w momencie rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela” zaczyna dowódca drużyny w warunkach artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowywania ataku nieprzyjaciela (obsługa i ciężki karabin maszynowy znajdują się w ukryciu). Najpierw podaje on sygnał do pokazania celu nr 1. Z chwilą rozpoczęcia się ataku nieprzyjaciela obserwator podaje sygnał alarmowy (głosem lub innym sposobem). Po sygnale obserwatora dowódca drużyny natychmiast podaje komendę: „*Drużyna na stanowisko*”, po której obsługa powinna szybko zająć stanowisko ogniowe, ustawić i przygotować ciężki karabin maszynowy do prowadzenia ognia oraz być w gotowości do odparcia ataku nieprzyjaciela. Gdy tylko drużyna przygotowuje się do walki z nieprzyjacielem, dowódca drużyny podaje następną komendę: „*Na wprost, do atakującej piechoty, 3, w pas, poszerzanym* — „OGNIA”. Na tę komendę drużyna powinna natychmiast otworzyć ogień do atakującej piechoty nieprzyjaciela.

W wypadku nieprawidłowego lub zbyt powolnego

Tabełę wyprzedzeń w kadłubach samolotu sporządza się w następujący sposób. Na przykład na danym odcinku działają samoloty nieprzviaciela posiadające prędkość 100 m/sek, a długość kadłuba (sylwetki) tego typu samolotu wynosi 10 m. W powyższej tabeli znajdujemy dla pocisku wz. 1930 wyprzedzenia w metrach dla prędkości 100 m/sek i dzieląc je przez 10 (długość kadłuba samolotu) otrzymujemy w przybliżeniu następujące wyprzedzenia (w kadłubach samolotu) na odległościach od 100 do 500 m: 1, 3, 4, 6, 8 kadłubów.

W celu praktycznego przerobienia tego zagadnienia dowódca drużyny wyznacza obserwatora i nakazuje drużynie ustawić ciężki karabin maszynowy w położenie do strzelania do celów powietrznych — do modelu lub sylwetki samolotu — znajdującego się na specjalnej wieży przeciwlotniczej. Gdy obsługa przygotowuje się do prowadzenia ognia do celów powietrznych, dowódca drużyny za pośrednictwem obserwatora podaje sygnał „Powietrze”. Następnie sam podaje sygnał do uruchomienia celu i komendę do otwarcia ognia. Komenda do otwarcia ognia może być na przykład taka: „Do nurkującego samolotu 3, szczerbik 0, w dziób, krótkimi seriami — „OGNIA”.

Po podaniu komendy dowódca drużyny obserwuje jej wykonanie; w przypadku popełnienia błędów przez żołnierzy lub powolnego wykonywania czynności dowódca powinien podać komendę „WROC” i powtórzyć od nowa dany element zagadnienia szkoleniowego.

Następnie dowódca drużyny podaje, że podczas atakowania stanowiska ogniowego drużyny przez samoloty nieprzyjaciela, obsłudze nie wolno przerywać ognia; obowiązkiem drużyny jest prowadzić ogień w dalszym ciągu i niszczyć atakujące samoloty. Po odparciu ataku samolotów nieprzyjaciela drużyna

uzupełnia amunicję i to wszystko, co jest niezbędne do prowadzenia dalszej walki, oraz poprawia stanowisko ogniowe (jeśli zostało uszkodzone).

Po przerobieniu pierwszego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny krótko je omawia.

Następnie dowódca drużyny wysyła żołnierza wyznaczonego do pozorowania nieprzyjaciela w rejon rozmieszczenia celu nr 1 i przechodzi do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Przygotowanie do walki i działanie drużyny w momencie rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela oraz odpieranie ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela

Przerabianie zagadnienia szkoleniowego „Przygotowanie do walki i działanie drużyny w momencie rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela” zaczyna dowódca drużyny w warunkach artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowywania ataku nieprzyjaciela (obsługa i ciężki karabin maszynowy znajdują się w ukryciu). Najpierw podaje on sygnał do pokazania celu nr 1. Z chwilą rozpoczęcia się ataku nieprzyjaciela obserwator podaje sygnał alarmowy (głosem lub innym sposobem). Po sygnale obserwatora dowódca drużyny natychmiast podaje komendę: „*Drużyna na stanowisko*”, po której obsługa powinna szybko zająć stanowisko ogniowe, ustawić i przygotować ciężki karabin maszynowy do prowadzenia ognia oraz być w gotowości do odparcia ataku nieprzyjaciela. Gdy tylko drużyna przygotowuje się do walki z nieprzyjacielem, dowódca drużyny podaje następną komendę: „*Na wprost, do atakującej piechoty, 3, w pas, poszerzanym — „OGNIA*”. Na tę komendę drużyna powinna natychmiast otworzyć ogień do atakującej piechoty nieprzyjaciela.

W wypadku nieprawidłowego lub zbyt powolnego

działania obsługi dowódca drużyny podaje komendę „WROC”. Po tej komendzie drużyna powinna ukryć ciężki karabin maszynowy i schronić się do schronu. Następnie w tej samej kolejności dowódca powtarza z drużyną od początku element danego zagadnienia szkoleniowego, przy czym zwraca uwagę, aby nie popełniano tych samych błędów.

Po upewnieniu się, że wszystko zostało przez szkolonych należycie opanowane, dowódca drużyny podaje sygnał do schowania celu nr 1 i oznajmia drużynie, że atak nieprzyjaciela przed frontem drugiego plutonu piechoty został odparty.

Z kolei dowódca drużyny przystępuje do przerabiania następnego elementu danego zagadnienia szkoleniowego, a mianowicie: „Działanie drużyny podczas odpierania ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela”. Na wstępie dowódca drużyny przypomina, że podczas ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela ciężki karabin maszynowy otwiera ogień do atakującej piechoty starając się ją odciąć od czołgów i zniszczyć, a przy podejściu czołgów nieprzyjaciela do stanowiska ogniowego drużyna ukrywa ciężki karabin maszynowy na dnie okopu i niszczy czołg ręcznymi granatami przeciwpancernymi. Jeżeli czołg zostanie uszkodzony lub przejdzie przez transeję, drużyna natychmiast ustawia ciężki karabin maszynowy na stanowisku ogniowym i wznawia prowadzenie ognia do piechoty nieprzyjaciela.

Po teoretycznym omówieniu tych zasad regulaminowych dowódca drużyny podaje sygnał do pokazania celu nr 1 i do rozpoczęcia posuwania się celu nr 2 oraz wymaga od obserwatora szybkiego wykrycia i zameldowania o ukazaniu się celów, po czym trenuje obsługę w prowadzeniu ognia do atakującej piechoty nieprzyjaciela i czołgów. Kiedy czołg nieprzyjaciela zbliży się do stanowiska ogniowego

drużyny, dowódca podaje komendę do ukrycia ciężkiego karabinu maszynowego: „Karabin — W UKRYCIE”. Po tej komendzie obsługa powinna natychmiast ukryć ciężki karabin maszynowy na dnie transzei (okopu), a na komendę: *Drużyna, do nieprzyjacielskiego czołgu, granatami* — „OGNIA” żołnierze powinni obrzucić czołg granatami. Przy przejeżdżaniu czołgu przez transzeję (okop) żołnierze, znajdujący się na drodze jego posuwania się, powinni ukryć się na dnie transzei (okopu). Jeśli czołg zostanie uszkodzony i zatrzyma się lub przejedzie przez transzeję, dowódca drużyny nakazuje natychmiast ustawić ciężki karabin maszynowy na stanowisku ogniowym i wznowić prowadzenie ognia do nieprzyjacielskiej piechoty. Jeżeli obsługa podczas odpierania ataku nieprzyjaciela popełnia błędy, dowódca drużyny podaje komendę: „WRÓC”, wskazuje popełnione błędy, po czym powtarza działania.

Kiedy drużyna wykona prawidłowo wszystkie czynności związane z odpieraniem ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela, dowódca drużyny krótko je omawia i po przerwie przystępuje do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Niszczenie nieprzyjaciela, który włamał się w pozycję obrony, i wspieranie kontrataku

Aby nauczyć drużynę działania w wypadku włamania się nieprzyjaciela w pozycję obrony, dowódca drużyny podaje żołnierzowi wyznaczonemu do pozorowania nieprzyjaciela sygnał do pokazania celu nr 1 w rejonie kamieni i podaje drużynie na przykład taką sytuację bojową: „Nieprzyjaciel włamał się w pozycję 1 plutonu 2 kompanii piechoty. Dowódca 2 plutonu piechoty rozkazał naszej drużynie przejść

na zapasowe stanowisko ogniowe na zachodnim sto-
ku wzgórza „Ogórek” i niszczyć stamtąd nieprzyja-
ciela, który się włamał, oraz nie dopuścić do jego
rozprzestrzeniania się w kierunku naszego skrzydła”.

Następnie dowódca drużyny podaje komendę:
„ROZŁADUJ” i gdy tylko obsługa rozładuje ciężki
karabin maszynowy oraz przygotowuje go do zmiany
stanowiska ogniowego, podaje komendę: „Drużyna
na zapasowe stanowisko ogniowe. Karabin odłącz.
Rowem łączącym, za mną — NAPRZÓD”.

Gdy tylko drużyna ustawi ciężki karabin maszy-
nowy na stanowisku ogniowym i przygotowuje się do
prowadzenia ognia, dowódca drużyny podaje następną
komendę, na przykład: „W lewo od kamieni — pie-
chota, 3, szczerbik 0, celować w krzak, posiewanym
od krzaka do kamieni, w głąb 100 m, długimi seria-
mi — OGNIĄ”.

Kiedy dowódca drużyny upewni się, że obsługa
prawidłowo i sprawnie wykonuje wszystkie czyn-
ności przy zajmowaniu stanowiska ogniowego, przy-
gotowywaniu ciężkiego karabinu maszynowego do
prowadzenia ognia i prawidłowo prowadzi ogień do
celu nr 1, podaje żołnierzowi wyznaczonemu do po-
zorowania nieprzyjaciela sygnał do schowania celu
nr 1, a drużynie komendę: „PRZERWIJ OGIEN”.

Z kolei dowódca drużyny zaznajamia drużynę
z następną sytuacją bojową, na przykład: „Nasze
pododdziały piechoty wykonują kontratak z drugiej
transzei w kierunku kamieni (wskazuje) w celu
zniszczenia nieprzyjaciela, który włamał się w pozy-
cję obrony. Nasza drużyna otrzymała zadanie wes-
przeć z zajmowanego stanowiska ogniowego swym
ogniem kontratak pododdziałów piechoty. Z kolei
dowódca drużyny podaje sygnał do pokazania celu
nr 3 i nową sytuację, na przykład: „Do kontrataku-
jących pododdziałów piechoty prowadzi ogień nie-

przyjacielski ciężki karabin maszynowy ukryty pod ciemnym krzakiem", po czym podaje komendę: „Na wprost pod ciemnym krzakiem ckm, 3, szczerbik 0, pod cel, punktowym, 50 naboí, długimi seriami — OGNIA”.

Po podaniu komendy dowódca drużyny sprawdza prawidłowość jej wykonania, a po upewnieniu się, że obsługa działa sprawnie i nie popełnia błędów, podaje sygnał żołnierzowi wyznaczonemu do pozorowania nieprzyjaciela, aby zapozorował wycofywanie się nieprzyjaciela. Następnie dowódca drużyny mówi obsłudze, że w wyniku kontrataku pododdziałów piechoty większość sił nieprzyjaciela została zniszczona, a ocalałe drobne grupy wycofały się za pierwszą transzeję.

Po przerobieniu tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny rozkazuje obsłudze przejść na główne stanowisko ogniowe i być w gotowości do odparcia powtórnego ataku nieprzyjaciela. Żołnierz pozorujący nieprzyjaciela powraca do drużyny na główne stanowisko ogniowe.

Po zajęciu przez drużynę głównego stanowiska ogniowego, uzupełnieniu amunicji i przygotowaniu się do ponownego odparcia ataku nieprzyjaciela dowódca drużyny przystępuje do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Działanie drużyny w czasie napadu chemicznego i bojowymi środkami promieniotwórczymi nieprzyjaciela, częściowe zabiegi sanitarne składu osobowego, odkażanie i dezaktywacja broni, sprzętu, umundurowania oraz stanowiska ogniowego

Przystępując do przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny przypomina obsłudze, że podczas wykonywania zadania bojowego w przypadku stosowania przez nieprzyjaciela che-

micznych środków trujących i bojowych środków promieniotwórczych obowiązkiem każdego żołnierza jest chronić siebie oraz broń i sprzęt bojowy przed porażeniem tymi środkami. Człowieka przed porażeniem chemicznymi środkami trującymi i ciałami promieniotwórczymi chronią przede wszystkim etatowe środki indywidualnej obrony przeciwchemicznej, a więc: maski przeciwgazowe, ubrania ochronne, narzutki, pończochy i rękawice. Maską przeciwgazową całkowicie chroni przed przedostaniem się do organizmu środków trujących i ciał promieniotwórczych oraz przed porażeniem nimi skóry twarzy i głowy. Ubranie ochronne, narzutka (płaszcz-namiat), pończochy i rękawice chronią przed porażeniem i skażeniem płynnymi środkami trującymi i ciałami promieniotwórczymi nie osłonięte części ciała, umundurowanie, obuwie i oporządzenie. Jeżeli z jakichkolwiek powodów nie ma się odpowiedniej ilości etatowych środków indywidualnej obrony przeciwchemicznej, wówczas wykorzystuje się środki podręczne, na przykład: do ochrony przed porażeniem dróg oddechowych używa się ręcznika, chustki do nosa, waty, gazy; do ochrony przed skażeniem obuwia — worków, szmat, plecionek; do ochrony umundurowania (przy padaniu na ziemię) — mat ze słomy, trzciny, gałęzi.

Następnie dowódca drużyny podaje zasady i sposoby oraz kolejność wykonywania poszczególnych czynności przy częściowym odkażaniu i dezaktywacji broni, sprzętu, umundurowania, stanowiska ogniowego oraz częściowych zabiegach sanitarnych. Dowódca drużyny mówi także, że zależnie od sytuacji bojowej przeprowadza się częściowe lub całkowite odkażanie i dezaktywację broni, sprzętu, umundurowania i terenu oraz częściowe i całkowite zabiegi sanitarne składu osobowego. Zezwolenie na przepro-

wadzenie częściowego lub całkowitego odkażania i dezaktywacji oraz częściowych lub całkowitych zabiegów sanitarnych wydaje tylko dowódca.

Podczas odkażania i dezaktywacji istnieje możliwość zetknięcia się z trwałymi środkami trującymi oraz z ciałami promieniotwórczymi. Aby uniknąć skażenia podczas wykonywania prac odkażających, należy pracować w etatowych środkach indywidualnej obrony przeciwchemicznej. Karabiny, pistolety maszynowe i ciężkie karabiny maszynowe można odkażać w masce przeciwgazowej, pończochach i rękawicach ochronnych. Podczas odkażania należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby nie dotykać nie osłoniętymi częściami ciała lub umundurowania skażonych powierzchni odkażanego uzbrojenia. W czasie wykonywania prac odkażających nie wolno także zdejmować lub rozpinąć ubrań ochronnych bez rozkazu dowódcy. Natomiast w wypadku uszkodzenia środków ochronnych należy natychmiast zameldować o tym dowódcy. Środki ochronne ubiera się wyłącznie w miejscach specjalnie do tego wyznaczonych, gdzie nie istnieje możliwość skażenia. Podczas odkażania należy ostrożnie obchodzić się z materiałami służącymi do odkażania (szmaty, pakuły itp.) oraz z poszczególnymi częściami zestawów odkażających, nie wolno ich kłaść na skażone powierzchnie uzbrojenia, sprzętu lub odcinka terenu skażonego. Zużyte szmaty, pakuły itp. należy składać do przygotowanych dołów lub w miejscach specjalnie na to wyznaczonych. Po zakończeniu prac odkażających materiały te należy spalić lub zakopać. W miejscu odkażania nie wolno jeść, pić, palić i załatwiać potrzeb fizjologicznych itp. Przed przystąpieniem do prac odkażających należy przygotować indywidualny pakiet przeciwchemiczny w celu wykorzystania go w razie potrzeby.

Po omówieniu ogólnych zasad odkażania dowódca drużyny pokazuje, w jaki sposób przygotowuje się do pracy odkażającej cekaemowo-moździerzowy zestaw odkażający wz. PMDK, i przystępuje do praktycznego pokazu częściowego odkażania ciężkiego karabinu maszynowego za pomocą powyższego zestawu.



Rys. 20. Widok ogólny cekaemowo-moździerzowego zestawu odkażającego wz. PMDK:

1 — futerał metalowy z pokrywą; 2 — bańki metalowe do roztworów odkażających (w bańce metalowej z czerwoną nakrętką jest roztwór odkażający nr 1, a w bańce metalowej z czarną nakrętką — roztwór odkażający nr 2); 3 — pudełko drewniane do suchego odkażalnika (służy on do przyrządzenia roztworu odkażającego nr 1); 4 — pędzel do przecierania skażonych powierzchni roztworem odkażającym; 5 — skrobak metalowy; 6 — podkładki; 7 — materiał (szmaty, pakuły) do przecierania; 8 — instrukcja; 9 — pas nośny z taśmą biodrową; 10 — taśma izolacyjna

W celu przygotowania cekaemowo-moździerzowego zestawu wz. PMDK (rys. 20) do pracy należy:

- przesunąć zestaw na pasie do przodu i umocować taśmę biodrową;
- otworzyć pokrywę zestawu;

- wyjąć pędzel i sprawdzić, czy otwór powietrzny i otwór rdzenia nie są zatkane; jeśli są zatkane, przeczyścić je cienkim drucikiem;
- wyjąć bańkę metalową z czerwoną nakrętką i nakręcić pędzel na szyjkę bańki;
- silnie potrząsnąć bańką metalową aż do pojawienia się na włosiu pędzla płynu;
- odkręcić pędzel, wsypać zawartość drewnianego pudełka do bańki metalowej, ponownie zakręcić pędzel i energicznie potrząsnąć bańką — latem na powietrzu 5 minut, zimą — 10 minut.

Roztworu odkażającego nr 1 nie przygotowuje się tylko wówczas, jeżeli bańka metalowa z czerwoną nakrętką napelniona jest gotowym, zawczasu przygotowanym roztworem.

Następnie dowódca drużyny przystępuje do praktycznego pokazu częściowego odkażania ciężkiego karabinu maszynowego.

Odkażanie ciężkiego karabinu maszynowego należy przeprowadzić w następujący sposób:

- zetrzeć szmatą widoczne krople środka trującego, a lepkie krople usunąć skrobakiem metalowym;
- skrobak metalowy wytrzeć po użyciu do sucha i odkazić najpierw roztworem odkażającym nr 1 (z bańki metalowej z czerwoną nakrętką), a następnie roztworem odkażającym nr 2 (z bańki metalowej z czarną nakrętką);
- przetrzeć skażoną powierzchnię pędzlem nakręconym na bańkę metalową z czerwoną nakrętką (roztwór odkażający nr 1);
- nakręcić pędzel na szyjkę bańki metalowej z czarną nakrętką i przetrzeć odkażoną uprzednio powierzchnię ckm roztworem odkażającym nr 2.

W żadnym wypadku przy użyciu dwóch roztworów odkażających nie wolno zmieniać kolejności ich zastosowania.

Po upływie około 1 godziny odkażone powierzchnie metalowe ciężkiego karabinu maszynowego należy przetrzeć suchą szmatką, a przy najbliższej okazji wyczyścić i nasmarować smarem karabinowym.

Jeżeli broń lub sprzęt uległ skażeniu ciałami promieniotwórczymi, wówczas na zarządzenie dowódcy dezaktywację ich można przeprowadzić w rejonie skażonym lub po wyjściu z niego.

W rejonie skażonym broń, sprzęt, umundurowanie i inne wyposażenie dezaktywuje się po dezaktywacji stanowiska ogniowego.

Kolejność i sposób przeprowadzania częściowej dezaktywacji broni oraz sprzętu jest następująca:

- nie zdejmując środków indywidualnej obrony przeciwchemicznej należy przygotować 3—5 tamponów z nieskażonych paków lub szmat;
- zmoczyć tampony nieskażoną wodą (naftą lub benzyną) i dokładnie przetrzeć te części ciężkiego karabinu maszynowego, których trzeba dotykać. Wycieranie powinno być wykonywane w jednym kierunku (z góry na dół), a tampon każdorazowo odwracany nieskażoną stroną. Powierzchnia powinna być przetarta 2—3 razy, przy czym za każdym razem należy wymienić brudne tampony na czyste. Brudnych tamponów nie należy zanurzać w czystej wodzie (nafcie, benzynie);
- przetrzeć tamponami zmoczonymi w benzynie lub nafcie części uzbrojenia i sprzętu pokryte smarem; w wypadku braku benzyny lub nafty należy je przetrzeć suchymi tamponami. Materiały zużyte przy wycieraniu (szmaty, paku-

ły) należy składać do wykopanego uprzednio dołu, który po zakończeniu dezaktywacji należy zasypać ziemią.

Po zakończeniu dezaktywacji broń i części sprzętu należy wytrzeć do sucha czystą szmatą lub pakułami, a w razie potrzeby nasmarować.

Umundurowanie, środki ochronne i oporządzenie dezaktywuje się w rejonie skażonym przez otrząsanie i przecieranie nie zdejmując ich z siebie. Umundurowanie, oporządzenie i środki ochronne można zdjąć z siebie podczas ich dezaktywacji tylko poza rejonem skażonym. W tym przypadku umundurowanie oraz środki indywidualnej obrony przeciwchemicznej dezaktywuje się przez trzepanie, otrząsanie, wycieranie i obmiatanie ich.

Okopy, transzeje i rowy łączące należy dezaktywować, nie naruszając maskowania, w następujący sposób:

- zdjąć 3—4-centymetrową warstwę ziemi z przedpiersi nie odzianych darnią oraz z podłokietników i odrzucić za przedpiersie;
- obmieść ściany okopu (transzei) wilgotną miotłą lub wiechciami ze słomy, trawy itp.;
- zdjąć 3—4-centymetrową warstwę ziemi ze ścian oraz z dna okopu i zsypać ją do specjalnie wykopanego dołu.

Przykrycia, ściany i podłogi umocnień zakrytych należy dokładnie obmieść wilgotnymi miotłami, szczotkami lub szmatami.

Po dokonaniu częściowej dezaktywacji uzbrojenia, sprzętu bojowego, umundurowania, stanowisk ogniowych i etatowych środków indywidualnej obrony przeciwchemicznej przeprowadza się zabiegi sanitarne w celu zapobieżenia porażeniu ludzi ciałami promieniotwórczymi. Zabiegi sanitarne polegają na

usunięciu ciała promieniotwórczych ze skóry, błon śluzowych oczu, ust i nosa.

Częściowe zabiegi sanitarne mogą być przeprowadzone w rejonie skażonym i po wyjściu z niego. Przy częściowych zabiegach sanitarnych obmywa się nie osłonięte części ciała (twarz, szyję, ręce) i płucze się usta nieskażoną wodą. W przypadku gdy wody jest mało, nie osłonięte części ciała wyciera się tylko tamponami (ręcznikiem, chustką do nosa) zwilżonymi obficie w wodzie. Jeżeli nieskażonej wody w ogóle nie ma, wówczas do zmoczenia tamponów można za zezwoleniem dowódcy użyć płynu z indywidualnych pakietów przeciwchemicznych.

Podczas przeprowadzania częściowych zabiegów sanitarnych w rejonie skażonym nie wolno zdejmować środków indywidualnej obrony przeciwchemicznej. Dlatego ciała promieniotwórcze usuwa się tylko z nie osłoniętych części ciała po zakończeniu dezaktywacji stanowisk, sprzętu bojowego, uzbrojenia i środków ochronnych.

W przypadku znalezienia się w skażonym rejonie bez nałożonych środków ochronnych należy obmyć lub wytrzeć nie osłonięte części ciała, a następnie włożyć środki ochronne i przystąpić do dezaktywacji stanowisk i broni. Po przeprowadzeniu dezaktywacji stanowisk i broni należy poddać dezaktywacji środki ochronne i jeszcze raz obmyć (wytrzeć) nie osłonięte części ciała.

Woda ze źródeł znajdujących się w rejonie skażonym może być używana tylko za zezwoleniem dowódcy.

Poza granicami rejonu skażonego, jeżeli pozwala na to sytuacja bojowa, częściowe zabiegi sanitarne należy przeprowadzać w następującej kolejności:

— zdjąć narzutkę ochronną, otrząsnąć i wytrzeć umundurowanie (uwzględniając przy tym

kierunek wiatru, ażeby nie zaproszyć siebie i innych) oraz zdjąć pończochy;

- zdjąć maskę przeciwgazową i rękawice ochronne, a następnie obmyć 2—3 razy czystą wodą nie osłonięte części ciała zwracając szczególną uwagę na dokładne umycie głowy i usunięcie brudu spod paznokci; jeżeli wody jest mało, należy wytrzeć nie osłonięte części ciała 2—3 razy tylko tamponami (ręcznikiem, chustką do nosa) zwilżonymi w nieskażonej wodzie;
- dokładnie przepłukać usta nieskażoną wodą;
- wytrzeć i przeczyścić nos tamponem.

Jeżeli omówione wyżej zagadnienia szkoleniowe były niezbyt dawno przedmiotem zajęć z wyszkolenia chemicznego, wówczas dowódca drużyny może nie omawiać tak szczegółowo powyższych zagadnień.

Dowódca drużyny po upewnieniu się (przez zadawanie pytań), że żołnierze rozumieją i znają sposoby częściowego odkażania i dezaktywacji broni, sprzętu bojowego, umundurowania, oporządzenia i terenu, a także ludzi, przystępuje do praktycznego przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego.

W tym celu dowódca drużyny podaje na przykład następującą sytuację taktyczną: „Nieprzyjaciel, po nieudanym ataku, rozpoczął ostrzeliwanie pozycji plutonu piechoty artyleryjskimi pociskami chemicznymi z trwałymi środkami trującymi i bojowymi środkami promieniotwórczymi”, po czym podaje komendę: „Pogotowie gazowe”, a następnie „GAZ”. Jednocześnie pozoruje napad chemiczny przez zapalenie w pobliżu stanowiska ogniowego drużyny granatu dymnego lub za pomocą innego środka. Następnie dowódca drużyny obserwuje, czy po podaniu komendy „Gaz” żołnierze natychmiast założyli maski przeciwgazowe oraz nakryli ciężki karabin maszynowy narzutką ochronną lub przedmiotami podręczny-

mi i ukryli się w schronisku przedpiersiowym lub w przykrytym odcinku transzei w celu uchronienia się przed porażeniem odłamkami pocisków i bojowymi środkami promieniotwórczymi oraz trwałymi środkami trującymi. Na stanowisku ogniowym powinien pozostać obserwator, który zaraz po założeniu maski przeciwgazowej powinien założyć także narzutkę ochronną i w dalszym ciągu prowadzić obserwację nieprzyjaciela.

Po upływie kilku minut dowódca drużyny podaje, że stanowisko ogniowe i ciężki karabin maszynowy zostały częściowo skażone trwałymi środkami trującymi oraz bojowymi środkami promieniotwórczymi, po czym podaje komendę: „*Pończochy i rękawice — WDZIEJ*”. Po upewnieniu się, że żołnierze prawidłowo założyli pończochy i rękawice ochronne, dowódca drużyny znów podaje komendę: „*Do odkażenia — PRZYSTĄP*”. Po tej komendzie obsługa powinna przystąpić do częściowego odkażenia i częściowej dezaktywacji ciężkiego karabinu maszynowego oraz zdjąć łopatkami piechoty skażoną warstwę ziemi ze stanowiska ogniowego.

Jeżeli w czasie wykonywania tych czynności żołnierze popełniają błędy, dowódca drużyny nakazuje powtórzyć przerabianą czynność. Po przerobieniu częściowego odkażenia i częściowej dezaktywacji ciężkiego karabinu maszynowego i stanowiska ogniowego dowódca drużyny przystępuje do przerabiania następnego elementu zagadnienia szkoleniowego, a mianowicie: „*Częściowe zabiegi sanitarne składu osobowego*”.

W tym celu dowódca drużyny poleca najpierw przeprowadzić częściową dezaktywację umundurowania i oporządzenia oraz indywidualnych środków obrony przeciwchemicznej, po czym obmyć nie osłonięte części ciała nieskażoną wodą. Dowódca druży-

ny zwraca przy tym uwagę, aby żołnierze maski przeciwgazowe zdjęli dopiero po wyjściu z terenu skażonego.

Po przerobieniu wszystkich omówionych wyżej zagadnień szkoleniowych dowódca drużyny krótko je omawia.

Temat — DZIAŁANIE DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W OBRONIE W NOCY

Cel — nauczyć żołnierzy umiejętnego działania w obronie w nocy w składzie drużyny.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Przygotowanie stanowiska ogniowego i ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy.

2. Sposoby prowadzenia ognia w nocy.

3. Odparcie ataku nieprzyjaciela ogniem bezpośrednim (przy oświetlaniu terenu) i ogniem zawczasu przygotowanym (bez oświetlania terenu).

4. Zmiana stanowiska ogniowego przed świtem.

Czas — 3 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń.

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „biegnący” — 2; toporek — 1; latarka sygnałowa — 1; naboje ćwiczebne — 6; rakiety — 3; rakieta — 1; kołatka — 1.

Organizacja zajęcia

Przed rozpoczęciem zajęć dowódca drużyny powinien wyjść w rejon zajęć (wskazany na instruktażu przez dowódcę plutonu), na północny stok wzgórza

„Piaszczyste” wraz z żołnierzem wyznaczonym do pozorowania nieprzyjaciela i postawić mu zadanie, na przykład:

„Obywatel szeregowiec Cielecki, dzisiaj nasza drużyna będzie przerabiać ćwiczenie na temat: „Działanie drużyny ciężkich karabinów maszynowych w obronie w nocy”.

Wy będziecie na tych zajęciach pozorować działanie nieprzyjaciela; w tym celu z chwilą nastania zmierzchu na moje ustne polecenie wysuniecie się w rejon zagajnika (wskazuje) i będziecie gotowi do działania na mój sygnał.

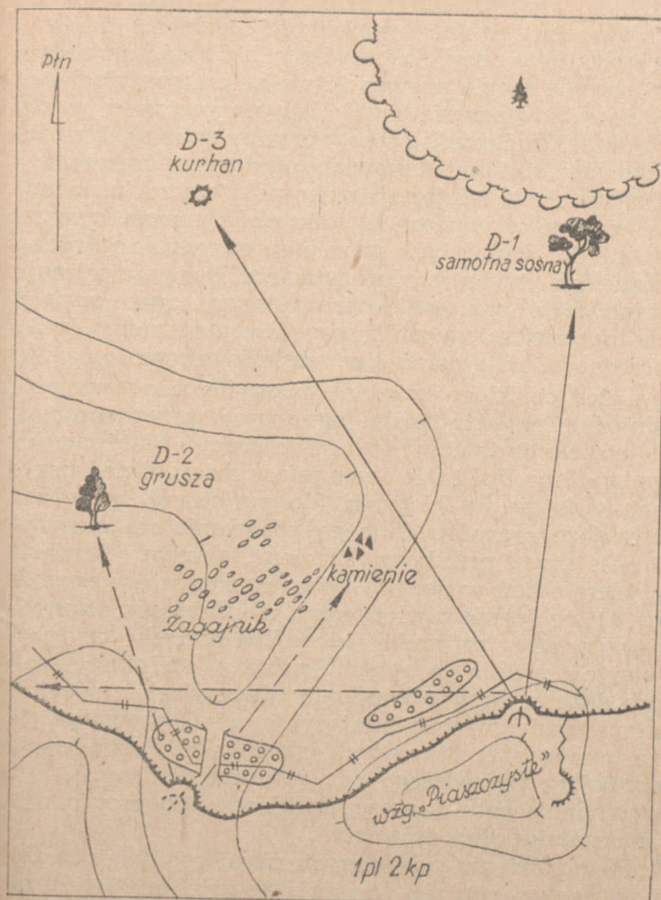
Na sygnał „zataczanie koła czerwonym światłem latarki” zapozorujecie dwoma strzałami z karabinu i kulką ogień nieprzyjaciela i będziecie posuwać się w kierunku stanowiska ogniowego drużyny. Na sygnał „zataczanie koła zielonym światłem latarki” zatrzymacie się, po czym wycofacie się na podstawę wyjściową do natarcia (na skraj zagajnika) i będziecie gotowi do powtórnego ataku”.

Następnie dowódca drużyny praktycznie przerabia z tym żołnierzem wykonanie wszystkich sygnałów, a tym samym działanie nieprzyjaciela.

Przed wyjściem drużyny na zajęcia dowódca sprawdza szczegółowo broń i skrzynki amunicyjne z taśmami (w celu zachowania pełnych warunków bezpieczeństwa) oraz dopasowanie oporządzenia, aby w czasie zajęć przy poruszaniu się nie zdradzać niczym swojej obecności.

Przebieg zajęcia

Przed nastaniem zmierzchu, po wyjściu z drużyną w rejon północnego stoku wzgórza „Piaszczyste” (rys. 21), dowódca drużyny podaje temat zajęcia, cel i zagadnienia szkoleniowe, jakie będą przerobione.



Rys. 21 Szkic odcinka terenu do zajęć

oraz sprawdza, czy żołnierze znają odpowiednie postanowienia regulaminu i instrukcji, a także wyjaśnia krótko podstawowe właściwości działań drużyny w obronie w nocy, na przykład: „Aby drużyna będąca w obronie mogła prowadzić walkę z nieprzyjacielem w nocy, powinna się ona do tego przygotować jeszcze za dnia. Drużyna do obrony w nocy zajmuje tymczasowe lub zapasowe stanowisko ogniowe, które z zasady urchadza się w miejscach nisko położonych (u podnóża wzgórz, w wąwozach), tak ażeby można było na tle nieba zauważyć wszelkie ewentualne ruchy względnie działanie nieprzyjaciela. Drużyna zajmuje stanowisko ogniowe do prowadzenia ognia w nocy zaraz z nastaniem zmierzchu, a z nastaniem świtu przechodzi na główne stanowisko ogniowe.

Ogień ciężkiego karabinu maszynowego przygotowuje się na stanowisku ogniowym, przeznaczonym do strzelania w nocy, jeszcze za dnia, a natężenie jego powinno być takie samo jak w dzień. Ogień przygotowuje się na kierunki (do punktów), podejścia i rubieże prawdopodobnego posuwania się nieprzyjaciela przed przednim skrajem obrony. Drużyna otwiera ogień w nocy tylko na rozkaz swego dowódcy. Do celów nie oświetlonych lub słabo oświetlonych ogień w nocy prowadzi się według danych przygotowanych za dnia do punktu, rubieży (odcinka terenu) lub dozoru. Przy oświetleniu nieprzyjaciela specjalnymi środkami oświetlającymi ogień prowadzi się na takich samych zasadach jak w dzień. Prowadzenie ognia bez uprzedniego przygotowania danych lub oświetlenia celu dopuszczalne jest tylko przy odpięciu ataku nieprzyjaciela”.

Po omówieniu powyższych zasad regulaminowych i po upewnieniu się, że żołnierze należycie je zrozumieeli, dowódca drużyny podaje komendę: „Drużyna, stanowisko ogniowe w pierwszej transzei przy rozło-

żywym krzaku, na kołach — NAPRZÓD” i obserwuje prawidłowość wykonania tej komendy.

Jeżeli drużyna prawidłowo zajmuje stanowisko ogniowe, dowódca drużyny wyznacza obserwatora i stawia mu zadanie, po czym wskazuje drużynie dozory, objaśnia, gdzie znajduje się nieprzyjaciel, co on robi i skąd spodziewane jest jego natarcie, a następnie zapoznaje drużynę z zadaniem pododdziału piechoty, do którego drużyna ciężkich karabinów maszynowych została przydzielona, i z zadaniem swojej drużyny.

Następnie dowódca drużyny przystępuje z drużyną do przygotowania zapasowego (nocnego) stanowiska ogniowego i ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy.

Przygotowanie stanowiska ogniowego i ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy

Przed rozpoczęciem prac przy urządzaniu stanowiska ogniowego i przygotowywaniu ciężkiego karabinu maszynowego do strzelania w nocy dowódca drużyny podaje, że ciężki karabin maszynowy na stanowisku ogniowym do prowadzenia ognia w nocy ustawia się tak samo jak w dzień — na równym stole o niezbyt twardym gruncie, zabezpieczającym stateczność ciężkiego karabinu maszynowego podczas strzelania oraz wykluczającym wszelką możliwość jego przechylenia się lub osiadania.

Ogień w nocy do celów oświetlonych prowadzi się według tych samych zasad co i w dzień, to jest w momencie oświetlenia celu celowniczy powinien szybko wycelować ciężki karabin maszynowy do celu i otworzyć do niego ogień.

Aby prowadzić ogień w nocy bez sztucznego oświetlenia, a także podczas mgły lub w warunkach

zadymiania terenu, konieczne jest przygotowanie dokładnych danych do prowadzenia ognia. Dane do prowadzenia ognia zależnie od sytuacji przygotowuje się w różny sposób.

Po omówieniu powyższych zasad dowódca drużyny nakazuje obsłudze przystąpić do urządzania stanowiska ogniowego, a po jego urządzeniu ustawić ciężki karabin maszynowy na stole. Następnie dowódca pokazuje i objaśnia sposoby przygotowywania ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy, na przykład: „Aby przygotować ogień z ciężkiego karabinu maszynowego do południowego skraju zagajnika, należy trwale ustawić podstawę ciężkiego karabinu maszynowego, wykluczając wszelką możliwość jego przechylenia się lub osiadania, a koła i lemiesz ogona należy umocować we właściwym położeniu kółkami wbitymi po ich bokach w ziemię. Następnie wycelować ciężki karabin maszynowy na wskazaną rubież z nastawą celownika, odpowiadającą odległości do tej rubieży (w tym wypadku trzeba nastawić celownik 3), i zamocować mechanizm podniesieniowy. Z kolei należy oznaczyć granice ognia poszerzanego i w tym celu przeprowadzić poziome celowanie ciężkiego karabinu maszynowego najpierw na prawą, a następnie na lewą granicę poszerzania i wstawić kołki ograniczające w odpowiednie otwory wycinka łukowego łoża dolnego”.

Dowódca drużyny pokazuje także praktycznie sposób przygotowywania karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy i na zakończenie na przykład podaje: „W taki sposób ciężki karabin maszynowy został przygotowany do prowadzenia ognia w nocy do południowego skraju zagajnika”. Następnie dowódca zrusza nastawę celownika i wycelowany karabin maszynowy oraz nakazuje obsłudze, pokaza-

nym sposobem, przygotować ciężki karabin maszynowy do prowadzenia ognia w nocy do dozoru nr 1, sam zaś sprawdza, czy obsługa prawidłowo przygotowuje dane oraz ciężki karabin maszynowy do prowadzenia ognia w nocy; zauważone niedociągnięcia poleca natychmiast usunąć.

Z kolei dowódca drużyny pokazuje drugi sposób przygotowania ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy. Na początku powinien on wyjaśnić drużynie, że w celu przygotowania ognia z ciężkiego karabinu maszynowego do jakiegokolwiek rubieży drugim sposobem należy:

- wycelować ciężki karabin maszynowy w lewy (prawy) skraj wskazanej rubieży z nastawą celownika, odpowiadającą odległości do rubieży i zamocować mechanizmy celowania;
- ustawić przed ciężkim karabinem maszynowym (15—20 m) i nieco w lewo (w prawo) od kierunku lufy tyczkę z latarką lub inny, dobrze zamaskowany punkt świetlny;
- zgrać linię celowania z latarką (punktem świetlnym) przesuając tylko suwak i szczerbik (nie zruszając wycelowanego karabinu maszynowego), a otrzymaną nastawę zapamiętać lub zapisać;
- wstawić kolek ograniczający w otwór wycinka łukowego z prawej (lewej) strony występu oporowego dźwigara, po czym zwolnić zacisk kierunkowy, wycelować karabin maszynowy do prawego (lewego) skraju rubieży i wstawić kolek ograniczający w otwór wycinka łukowego po drugiej stronie występu oporowego dźwigara.

Na tym pokaz i objaśnianie drugiego sposobu przygotowywania karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy należy zakończyć. Dowódca drużyny

ny powinien jeszcze wyjaśnić, że jeżeli zaistnieje konieczność zdjęcia ciężkiego karabinu maszynowego ze stanowiska ogniowego (ze stołu), to należy miejsca kół i lemiesza oznaczyć kołkami, aby przy powtórnym ustawianiu ciężkiego karabinu maszynowego na tym samym stole stanowiska ogniowego można było ustawić podstawę dokładnie na poprzednim miejscu.

Po omówieniu i praktycznym pokazaniu tego sposobu dowódca drużyny zrusza wycelowany ciężki karabin maszynowy i przystępuje z drużyną do praktycznego przygotowywania ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy.

Jeżeli i ten drugi sposób zostanie przez szkolonych opanowany, dowódca drużyny nakazuje przygotować dane do prowadzenia ognia w nocy do południowego skraju zagajnika jednym z podanych sposobów, zapisać je, wykonać odpowiednie oznaczenia kołkami i przenieść ciężki karabin maszynowy na główne stanowisko ogniowe.

Z kolei dowódca drużyny krótko omawia przerobione zagadnienie, a z nastaniem zmroku przechodzi do następnego zagadnienia szkoleniowego.

Sposoby prowadzenia ognia w nocy

Przystępując do przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny krótko wyjaśnia, że drużyna w obronie w nocy powinna zachowywać się cicho, przestrzegać dyscypliny maskowania i przejawiać wzmożoną czujność. Drużyna ciężkich karabinów maszynowych w obronie w nocy z chwilą wykrycia nieprzyjaciela otwiera ogień na komendę (sygnał) swego dowódcy.

Następnie dowódca drużyny nakazuje obsłudze przenieść skrycie ciężki karabin maszynowy na zapasowe (nocne) stanowisko ogniowe obok krzaka. Na

zapasowym stanowisku ogniowym obsługa powinna ustawić ciężki karabin maszynowy i przygotować go do prowadzenia ognia w nocy według danych przygotowanych jeszcze za dnia. W tym samym czasie dowódca drużyny daje polecenie szeregowcowi Cieleckiemu, aby skrycie wysunął się w rejon zagajnika i według sygnałów podanych na instruktażu pozorował działanie nieprzyjaciela. Gdy ciężki karabin maszynowy zostanie ustawiony i przygotowany do prowadzenia ognia w nocy, a szeregowiec Cielecki jest gotów do pozorowania działania nieprzyjaciela, dowódca drużyny przystępuje do praktycznego prze-
rabiania z drużyną prowadzenia ognia w nocy.

Po podaniu szeregowcowi Cieleckiemu sygnału do zapozorowania ognia z karabinu maszynowego nieprzyjaciela i po wysłuchaniu meldunku obserwatora o wykryciu celu dowódca drużyny nakazuje obsłudze przygotować ciężki karabin maszynowy do prowadzenia ognia do wskazanego celu według danych przygotowanych za dnia.

Podczas przygotowywania ciężkiego karabinu maszynowego do strzelania według danych przygotowanych za dnia dowódca drużyny zwraca szczególną uwagę na prawidłowość nastawiania celownika i szczerbika, na dokładność wycelowania ciężkiego karabinu maszynowego do celu i na położenie mechanizmu kierunkowego oraz podniesieniowego.

Kiedy obsługa przygotowuje ciężki karabin maszynowy i zamelduje o gotowości do prowadzenia ognia do wykrytego celu, wówczas dowódca drużyny sprawdza, czy ciężki karabin maszynowy został należycie przygotowany do prowadzenia ognia. Po upewnieniu się, że obsługa prawidłowo wykonała wszystkie czynności, nakazuje ponownie przygoto-

wać drugim sposobem karabin maszynowy do prowadzenia ognia do południowego skrajnego zagajnika.

Gdy obsługa przyswoi sobie obydwaj sposoby prowadzenia ognia w nocy, dowódca drużyny przystępuje do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Odparcie ataku nieprzyjaciela ogniem bezpośrednim (przy oświetlaniu terenu) i ogniem z góry przygotowanym bez oświetlania terenu

Przerabianie tego zagadnienia dowódca drużyny zaczyna od przypomnienia szkolonym podstawowych zasad prowadzenia ognia z ciężkiego karabinu maszynowego w nocy, na przykład: „Jeżeli nie przygotowano z góry danych do prowadzenia ognia w nocy, to bez sztucznego oświetlenia prowadzenie ognia dopuszczalne jest tylko w celu odparcia ataku nieprzyjaciela.

Przy oświetlaniu terenu atak nieprzyjaciela odparca się ogniem bezpośrednim celując bezpośrednio do celu. Ogień w nocy do celów oświetlonych prowadzi się zgodnie z zasadami prowadzenia ognia w dzień; w momencie oświetlenia celowniczy powinien szybko wycelować ciężki karabin maszynowy do celu i otworzyć ogień. W żadnym wypadku nie wolno patrzeć w kierunku środka oświetlającego, gdyż światło może na pewien czas oślepić celowniczego, na skutek czego stanie się on na pewien czas niezdolny do prowadzenia celnego ognia. Odległość do rubieży, na której możliwe jest pojawienie się nieprzyjaciela, powinna być określona za dnia”.

Po takim teoretycznym wprowadzeniu dowódca drużyny przystępuje do praktycznego przerabiania elementu zagadnienia szkoleniowego „Odparcie ata-

ku nieprzyjaciela ogniem bezpośrednim przy oświetlaniu celu raketami” i w tym celu podaje sygnał szeregowcowi Cieleckiemu do zapozorowania ataku nieprzyjaciela. Gdy szeregowiec Cielecki zacznie się posuwać i zapozoruje ogień nieprzyjaciela, wówczas dowódca drużyny raketami oświetla teren i obserwuje, czy celowniczy w momencie oświetlenia celu szybko wycelowwał do celu ciężki karabin maszynowy i otworzył ogień.

Następnie dowódca drużyny sprawdza, czy obsługa prawidłowo wykonuje wszystkie czynności przy odpięciu ataku nieprzyjaciela ogniem bezpośrednim, a także usuwa błędy popełniane przez żołnierzy.

Po przerobieniu i opanowaniu przez drużynę sposobu prowadzenia ognia przy oświetlaniu celu dowódca drużyny przystępuje do przerabiania następnego elementu zagadnienia szkoleniowego a mianowicie: „Odparcie ataku nieprzyjaciela ogniem zawczasu przygotowanym bez oświetlania terenu”.

Dowódca drużyny podaje sygnał do zapozorowania ponownego ataku nieprzyjaciela i zwraca uwagę na to, aby obsługa samodzielnie wykryła ponowny atak nieprzyjaciela oraz otworzyła ogień według danych przygotowanych za dnia.

Kiedy nieprzyjaciel zbliży się do przedniego skraju obrony, dowódca drużyny poleca celownicemu, aby otworzył ogień z ciężkiego karabinu maszynowego, a pozostali żołnierze obsługi z broni etatowej (karabinów). Przy podejściu nieprzyjaciela do stanowiska ogniowego na odległość 30—40 m celowniczy powinien w dalszym ciągu prowadzić z bliskiej odległości ogień do atakującego nieprzyjaciela, a pozostali żołnierze obsługi powinni zarzucić nieprzyjaciela granatami ręcznymi.

Przy przerabianiu tego elementu zagadnienia dowódca drużyny zwraca uwagę, aby żołnierze z obsługi nie obrzucili granatami żołnierza wyznaczonego do pozorowania nieprzyjaciela.

Jeżeli obsługa nie popełnia błędów, dowódca drużyny przystępuje do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Zmiana stanowiska ogniowego przed świtem

Na wstępie dowódca drużyny przypomina szkolenym, że drużyna ciężkich karabinów maszynowych, która przeszła z głównego stanowiska ogniowego na zapasowe, na rozkaz dowódcy plutonu powinna z nastaniem świtu przejść na główne stanowisko ogniowe, gdyż zapasowe stanowisko ogniowe w normalnych warunkach w dzień nie zapewnia wykonania postawionego drużynie zadania bojowego. Zmiany stanowiska ogniowego należy dokonać skrycie, zachowując ciszę, czujność i ostrożność oraz przestrzegając zasad maskowania.

Następnie dowódca drużyny podaje komendę: „Drużyna — ROZŁADUJ”, na którą obsługa powinna szybko i sprawnie rozładować ciężki karabin maszynowy, po czym podaje drugą komendę, na przykład: „Drużyna na główne stanowisko ogniowe. Karabin — odłącz. Za mną — NAPRZÓD”.

Po przybyciu drużyny na główne stanowisko ogniowe dowódca drużyny sprawdza, czy obsługa prawidłowo zajmuje je i przygotowuje ciężki karabin maszynowy do prowadzenia ognia.

Na tym dowódca drużyny kończy to zagadnienie szkoleniowe i przeprowadza omówienie całego zajęcia.

**Temat — DZIAŁANIE DRUŻYNY CIĘŻKICH KARABI-
NÓW MASZYNOWYCH WYZNACZONEJ DO
PROWADZENIA OGNIĄ SZTYLETOWEGO**

Cel — nauczyć żołnierzy wykonywania swoich obowiązków w składzie drużyny przy prowadzeniu ognia sztyletowego.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Rozmieszczenie, urządzenie i przygotowanie stanowiska ogniowego dla ciężkiego karabinu maszynowego, wyznaczonego do prowadzenia ognia sztyletowego.

2. Prowadzenie ognia sztyletowego z ciężkiego karabinu maszynowego podczas odpięcia ataku nieprzyjaciela.

Czas — 2 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń (rys. 22).

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „biegnący” — 2; naboje ćwiczebne — 10; kołatki — 1; chorągiewki — 2 (biała i czerwona).

Organizacja zajęcia

Zajęcie to należałoby przeprowadzić na placu ćwiczeń, na którym przygotowane i urządzone jest stanowisko ogniowe dla ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia sztyletowego. Jeżeli takiego stanowiska ogniowego nie ma, to należy je przygotować wcześniej w ramach godzin przeznaczonych na wyszkolenie saperskie.

W przeddzień zajęć dowódca drużyny z jednym z żołnierzy, wyznaczonym do pozorowania nieprzyjaciela, wychodzi w rejon zajęć wskazany na instruktażu przez dowódcę plutonu i stawia mu zada-

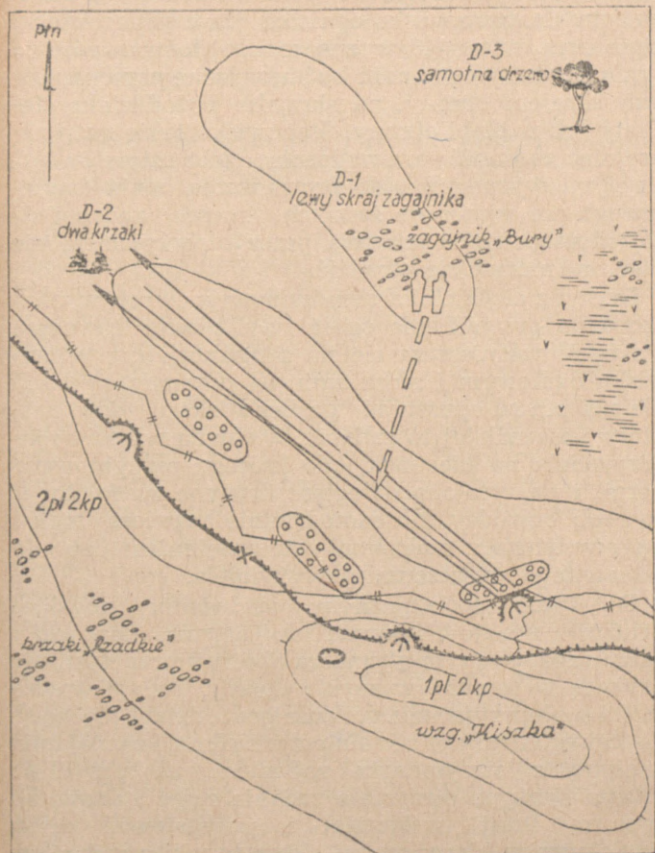
nie, w którym podaje temat, jaki drużyna będzie przerabiać, a następnie szczegółowo instruuje go, jak powinien on działać w czasie pozorowania nieprzyjaciela, na przykład:

„Atakującą piechotę nieprzyjaciela zapozorujecie dwoma figurami bojowymi „biegnący”, które zawsze przygotujecie i zamaskujecie w zagajniku (wskazuje gdzie).

Na mój sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona do góry” pokażecie cel przed zagajnikiem, a na sygnał „biała chorągiewka podniesiona do góry” schowacie cel. Na sygnał „biała i czerwona chorągiewka skrzyżowane nad głową” pokażecie cel i będziecie się z nim posuwać w kierunku wykopu (wskazuje), pozorując tym samym atak piechoty nieprzyjaciela. Na sygnał „biała chorągiewka podniesiona w bok i szybko opuszczona w dół” zatrzymacie się i schowacie figury bojowe. Natomiast na sygnał „czerwona chorągiewka kilkakrotnie podnoszona w bok i szybko opuszczana w dół” powtórzycie wszystkie te czynności od początku.

Przebieg zajęcia

Po przybyciu na plac ćwiczeń — na północny stok wzgórza „Kiszka” — dowódca drużyny podaje drużynie temat i cel zajęć oraz zagadnienia szkoleniowe. Następnie przypomina postanowienia regulaminu i instrukcji odnośnie do działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych wyznaczonej do prowadzenia ognia sztyletowego. Dowódca drużyny podaje, że drużyna otwiera ogień sztyletowy niespodziewanie z bliskiej odległości (do 400 m) w jednym nakazanym kierunku, szczególnie przy odpieraniu ataku nieprzyjaciela. Zależnie od kierunku ogień sztyletowy może być czołowy, skrzydłowy lub skośny. Ogień sztyleto-



Rys. 22. Szkic placu ćwiczeń do zajęć

wy stosuje się do niszczenia nieprzyjaciela na szczególnie ważnych podejściach do przedniego skrajcu naszej obrony, a także do ostrzeliwania zapór inżynierskich. Stanowisko ogniowe dla ciężkiego karabinu maszynowego, wyznaczonego do prowadzenia ognia sztyletowego, może być urządzone przed przednim skrajem obrony, na skrzydle pododdziału piechoty lub w głębi obrony. Stanowisko takie musi zapewniać możliwość prowadzenia ognia sztyletowego. Drużyna wyznaczona do prowadzenia ognia sztyletowego nie wykonuje żadnych innych zadań i do chwili rozpoczęcia natarcia przez nieprzyjaciela nie powinna niczym się zdradzić.

Drużyna ciężkich karabinów maszynowych wyznaczona do prowadzenia ognia sztyletowego zawczasu i skrycie rozmieszcza się na zamaskowanym stanowisku ogniowym i niezależnie od powstałej sytuacji nie ma prawa opuszczać go bez rozkazu dowódcy, który postawił jej to zadanie. Z chwilą wyjścia nieprzyjaciela na kierunek, do którego przygotowano ogień, i na ustaloną odległość drużyna na komendę (sygnał) dowódcy lub samodzielnie otwiera ogień i prowadzi go z maksymalnym natężeniem aż do całkowitego zniszczenia nieprzyjaciela.

Po takim teoretycznym omówieniu dowódca drużyny podaje komendę do zajęcia stanowiska ogniowego, po czym wyznacza obserwatora, orientuje drużynę w terenie, wskazuje dozory, podaje wiadomości o nieprzyjacielu, zadanie pododdziału piechoty, do którego drużyna została przydzielona, i zaznajamia drużynę z otrzymanym zadaniem, na przykład: „Nasza drużyna otrzymała zadanie zająć stanowisko ogniowe tutaj (wskazuje) i przygotować ogień sztyletowy w kierunku — dwa krzaki z zadaniem niedopuszczenia atakującej piechoty nieprzyjaciela do pozycji bronionej przez 1 pluton 2 kompanii pie-

choty. Z chwilą wyjścia atakującej piechoty nieprzyjaciela na wskazany kierunek ogień otwierać samodzielnie i prowadzić go z maksymalnym natężeniem aż do całkowitego zniszczenia nieprzyjaciela”. Następnie dowódca drużyny przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Rozmieszczenie, urządzenie i przygotowanie stanowiska ogniowego dla ciężkiego karabinu maszynowego wyznaczonego do prowadzenia ognia sztyletowego

Przystępując do przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego dowódca drużyny wyjaśnia, jak wielkie znaczenie ma prawidłowy wybór i urządzenie stanowiska ogniowego oraz ustawienie ciężkiego karabinu maszynowego. Podkreśla on, że stanowisko ogniowe powinno być urządzone w takim miejscu, skąd można niespodziewanym ogniem z ciężkiego karabinu maszynowego z bliskiej odległości zniszczyć nacierającego nieprzyjaciela. Dowódca drużyny zwraca przy tym obsłudze uwagę na konieczność dokładnego zamaskowania stanowiska ogniowego.

Następnie dowódca drużyny nakazuje drużynie poprawić stanowisko ogniowe i gdy tylko drużyna zakończy tę pracę, sprawdza gotowość stanowiska ogniowego, po czym podaje komendę, na przykład: „Drużyna, stanowisko ogniowe tu (wskazuje), kierunek ognia dwa krzaki — NAPRZÓD”. Po podaniu komendy dowódca drużyny sprawdza, jak obsługa ustawia ciężki karabin maszynowy na stanowisku ogniowym oraz jak przygotowuje go do prowadzenia ognia. Popełniane przez obsługę błędy nakazuje natychmiast usunąć.

Z kolei dowódca drużyny poleca zamaskować stanowisko ogniowe. W celu sprawdzenia dokładności zamaskowania stanowiska ogniowego dowódca dru-

żyny nakazuje pozostać jednemu żołnierzowi z obsługi przy ciężkim karabinie maszynowym, a sam z pozostałymi żołnierzami drużyny wychodzi na przedpole (w kierunku nieprzyjaciela), skąd wszyscy sprawdzają dokładność zamaskowania stanowiska ogniowego. Zauważone niedociągnięcia w maskowaniu dowódca każe obsłudze usunąć.

Po usunięciu wszelkich niedociągnięć w maskowaniu ciężkiego karabinu maszynowego i stanowiska ogniowego dowódca drużyny nakazuje przygotować ciężki karabin maszynowy do prowadzenia ognia w kierunku doзору nr 2 i dopilnowuje, aby celowniczy nastawił celownik 3, szczerbik 0 oraz wycelował ciężki karabin maszynowy w podstawę doзору nr 2 (krzaka) i zamocował mechanizm kierunkowy oraz podniesieniowy.

Po zameldowaniu przez celowniczego o gotowości ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia dowódca drużyny sprawdza prawidłowość wycelowania karabinu maszynowego do celu, a następnie wyznacza z obsługi drugiego celowniczego, zruśza wycelowanie i nakazuje ponownie wycelować ciężki karabin maszynowy do tego samego doзору.

Z kolei dowódca drużyny przechodzi do przetwarzania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Prowadzenie ognia sztyletowego z ciężkiego karabinu maszynowego podczas odpierania ataku nieprzyjaciela

Dowódca drużyny poleca żołnierzowi wyznaczonemu do pozorowania nieprzyjaciela, aby skrycie wysunął się do zagajnika, ukrył się tam i był w gotowości do pokazywania celu. Następnie przypomina obsłudze, że do chwili rozpoczęcia natarcia przez nieprzyjaciela drużyna niczym nie może zdradzić swojej obecności. Pozostający przy ciężkim karabinie

maszynowym dwaj dyżurni żołnierze muszą być gotowi do natychmiastowego otwarcia ognia. Z chwilą osiągnięcia przez drużynę gotowości do prowadzenia ognia dowódca drużyny podaje żołnierzowi, wyznaczonemu do pozorowania nieprzyjaciela, sygnał do pokazania celu i obserwuje działanie drużyny. Po podaniu sygnału zwraca on szczególną uwagę na szybkość wykrycia przez dyżurnych żołnierzy początku ataku nieprzyjaciela i na dokładność meldowania o tym.

Dyżurni żołnierze natychmiast po wykryciu celu powinni zameldować o tym dowódcy drużyny i wywołać obsługę z ukrycia. Dowódca drużyny żąda, aby każdy żołnierz z obsługi powziął sam decyzję, w jakim momencie należy otworzyć ogień do atakującej piechoty nieprzyjaciela. W tym konkretnym przypadku decyzja może być następująca: „Ognia nie otwierać. W dalszym ciągu prowadzić obserwację”. Taką decyzję dowódca drużyny uzasadnia tym, że wykryty nieprzyjaciel znajduje się w odległości około 150 m od kierunku przygotowanego ognia. Gdyby teraz otworzyć ogień, drużyna mogłaby przedwcześnie zdradzić swoje stanowisko ogniowe i nie mogłaby wykonać postawionego jej zadania.

Następnie dowódca drużyny podaje sygnał do schowania celu, a po upływie 1—2 minut sygnał do ponownego pokazania celu i posuwania się z nim w kierunku wykopu pozorując tym samym ponowny atak nieprzyjaciela.

Obserwator po wykryciu atakującej piechoty nieprzyjaciela powinien natychmiast o tym zameldować. Z chwilą wyjścia nieprzyjaciela na rubież, na którą przygotowano ogień, celowniczy na komendę dowódcy drużyny otwiera ogień nabojami ćwiczebnymi.

Jeżeli obsługa popełnia błędy przy wykonywaniu poszczególnych czynności, dowódca drużyny nakazuje je powtórzyć aż do prawidłowego ich wykonywania.

Po osiągnięciu prawidłowego działania drużyny podczas odpierania ataku nieprzyjaciela dowódca drużyny omawia zajęcie.

PLUTON CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W NATARCIU

Pluton ciężkich karabinów maszynowych w natarciu z zasady będzie przydzielany drużynami do plutonów piechoty.

Zależnie od sytuacji bojowej pluton ciężkich karabinów maszynowych może działać drużynami lub niekiedy w całości. W obydwu przypadkach ciężkie karabiny maszynowe plutonu działają w ugrupowaniu kompanii piechoty. Dowódca plutonu jest przy dowódcy kompanii piechoty lub przy jednej z drużyn ciężkich karabinów maszynowych i dowodzi plutonem za pomocą komend, sygnałów i znaków dowodzenia.

Zadaniem plutonu ciężkich karabinów maszynowych w natarciu jest wspieranie ogniem kompanii piechoty w czasie ataku i walki w głębi obrony nieprzyjaciela, podczas umacniania zdobytego terenu oraz przy odpieraniu kontrataków nieprzyjaciela.

W czasie organizowania natarcia zadanie bojowe i wskazówki współdziałania dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych otrzymuje w terenie od dowódcy kompanii piechoty. Podczas organizowania natarcia na zawczasu przygotowaną obronę nieprzyjaciela dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych w zasadzie otrzymuje zadanie jeszcze przed wyjściem plutonu na podstawę wyjściową do natarcia.

Dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych po otrzymaniu zadania bojowego od dowódcy kompanii piechoty udaje się w rejon działania plutonu i wzywa do siebie dowódców drużyn. W zależności od konkretnej sytuacji oraz posiadania dostatecznej ilości czasu dowódca plutonu przeprowadza rekonesans, w czasie którego orientuje dowódców drużyn w terenie, wskazuje dokładne położenie nieprzyjaciela, studiuje teren na kierunku działania plutonu, określa zadania bojowe drużyn, charakter i zakres prac inżynierskich z uwzględnieniem obrony przeciwatomowej i zapoznaje dowódców drużyn z zadaniem sąsiadów.

Dowódca plutonu po przeprowadzeniu rekonesansu pobiera decyzję i wydaje rozkaz bojowy. W czasie wydawania rozkazu bojowego dowódca plutonu bezpośrednio omawia sposób wykonania zadania oraz niektóre zagadnienia bojowego zabezpieczenia działań.

Podczas natarcia na zawczasu przygotowaną obronę nieprzyjaciela stanowiska ogniowe pluton zajmuje w zasadzie w nocy.

Po zajęciu przez pluton stanowisk ogniowych dowódca plutonu natychmiast organizuje obserwację i stawia zadania drużynom w celu przygotowania ognia do odparcia ewentualnego ataku nieprzyjaciela i do urzędzenia stanowisk ogniowych.

Przy przeprowadzaniu zajęcia metodą musztry bojowej dowódca plutonu w ustnym rozkazie bojowym podaje tylko te wiadomości, które są niezbędne do przeprowadzenia danego zajęcia. Przy przerabianiu działania plutonu w natarciu dowódca plutonu powinien podać: dozory, wiadomości o nieprzyjacielu, zadanie swego plutonu, zadanie kompanii piechoty, czas gotowości do natarcia, zadanie każdej drużyny.

sposób utrzymywania łączności z pododdziałami piechoty i wewnątrz plutonu oraz sygnały.

Rozkaz bojowy dowódca plutonu powinien wydać wyraźnie i krótko, bez wyjaśnień, ale tak, aby dowódcy drużyn zrozumieli postawione drużynom zadanie.

Dozory dowódca plutonu wskazuje z prawa na lewo i według rubieży od siebie do nieprzviaciela.

Jeden z dozorów w głębi obrony nieprzyjaciela, znajdujący się na kierunku natarcia plutonu, jest dozorem głównym. Numerów dozorów wskazanych przez wyższego dowódcę nie należy zmieniać. Dowódca plutonu w razie konieczności może dodatkowo wyznaczyć własne dozory. Przy składaniu meldunków wyższemu dowódcy, w celu współdziałania z kompanią piechoty i z sąsiednimi pododdziałami, należy posługiwać się dozorami wskazanymi przez wyższego dowódcę.

Po wydaniu rozkazu bojowego dowódca plutonu daje dowódcom drużyn odpowiednią ilość czasu dla postawienia zadań obsłudgom ciężkich karabinów maszynowych. Następnie sprawdza w drużynach urządzenie i maskowanie stanowisk ogniowych, ustawienie ciężkich karabinów maszynowych na stanowiskach ogniowych, przygotowanie danych do prowadzenia ognia oraz sprawdza, czy jest amunicja i usuwa zauważone niedociągnięcia.

Po upewnieniu się, że pluton jest gotowy do natarcia, dowódca plutonu melduje o tym dowódcy kompanii piechoty.

W czasie artyleryjskiego przygotowywania ataku dowódca plutonu prowadzi obserwację celów, które należy zniszczyć ogniem ciężkich karabinów maszynowych; o rezultatach obserwacji melduje on dowódcy kompanii piechoty.

Drużyny prowadzą ogień od odcinków transzei nieprzyjaciela lub do celów wskazanych przez dowódcę kompanii piechoty lub dowódców plutonów piechoty, do których drużyny zostały przydzielone. Do szczególnie ważnych celów pluton stosuje ześrodkowanie ognia.

Przed rozpoczęciem ataku dowódca plutonu na sygnał dowódcy kompanii podaje komendę (dubluje sygnał): „*Pluton przygotować się do ataku*” i sprawdza, czy wszyscy dowódcy drużyn ją usłyszeli.

Po otrzymaniu sygnału do ataku dowódca plutonu podaje komendę (dubluje sygnał): „*Pluton — NA-PRZÓD*” i sprawdza, czy drużyny ciężkich karabinów maszynowych razem z pododdziałami piechoty rozpoczęły posuwanie się do przodu.

W razie konieczności pluton ciężkich karabinów maszynowych na rozkaz dowódcy kompanii piechoty może przed artyleryjskim przygotowaniem ataku wysunąć się do przodu za linię własnych zapór i zająć stanowiska ogniowe w pobliżu przedniego skraju obrony nieprzyjaciela. Z chwilą rozpoczęcia ataku przez pododdział piechoty pluton ciężkich karabinów maszynowych otwiera ogień do pierwszej transzei nieprzyjaciela, a przy podejściu pododdziału piechoty dołącza do niego.

Podczas ataku drużyny ciężkich karabinów maszynowych posuwają się w ugrupowaniu bojowym pododdziału piechoty. Zapory drużyny przekraczają szybko przez wskazane przejścia, w sposób podany przez dowódcę plutonu. Przy tym każda drużyna jest w gotowości do natychmiastowego otwarcia ognia.

Po przekroczeniu zapór drużyny ciężkich karabinów maszynowych zajmują swoje miejsca w ugrupowaniu bojowym kompanii piechoty i posuwają się w nakazanych kierunkach, w gotowości do niszcze-

nia z krótkich zatrzymań środków ogniowych nieprzyjaciela, uniemożliwiających posuwanie się pododdziałów piechoty. Drużyny ciężkich karabinów maszynowych prowadzą ogień samodzielnie lub na rozkaz dowódcy plutonu.

Dowódca plutonu prowadzi nieprzerwanie obserwację działania nieprzyjaciela i pododdziałów piechoty, działania swoich drużyn i sygnałów dowódcy kompanii piechoty oraz stosuje wszelkie możliwe środki mające na celu zapewnienie nieustannego posuwania się pododdziałów piechoty do przodu. Wykrywa on i ocenia nowe cele, określa odległości do nich, stawia zadania drużynom ciężkich karabinów maszynowych do niszczenia celów i określa zużycie amunicji.

Po wykryciu nowych celów, które nie mogą być zniszczone ogniem plutonu lub znajdują się poza zasięgiem jego ognia, dowódca plutonu melduje o nich dowódcy kompanii piechoty lub wskazuje je czołgom, działom towarzyszącym, moździerzom i artylerii.

Przy kierowaniu ogniem i zmianą stanowisk ogniowych ciężkich karabinów maszynowych dowódca plutonu nie zezwala na pozostawianie ich za ugrupowaniem bojowym pododdziałów piechoty.

Zależnie od sytuacji bojowej, warunków terenowych, pory roku i doby dowódca plutonu stosuje różne sposoby przesuwania ciężkich karabinów maszynowych — na kołach, przez popychanie, na rękach (w stanie złożonym lub rozłożonym) oraz na specjalnych nartach i za pomocą innych urządzeń.

Podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela pluton ciężkich karabinów maszynowych naciera razem z kompanią piechoty wspierając ogniem jej posuwanie się. Zmianę stanowisk ogniowych pluton przeprowadza drużynami.

Zasadniczym obowiązkiem dowódcy plutonu ciężkich karabinów maszynowych w głębi obrony jest utrzymanie ścisłego współdziałania wewnątrz plutonu, z pododdziałami piechoty oraz działami towarzyszącymi, moździerzami i innymi środkami wzmocnienia kompanii. Należyte współdziałanie wewnątrz plutonu ciężkich karabinów maszynowych i z innymi pododdziałami osiąga się przez: prawidłowe zrozumienie zadania, wykonywanego przez pododdziały piechoty, utrzymanie nieprzerwanej łączności, udzielanie wzajemnej pomocy, wzajemne informowanie o swoim położeniu i działaniu nieprzyjaciela.

Podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela kompania piechoty posuwa się nierównomiernie. Atakuje ona pojedyncze punkty oporu lub obchodzi je. W obydwu przypadkach plutonowi ciężkich karabinów maszynowych cele do zniszczenia wskazuje dowódca kompanii piechoty lub wybiera je samodzielnie dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych.

Zależnie od rodzaju celów pluton może prowadzić ogień poszczególnymi drużynami ciężkich karabinów maszynowych lub całym plutonem. W celu zapewnienia nieprzerwanego prowadzenia ognia i posuwania się naprzód dowódca plutonu przesuwając ciężkie karabiny maszynowe drużynami, wskazując stanowiska ogniowe w miejscach dogodnych do prowadzenia ognia.

Podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela dowódca plutonu nieprzerwanie obserwuje działanie nieprzyjaciela ze względu na możliwość kontrataków jego piechoty z czołgami. Gdy tylko dowódca plutonu wykryje przygotowanie nieprzyjaciela do kontrataków, natychmiast melduje o tym dowódcy kompanii piechoty; na jego rozkaz rozkazuje on zająć drużynom dogodne stanowiska ogniowe i otworzyć

ogień do piechoty nieprzyjaciela. Ogień w czasie odpierania kontrataku prowadzi pluton z największym natężeniem.

Gdy kontratak został odparty i nieprzyjaciel zaczyna się wycofywać, dowódca plutonu ogniem zesrodkowanym niszczy jego piechotę nie dopuszczając do jej wycofywania się i jeśli zajdzie potrzeba, nie czekając na specjalne zarządzenia, wysuwa ciężkie karabiny maszynowe do przodu.

Przy umacnianiu przez pododdziały piechoty zdobytego terenu pluton ciężkich karabinów maszynowych zajmuje wskazane przez dowódcę kompanii piechoty stanowiska ogniowe i przygotowuje ogień w celu odparcia możliwych kontrataków nieprzyjaciela.

Niżej podane są przykłady organizacji i prowadzenia przez dowódcę plutonu zajęć z musztry bojowej z plutonem ciężkich karabinów maszynowych na zasadnicze tematy natarcia.

Temat — DZIAŁANIE PLUTONU CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W CZASIE ATAKU

Cel: 1. Nauczyć pluton ciągłego wspierania ogniem pododdziałów piechoty podczas ataku.

2. Trenować drużyny ciężkich karabinów maszynowych w szybkim i skrytym zajmowaniu stanowisk ogniowych oraz w prowadzeniu ognia z krótkich zatrzymań w czasie ataku.

3. Doskonalić działanie pojedynczego żołnierza w czasie ataku.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Przygotowanie i zajęcie przez pluton stanowisk ogniowych. Działanie podczas napadu chemicznego i bojowymi środkami promieniotwórczymi nieprzyjaciela.

2. Rozpoznanie nieprzyjaciela i terenu. Przygotowanie danych do prowadzenia ognia. Wykonanie zadań ogniowych w czasie przygotowywania ataku.

3. Ciągłe wspieranie ogniem ataku pododdziałów piechoty

Czas — 4 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń (rys. 23).

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 5; figury bojowe „popiersia” — 2; figury bojowe „stojący” — 4; wskaźniki do pozorowania ognia nieprzyjaciela — 2; chorągiewki — 2 (czerwona i biała); naboje ćwiczebne — 10.

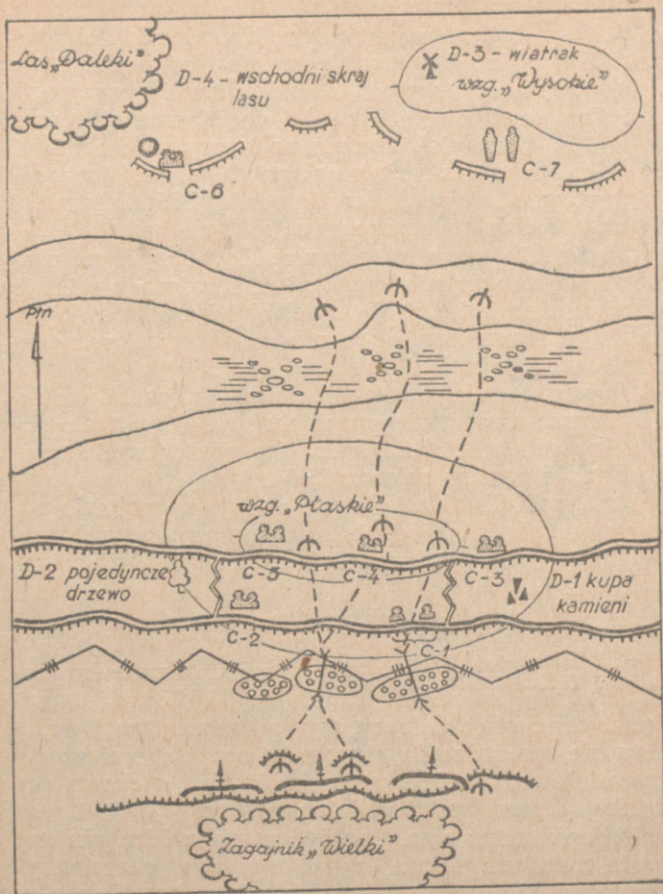
Organizacja zajęcia

Dla przeprowadzenia zajęcia dowódca plutonu wybiera na placu ćwiczeń taki odcinek terenu, który nadaje się do przerobienia wszystkich fragmentów działań plutonu ciężkich karabinów maszynowych podczas ataku.

Odcinek terenu powinien posiadać transzeje, rowy łączące, pojedyncze okopy i zapory, które wykorzystuje się jako podstawę wyjściową do natarcia i dla zapozorowania obrony nieprzyjaciela.

Przykładowe urządzenie terenu pokazane jest na rysunku 23.

Przed rozpoczęciem lub w przeddzień zajęcia dowódca plutonu z dwoma żołnierzami, wyznaczonymi do pozorowania nieprzyjaciela, wychodzi na plac



Rys. 23. Plac ćwiczeń

ćwiczeń, wskazuje miejsce ustawienia celów i stawia im zadanie, na przykład:

„Obywatel starszy szeregowiec Kowalczyk i obywatel szeregowiec Piotrowski, wyznaczeni jesteście do pozorowania nieprzyjaciela. Do chwili rozpoczęcia zajęcia ustawicie cele nr 1 i 2 w pierwszej transzei, nr 3, 4 i 5 w drugiej transzei, nr 6 przy wykopie, nr 7 na południowym skraju wzgórza „Wysokie” (pokazuje w terenie miejsce celów i podaje, jakimi figurami bojowymi należy je pozorować).

Obywatel starszy szeregowiec Kowalczyk, po ustawieniu celów zajmie miejsce i zamaskujecie się przy celu nr 1. Na mój sygnał będziecie kolejno pokazywać i pozorować przez oddanie strzałów nabojami ćwiczebnymi cele nr 1, 3, 4 i 7.

Obywatel szeregowiec Piotrowski, zajmie miejsce i zamaskujecie się przy celu nr 2 i będziecie gotowi na mój sygnał do kolejnego pokazywania i pozorowania ogniem celu nr 2, 5 i 6”.

Następnie dowódca plutonu podaje sygnały do pokazywania każdego celu i trenuje wyznaczonych szeregowców w pozorowaniu działań nieprzyjaciela.

Przebieg zajęcia

Przed wyjściem na zajęcia dowódca plutonu zarządza zbiórkę plutonu i sprawdza jego gotowość do zajęcia: obecność żołnierzy, wygląd zewnętrzny, dopasowanie oporządzenia, stan broni oraz zabezpieczenie materiałowe, a także sprawdza i, jeśli zachodzi potrzeba, przeprowadza podział bojowy.

Podczas marszu na plac ćwiczeń dowódca plutonu może trenować pluton w działaniach charakterystycznych dla marszu, a mianowicie: przejście plutonu z szyku marszowego w rozczłonkowany i odwrotnie, posuwanie się plutonu w szyku rozczłonko-

wanym itd. Dowódca plutonu zwraca szczególną uwagę na to, aby drużyny szybko wykonywały komendy, utrzymywały kierunki, nie skupiały się i nie zwalniały tempa posuwania się.

Po przybyciu w rejon zajęcia dowódca plutonu wysłał żołnierzy wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela w rejon rozmieszczenia celów, a następnie uszykowuje pluton na północnym skraju zagajnika „Wysoki”, podaje temat zajęcia, jego cel, kolejność przerabiania zagadnień szkoleniowych i sprawy (pytaniami sprawdzającymi), czy żołnierze znają zasady regulaminowe związane z danym tematem.

Następnie dowódca plutonu orientuje szkolonych w terenie, podaje im nazwy ważniejszych przedmiotów terenowych i wskazuje dozory.

Po sprawdzeniu, w jakim stopniu szeregowcy i podoficerowie zapamiętali wskazane dozory i nazwy ważniejszych przedmiotów terenowych, dowódca plutonu podaje sytuację bojową, na przykład:

„Nieprzyjaciel broni się na zawczasu przygotowanych pozycjach (wskazuje w terenie zarys transzei). Wykryto jego środki ogniowe (wskazuje cel nr 1, 2 i 3); przed pierwszą transzeją — zapory drutowe ustawione w trzy rzędy i pola minowe.

Pierwsza kompania piechoty z podstawy wyjściowej — transzeja na północnym skraju zagajnika „Wielki” (wskazuje w terenie) — atakuje i niszczy nieprzyjaciela na wzgórzu „Płaskie”, po czym naciera w kierunku wzgórza „Wysokie”.

Nasz pluton naciera w składzie pierwszej kompanii piechoty. Zadaniem plutonu jest podczas artyleryjskiego przygotowania ataku zniszczyć ze stanowisk ogniowych (wskazuje) cel nr 1 i 2, a następnie, przesuając się w ugrupowaniu bojowym kompanii piechoty, obezwładniać i niszczyć cele uniemożliwiające posuwanie się kompanii”.

Po podaniu sytuacji i upewnieniu się, że szkoleni dobrze ją zapamiętali, dowódca plutonu przechodzi do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Przygotowanie i zajęcie przez pluton stanowisk ogniowych. Działanie podczas napadu chemicznego i bojowymi środkami promieniotwórczymi nieprzyjaciela

Przed przystąpieniem do przerabiania pierwszego elementu tego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu rozmieszcza pluton w ukryciu w niedalekiej odległości od wyznaczonej podstawy wyjściowej do natarcia, następnie wskazuje dowódcom drużyn miejsca stanowisk ogniowych ciężkich karabinów maszynowych, główne i dodatkowe sektory ostrzału i podaje komendę do zajęcia stanowisk ogniowych. Dowódcy drużyn podają kolejno komendę: „*Drużyna, stanowisko ogniowe* (każdy wskazuje miejsce swego stanowiska ogniowego i kierunek ognia) — **NA-PRZÓD**”.

W czasie zajmowania przez pluton stanowisk ogniowych dowódca plutonu zwraca uwagę, aby poszczególne drużyny szybko, sprawnie i skrycie wykonywały te czynności, a w wypadku nieprawidłowego ich działania podaje komendę „*WRÓĆ*”, wraca z powrotem pluton na podstawę wyjściową, zwraca uwagę dowódcom drużyn na popełnione błędy i rozkazuje powtórzyć działania.

Jeżeli przy powtórnym działaniu dowódca plutonu zauważy, że którakolwiek z drużyn powoli zajmuje stanowisko ogniowe lub nienależycie wykorzystuje teren i nie przestrzega zasad maskowania, zwraca uwagę na popełnione błędy i rozkazuje tej drużynie ponownie powtórzyć działanie.

Kiedy wszystkie drużyny prawidłowo zajmą stanowiska ogniowe i przygotowują się do prowadzenia ognia, dowódca plutonu stawia dowódcom drużyn zadanie przygotowania ognia w celu odparcia ewentualnych ataków nieprzyjaciela i zadanie urządzenia stanowisk ogniowych.

Następnie dowódcy drużyn organizują obserwację, przygotowują ogień w celu odparcia ewentualnych ataków nieprzyjaciela i stawiają obsłudgom zadanie urządzenia stanowisk ogniowych. Obsługi ciężkich karabinów maszynowych urządzają swoje stanowiska ogniowe, wykonują niszę na amunicję i dla ciężkich karabinów maszynowych, schroniska przedpiersiowe dla obsługi, przygotowują stopnie w transzei dla dogodnego i szybszego wyskoczenia z transzei do ataku i maskują swoje stanowiska ogniowe. W tym czasie dowódca plutonu sprawdza pracę dowódców drużyn i obsług, wskazuje popełniane przez nich błędy i w niektórych przypadkach pokazuje sam, jak należy wykonać tę czy inną czynność. Szczególną uwagę zwraca dowódca plutonu na prawidłowe urządzenie stanowisk ogniowych i na umiejętne wykorzystanie podręcznych środków do ich maskowania.

Gdy stanowiska ogniowe zostaną urządzone i zamaskowane, dowódca plutonu sprawdza każde stanowisko ogniowe, usuwa zauważone błędy i rozkazuje ustawić na nich ciężkie karabiny maszynowe.

Następnie dowódca plutonu przechodzi do przerabiania działania plutonu podczas napadu chemicznego i bojowymi środkami promieniotwórczymi nieprzyjaciela.

Przed przystąpieniem do praktycznego wykonania tego elementu zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu podaje żołnierzom, że pluton ciężkich karabinów maszynowych na podstawie wyjściowej do ataku i w toku ataku może się spotkać z napadem

chemicznym i bojowymi środkami promieniotwórczymi ze strony nieprzyjaciela. Podczas napadu chemicznego lub bojowymi środkami promieniotwórczymi nieprzyjaciela należy szybko nałożyć maskę przeciwgazową, a w wypadku użycia przez nieprzyjaciela płynnych trwałych środków trujących także narzutkę.

Gdy tylko drużyny zajmą stanowiska ogniowe, dowódca plutonu podaje sytuację, na przykład: „Nieprzyjaciel ostrzeliwuje nasze pozycje artyleryjskimi pociskami z trwałymi środkami trującymi, zmieszany z bojowymi środkami promieniotwórczymi, wiatr wieje z szybkością 4 m/sek od strony nieprzyjaciela”, po czym podaje sygnał „Gaz” i obserwuje, czy na ten sygnał dowódcy drużyn podali komendy: „Gaz — narzutki wdziej” i czy obsługi ciężkich karabinów maszynowych szybko nałożyły maski przeciwgazowe, a następnie narzutki ochronne.

Jeżeli zostaną popełnione błędy, dowódca plutonu zwraca na nie uwagę i nakazuje powtórzyć te czynności.

Gdy pluton prawidłowo i szybko nakłada maski przeciwgazowe oraz narzutki ochronne, dowódca plutonu wywołuje cel nr 1. Jeżeli drużyny cel wykryją i zameldują o nim, dowódca plutonu rozkazuje drużynom zniszczyć wykryty cel i zwraca uwagę na ich umiejętne działanie podczas obserwacji i prowadzenie ognia w maskach przeciwgazowych.

Jeżeli drużyna prawidłowo działa podczas napadu chemicznego i bojowymi środkami promieniotwórczymi nieprzyjaciela, dowódca plutonu podaje komendę: „Maski zdejm” i przystępuje do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Rozpoznanie nieprzyjaciela i terenu. Przygotowanie danych do prowadzenia ognia. Wykonanie zadań ogniowych w czasie przygotowywania ataku

Po podaniu zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu przystępuje do krótkiego sprawdzenia niektórych teoretycznych zasad i w tym celu zadaje szkolonym pytania sprawdzające, na przykład: W jaki sposób studiujemy teren przed nami? W jaki sposób wyszukuje się i określa cele? W jaki sposób przygotowuje się dane do prowadzenia ognia itd.

Po sprawdzeniu teoretycznych zasad regulaminowych dowódca plutonu stawia dowódcom drużyn zadanie: zorganizować obserwację nieprzyjaciela, przestudiować teren przed frontem plutonu i przygotować dane do prowadzenia ognia do celu nr 1 i 2; na wykonanie tych czynności wyznacza on drużynom 10—15 minut, po czym rozkazuje im zająć stanowiska ogniowe.

Dowódcy drużyn szybko rozprowadzają drużyny na swoje miejsca i organizują obserwację, rozkazują obsługom przestudiować teren przed frontem drużyn i obronę nieprzyjaciela, przy tym szczególną uwagę żołnierzy zwracają na obserwację pierwszej i drugiej tranzei nieprzyjaciela.

Po postawieniu zadań drużynom dowódcy drużyn osobiście studiują teren przed frontem swoich pododdziałów, charakter obrony nieprzyjaciela (zarys tranzei, środki ogniowe, zapory itp.) i przygotowują dane do prowadzenia ognia do wskazanych celów (określają odległość do celów i uwzględniając warunki meteorologiczne wprowadzają poprawki do nastaw celownika i szczerbika do każdego celu).

W tym czasie dowódca plutonu dokładnie obserwuje, jak dowódcy drużyn organizują rozpoznanie nieprzyjaciela, studiowanie terenu i jak przygotowują dane do prowadzenia ognia.

Po upływie czasu przeznaczanego na wykonanie tych czynności dowódca plutonu sprawdza, jak szeregowcy i podoficerowie przestudiowali teren przed frontem plutonu i obronę nieprzyjaciela, jak przygotowali dane do prowadzenia ognia, po czym usuwa zauważone błędy; następnie podaje sygnał do pokazania celu nr 4 i 5 oraz trenuje szeregowców i podoficerów w szybkim wykrywaniu i ocenianiu celu, jak również w przygotowywaniu danych do prowadzenia ognia do nich.

Gdy drużyny szybko wykrywają i dokładnie wskazują cele oraz prawidłowo przygotowują dane do prowadzenia ognia do wskazanych celów, dowódca plutonu przechodzi do przerabiania działania plutonu w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku. W tym celu dowódca plutonu przypomina szkolonym, że w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku drużyny ciężkich karabinów maszynowych powinny prowadzić ogień do ukazujących się celów. Komendy do otwarcia i przerywania ognia podają dowódcy drużyn na sygnał dowódcy plutonu ciężkich karabinów maszynowych lub dowódców plutonów piechoty, do których drużyny zostały przydzielone.

Dowódca plutonu po krótkim przypomnieniu teoretycznych zasad działania plutonu ciężkich karabinów maszynowych w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku nakazuje drużynom zająć stanowiska ogniowe.

Po zajęciu przez drużyny ciężkich karabinów maszynowych stanowisk ogniowych i przygotowaniu się do prowadzenia ognia dowódca plutonu podaje sytuację: „Nasza artyleria przeniosła ogień na drugą transeję nieprzyjaciela“ i jednocześnie wywołuje cel nr 1 i 2.

Obserwatorzy drużyn powinni wykryć cele i zameldować o nich dowódcom drużyn. Jeżeli cele w od-

powiednim czasie nie zostaną wykryte, dowódca plutonu podaje sygnał do schowania celów i zwraca uwagę dowódców drużyn na niedokładną organizację obserwacji. Po pewnym czasie dowódca plutonu ponownie wywołuje te same cele, a gdy zostaną wykryte, stawia zadanie w celu ich zniszczenia.

Sprawdzając działanie drużyn dowódca plutonu zwraca uwagę na dokładne składanie meldunków przez obserwatorów, prawidłowe podawanie komend przez dowódców drużyn, sprawne działanie obsługi przy ładowaniu ciężkich karabinów maszynowych i otwieraniu ognia oraz sprawdza wycelowanie ciężkich karabinów maszynowych do celu.

Jeżeli wycelowanie ciężkiego karabinu maszynowego do celu okaże się niedokładne, wówczas dowódca plutonu wskazuje popełnione błędy i nakazuje powtórzyć te czynności.

Po upewnieniu się, że drużyny prawidłowo działają w okresie artyleryjskiego przygotowania ataku, dowódca plutonu uszykowuje pluton, przeprowadza krótkie omówienie, po czym przechodzi do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Ciągłe wspieranie ogniem ataku pododdziałów piechoty

Dowódca plutonu podaje trzecie zagadnienie szkoleniowe i objaśnia szkolonym działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych podczas ataku. Podaje on przy tym, że posuwanie się w ataku pluton rozpoczyna razem z pododdziałami piechoty, przesu- wając ciężkie karabiny maszynowe do przodu różnymi sposobami (zależnie od warunków terenowych i sytuacji): na kołach, przez popychanie albo przenosząc na rękach (w stanie złożonym i rozłożonym).

W czasie ataku drużyny ciężkich karabinów maszynowych prowadzą ogień z krótkich zatrzymań

niszcząc ogniem środki ogniowe nieprzyjaciela uniemożliwiające posuwanie się pododdziałów piechoty.

We wszystkich przypadkach drużyny ciężkich karabinów maszynowych powinny działać w ugrupowaniu bojowym pododdziałów piechoty, nie pozostając w tyle za ich ugrupowaniem.

Po objaśnieniu działania plutonu ciężkich karabinów maszynowych w czasie ataku dowódca plutonu rządzi dowódcami drużyn, aby drużyny zajęły swoje stanowiska ogniowe. Gdy drużyny zajmą stanowiska ogniowe i przygotowują się do prowadzenia ognia, dowódca plutonu podaje sytuację: „Artyleria prowadzi ostatnią nawałę ogniową na przedni skraj obrony nieprzyjaciela“, a następnie rządzi drużynom otworzyć ogień w swoich sektorach do odcinków tranzei i zwraca uwagę, aby dowódcy drużyn podali komendy dla otwarcia ognia do wskazanych odcinków pierwszej tranzei nieprzyjaciela.

Po upewnieniu się o prawidłowym działaniu drużyn dowódca plutonu podaje komendę: „*Pluton — przygotować się do ataku*“. Po tej komendzie obsługi ciężkich karabinów maszynowych powinny doładować broń osobistą, przygotować skrzynki amunicyjne do przeniesienia, sprawdzić dopasowanie oporządzenia, by nie przeszkadzało ono w czasie działania.

Po prawidłowym wykonaniu tej komendy przez szkolonych i zameldowaniu przez dowódców drużyn o gotowości do działania, dowódca plutonu wskazuje dowódcami drużyn sposób i kolejność pokonania zapór nieprzyjaciela i podaje nową sytuację: „Artyleria i moździerze przeniosły ogień na drugą tranzeję nieprzyjaciela“, po czym podaje komendę: „*Pluton — NAPRZÓD*“ i obserwuje jej wykonanie.

Dowódcy drużyn obowiązani są podać komendę: „*Drużyna — NAPRZÓD*“. Po tej komendzie wszystkie drużyny powinny jednocześnie wyskoczyć z tran-

szei i szybko posuwać się naprzód w gotowości do otwarcia z krótkich zatrzymań ognia do środków ogniowych nieprzyjaciela.

Przy niedokładnym i niejednoczesnym wykonaniu komendy przez drużyny dowódca plutonu wskazuje dowódcom drużyn popełnione błędy, każe plutonowi wrócić z powrotem na podstawę wyjściową i ponownie podaje komendę: „*Pluton — NAPRZÓD*”. Gdy pluton jednocześnie i szybko wyruszy z podstawy wyjściowej, rozpocznie szybkie posuwanie się podczas ataku i podejdzie do zapór drutowych nieprzyjaciela, dowódca plutonu wywołuje cel nr 4.

Po ukazaniu się celu obserwatorzy powinni zameldować o nim dowódcom drużyn, a dowódcy drużyn powziąć samodzielną decyzję i podać komendę do zniszczenia celu.

Gdy w czasie niszczenia wykrytego środka ogniowego nieprzyjaciela drużyny działają prawidłowo, dowódca plutonu rozkazuje drużynom przekroczyć zapory przez wskazane przejścia.

Jeżeli przy przekraczaniu zapór drużyny zwalniają tempo posuwania się i skupiają się, a po przekroczeniu zapór nie utrzymują kierunku lub popełniają inne błędy, dowódca plutonu zatrzymuje pluton, każe mu wrócić przed zapory, wskazuje popełnione przez niego błędy i powtarza ten element działania. Szczególną uwagę dowódca plutonu zwraca na to, aby drużyny po przekroczeniu zapór były w pełnej gotowości do natychmiastowego otwarcia ognia.

Gdy pluton przekroczy zapory, dowódca plutonu, nie zatrzymując posuwania się drużyn, kontynuuje dalej przerabianie ciągłego wspierania ogniem ataku pododdziałów piechoty; w tym celu przy podejściu plutonu do pierwszej transzei nieprzyjaciela wywołuje on cel nr 5 i stawia trzeciej drużynie zadanie zniszczenia go, a następnie wywołuje cel nr 3 i stawia

zadanie zniszczenia tego celu pierwszej i drugiej drużynie.

Jeżeli drużyny działają prawidłowo podczas niszczenia celów, dowódca plutonu daje sygnał do schowania tych celów, a następnie podaje sytuację: „Cele zniszczone, kompania piechoty zdobyła drugą transeję nieprzyjaciela i zbliża się do trzeciej”, po czym wskazuje drużynom kierunek posuwania się i podaje komendę: „*NAPRZÓD*”. Przy podejściu plutonu do błotnistej odcinka terenu dowódca plutonu nakazuje drużynom przenieść przez ten teren ciężkie karabiny maszynowe w stanie rozłożonym i obserwuje, czy drużyny działają prawidłowo.

Po pokonaniu błotnistej odcinka terenu dowódca plutonu wywołuje cel nr 6 i podaje komendę: „*Pluton — STÓJ*”, po czym zwraca uwagę na wykrycie w odpowiednim czasie celu i prawidłowe zameldowanie o jego ukazaniu się, na szybkie działanie drużyn po złożeniu ciężkich karabinów maszynowych i na przygotowanie ich do prowadzenia ognia.

Z chwilą gdy drużyny szybko złożą ciężkie karabiny maszynowe i przygotowują się do prowadzenia ognia do celu nr 6, dowódca plutonu podaje sygnały do schowania celu nr 6 i pokazania celu nr 7 (kontratakująca grupa nieprzyjaciela). Kiedy obserwatorzy zameldują o wykryciu celu, dowódca plutonu podaje komendę: „*Pluton, na południowym skraju wzgórza „Wysokie” — piechota, 4, szczerbik 0, poszerzanym na szerokość celu — OGNIA*”.

Przy prawidłowym działaniu plutonu w czasie odpierania kontrataku nieprzyjaciela dowódca plutonu podaje: „*Kontratak nieprzyjaciela odparty*”. Jeżeli pozostała dostateczna ilość czasu, dowódca plutonu powtarza wszystkie zagadnienia szkoleniowe w całości.

Następnie dowódca plutonu robi zbiórkę plutonu,

przypomina temat i cel zajęcia, omawia krótko każde zagadnienie szkoleniowe oraz podaje pouczający przykład bojowy, na podstawie którego pokazuje należyte działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych w podobnej do tej sytuacji taktycznej.

W podsumowaniu zajęcia dowódca plutonu ocenia działanie każdej drużyny, wskazuje która drużyna, na jakie zagadnienia ma zwrócić uwagę w dalszym szkoleniu. W koniecznych wypadkach dowódca plutonu zbiera podoficerów oddzielnie i omawia z nimi ich działanie podczas zajęcia.

Temat — DZIAŁANIE PLUTONU CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W CZASIE NATARCIA W GŁĘBI OBRONY NIEPRZYJACIELA

Cel: 1. Nauczyć pluton ciężkich karabinów maszynowych zgranych działań w walce w głębi obrony nieprzyjaciela.

2. Dać praktykę dowódcom drużyn w kierowaniu ogniem i przesuwaniu ciężkich karabinów maszynowych podczas walki w głębi obrony nieprzyjaciela.

3. Doskonalić praktyczne nawyki żołnierzy drużyn ciężkich karabinów maszynowych w walce w głębi obrony nieprzyjaciela.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Wsparcie ogniem natarcia pododdziałów piechoty. Zmiana stanowisk ogniowych pod przykryciem zasłony dymnej.

2. Umocnienie zdobytych punktów terenowych i odparcie kontrataku nieprzyjaciela.

3. Działanie w terenie skażonym bojowymi środkami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi.

4. Odkazanie i dezaktywacja broni, sprzętu, umundurowania oraz częściowe zabiegi sanitarne składu osobowego.

Czas — 4 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń (rys. 24).

Zabezpieczenie materiałowe:

Figury bojowe „karabin maszynowy” — 2; figury bojowe „popiersie” — 2; makieta działa przeciwpancernego — 1; kołatki — 2; świece dymne — 4; naboje ćwiczebne — 20; chorągiewki — 2 (czerwona i biała); cekaemowo-moździerzowe zestawy odkazające wz. PMDK — 3.

Organizacja zajęcia

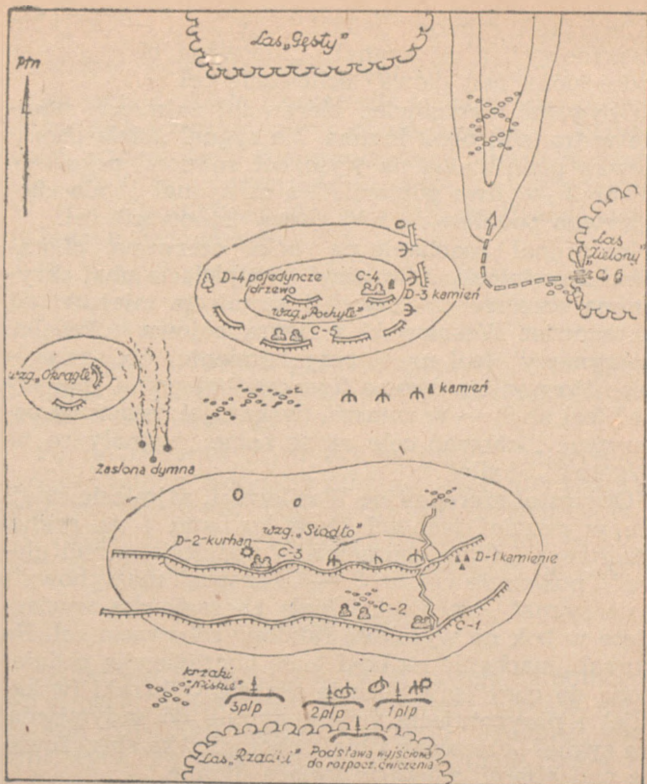
W celu przeprowadzenia zajęcia dowódca plutonu wybiera na placu ćwiczeń odcinek terenu, nadający się do przerobienia wszystkich zaplanowanych zagadnień szkoleniowych danego tematu.

Wybrany odcinek terenu powinien koniecznie posiadać przygotowane transzeje z rowami łączącymi lub pojedyncze okopy, które dawałyby szkolonym obraz głębokości obrony nieprzyjaciela i jego punktów oporu.

Przykładowe urządzenie odcinka terenu podane jest na rysunku 24.

Przed rozpoczęciem zajęcia dowódca plutonu z trzema żołnierzami wyznaczonymi do pozorowania nieprzyjaciela, z niezbędną ilością figur bojowych i z innymi środkami do pozorowania działań nieprzyjaciela, wychodzi na plac ćwiczeń i przeprowadza instruktaż.

Dowódca plutonu zapoznaje najpierw żołnierzy wyznaczonych do pozorowania działań nieprzyjaciela z tematem i celem zajęcia, kolejnością przerabiania



Rys. 24. Szkic placu ćwiczeń

zagadnień szkoleniowych, po czym stawia im zadanie, na przykład:

„Obywatel szeregowiec Wesołowski, zajmiecie miejsce na styku tranzei z rowem łączącym (wskazuje). Na sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona

na wysokość ramion" pokażecie cel nr 1 — „karabin maszynowy”, a na sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona nad głową” schowacie cel.

Obywatel szeregowiec Morawski, zajmiecie miejsce w transzei obok krzaka. Na sygnał „biała chorągiewka podniesiona na wysokość ramion” pokażecie cel nr 2 — „dwa popiersia”, a na sygnał „biała chorągiewka podniesiona nad głową” schowacie cel.

Na sygnał „machanie na boki czerwoną chorągiewką podniesioną do góry” przejdziecie obaj skrycie na wzgórce „Pochyle” i zajmiecie miejsca: ob. szeregowiec Wesołowski z figurą bojową „karabin maszynowy” (cel nr 4) przy kamieniu; ob. szeregowiec Morawski z dwoma figurami bojowymi „popiersie” (cel nr 5) — w transzei (wskazuje); będziecie pokazywać i chować cele na te same sygnały co na wzgórzu „Siodło”.

Obywatel szeregowiec Wasilewski, zajmiecie miejsce w drugiej transzei obok kurhanu i na sygnał „czerwona i biała chorągiewka podniesiona nad głową” pokażecie cel nr 3 — „karabin maszynowy”, a na sygnał „czerwona i biała chorągiewka wyciągnięte w bok na wysokość ramion” schowacie cel. Na sygnał „machanie na boki białą chorągiewką podniesioną do góry” przejdziecie skrycie w krzaki (wskazuje) i przygotujecie świece dymne do zadymiania. Na sygnał „czerwona i biała chorągiewka skrzyżowane nad głową” zapalicie świece dymne.

Na sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona dwa razy do góry i szybko opuszczona w dół” przejdziecie szybko wszyscy trzej na skraj lasu „Zielony” i zajmiecie miejsca (wskazuje każdemu szeregowcowi miejsce).

Obywatel szeregowiec Wesołowski, gdy będziecie na skraju lasu „Zielony”, przygotujcie zawczasu makiętę działa przeciwpancernego i na sygnał „czerwo-

na chorągiewka podniesiona do góry, a biała na wysokość ramion" wytoczycie ją z lasu (wskazuje) i zapozorujecie ogień nabojami ćwiczebnymi.

Na sygnał „biała i czerwona chorągiewka podniesione kilkakrotnie na wysokość ramion” wszyscy trzej rozpoczną posuwanie się w kierunku wzgórza „Pochyłę” pozorując kontratak nieprzyjaciela. W czasie posuwania się będziecie prowadzić ogień nabojami ćwiczebnymi.

Na sygnał „krążenie czerwoną chorągiewką” zapozorujecie wycofanie się nieprzyjaciela do doliny w kierunku północnym.

Następnie dowódca plutonu sprawdza, w jakim stopniu żołnierze przyswoili swoje obowiązki, i prowadzi z nimi trening.

Po zakończeniu czynności na placu ćwiczeń dowódca plutonu sporządza plan-konspekt do zajęć i po jego zatwierdzeniu daje wskazówki dowódcom drużyn, gdzie i co przestudiować z drużynami, co która drużyna ma przygotować i wziąć ze sobą na zajęcia.

Przebieg zajęcia

Po przybyciu plutonu w rejon zajęcia na północny skraj lasu „Rzadki” dowódca plutonu podaje temat zajęcia, cel i kolejność przerabiania zagadnień szkoleniowych. Po sprawdzeniu, czy żołnierze znają zasady regulaminowe, dowódca plutonu podaje szeregowiec i podoficerom, że w celu ciągłego wspierania natarcia pododdziałów piechoty w walce w głębi obrony nieprzyjaciela ciężkie karabiny maszynowe powinny posuwać się bezpośrednio w ugrupowaniu bojowym pododdziałów piechoty w gotowości do niszczenia środków ogniowych nieprzyjaciela, które utrudniają posuwanie się pododdziałów piechoty, od-

pierać kontrataki nieprzyjaciela i umacniać zdobyte punkty terenowe.

Następnie dowódca plutonu orientuje pluton w terenie, podaje mu nazwy ważniejszych przedmiotów terenowych, wskazuje dozory i podaje sytuację; na przykład: „Pierwsza kompania piechoty, nacierająca w kierunku wzgórza „Siodło”, została zatrzymana ogniem nieprzyjaciela z tego wzgórza na rubieży kurhan, krzaki „Niskie” (wskazuje).

Pierwsza kompania piechoty ma zadanie atakować i zniszczyć nieprzyjaciela na wzgórzu „Siodło”, po czym nacierać w kierunku wzgórza „Pochyle”.

Nasz pluton naciera w ugrupowaniu bojowym kompanii piechoty z zadaniem wspierania ogniem ataku kompanii do chwili opanowania wzgórza „Siodło”, po czym wzgórza „Pochyle”.

Następnie dowódca plutonu stawia drużynom zadanie, wskazuje każdej drużynie stanowisko ogniowe, sektor ostrzału i podaje sygnały do kierowania ogniem.

Po postawieniu zadań drużynom i upewnieniu się, że zostały one należycie przez drużyny zrozumiane, dowódca plutonu przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Wsparcie ogniem natarcia pododdziałów piechoty. Zmiana stanowisk ogniowych pod przykryciem zasłony dymnej

Dowódca plutonu, po zapoznaniu plutonu z zagadnieniem szkoleniowym przypomina, że drużyny zmieniają stanowiska ogniowe na sygnał dowódcy plutonu ciężkich karabinów maszynowych lub na sygnał dowódców pododdziałów piechoty, do których drużyny zostały przydzielone, i podaje: „W naszym przypadku zmianę stanowisk ogniowych będziecie przeprowadzać na mój sygnał (komendę)”.

Z kolei dowódca plutonu wzywa do siebie szeregowców wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela, odchodzi z nimi na bok, sprawdza, czy znajdują sygnały, i rozkazuje, aby skrycie zajęli swoje miejsca.

Następnie dowódca plutonu podaje komendę: „*Pluton, stanowiska ogniowe na wysokości krzaków, ckm na kołach — NAPRZÓD*” i zwraca uwagę na jej wykonanie. W przypadku nieprawidłowego zajmowania przez drużyny wskazanych stanowisk ogniowych wraca je, wskazuje popełnione błędy i rozkazuje powtórzyć daną czynność.

Gdy drużyny skrycie zajmą stanowiska ogniowe i przygotowują się do prowadzenia ognia, dowódca plutonu kolejno sprawdza, czy ciężkie karabiny maszynowe są prawidłowo ustawione na stanowiskach ogniowych, wskazuje zauważone usterki i rozkazuje je usunąć.

Po upewnieniu się, że ciężkie karabiny maszynowe są przygotowane do prowadzenia ognia, dowódca plutonu wywołuje cel nr 1, przy tym wymaga, aby drużyny w odpowiednim czasie wykryły ukazanie się celu, prawidłowo zameldowały o nim i samodzielnie otworzyły ogień. Następnie podaje sygnał do schowania celu nr 1 i wywołuje cel nr 2 i 3. Po wykryciu przez drużyny celów dowódca plutonu rozkazuje pierwszej drużynie zniszczyć cel nr 2, a drugiej i trzeciej drużynie — cel nr 3. Podczas wykonywania tych czynności przez drużyny zwraca on uwagę na to, aby dowódcy drużyn prawidłowo podawali komendy do zniszczenia celów i aby celowniczo wie ciężkich karabinów maszynowych szybko i prawidłowo je wykonali.

W przypadku podawania przez dowódców drużyn niedokładnych komend, powolnych działań drużyn w czasie prowadzenia ognia (ładowanie ciężkiego ka-

rabinu maszynowego, nastawienie celownika itd.) oraz popełniania innych błędów dowódca plutonu wzywa dowódców drużyn, jeżeli jest to konieczne, zbiera cały pluton, wskazuje popełnione błędy i powtarza ponownie to samo działanie.

Jeżeli drużyny podczas niszczenia środków ognio-
wych nieprzyjaciela działają prawidłowo, dowódca
plutonu podaje sytuację: „Cele zniszczone, kompania
piechoty w dalszym ciągu wykonuje atak”. Następnie
dowódca plutonu rozkazuje plutonowi wysunąć
się na wzgórze „Siodło” (wskazuje dowódcom drużyn
stanowiska ogniowe), po czym podaje komendę:
„Pierwsza i druga drużyna, ckm na kołach —
NAPRZÓD, trzecia drużyna niszczy z miejsca środ-
ki ogniowe nieprzyjaciela utrudniające posuwanie
się kompanii piechoty”. Po podaniu komendy do-
wódca plutonu zwraca uwagę na to, aby pierwsza
i druga drużyna prawidłowo zajmowały nowe stano-
wiska ogniowe. Gdy tylko drużyny rozpoczną zmianę
stanowisk ogniowych, dowódca plutonu podaje syg-
nał do pokazania celu nr 3 i dąży do tego, aby trzecia
drużyna w odpowiednim czasie wykryła cel i otwo-
rzyła do niego ogień. Gdy pierwsza i druga drużyna
zajmą stanowiska na wzgórzu „Siodło”, dowódca plu-
tonu daje dowódcy trzeciej drużyny sygnał do zmia-
ny stanowiska ogniowego i wywołuje cel nr 4. Po
wykryciu przez pierwszą i drugą drużynę celu do-
wódca plutonu rozkazuje zniszczyć go i zwraca uwa-
gę na prawidłowe podawanie przez dowódców dru-
żyn komend i na działanie obsługi ciężkich karabinów
maszynowych.

Jeżeli drużyny podczas wspierania ogniem nacie-
rających pododdziałów piechoty i zmiany stanowisk
ogniowych działają prawidłowo, dowódca plutonu
robi zbiórkę plutonu, przeprowadza krótkie omówie-
nie i podaje sytuację: „Nieprzyjaciel ogniem skrzy-

dłowym ze wzgórza „Okraśle” zatrzymał posuwanie się pierwszej kompanii piechoty na rubieży pojedynczy krzak, łącha piaszczysta (wskazuje). Dowódca pierwszej kompanii piechoty podał do wiadomości, że w celu osłepienia nieprzyjaciela, przed wzgórzem „Okraśle” na odcinku (wskazuje) będzie postawiona zasłona dymna.

Kompania piechoty ma zadanie: pod przykryciem zasłony dymnej wysunąć się na rubież kamień—krzaki, atakować punkt oporu na wzgórzu „Pochyłe” i opanować go, po czym nacierać w kierunku lasu „Gęsty”.

Nasz pluton otrzymał zadanie zająć pod przykryciem zasłony dymnej stanowiska ogniowe na rubieży kamień, pojedyncze krzaki (wskazuje każdej drużynie stanowisko ogniowe) i ogniem ciężkich karabinów maszynowych wesprzeć atak kompanii piechoty na wzgórze „Pochyłe”, po czym nacierać w ugrupowaniu bojowym kompanii piechoty, zabezpieczając ogniem jej natarcie”.

Następnie dowódca plutonu podaje komendę do zajęcia stanowisk ogniowych. Gdy drużyny przygotowują się do prowadzenia ognia, dowódca plutonu podaje sygnał żołnierzowi wyznaczonemu do pozorowania działania nieprzyjaciela, aby postawił zasłonę dymną.

Gdy zasłona dymna zostanie postawiona, dowódca plutonu podaje sytuację: „Kompania piechoty pod przykryciem zasłony dymnej szybko posuwa się naprzód”, a następnie podaje komendę do zajęcia nowych stanowisk ogniowych, zwracając szczególną uwagę na szybkie posuwanie się drużyn.

Przy podejściu plutonu do rubieży kamień — pojedyncze krzaki dowódca plutonu wywołuje cel nr 4 i 5, zwraca uwagę na wykrycie przez drużyny

w odpowiednim czasie tych celów, na prawidłowe meldowanie o nich, na szybkie zajęcie stanowisk ogniowych i przygotowanie się do prowadzenia ognia. Po zameldowaniu przez dowódców drużyn o wykryciu celów dowódca plutonu rozkazuje pierwszej i drugiej drużynie zniszczyć cel nr 4, a trzeciej drużynie — cel nr 5.

Jeżeli drużyny działają prawidłowo podczas niszczenia celów nr 4 i 5, dowódca plutonu daje sygnał do schowania tych celów i podaje plutonowi sytuację: „Środki ogniowe nieprzyjaciela zostały zniszczone, kompania piechoty kontynuuje atak”, po czym podaje komendę do posuwania się drużyn ciężkich karabinów maszynowych naprzód.

Po wyjściu drużyn ciężkich karabinów maszynowych na wzgórze „Pochyle” dowódca plutonu zatrzymuje je, omawia krótko przerobione zagadnienie szkoleniowe i przechodzi do następnego zagadnienia szkoleniowego.

Umocnienie zdobytych punktów terenowych i odparcie kontrataku nieprzyjaciela

Dowódca plutonu podając zagadnienie szkoleniowe przypomina plutonowi zasady regulaminowe związane z tym zagadnieniem. Zwraca on przy tym uwagę, że przy odpieraniu kontrataku nieprzyjaciela pluton ciężkich karabinów maszynowych powinien szybko zająć dogodne stanowiska ogniowe i niszczyć piechotę nieprzyjaciela prowadząc ogień z największym natężeniem. Następnie podaje, że przy odpieraniu kontrataku duże znaczenie ma wybór momentu otwarcia ognia. Jeżeli ogień otworzy się na daleką odległość, to nieprzyjaciel może szybko wykryć miejsce stanowisk ogniowych ciężkich karabinów maszynowych i zniszczyć je ogniem czołgów lub dział

przeciwpancernych; dlatego piechotę nieprzyjaciela należy dopuścić jak najbliżej i zniszczyć ją niespodziewanym ogniem.

Po teoretycznym omówieniu dowódca plutonu przystępuje do praktycznego przerabiania zagadnienia szkoleniowego i w tym celu podaje na przykład następującą sytuację: „W lesie „Zielony” zauważono ześrodkowanie piechoty nieprzyjaciela, skąd możliwy jest jego kontratak w kierunku wzgórza „Pochyłę”

Nasz pluton otrzymał zadanie razem z trzecim plutonem piechoty umocnić się na wschodnich stokach wzgórza „Pochyłę”, na rubieży: na prawo okop, na lewo lej (wskazuje) i zabezpieczyć skrzydło nacierających pododdziałów piechoty od kontrataku nieprzyjaciela z kierunku lasu „Zielony”.

Pas ostrzału: na prawo pojedynczy okop (wskazuje), południowy skraj lasu „Zielony”, na lewo lej (wskazuje), północny skraj lasu „Zielony”.

Następnie dowódca plutonu wskazuje drużynom stanowiska ogniowe i sektory ostrzału, po czym podaje komendę do zajęcia stanowisk ogniowych oraz zwraca uwagę na prawidłowe jej wykonanie.

Z kolei rozkazuje przystąpić do urządzenia stanowisk ogniowych, zwracając przy tym uwagę na umiejętne wykorzystanie przez drużyny okopów nieprzyjaciela do prowadzenia ognia z ciężkich karabinów maszynowych w żądanym kierunku.

W razie konieczności dowódca plutonu na przykładzie jednej drużyny pokazuje, jak należy przystosowywać okopy nieprzyjaciela do prowadzenia ognia z ciężkiego karabinu maszynowego w żądanym kierunku.

Po sprawdzeniu, że stanowiska ogniowe są należycie urządzone, dowódca plutonu wywołuje cel nr 6

i żąda, aby obserwatorzy wykryli ten cel w odpowiednim czasie i prawidłowo meldowali o nim.

Następnie dowódca plutonu podaje sygnał do zapozorowania kontrataku nieprzyjaciela z kierunku lasu „Zielony”. Na ten sygnał pozorujący zaczynają posuwać się w kierunku wzgórza „Pochyłe”. Po zameldowaniu przez obserwatorów o kontratakującej piechocie nieprzyjaciela dowódca plutonu podaje komendę: *„Na wprost las „Zielony”, bliżej 100, kontratakująca piechota, 4, szczerbik 0, pierwsza drużyna w lewy skraj, druga — w środek, trzecia — w prawy skraj, poszerzanym, po jednej taśmie”*, a gdy kontratakująca piechota podejdzie na odległość 200 m, podaje komendę: *„OGNIA”*. Po podaniu komendy sprawdza zgrane działania obsługi, szybkość otwarcia ognia i prawidłowość wycelowania ciężkich karabinów maszynowych do celu; jeżeli trzeba, zatrzymuje kontratakującą grupę, wzywa dowódców drużyn, wskazuje popełnione błędy i rozkazuje powtórzyć te czynności.

Gdy obsługi ciężkich karabinów maszynowych podczas odpierania kontrataku nieprzyjaciela wykonują wszystkie czynności prawidłowo, dowódca plutonu podaje sygnał dla pozoracji, aby zapozorowała wycofanie się nieprzyjaciela. Jeżeli drużyny wykryją, że nieprzyjaciel zaczyna się wycofywać, dowódca plutonu podaje komendę: *„Na wprost w dolinie — piechota, 5, szczerbik w prawo 2, celować w pas, posiewanym na szerokość celu i w głąb 100, pół taśmy — OGNIA”*.

Po upewnieniu się, że drużyny szybko i prawidłowo wykonują komendę, dowódca plutonu przechodzi do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Działanie w terenie skażonym bojowymi środkami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi

Przed przystąpieniem do praktycznego przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu omawia krótko teoretyczne zasady pokonywania odcinków terenu skażonego. Podkreśla on przy tym, że odcinki terenu skażonego należy pokonywać w indywidualnych środkach obrony przeciwchemicznej, a w marszu pieszym — krokiem przyspieszonym. Pod ogniem nieprzyjaciela należy przy padaniu wykorzystywać narzutki-podścióły, płaszcze-namioty lub podściółki ze środków podręcznych. W terenie skażonym nie należy siadać lub kłaść się, podnosić napotkanych przedmiotów lub dotykać ich. Nie należy również pić, palić, jeść, ponieważ ciała promieniotwórcze mogą się przedostać do wnętrza organizmu.

Po omówieniu teoretycznych zasad pokonywania terenu skażonego dowódca plutonu przystępuje do praktycznego przerabiania tego zagadnienia i w tym celu podaje następującą sytuację: „Pierwsza kompania piechoty po wyjściu na północne stoki wzgórza „Pochyle” natrafiła na odcinek terenu skażonego bojowymi środkami promieniotwórczymi i trwałymi środkami trującymi i wobec nieznaleszenia obejścia dokonuje go. Nasz pluton razem z trzecim plutonem piechoty po odparciu kontrataku nieprzyjaciela otrzymał zadanie nacierania w dalszym ciągu w kierunku lasu „Gęsty”.

Następnie dowódca plutonu nakazuje dowódcom drużyn posuwać się w kierunku lasu „Gęsty”. Po wyjściu drużyn na północne stoki wzgórza „Pochyle” dowódca plutonu podaje komendę: „Pogotowie gazowe”, a następnie: „Gaz — narzutkę, pończochy wdziej” i obserwuje, czy drużyny wykonują tę komendę prawidłowo. Jeżeli drużyny popełniają błędy,

dowódca plutonu przywołuje do siebie dowódców drużyn, wskazuje popełnione błędy i rozkazuje powtórzyć dane czynności. Gdy drużyny wykonają wszystkie czynności prawidłowo, dowódca plutonu podaje komendę: „*Pluton — NAPRZÓD*” i obserwuje, czy drużyny szybkim krokiem pokonują odcinek terenu skażonego.

Przed podejściem drużyn ciężkich karabinów maszynowych do południowego skraju lasu „*Gęsty*” dowódca plutonu zatrzymuje pluton i podaje sytuację: „*Nasz pluton wraz z trzecim plutonem piechoty pokonał odcinek terenu skażonego*”. Po podaniu sytuacji dowódca plutonu nakazuje zdjąć narzutki ochronne, maski przeciwgazowe i pończochy ochronne. Zwraca on przy tym uwagę, aby dowódcy drużyn podali prawidłowe komendy, a drużyny szybko i prawidłowo wykonały te komendy. Następnie dowódca robi zbiórkę plutonu, omawia krótko przerobione zagadnienie szkoleniowe i przechodzi do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Odkazanie i dezaktywacja broni, sprzętu, umundurowania oraz częściowe zabiegi sanitarne składu osobowego

Dowódca plutonu podaje najpierw treść zagadnienia, a następnie zadaje szkolonym pytania w celu sprawdzenia, czy znają oni teoretyczne zasady tego zagadnienia szkoleniowego.

Jeżeli żołnierze nieprawidłowo odpowiadają na zadawane im pytania, dowódca plutonu sam daje właściwą odpowiedź i omawia szczegółowo te elementy zagadnienia, które są najmniej znane żołnierzom.

Następnie dowódca plutonu podaje sytuację: „*Nasz pluton po przekroczeniu odcinka terenu skażonego bojowymi środkami promieniotwórczymi i trwałymi*

środkami trującymi otrzymał zadanie przeprowadzenia częściowych zabiegów sanitarnych składu osobowego oraz częściowego odkażenia i częściowej dezaktywacji broni, sprzętu oraz umundurowania". Z kolei dowódca plutonu rozkazuje dowódcom drużyn przystąpić do wykonania tych czynności, a mianowicie:

- przeprowadzić częściowe zabiegi sanitarne; wytrząsnąć kurz z umundurowania, usunąć ciała promieniotwórcze i krople płynnych trwałych środków trujących z nie osłoniętych części ciała przy użyciu płynu z indywidualnego pakietu przeciwchemicznego;
- przeprowadzić częściowe odkażanie i częściową dezaktywację ciężkiego karabinu maszynowego, broni osobistej, skrzynek amunicyjnych i oporządzenia za pomocą cekaemowo-moździerzowego zestawu odkażającego wz. PMDK;
- przeprowadzić ponownie częściowe zabiegi sanitarne; zdjąć maski przeciwgazowe, przetrzeć 2—3 razy nie osłonięte części ciała tamponami zmoczonymi w czystej wodzie, wytrzeć dokładnie nosy i przemyć oraz wypłukać czystą wodą usta.

Dowódca plutonu obserwuje dokładnie, jak obsługi ciężkich karabinów maszynowych wykonują poszczególne czynności; jeżeli popełniają błędy, dowódca plutonu wzywa do siebie dowódców drużyn, wskazuje te błędy, przypomina sposób prawidłowego wykonania danych czynności, po czym nakazuje je powtórzyć.

Następnie dowódca plutonu omawia przeprowadzone zajęcie; podaje, w jakim stopniu został osiągnięty cel zajęcia, oraz wskazuje dodatnie strony działań drużyn i popełnione błędy. Na zakończenie podaje także oceny, jakie uzyskały poszczególne dru-

żyny. W razie konieczności dowódca plutonu omawia oprócz tego przeprowadzone zajęcie oddzielnie z dowódcami drużyn.

Temat — DZIAŁANIE PLUTONU CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH PODCZAS NATARCIA W MIEŚCIE

Cel: 1. Nauczyć pluton zgranych działań przy ciągłym wsparciu ogniem pododdziałów piechoty podczas natarcia w mieście.

2. Nauczyć drużyny zgranych działań w składzie plutonu podczas natarcia w mieście.

3. Doskonalić u żołnierzy nawyki konieczne podczas natarcia w mieście.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Wybór stanowisk ogniowych do prowadzenia ognia z budynków, przez wylomy w ścianach i parkanach.

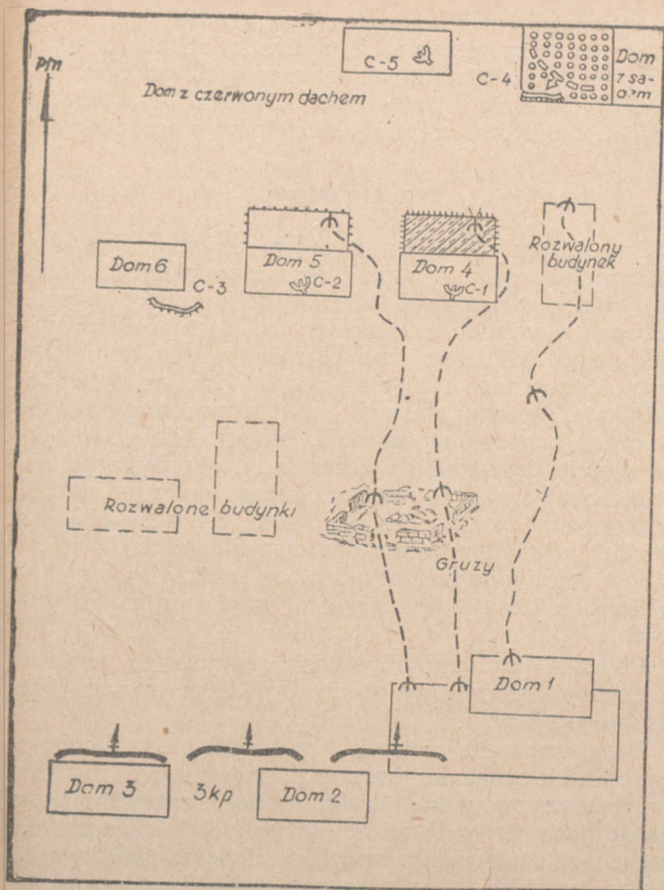
2. Wsparcie ogniem pododdziałów piechoty atakujących budynek.

3. Odparcie kontrataku nieprzyjaciela.

Czas — 3 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń urządzony jako część miasta (rys. 25).

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 3; figury bojowe „popiersie” — 3; figury bojowe „stojący” — 6; wskaźniki do pozorowania ognia nieprzyjaciela — 1; chorągiewki do kierowania — 2 (czerwona i biała); naboje ćwiczebne — 15.



Rys. 25. Szkic placu ćwiczeń do zajęć

Organizacja zajęcia

Organizacja zajęcia na ten temat może być taka sama jak przy temacie „Właściwości działania drużyny ciężkich karabinów maszynowych podczas natarcia w mieście”, z uwzględnieniem właściwości działania plutonu ciężkich karabinów maszynowych.

Przebieg zajęcia

Po przybyciu plutonu w rejon zajęcia dowódca plutonu ustawia go obok pierwszego budynku (rys. 25), podaje temat i cel zajęcia oraz kolejność przerabianych zagadnień szkoleniowych. Następnie sprawdza, czy żołnierze znają zasady regulaminowe dotyczące danego zajęcia i podaje im właściwości działania plutonu ciężkich karabinów maszynowych w czasie natarcia w mieście, na przykład: natarcie w mieście prowadzi się przez sady, ogrody, wyłomy w ścianach i urządzenia podziemne; kiedy nie można wykorzystać innych podejść, natarcie prowadzi się wzdłuż ulic. Stanowiska ogniowe dla ciężkich karabinów maszynowych urządza się możliwie jak najbliżej obiektu ataku, zazwyczaj w sąsiednich budynkach.

Podczas zmiany stanowisk ogniowych ciężkie karabiny maszynowe przesuwa się z jednego do drugiego ukrycia.

Przy wsparciu natarcia pododdziałów piechoty w mieście ciężkie karabiny maszynowe niszczą w pierwszym rzędzie środki ogniowe nieprzyjaciela znajdujące się w drzwiach, oknach, strzelnicach i na strychach atakującego budynku. Podczas walki wewnątrz budynku szczególne znaczenie ma stosowanie granatów ręcznych i prowadzenie niespodziewanego ognia z bliskiej odległości.

Następnie dowódca plutonu orientuje szkolonych w terenie, podaje im nazwy ważniejszych przedmiotów terenowych i wskazuje dozory.

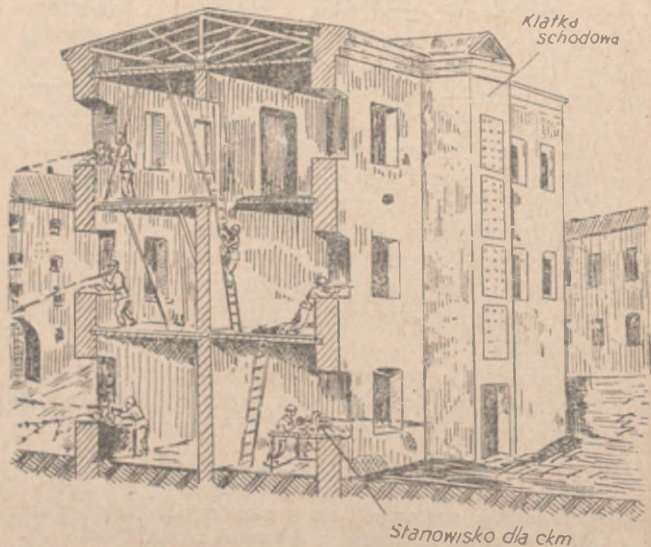
Dowódca plutonu sprawdza stopień opanowania przez szkolonych wskazanych dozorów i nazw ważniejszych przedmiotów terenowych oraz wprowadza pluton w sytuację, na przykład: „Nieprzyjaciel wyparty z południowego skraju miasta zamierza uporczywie bronić czwartego, piątego i szóstego domu (wskazuje w terenie). Wykryto jego środki ogniowe: w czwartym domu — karabin maszynowy, w piątym domu — karabin maszynowy, a w szóstym domu — grupę piechoty. Trzecia kompania piechoty z podstawy wyjściowej na linii drugiego i trzeciego domu atakuje nieprzyjaciela i opanowuje czwarty, piąty i szósty dom, po czym naciera w kierunku domu z czerwonym dachem. Nasz pluton otrzymał zadanie: ogniem ciężkich karabinów maszynowych wesprzeć atak pododdziałów piechoty na czwarty, piąty i szósty dom oraz dalsze natarce w kierunku domu z czerwonym dachem”.

Po sprawdzeniu, w jakim stopniu żołnierze opanowali podaną sytuację, dowódca plutonu przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Wybór stanowisk ogniowych do prowadzenia ognia z budynków, przez wyloty w ścianach i parkanach

Na wstępie dowódca plutonu podaje, jakim warunkom powinny odpowiadać stanowiska ogniowe ciężkich karabinów maszynowych do prowadzenia ognia z budynków. Zaznacza on przy tym, że stanowiska ogniowe w budynkach wybiera się w miejscach dogodnych do prowadzenia ognia i zapewniających najlepsze wykonanie postawionego zadania, dobrą

obserwację i ostrzał, skryte rozmieszczenie drużyn przed obserwacją i ogniem nieprzyjaciela oraz szybkie wysunięcie ciężkich karabinów maszynowych na nowe stanowiska ogniowe. Takim wymaganiom mogą odpowiadać stanowiska ogniowe urządzone w oknach, drzwiach, oknach poddaszy, w wylotach ścian, na dachach itp. (rys. 26).



Rys. 26. Przystosowanie murowanego budynku do strzelania

Po wyjaśnieniu, w jaki sposób wybiera się w budynkach stanowiska ogniowe, dowódca plutonu wchodzi z plutonem do pierwszego domu, wskazuje drużynom rejony do wyboru miejsc na stanowiska

ogniowe i rozkazuje każdej drużynie samodzielnie wybrać stanowisko ogniowe dla prowadzenia ognia do środków ogniowych nieprzyjaciela znajdujących się w czwartym i piątym domu.

Następnie każda drużyna wybiera i urządza stanowisko ogniowe, ustawia na nim ciężki karabin maszynowy i przygotowuje się do prowadzenia ognia.

Gdy dowódcy drużyn zameldują o wyborze stanowisk ogniowych, dowódca plutonu sprawdza je. Jeżeli stanowiska ogniowe zostaną wybrane w miejscach niedogodnych do prowadzenia ognia (słaba obserwacja i ostrzał, ciężki karabin maszynowy i obsługa przy nim nie ukryta itp.), dowódca plutonu wskazuje popełnione błędy i poleca drużynom wybrać nowe stanowiska ogniowe.

Dowódca plutonu sprawdza nowo wybrane stanowiska ogniowe i robi odpowiednie uwagi, po czym zbiera pluton wokół najlepiej wybranego stanowiska ogniowego i nakazuje obsłudze kolejno przekonać się o jego zaletach.

Następnie dowódca plutonu uczy drużyny wybierać stanowiska ogniowe w wyłomach parkanów, ścian i w innych miejscach.

Po przerobieniu pierwszego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu krótko je omawia, po czym przystępuje do przerabiania drugiego zagadnienia szkoleniowego.

Wsparcie ogniem pododdziałów piechoty atakujących budynek

Dowódca plutonu wywołuje żołnierzy wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela, przeprowadza z nimi instruktaż i rozkazuje zająć wskazane miejsce, po czym podaje plutonowi kolejność wsparcia ogniem ataku pododdziałów piechoty podczas walki w mieście.

Następnie dowódca plutonu rozkazuje drużynom zająć stanowiska ogniowe: pierwszej drużynie — w pierwszym domu, drugiej i trzeciej drużynie — w wyłomach parkanu tego samego domu, zorganizować obserwację i być w gotowości do wsparcia ataku trzeciej kompanii piechoty.

Gdy drużyny zajmą wskazane im stanowiska ogniowe i przygotowują się do prowadzenia ognia, dowódca plutonu podaje sytuację: „Trzecia kompania piechoty rozpoczęła atak” i jednocześnie wywołuje cel nr 1 oraz obserwuje działania drużyn.

Obserwatorzy drużyn prowadząc obserwację nieprzyjaciela powinni wykryć cel i zameldować o nim dowódcom drużyn. Dowódcy drużyn powinni zameldować o wykryciu celu dowódcy plutonu, a następnie podać komendę do zniszczenia tego celu. Dowódca plutonu zwraca uwagę na działanie drużyn, a szczególnie na dokładność meldowania przez obsługi o ukazaniu się celu, na prawidłowość podawania komend przez dowódców drużyn, na sprawne działanie obsługi przy ładowaniu ciężkich karabinów maszynowych i otwieraniu ognia oraz sprawdza, czy ciężkie karabiny maszynowe są prawidłowo wycelowane do celu.

Po zniszczeniu celu nr 1 dowódca plutonu wywołuje kolejno cel nr 2 i 3, a następnie trenuje szkolenych w działaniu podczas ich niszczenia.

Gdy drużyny podczas niszczenia celów nr 2 i 3 działają prawidłowo, dowódca plutonu podaje nową sytuację: „Trzecia kompania piechoty podchodzi do rozwalonych budynków”, następnie ponownie wywołuje cel nr 1 i stawia zadanie: „Pierwsza drużyna zniszczyć cel nr 1, druga i trzecia drużyna zająć stanowiska ogniowe w gruzach”.

Po postawieniu zadań drużynom dowódca plutonu obserwuje ich działanie, zwracając szczególną uwagę

na zmianę stanowisk ogniowych przez drugą i trzecią drużynę.

Kiedy druga i trzecia drużyna wysuną się w rejon gruzów i zajmą stanowiska ogniowe oraz przygotowują się do prowadzenia ognia, dowódca plutonu wywołuje cel nr 5 i obserwuje działanie drugiej i trzeciej drużyny podczas niszczenia tego celu. Jednocześnie z tym podaje pozorującym sygnał do schowania celu nr 1 i rozkazuje pierwszej drużynie zająć nowe stanowisko ogniowe przy studni.

Po zajęciu przez drużynę stanowiska ogniowego przy studni dowódca plutonu podaje sytuację: „Cel nr 5 zniszczony. Kompania piechoty opanowała czwarty, piąty i szósty dom”.

Następnie dowódca plutonu wskazuje nowe stanowiska ogniowe: pierwszej drużynie — w zburzonym budynku, drugiej drużynie — w ogrodzie czwartego domu, trzeciej drużynie — w wyłomie parkanu piątego domu oraz podaje dowódcom drużyn kolejność zmiany stanowisk ogniowych. Z kolei podaje sygnał do rozpoczęcia zmiany stanowisk ogniowych przez drugą i trzecią drużynę. Gdy druga i trzecia drużyna osiągną rubież czwartego domu, dowódca plutonu wywołuje cel nr 4 i zwraca uwagę, aby druga i trzecia drużyna szybko zajęły wskazane stanowiska ogniowe i otworzyły ogień do celu nr 4. Po upewnieniu się, że drużyny w odpowiednim czasie wykryły dany cel i otworzyły do niego ogień, dowódca plutonu daje sygnał dowódcy pierwszej drużyny do zajęcia nowego stanowiska ogniowego (w zburzonym budynku).

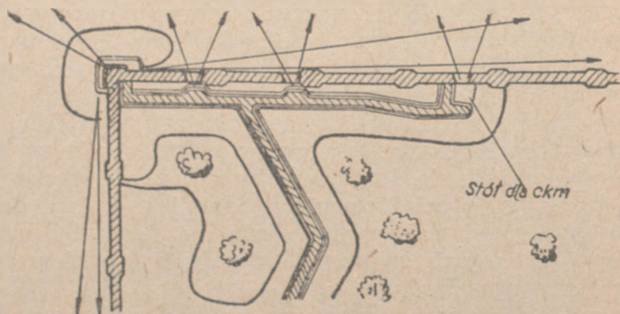
Jeżeli drużyny podczas wspierania ogniem pododdziałów piechoty, atakujących budynki, działają prawidłowo, dowódca plutonu robi zbiórke plutonu, omawia krótko przerobione zagadnienie i przechodzi do następnego zagadnienia szkoleniowego.

Odparcie kontrataku nieprzyjaciela

W celu przerobienia danego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu wprowadza pluton w sytuację, na przykład: „Nieprzyjaciel grupuje się do kontrataku obok domu z sadem (wskazuje w terenie). Trzecia kompania piechoty opanowała czwarty, piąty i szósty dom i przygotowuje się do odparcia kontrataku nieprzyjaciela.

Nasz pluton otrzymał zadanie zajęcia stanowisk ogniowych: na prawo — zburzony budynek, na lewo — ogrodzenie z muru (wskazuje) i być w gotowości do odparcia ogniem ciężkich karabinów maszynowych kontratakem nieprzyjaciela z kierunku domu z sadem”.

Następnie dowódca plutonu rozkazuje pierwszej drużynie zająć i urządzić stanowiska ogniowe w zburzonym budynku; drugiej drużynie — w ogrodzie czwartego domu i trzeciej drużynie — w wylomie murowanego ogrodzenia piątego domu (rys. 27).



Rys. 27. Przystosowanie murowanego ogrodzenia do walki

Kiedy dowódcy drużyn zameldują, że stanowiska ogniowe zostały urządzone, dowódca plutonu spraw-

dza urządzenie i zamaskowanie stanowisk ogniowych, a także sprawdza ustawienie na stanowiskach ogniowych ciężkich karabinów maszynowych usuwając popełnione błędy.

Po upewnieniu się, że pluton jest gotowy do odparcia kontrataku nieprzyjaciela, dowódca plutonu podaje sygnał do zapozorowania kontratakującej grupy nieprzyjaciela z kierunku domu z sadem i zwraca uwagę, aby kontratakująca grupa została w odpowiednim czasie wykryta.

Po zameldowaniu przez dowódców drużyn o rozpoczęciu kontrataku nieprzyjaciela dowódca plutonu podaje komendę (sygnał) do otwarcia ognia do kontratakującej grupy i zwraca uwagę na prawidłowe podawanie komend przez dowódców drużyn i prowadzenie ognia przez obsługi.

Jeżeli drużyny popełniają błędy, dowódca plutonu wzywa do siebie dowódców drużyn, wskazuje popełnione błędy i rozkazuje powtórzyć wszystkie czynności związane z odpieraniem kontrataku nieprzyjaciela.

Z kolei dowódca plutonu omawia przerobione zagadnienie szkoleniowe, po czym, jeżeli czas na to pozwala, wraca pluton na podstawę wyjściową i przerabia wszystkie działania w całości. Następnie robi zbiórkę plutonu w dwuszeregu i omawia krótko całe zajęcie.

W omówieniu dobrze jest podać pouczający przykład bojowy z ostatniej wojny światowej na temat działania plutonu ciężkich karabinów maszynowych w natarciu w mieście.

Jeżeli trzeba, dowódca plutonu zbiera oddzielnie dowódców drużyn, mówi im o popełnionych błędach i daje wskazówki, na co mają zwrócić uwagę podczas następnych zajęć.

PLUTON CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH W OBRONIE

Przy przejściu do obrony dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych powinien przede wszystkim zorganizować obserwację i system ognia.

System ognia w obronie polega na stworzeniu ciągłej strefy wszystkich rodzajów ognia przed przednim skrajem głównego pasa i w głębi obrony; powinien on umożliwić ześrodkowanie w krótkim czasie zmasowanego ognia na każdym zagrożonym kierunku lub odcinku.

System ognia powinien zapewnić stworzenie skrzydłowego, skośnego i krzyżowego ognia o dużym nasyceniu, możliwości wykonania szybkiego manewru ogniem tak wzdłuż frontu, jak i w głębi obrony oraz być ściśle powiązany z zaporami.

Skuteczność ognia w obronie osiąga się przez jego celność, zmasowanie i działanie z zaskoczenia oraz przez umiejętne kierowanie nim.

Pluton ciężkich karabinów maszynowych w obronie z zasady przydzielany jest drużynami do plutonów piechoty. Zależnie od sytuacji bojowej pluton może również niekiedy działać w całości w składzie kompanii piechoty. Pluton ciężkich karabinów maszynowych w obronie niszczy i obezwładnia swym ogniem siłę żywą i środki ogniowe nieprzyjaciela

oraz wzmacnia ogniem obronę pododdziałów piechoty.

Pluton ciężkich karabinów maszynowych może przy tym wykonywać następujące podstawowe zadania:

- niszczyć siłę żywą nieprzyjaciela na podstawie wyjściowej do natarcia;
- odcinać od czołgów i niszczyć piechotę nieprzyjaciela — tak w czasie ataku nieprzyjaciela na przedni skraj, jak i w wypadku jego włamania się w głąb naszej obrony;
- wspierać swym ogniem kontratak pododdziałów piechoty i czołgów.

Oprócz tego pluton ciężkich karabinów maszynowych może być wyznaczony do prowadzenia walki z nisko lecącymi samolotami nieprzyjaciela i do niszczenia jego desantu spadochronowego w powietrzu i na ziemi.

Swoje zadanie pluton wykonuje z odkrytych, dobrze zamaskowanych stanowisk ogniowych lub z budowli obronnych. Stanowiska ogniowe powinny być wybrane i urządzone tak, aby zapewniały wykonanie zadania najbardziej skutecznym ogniem, zazwyczaj skrzydłowym lub skośnym. Znajdujące się przed przednim skrajem obrony zapory przeciwczołgowe i przeciwpiechotne powinny być pod ostrzałem ognia skrzydłowego i skośnego ciężkich karabinów maszynowych.

Na odkrytych stanowiskach ogniowych ciężkie karabiny maszynowe plutonu rozmieszcza się w odstępach do 50 m. Odstęp taki w zupełności zapewnia prowadzenie ześrodkowanego ognia ze wszystkich karabinów maszynowych do ważniejszych rubieży i podejść do przedniego skraju obrony oraz wyklucza możliwość jednoczesnego zniszczenia dwóch karabinów maszynowych jednym pociskiem artyleryjskim

nieprzyjaciela. Stanowiska ogniowe urządza się w celu prowadzenia ognia zarówno do celów naziemnych, jak i powietrznych.

Oprócz głównych stanowisk ogniowych dla każdego ciężkiego karabinu maszynowego urządza się dwa — trzy zapasowe stanowiska ogniowe. Na stanowisku ogniowym przygotowuje się zczasu zapas amunicji i to wszystko, co jest niezbędne do prowadzenia długotrwałej walki.

Dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych znajduje się przy dowódcy kompanii piechoty lub przy jednej z drużyn i dowodzi głosem, sygnałami i przy pomocy łączników.

Przy organizowaniu obrony zadanie bojowe i wskazówki współdziałania dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych otrzymuje od dowódcy kompanii piechoty w terenie.

Po otrzymaniu zadania bojowego dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych udaje się w rejon rozmieszczenia plutonu, organizuje obserwację i wzywa dowódców drużyn, po czym przeprowadza rekonesans, pobiera decyzję, wydaje rozkaz bojowy, wskazuje główne i zapasowe stanowiska ogniowe dla każdego ciężkiego karabinu maszynowego, organizuje pracę przy urządzeniu stanowisk ogniowych oraz wykonuje szkic ogniowy.

W czasie wydawania rozkazu bojowego dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych bezpośrednio omawia sposób wykonania zadania bojowego oraz niektóre zagadnienia bojowego zabezpieczenia działań plutonu. Niezależnie od tego dowódca plutonu obowiązany jest sprawdzić prawidłowość urządzenia stanowisk ogniowych, gotowość ciężkich karabinów maszynowych do strzelania, znajomość zadań u dowódców drużyn, przygotowanie przez nich danych do prowadzenia ognia, a następnie zameldować do-

wódcy kompanii piechoty o gotowości plutonu do walki. Jeżeli pluton zostanie przydzielony drużynami do poszczególnych pododdziałów piechoty, wówczas dowódca plutonu podaje dowódcom drużyn niezbędne dla nich wiadomości o nieprzyjacielu, podaje, do jakich pododdziałów piechoty zostały przydzielone poszczególne drużyny ciężkich karabinów maszynowych, kiedy i gdzie mają one przybyć oraz miejsce swojego pobytu i sposoby utrzymywania łączności. Środki transportowe dowódca plutonu kieruje w miejsce wskazane przez dowódcę kompanii piechoty.

Do chwili natarcia nieprzyjaciela pluton ciężkich karabinów maszynowych może otwierać ogień tylko na rozkaz dowódcy kompanii piechoty. Prowadzenie ognia ma na celu: wzbranianie nieprzyjacielowi zajmowania dogodnych podstaw wyjściowych do natarcia, paraliżowanie przegrupowań nieprzyjaciela na jego pozycjach, wzbranianie prowadzenia prac inżynierskich, niszczenie bardzo ważnych pojedynczych celów — szczególnie obserwatorów i grup nieprzyjaciela próbujących prowadzić rozpoznanie. Do niszczenia wymienionych wyżej celów wyznacza się dyżurne ciężkie karabiny maszynowe, a pozostałe ciężkie karabiny maszynowe nie mogą się niczym zdradzić. Na stanowisku ogniowym każdej drużyny prowadzi się nieprzerwaną obserwację nieprzyjaciela i sygnałów dowódcy plutonu.

W okresie nieprzyjacielskiego artyleryjsko-lotniczego i atomowego przygotowania ataku dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych i obserwatorzy drużyn powinni obserwować działania nieprzyjaciela w celu ustalenia momentu jego przejścia do ataku.

Pozostały skład osobowy plutonu ukrywa się w schronach (schroniskach przedpiersiowych), a cięż-

kie karabiny maszynowe ukrywa się w niszach lub ustawia się na dnie tranzei.

W chwili rozpoczęcia ataku przez nieprzyjaciela dowódca plutonu podaje natychmiast sygnał alarmu. Pluton szybko przygotowuje się do walki i otwiera ogień samodzielnie. Dowódca plutonu wskazuje cele dla poszczególnych ciężkich karabinów maszynowych, a w razie potrzeby ześrodkowuje ogień wszystkich ciężkich karabinów maszynowych do jednego celu. Po zniszczeniu jednego celu przenosi on ogień na inne cele. W razie konieczności dowódca plutonu nakazuje poszczególnym ciężkim karabinom maszynowym zmienić stanowiska ogniowe tak, aby cały pluton brał udział w odpieraniu ataku nieprzyjaciela.

Ogień do atakującego nieprzyjaciela prowadzi się z największym natężeniem. Jeżeli nieprzyjaciel atakuje z czołgami, to głównym zadaniem plutonu ciężkich karabinów maszynowych w tym czasie będzie odcięcie piechoty od czołgów i zniszczenie jej.

W przypadku włamania się nieprzyjaciela w rejon obrony pluton nie opuszcza swoich stanowisk ogniowych, lecz niszczy ogniem włamującą się piechotę, nie dopuszczając do rozprzestrzeniania się jej w głąb obrony. Kontrataki pododdziałów piechoty pluton wspiera ogniem z zajmowanych stanowisk ogniowych lub z innych stanowisk wskazanych przez dowódcę kompanii piechoty. W tym przypadku dowódca plutonu ześrodkowuje ogień całego plutonu do najważniejszych celów nieprzyjaciela.

Po odparciu ataku nieprzyjaciela pluton przygotowuje się do odpierania jego ponownych ataków. Obowiązkiem dowódcy plutonu jest wówczas sprawdzenie stanu amunicji, wydanie zarządzenia w celu uzupełnienia jej i w razie potrzeby przesunięcie ciężkich karabinów maszynowych na zapasowe stanowiska ogniowe.

Jeżeli organizuje się obronę bez styczności z nieprzyjacielem, zaś pluton ciężkich karabinów maszynowych został wyznaczony do wsparcia wycofywania się ubezpieczenia bojowego, to rozmieszcza się on na zapasowych stanowiskach ogniowych na przednim skraju lub na stanowiskach wysuniętych przed przedni skraj. Dowódca plutonu powinien w tym przypadku znać dokładnie drogę wycofywania się ubezpieczenia bojowego i przygotować zawczasu dane do prowadzenia ognia do obserwowanych rubieży. Ogień do nieprzyjaciela prowadzi się z najdalszych odległości skutecznego ognia ciężkich karabinów maszynowych. W pierwszej kolejności pluton niszczy nieprzyjaciela starającego się obejść skrzydła ubezpieczenia bojowego i wyjść na drogi jego wycofywania. Po wycofaniu się ubezpieczenia bojowego pluton, za zezwoleniem wyższego dowódcy, przechodzi na swoje główne stanowiska ogniowe.

Jeżeli pluton ciężkich karabinów maszynowych wchodzi w skład ubezpieczenia bojowego, wówczas działa on podobnie jak pluton ciężkich karabinów maszynowych w czasie walki w głównym pasie obrony. Podczas wycofywania się ubezpieczenia bojowego pluton ciężkich karabinów maszynowych może otrzymać zadanie osłony ogniem wycofywania się pododdziałów piechoty. W tym przypadku poszczególne ciężkie karabiny maszynowe podczas wycofywania się prowadzą ogień z poszczególnych rubieży we współdziałaniu z działami i innymi środkami ogniowymi.

Podczas obrony w mieście pluton ciężkich karabinów maszynowych przygotowuje ogień do ostrzelania wszystkich podejść do bronionego obiektu.

Dla wykonania tego zadania stanowiska ogniowe wybiera się za ukryciami i w miejscach, skąd najdogodniej jest prowadzić ogień. Stanowiska ogniowe

wybiera się i urządza na wszystkich piętrach i na strychach murowanych budynków, po odpowiednim wzmocnieniu stropów, za murowanymi parkanami, za barykadami, w różnych budowlach obronnych wybudowanych na skrzyżowaniach ulic lub na placach.

Podczas obrony w nocy i w innych warunkach ograniczonej widoczności niektóre ciężkie karabiny maszynowe w razie potrzeby przechodzą na zawczasu przygotowane zapasowe stanowiska ogniowe. Ciężkie karabiny maszynowe do strzelania w nocy przygotowuje się za dnia.

Dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych obowiązany jest w ciągu dnia wskazać dowódcom drużyn stanowiska ogniowe, dać wskazówki do przygotowania ciężkich karabinów maszynowych do prowadzenia ognia w nocy, podać czas i kolejność przejścia na zapasowe stanowiska ogniowe, wyznaczyć kierunki, sektory ostrzału i rubieże, do których dowódcy drużyn powinni przygotować dane do prowadzenia ognia. Przy przechodzeniu na zapasowe stanowiska ogniowe, podczas przebywania na nich i przy opuszczaniu ich należy przestrzegać dyscypliny maskowania.

Jeżeli pluton wyznaczony jest do prowadzenia walki z celami powietrznymi nieprzyjaciela, to urządza on stanowiska ogniowe do prowadzenia ognia zarówno do celów naziemnych, jak i powietrznych. Dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych wyznaczony do prowadzenia ognia do samolotów obowiązany jest:

- zorganizować obserwację powietrzną;
- dać wskazówki dotyczące urządzenia i maskowania stanowisk ogniowych;
- wyznaczyć i ponumerować dozory wokół stanowisk ogniowych oraz sektory ostrzału;

- podać odpowiednie wyprzedzenie na różnych odległościach z uwzględnieniem typu samolotu;
- skontrolować gotowość ciężkich karabinów maszynowych do strzelania.

Podczas nalotu samolotów nieprzyjaciela dowódca plutonu ciężkich karabinów maszynowych powinien natychmiast otworzyć do nich ogień. Ogień do celów powietrznych nieprzyjaciela prowadzi się na odległość 1000 metrów.

Poniżej podane są przykłady organizacji i prowadzenia przez dowódcę plutonu zajęć z musztry bojowej z plutonem ciężkich karabinów maszynowych na zasadnicze tematy obrony.

Temat — DZIAŁANIE PLUTONU CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH PODCZAS ORGANIZACJI OBRONY

Cel: 1. Nauczyć pluton zgranych działań przy organizowaniu obrony.

2. Nauczyć dowódców drużyn dowodzić swoimi drużynami podczas organizowania obrony.

3. Doskonalić umiejętności szeregowców w zajmowaniu stanowisk ogniowych, prowadzeniu obserwacji i przygotowywaniu broni do prowadzenia ognia w nocy.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Zajęcie przez pluton stanowisk ogniowych.

2. Zorganizowanie obserwacji i rozpoznania terenu w pasie ostrzału plutonu.

3. Postawienie zadań drużynom, organizacja ognia i łączności ogniowej z sąsiadami.

4. Przygotowanie ciężkich karabinów maszynowych do prowadzenia ognia w nocy i w innych warunkach ograniczonej widoczności.

Czas — 4 godziny.

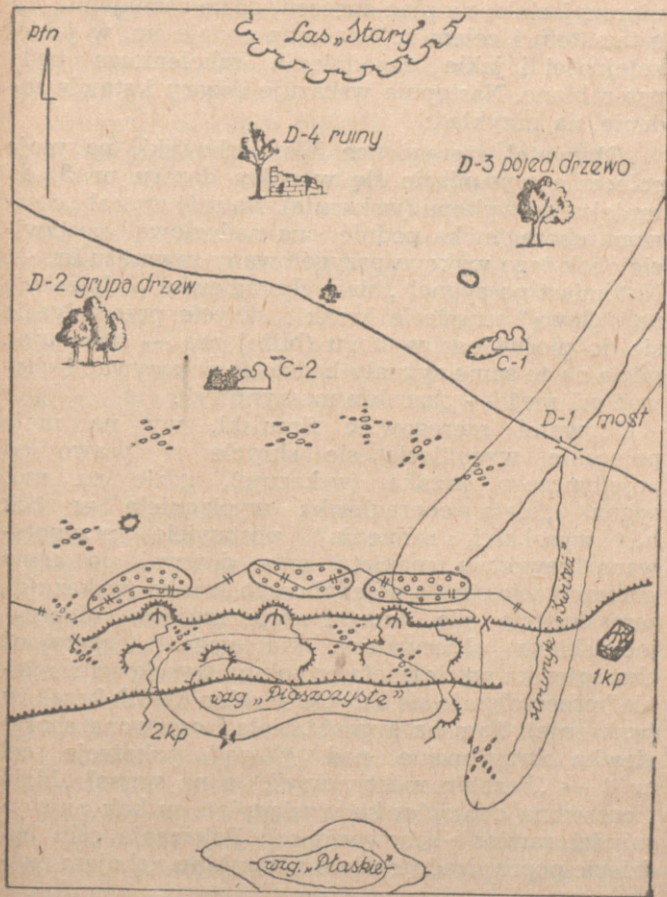
Miejsce — plac ćwiczeń.

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 2; naboje ćwiczebne — 15; wskaźniki do pozorowania ognia — 9; lornetka — 1; latarka sygnałowa — 1; chorągiewki — 2 (biała i czerwona).

Organizacja zajęcia

Po zaznajomieniu się z tematem i celem zajęcia dowódca plutonu wychodzi na plac ćwiczeń i wybiera taki rejon, który zapewni mu przerobienie wszystkich zagadnień szkoleniowych przewidzianych w tym temacie. W tym wypadku zostało wybrane miejsce w rejonie wzgórza „Piaszczyste” (rys. 28), gdzie urządzony jest rejon obrony plutonu posiadający dwie transeje z rowami łączącymi, zapory drutowe — dwurzędową sieć kolczastą i pozorowane pola minowe.

Dowódca plutonu wyznacza w tym rejonie dla każdego ciężkiego karabinu maszynowego miejsca głównych i zapasowych stanowisk ogniowych, sektory ostrzału oraz rubieże i odcinki terenu, do których drużyny powinny przygotować ogień zesrodkowany. Następnie wyznacza miejsce, gdzie pozorowane będą środki ogniowe sąsiadów i ich sektory ostrzałów, obmyśla sposoby pozorowania działań nieprzyjaciela, wyznacza miejsca dla środków ogniowych oraz kierunki posuwania się nieprzyjaciela.



Rys. 28. Szkic planu ćwiczeń

W przeddzień zajęć dowódca plutonu wychodzi z dwoma żołnierzami, wyznaczonymi do pozorowania nieprzyjaciela, na plac ćwiczeń, gdzie zaznajamia ich z tematem i celem zajęcia oraz podaje im, w jakiej kolejności i jakie zagadnienia szkoleniowe będą przerabiane. Następnie wskazuje dozory i stawia zadanie, na przykład:

„Obywatel szeregowiec Wojciechowski, na moje polecenie wysuniecie się w rejon dozoru nr 3, do mniejszego wykopu (wskazuje). Na mój sygnał „czerwona chorągiewka podniesiona nad głową” postawicie obok tego wykopu przygotowany zawczasu krzak. Natomiast na sygnał „biała chorągiewka podniesiona nad głową” usuniecie krzak i skrycie przeczłógacie się do pierwszego wykopu (bliżej nas — pokazuje), gdzie na te same sygnały będziecie pokazywać i chować cel nr 1 — „karabin maszynowy”.

Obywatel szeregowiec Smulski, wy na moje polecenie wysuniecie się skrycie w prawo od pojedynczego krzaka (wskazuje), gdzie na mój sygnał „biała chorągiewka wyciągnięta w bok na wysokości ramienia” postawicie przygotowaną zawczasu makietę pnia drzewa, po czym przeczłógacie się do pojedynczego krzaka (wskazuje), zamaskujecie się tam i zapozorujecie nieprzyjacielskiego obserwatora. Na sygnał „czerwona chorągiewka wyciągnięta w bok na wysokości ramienia” przeczłógacie się skrycie w rejon dwóch krzaków (wskazuje). Tam na sygnał „biała i czerwona chorągiewka skrzyżowane nad głową” pokażecie cel nr 2 — „karabin maszynowy”, a na sygnał „biała i czerwona chorągiewka wyciągnięte w bok na wysokości ramion” schowacie cel. Pokazanie celu będziecie poprzedzać strzałem z karabinu nabojem ćwiczybnym.

Na sygnał „machanie białą chorągiewką nad głową”

obydwaj przesuniecie się skrycie na południowy skraj żółtych krzaków (wskazuje miejsce) i na te same sygnały, jakie były ustalone do pokazania celu nr 1 i 2, będziecie poruszać się w krzakach. Na sygnał „machanie czerwoną chorągiewką nad głową” powróćcie do plutonu”.

Następnie dowódca plutonu przechodzi do praktycznego przerobienia z żołnierzami działań nieprzyjaciela według omówionych sygnałów. Na tym kończy on przygotowania do zajęć w terenie.

Po powrocie z terenu dowódca plutonu sporządza plan-konspekt, po zatwierdzeniu którego zaznajamia dowódców drużyn z tematem zajęcia, podaje, w jakim czasie, jakie punkty regulaminu i jaką literaturę powinni oni odnośnie do tego tematu przerobić z żołnierzami, oraz wskazuje, która drużyna jaki sprzęt szkoleniowy przygotowuje i zabierze na zajęcia.

Przebieg zajęcia

Przed wyjściem na zajęcia dowódca plutonu zarządza zbiórkę plutonu, sprawdza stan uzbrojenia, sprzętu okopowego oraz dopasowanie umundurowania i oporządzenia. Sprawdza i jeśli trzeba, nakazuje dokonać podziału bojowego obsłóg.

Przemarsz plutonu do rejonu zajęć wykorzystuje dowódca plutonu na doskonalenie słabo opanowanych zagadnień z taktyki lub musztry. Można na przykład przerobić działanie plutonu w rozwiniętym i rozczłonkowanym szyku przy odpieraniu niespodziewanego napadu nieprzyjaciela itp.

Po przybyciu w rejon zajęć na wzgórze „Piaszczyste” dowódca plutonu podaje plutonowi temat i cel zajęcia oraz kolejność przerabiania zagadnień szkoleniowych. Następnie sprawdza zadając pytania, czy żołnierze znają odpowiednie postanowienia regula-

minowe dotyczące przerabianego tematu. Jeżeli odpowiedzi dawane przez żołnierzy są nieprawidłowe lub niepełne, dowódca plutonu sam daje jasne i prawidłowe odpowiedzi.

Po upewnieniu się, że żołnierze prawidłowo rozumieją postanowienia regulaminowe odnośnie do danego tematu, dowódca plutonu przystępuje do praktycznego przerabiania poszczególnych zagadnień szkoleniowych w taki na przykład sposób:

„Orientuję w stronach świata: na wprost przed nami ruiny budynku — północ”, po czym obraca się do tyłu i wskazuje: „Na wprost wzgórze „Płaskie” — południe”, w taki sam sposób wskazuje wschód i zachód.

Po zorientowaniu szkolonych w terenie podaje nazwy ważniejszych przedmiotów terenowych, na przykład: „Znajdujemy się na wzgórzu „Piaszczyste”, na wprost przed nami — las „Stary”, bliżej — krzaki „Zółte”, na prawo — strumyk „Świtez”. Po obróceniu się do tyłu wskazuje: „Na wprost przed nami — wzgórze „Płaskie”.

Następnie dowódca plutonu podaje: „Dozory nr 1 — most, nr 2 — grupa drzew, nr 3 — pojedyncze drzewo, nr 4 — ruiny”.

Po sprawdzeniu, w jakim stopniu żołnierze przyswoili sobie wskazane dozory i nazwy ważniejszych przedmiotów terenowych, dowódca plutonu podaje sytuację taktyczną, na przykład: „Nieprzyjaciel prowadzi walkę z naszymi oddziałami na północ od lasu „Stary”; podejście jego oddziałów przednich do przedniego skraju naszej obrony spodziewane jest za kilka godzin.

2 kompania piechoty broni rejonu: wyłącznie strumyk „Świtez” (pokazuje), krzaki oraz kupa kamieni na południowym stoku wzgórza „Piaszczyste”.

Na prawo broni się 1 kompania piechoty (pokazuje w terenie).

Na lewo broni się 3 pluton naszej kompanii piechoty (pokazuje w terenie).

Nasz pluton ciężkich karabinów maszynowych 2 kompanii piechoty otrzymał zadanie: zabezpieczyć utrzymanie rejonu obrony 2 kompanii piechoty, a szczególnie rejonu wzgórza „Piaszczyste”.

Pas ostrzału: na prawo — styk transzei z rowem łączącym, dozór nr 1; na lewo — krzak, dozór nr 2 (wskazuje w terenie).

Po takim krótkim wprowadzeniu plutonu w sytuację dowódca plutonu przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Zajęcie przez pluton stanowisk ogniowych

Przystępując do przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu podaje żołnierzom treść zagadnienia i stawia zadania dla poszczególnych drużyn, na przykład:

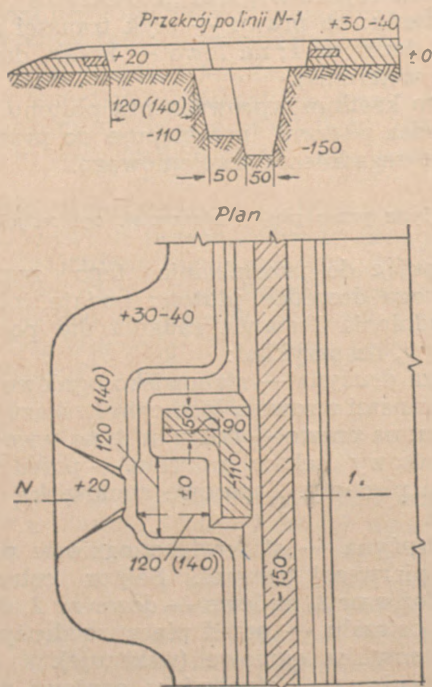
„Pierwsza drużyna — stanowisko ogniowe w lewo od styku transzei z rowem łączącym (wskazuje). Sektor ostrzału: na prawo — dozór nr 4, na lewo — kurhan, dodatkowy sektor ostrzału — przed frontem 1 kompanii piechoty. Zapasowe stanowiska ogniowe (wskazuje).

Druga drużyna — stanowisko ogniowe przy kamieniu w pierwszej transzei. Sektor ostrzału: na prawo — dozór nr 3, na lewo — dozór nr 2, dodatkowy sektor ostrzału — przed pierwszą drużyną. Zapasowe stanowiska ogniowe (wskazuje).

Trzecia drużyna — stanowisko ogniowe za krzakiem w transzei (wskazuje). Sektor ostrzału: na prawo — dozór nr 1, na lewo — dozór nr 4, dodatkowy sektor ostrzału — przed frontem 3 plutonu naszej

kompanii piechoty. Zapasowe stanowiska ogniowe (wskazuje)".

Po postawieniu zadań dowódca plutonu sprawdza, czy dowódcy drużyn prawidłowo je zrozumieli, po czym nakazuje drużynom zająć wskazane stanowiska ogniowe.



Rys. 29. Okop ciężkiego karabinu maszynowego przylegający do tranzei

Po przybyciu drużyn do swoich rejonów i zajęciu stanowisk ogniowych dowódca plutonu dopilnowuje, aby dowódcy drużyn zorganizowali obserwację i prawidłowo postawili zadania drużynom.

Następnie dowódca plutonu sprawdza, czy drużyny poprawiają stanowiska ogniowe i prawidłowo ustawiają na nich ciężkie karabiny maszynowe. Zwraca on przy tym szczególną uwagę na wykonanie równych stołów pod ciężkie karabiny maszynowe w przylegających do transzei okopach (rys. 29). Po upewnieniu się, że drużyny właściwie pracują przy urządzaniu stanowisk ogniowych, dowódca plutonu przystępuje do sporządzenia szkicu ogniowego.

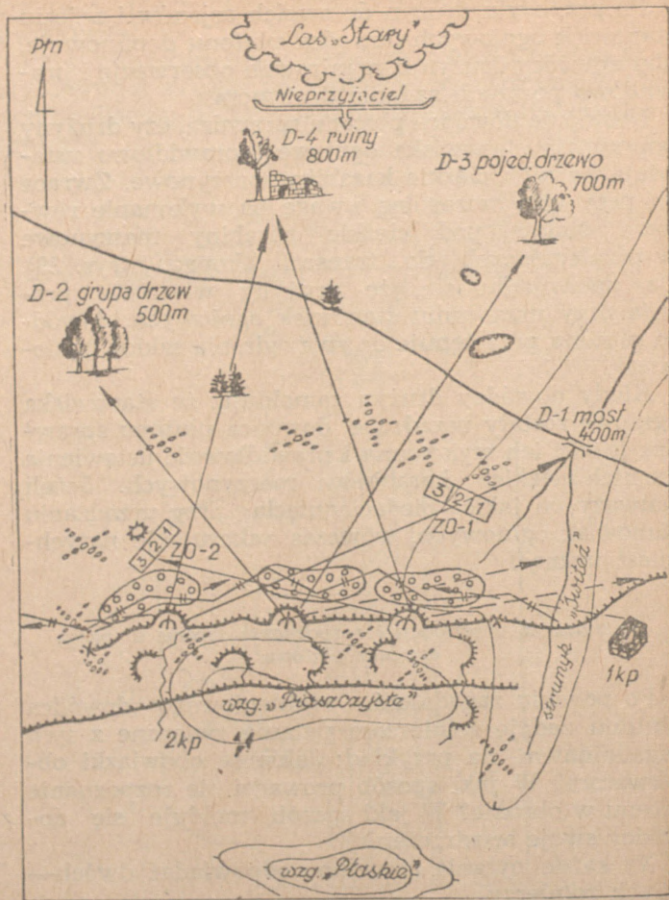
Kiedy dowódcy drużyn zameldują, że stanowiska ogniowe zostały urządzone, dowódca plutonu sprawdza jakość ich wykonania i prawidłowość ustawienia na nich ciężkich karabinów maszynowych. Jeżeli zauważy on jakieś niedociągnięcia przy urządzaniu stanowisk ogniowych, wówczas nakazuje je natychmiast usunąć.

Organizacja obserwacji i rozpoznania terenu w pasie ostrzału plutonu

Po podaniu zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu zadaje żołnierzom pytania związane z tym zagadnieniem, na przykład: Jakie są obowiązki obserwatora? W jaki sposób prowadzi się rozpoznanie terenu w obronie? W jaki sposób melduje się dowódcy swoje spostrzeżenia?

Na każde pytanie powinno odpowiadać dwóch—trzech żołnierzy.

Przy omawianiu obowiązków obserwatora dowódca plutonu podkreśla, że służbę obserwatora pełnią po kolei wszyscy żołnierze drużyny (plutonu), dla-



Dowódca 2 pl ekm 2 kp
 ppor. Ostrowski
 14.00. 22. 5. 57 r.

Rys. 30. Szkic ogniowy 2 plutonu ciężkich karabinów maszynowych 2 kompanii piechoty

tego też każdy żołnierz powinien dobrze znać obowiązki obserwatora i umieć je właściwie wykonywać.

Dla ułatwienia obserwacji i rozpoznania terenu należy zawczasu przestudiować wszystkie dozory w pasie obserwacji i zmierzyć do nich odległości, po czym pas obserwacji podzielić na strefy: bliższą, środkową i dalszą. Obserwację prowadzi z prawa na lewo, a rozpoznanie terenu w obronie od dalszej strefy do bliższej.

Następnie dowódca plutonu wzywa do siebie żołnierzy wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela oraz nakazuje dowódcom drużyn wyprowadzić skrycie drużyny na swoje stanowiska ogniowe. Żołnierzom przypomina sygnały i nakazuje skrycie zająć swoje miejsca. Dopiero teraz, po teoretycznym omówieniu i wydaniu odpowiednich zarządzeń drużynom i żołnierzom wyznaczonym do pozorowania nieprzyjaciela, dowódca plutonu przystępuje do praktycznego przerabiania drugiego zagadnienia szkoleniowego.

Dowódcy drużyn po zajęciu wraz z drużynami swoich stanowisk ogniowych powinni postawić obługom zadanie szczegółowego rozpoznania terenu w sektorze ostrzału własnych ciężkich karabinów maszynowych.

Po upływie 15—20 minut dowódca plutonu sprawdza, w jakim stopniu żołnierze i dowódcy znają teren. Dowódcom drużyn stawia na przykład następujące pytania: W rejonie jakich przedmiotów terenowych może pojawić się nieprzyjaciel? Jaka jest odległość od tych przedmiotów terenowych? W jakich rejonach może grupować się nieprzyjaciel przed rozpoczęciem ataku? itp. Przy stwierdzeniu błędów lub nieścisłości, jeśli chodzi o znajomość terenu, dowódca plutonu stara się je usunąć i wyjaśnić.

Jeżeli dowódca plutonu upewni się, że element

danego zagadnienia szkoleniowego drużyny należyście opanowały, wówczas podaje komendę „*Pluton, w tył — ZWROT*” i niepostrzeżenie dla plutonu podaje sygnał żołnierzom pozorującym nieprzyjaciela do wystawienia dodatkowych, przygotowanych wcześniej przedmiotów terenowych. Po stwierdzeniu, że przedmioty te zostały wystawione, dowódca plutonu odwraca pluton z powrotem twarzami do przedpola i nakazuje w dalszym ciągu rozpoznawać teren. Wymaga on przy tym, aby drużyny w porę (ogranicza czas) zauważyły zmiany w terenie, po czym prawidłowo i dokładnie zameldowały o nich.

Następnie dowódca plutonu podaje sygnał dla zapozorowania działania nieprzyjaciela w nowych punktach terenowych i ćwiczy pluton w szybkim wykrywaniu celów oraz w dokładnym i prawidłowym meldowaniu o wszystkim, co zauważy.

Po upewnieniu się, że drużyny szybko i sprawnie wykrywają cele oraz dokładnie meldują swoje spostrzeżenia, dowódca plutonu przechodzi do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Postawienie zadań drużynom, organizacja ognia i łączności ogniowej z sąsiadami

W celu postawienia zadań do przerobienia trzeciego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu zarządza zbiórkę plutonu i najpierw wyjaśnia to zagadnienie, po czym zadaje szkolonym szereg przygotowanych specjalnie pytań. Zwraca on przy tym uwagę plutonu na to, że ogień w obronie stanowi podstawowy środek do zadania druzgocących strat nieprzyjacielowi. Najlepsze rezultaty przy strzelaniu z ciężkiego karabinu maszynowego daje ogień skrzydłowy i skośny, otwierany na odległość 600 m i bliżej. Każdy punkt terenowy w sektorze ostrzału cięż-

kiego karabinu maszynowego, a także wszystkie zapory i podejścia do nich powinny być pod ostrzałem skutecznego, zazwyczaj skośnego ognia ciężkich karabinów maszynowych. Sektory ostrzałów sąsiednich ciężkich karabinów maszynowych powinny się wzajemnie pokrywać.

Wszystkie karabiny maszynowe i inne środki ogniowe powinny być stale przygotowane do prowadzenia ognia w warunkach zadymiania terenu przez nieprzyjaciela, w nocy, podczas mgły i w innych warunkach ograniczonej widoczności. Od umiejętności organizowania ognia zależeć będzie uprzejmość obrony. W celu współdziałania ze środkami ogniowymi, rozmieszczonymi w pobliżu stanowisk ogniowych, a także z sąsiednimi pododdziałami ciężkich karabinów maszynowych obsługi powinny dokładnie znać wspólne dozory i sposoby wzajemnego wskazywania celów, zadania sąsiadów, ich stanowiska ogniowe i sektory (pasy) ostrzałów oraz kolejność i sposób wzajemnego wspierania się ogniem.

Po omówieniu związanych z tym zagadnieniem postanowień regulaminów i instrukcji dowódca stawia zadania dowódcom drużyn w celu przygotowania danych do prowadzenia ognia na południowy skraj krzaków „Żółte”, w swoich sektorach ostrzału, oraz nakazuje przygotować ześrodkowany ogień całego plutonu: nr 1 — na południowo-wschodni skraj krzaków „Żółte” (wskazuje), nr 2 — na wyjście z krzaków przed kurhanem (wskazuje w terenie każdej drużynie odcinek według punktów terenowych).

Oprócz tego w sektorze ostrzału każdego ciężkiego karabinu maszynowego dowódca plutonu nakazuje przygotować dane do prowadzenia ognia do celów i rubieży z uwzględnieniem właściwości terenu w każdym sektorze.

Sygnaly wywołania ognia ześrodkowanego: nr 1 — „jeden przeciągły gwizd”; nr 2 — „krótkie, przerywane gwizdy”.

Następnie dowódca plutonu wskazuje stanowiska ogniowe sąsiednich pododdziałów, które będą pozorowane figurami bojowymi: „Na prawo w spalonym budynku — ciężki karabin maszynowy 1 kompanii piechoty, jego sektor ostrzału: na prawo — ruiny, na lewo — krzaki „Żółte”, dodatkowy sektor ostrzału — przed frontem pierwszej drużyny naszego plutonu. Na lewo za krzakiem — ciężki karabin maszynowy 3 kompanii piechoty sąsiedniego batalionu, jego sektor ostrzału: na prawo — kurhan, na lewo — spalone drzewo, dodatkowy sektor ostrzału — przed frontem trzeciej drużyny naszego plutonu” (wskazuje w terenie).

Po postawieniu zadań dowódca plutonu sprawdza, czy prawidłowo je zrozumiano, a następnie podaje odpowiednią komendę i śledzi jej wykonanie.

Po zameldowaniu przez dowódców drużyn o gotowości do prowadzenia ognia dowódca plutonu sprawdza, czy dowódcy drużyn i obsługi znają dozory i odległości do nich, a także sprawdza, czy dane do prowadzenia ognia do ważniejszych rubieży i niektórych przedmiotów terenowych w sektorze ostrzału drużyn są należycie przygotowane. W tym celu nakazuje celownicemu kolejno wycelować z właściwymi nastawami celownika ciężki karabin maszynowy do tych rubieży i do tych celów, do których przygotowano ogień. Oprócz tego sprawdza, jak przygotowano dane do prowadzenia ognia ześrodkowanego.

Po sprawdzeniu przygotowania danych do prowadzenia ognia z ciężkich karabinów maszynowych dowódca plutonu wzywa do siebie dowódców dru-

żyn, mówi im o błędach popełnionych podczas przygotowywania ciężkich karabinów maszynowych do strzelania i danych do prowadzenia ognia oraz nakazuje je usunąć. Po usunięciu wskazanych niedociągnięć dowódca plutonu przechodzi do przerabiania następnych elementów tego zagadnienia szkoleniowego.

Na stanowisku ogniowym pierwszej drużyny dowódca plutonu zarządza zbiórkę plutonu i podaje: „Obecnie zostanie przerobiona organizacja łączności ogniowej z sąsiadami”.

Przed przystąpieniem do praktycznego przerabiania tego elementu zagadnienia dowódca plutonu wyjaśnia, że łączność ogniową z sąsiadami organizuje się na podstawie wzajemnej znajomości wykonywanych zadań, na wzajemnym wspieraniu się ogniem i na znajomości sygnałów wywoływania ognia. Następnie dowódca plutonu na przykładzie działania pierwszej drużyny pokazuje, jak praktycznie organizuje się łączność ogniową z sąsiadami. W tym celu przypomina on sektor ostrzału ciężkiego karabinu maszynowego prawego sąsiada, pokazuje kierunek przygotowanego przez niego ognia przed frontem pierwszej drużyny i nakazuje wytyczyć wskaźnikami kierunek tego ognia, po czym nakazuje pierwszej drużynie wycelować ciężki karabin maszynowy w celu przygotowania ognia przed frontem prawego sąsiada i wytyczyć wskaźnikami ten kierunek.

Po wykonaniu tych czynności dowódca plutonu nakazuje pozostałym dowódcom drużyn przerobić samodzielnie ze swymi drużynami w podobny sposób to samo zagadnienie w stosunku do swoich sąsiadów, przy tym on sam dopilnowuje kolejności i prawidłowości pracy drużyn.

Po upewnieniu się, że ten element zagadnienia szkoleniowego został przez pluton należycie opanowany, dowódca plutonu przystępuje do doskonalenia (trenowania) plutonu w szybkim, sprawnym i prawidłowym przygotowywaniu się do prowadzenia przygotowanego ognia do rubieży (celów).

Planowane i przygotowane ognie dowódca plutonu wywołuje za pomocą sygnałów i głosem. Z początku na przykład podaje on sygnał do otwarcia ześrodkowanego ognia nr 1, przy czym dąży do tego, aby drużyny szybko przyjęły sygnały i prawidłowo wykonały żądany ogień. Po zameldowaniu przez dowódców drużyn o gotowości ciężkich karabinów maszynowych do prowadzenia ognia dowódca plutonu sprawdza po kolei wszystkie ciężkie karabiny maszynowe zwracając szczególną uwagę na prawidłowość nastaw celownika i szczerbika, na dokładność wycelowania ciężkich karabinów maszynowych do wskazanych rubieży (celów), a zauważone niedociągnięcia nakazuje natychmiast usunąć.

Następnie dowódca plutonu podaje sygnał do otwarcia plutonem ześrodkowanego ognia nr 2. Zwraca on przy tym uwagę na to, aby sprawnie i zgranie działali żołnierze wewnątrz drużyny, a także, by sprawnie współdziałały ze sobą drużyny w ramach plutonu. W celu nawiązania dokładnej łączności ogniowej oraz współdziałania między drużynami wewnątrz plutonu i z sąsiadami dowódca plutonu powtarza kilkakrotnie poszczególne elementy tego zagadnienia szkoleniowego.

Na zakończenie dowódca plutonu zarządza zbiórkę plutonu i omawia dane zagadnienie szkoleniowe podkreślając osiągnięcia i wskazując błędy popełnione przez drużyny. Po przerwie przystępuje on do przerabiania następnego zagadnienia szkoleniowego.

Przygotowanie ciężkich karabinów maszynowych do prowadzenia ognia w nocy i w innych warunkach ograniczonej widoczności

Dowódca plutonu, po zapoznaniu plutonu z zagadnieniem szkoleniowym, wyjaśnia, że do prowadzenia walki obronnej w nocy pododdziały powinny przygotować się za dnia. Dowódcy drużyn ciężkich karabinów maszynowych jeszcze przed nastaniem zmroku obowiązani są przygotować swoje ciężkie karabiny maszynowe i dane do prowadzenia ognia w nocy na wskazane im kierunki i odcinki terenu.

W celu właściwego kierowania ogniem ciężkich karabinów maszynowych w nocy pewna część taśm powinna być załadowana na przemian co drugi — trzeci nabój z pociskiem smugowym, a oprócz tego wszyscy żołnierze powinni znać sposób oświetlania przedpola. Należy przy tym pamiętać, że ogień do celów oświetlonych prowadzi się według tych samych zasad co i w dzień; w momencie oświetlenia celu celowniczy powinien szybko wycelować ciężki karabin maszynowy i otworzyć ogień. Odległości do rubieży, na których możliwe jest pojawienie się nieprzyjaciela, powinny być określone za dnia. W chwili oświetlenia terenu nie należy patrzeć na środki oświetlające, gdyż światło może na pewien czas oslepić celowniczego.

W nocy, do chwili rozpoczęcia natarcia przez nieprzyjaciela, ogień do skrytych podejść do przedniego skraju naszej obrony prowadzą tylko dyżurne ciężkie karabiny maszynowe, pozostałe zaś ciężkie karabiny maszynowe mogą otworzyć ogień tylko na sygnał lub rozkaz wyższego dowódcy.

Po takim teoretycznym omówieniu tego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu podaje, na przykład: „Teraz na przykładzie działania pierwszej

drużyny przerobimy praktycznie przygotowanie danych do prowadzenia ognia w nocy wzdłuż doliny strumyka „Świtez” (wskazuję w terenie). Następnie nakazuje dowódca pierwszej drużyny ustawić ciężki karabin maszynowy na stanowisku ogniowym we wskazanym kierunku. Po ustawieniu ciężkiego karabinu maszynowego na stanowisku ogniowym dowódca plutonu sprawdza trwałość ustawienia podstawy ciężkiego karabinu maszynowego na stole stanowiska ogniowego, położenie kół i osadzenie lemiesza dolnego. Po stwierdzeniu, że ciężki karabin maszynowy ustawiony jest prawidłowo, nakazuje obsłudze zamocować położenie kół i lemiesza za pomocą kołków. Następnie poleca nastawić celownik odpowiadający odległości do rubieży i wycelować ciężki karabin maszynowy do tej rubieży. Z kolei dowódca plutonu sprawdza dokładność wycelowania i nakazuje zamocować mechanizm podniesieniowy, oznaczyć granice ognia poszerzanego i w tym celu wycelować ciężki karabin maszynowy najpierw do prawej, a następnie do lewej granicy poszerzania oraz wstawić kołki ograniczające w odpowiednie otwory wycinka łukowego łoża dolnego.

Po zameldowaniu przez dowódcę pierwszej drużyny o gotowości ciężkiego karabinu maszynowego do strzelania w nocy dowódca plutonu nakazuje dowódcom drużyn po kolei upewnić się, czy ciężki karabin maszynowy jest prawidłowo przygotowany do prowadzenia ognia w nocy i w innych warunkach ograniczonej widoczności. Następnie dowódca plutonu nakazuje dowódcom drużyn, aby samodzielnie przygotowali ciężkie karabiny maszynowe do prowadzenia ześrodkowanego ognia nr 1. W tym celu nakazuje drużynom rozejść się na swoje stanowiska ogniowe i przystąpić do pracy; sam natomiast kontroluje pracę dowódców drużyn i czynności żołnierzy

z obsług przy przygotowywaniu ciężkich karabinów maszynowych do prowadzenia ognia w nocy i w innych warunkach ograniczonej widoczności.

Po upewnieniu się, że ciężkie karabiny maszynowe przygotowane są prawidłowo do prowadzenia ognia w nocy, dowódca plutonu zarządza zbiórkę plutonu na stanowisku ogniowym drugiej drużyny i pokazuje drugi sposób przygotowania ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy; w tym celu karabin maszynowy drugiej drużyny przygotowuje się do prowadzenia ześrodkowanego ognia nr 2.

Przystępując do przerabiania drugiego sposobu przygotowania ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy dowódca plutonu nakazuje wycelować ciężki karabin maszynowy w lewy (prawy) skraj wskazanej rubieży z ustaloną nastawą celownika, sprawdza dokładność wycelowania i nakazuje zamocować wycelowany ciężki karabin maszynowy. Następnie nakazuje ustawić na 15—20 m przed ciężkim karabinem maszynowym i nieco w lewo (w prawo) od kierunku lufy tyczkę z latarką (lub inny dobrze zamaskowany punkt świetlny), po czym przesuwając suwak i szczerbik po ramce celownika (nie zruszając wycelowanego ciężkiego karabinu maszynowego) zgrać linię celowania z latarką (punktem świetlnym); otrzymane nastawy nakazuje zapamiętać lub zapisać. Jeśli czynności te zostały prawidłowo wykonane, dowódca plutonu nakazuje wstawić kołek ograniczający w odpowiedni otwór wycinka łukowego z prawej (lewej) strony występu oporowego dźwigara, po czym zwolnić zacisk kierunkowy, wycelować ciężki karabin maszynowy do prawego (lewego) skraju rubieży i wstawić kołek ograniczający do otworu wycinka łukowego po drugiej stronie występu oporowego dźwigara.

Następnie dowódca plutonu sprawdza przygotowanie ciężkiego karabinu maszynowego i wyjaśnia, że jeżeli po przygotowaniu danych zaistnieje konieczność zdjęcia na pewien czas ciężkiego karabinu maszynowego ze stanowiska ogniowego, to należy miejsca kół i lemiesz oznaczyć kołkami tak, aby przy ponownym ustawianiu ciężkiego karabinu maszynowego na tym samym stanowisku ogniowym można było ustawić podstawę dokładnie na tym samym miejscu.

Po omówieniu przygotowania ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy drugim sposobem dowódca plutonu nakazuje dowódcy drugiej drużyny przygotować ciężki karabin maszynowy do zdjęcia ze stanowiska ogniowego i obserwuje, czy nakazana czynność wykonywana jest prawidłowo. Gdy ciężki karabin maszynowy jest już przygotowany do zdjęcia ze stanowiska ogniowego, dowódca plutonu nakazuje go zdjąć ze stanowiska ogniowego, a po upływie kilkunastu sekund z powrotem ustawić na tym samym miejscu. Po ustawieniu ciężkiego karabinu maszynowego na stanowisku ogniowym dowódca plutonu nakazuje pozostałym dowódcom drużyn sprawdzić prawidłowość jego ustawienia.

Po upewnieniu się, że drugi sposób przygotowywania ciężkiego karabinu maszynowego do prowadzenia ognia w nocy dowódcy drużyn znają, dowódca plutonu nakazuje im rozprościć drużyny na swoje stanowiska ogniowe i wskazanym sposobem przygotować dane do prowadzenia ognia do rubieży przed kurhanem (wskazuje w terenie odcinek dla każdej drużyny).

Po zameldowaniu przez dowódców drużyn o gotowości ciężkich karabinów maszynowych do prowadzenia ognia do wskazanych odcinków terenowych dowódca plutonu sprawdza kolejno przygotowanie

wszystkich ciężkich karabinów maszynowych, a zauważone niedociągnięcie nakazuje natychmiast usunąć.

Po przerobieniu całego tematu (wszystkich zagadnień szkoleniowych) dowódca plutonu omawia zajęcie najpierw z całym plutonem, a potem oddzielnie z dowódcami drużyn.

Temat — DZIAŁANIE PLUTONU CIĘŻKICH KARABINÓW MASZYNOWYCH PODCZAS ODPIERANIA ATAKU NIEPRZYJACIELA

Cel: 1. Nauczyć pluton zgranego działania przy odpieraniu ataku nieprzyjaciela.

2. Nauczyć dowódców drużyn właściwego kierowania ogniem swych drużyn podczas odpierania ataku nieprzyjaciela.

3. Doskonalić umiejętności żołnierzy w działaniu podczas odpierania ataku nieprzyjaciela.

Metoda — zajęcie z musztry bojowej.

Zagadnienia szkoleniowe:

1. Przygotowanie do walki i działanie plutonu w momencie rozpoczęcia ataku nieprzyjaciela.

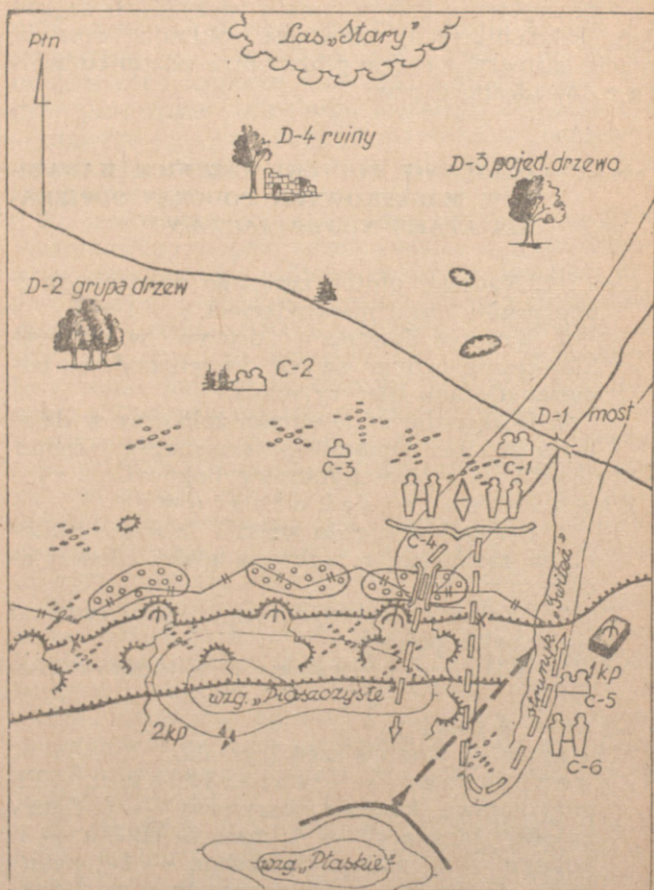
2. Walka z nieprzyjacielem, który włamał się w rejon obrony.

3. Wsparcie kontrataku pododdziałów piechoty.

Czas — 4 godziny.

Miejsce — plac ćwiczeń (rys. 30).

Zabezpieczenie materiałowe: Figury bojowe „karabin maszynowy” — 3; figury bojowe „biegnący” — 4; makieta czołgu — 1; kołatka — 2; naboje ćwiczebne — 10; petardy — 4; lornetka — 1; chorągiewki — 2 (biała i czerwona).



Rys. 31. Szkic placu ćwiczeń

Organizacja zajęcia

W związku z tym, że dany temat jest przedłużeniem przerobionego poprzednio tematu: „Działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych podczas organizacji obrony”, celowe jest przerobić go w tym samym terenie i na tych samych stanowiskach ognio-
wych.

Po obmyśleniu planu przebiegu zajęć dowódca plutonu z trzema żołnierzami, wyznaczonymi do pozorowania nieprzyjaciela, wychodzi na plac ćwiczeń i kolejno ustala w terenie sposób przerabiania każdego zagadnienia szkoleniowego oraz wskazuje miejsca, gdzie zostaną ustawione figury bojowe (makieta żołgu) do pozorowania działań nieprzyjaciela.

Następnie dowódca plutonu zaznajamia żołnierzy wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela z planem przeprowadzenia przyszłych zajęć, zapoznaje z kolejnością przerabianych zagadnień szkoleniowych, po czym wskazuje dozory i stawia im zadania, na przykład:

„Obywatel starszy szeregowiec Grabowski, wy na moje polecenie wysuniecie się skrycie w lewo od do-
zoru nr 1 (wskazuje), gdzie na mój sygnał „biała cho-
ragiewka wyciągnięta w bok na wysokość ramienia”
pokażecie cel nr 1 — „karabin maszynowy”. Na sy-
gnał „biała chorągiewka podniesiona nad głową”
schowacie cel.

Obywatel szeregowiec Barwicki, wy na moje pole-
cenie wysuniecie się skrycie w rejon dwóch krzaków
(wskazuje), gdzie zamaskujecie się i na mój sygnał
„czerwona chorągiewka wyciągnięta w bok na wyso-
kość ramienia” pokażecie cel nr 2 — „karabin ma-
szynowy”. Na sygnał „czerwona chorągiewka pod-
niesiona nad głową” schowacie cel.

Obywatel szeregowiec Czajkowski, wy na moje

polecenie wysuniecie się w rejon krzaków „Żółte” (wskazuje miejsce), gdzie na mój sygnał „biała i czerwona chorągiewka wyciągnięte na boki, na wysokość ramion” pokażecie cel nr 3 — figurę bojową „popiersie”. Na sygnał „biała i czerwona chorągiewka podniesione nad głową” schowacie cel.

W celu przerobienia następnych zagadnień szkoleniowych dowódca plutonu wskazuje żołnierzom pozorującym działania nieprzyjaciela, każdemu oddzielnie, na jaki sygnał dokąd przejść i co zapozorować (jaki cel pokazać). Zwraca im przy tym uwagę, aby do pokazywania następnych celów przesuwali się skrycie na nowe miejsce oraz maskowali pokazane cele.

Po upewnieniu się, że żołnierze ci zapamiętali sygnały i wiedzą, na jaki sygnał który cel pokazać, dowódca plutonu poleca im zająć swoje stanowiska i przystępuje do praktycznego przerabiania działania nieprzyjaciela według omówionych sygnałów. Następnie po przeprowadzeniu treningu z żołnierzami i przekonaniu się, że postawione im zadania wykonują prawidłowo, dowódca plutonu powraca do koszar, gdzie sporządza plan-konspekt, a potem daje zadania dowódcom drużyn i rozkazuje im przygotować się do zajęć.

Przebieg zajęcia

Po przybyciu w rejon zajęć, na południowy stok wzgórza „Piaszczyste”, dowódca plutonu podaje temat i cel zajęć oraz kolejność przerabianych zagadnień szkoleniowych. Następnie zadaje szkolonym kilka pytań dotyczących przerobionego poprzednio tematu, a także sprawdza, czy żołnierze znają odpowiednie postanowienia regulaminów i instrukcji związane z przerabianym tematem. Na każde pytanie

powinno odpowiadać dwóch — trzech żołnierzy; następnie dowódca plutonu podsumowuje ich wypowiedzi i formułuje jasną oraz pełną odpowiedź.

Z kolei dowódca plutonu przystępuje do przerabiania pierwszego zagadnienia szkoleniowego.

Przygotowanie do walki i działanie plutonu w momencie rozpoczęcia ataku nieprzyjaciela

Dowódca plutonu zaznajał żołnierzy z tym zagadnieniem szkoleniowym i podaje im, że wszystkie zagadnienia szkoleniowe tego tematu będą przerabiane na tych samych stanowiskach ogniowych, które pozostały po odbytych poprzednio zajęciach na temat: „Działanie plutonu ciężkich karabinów maszynowych podczas organizacji obrony” i dlatego podane poprzednio nazwy przedmiotów terenowych, dozory i sektory ostrzałów ciężkich karabinów maszynowych pozostają te same. Dla przypomnienia dowódca plutonu nakazuje dwóm — trzem żołnierzom powtórzyć nazwy charakterystycznych przedmiotów terenowych i dozorów oraz odległości do nich.

Następnie dowódca plutonu podaje sytuację, na przykład:

„Nieprzyjaciel ześrodkował się w lesie „Stary” i przygotowuje się do natarcia.

2 kompania piechoty broni rejonu: wyłącznie/strumyk „Świtez”, krzaki oraz stos kamieni na południowym stoku wzgórza „Piaszczyste” (wskazuje wszystkie punkty w terenie).

Na prawo broni się 1 kompania piechoty (wskazuje w terenie i przypomina zadanie tej kompanii).

Na lewo broni się 3 pluton naszej kompanii piechoty (wskazuje w terenie).

Nasz pluton ciężkich karabinów maszynowych 2 kompanii piechoty otrzymał zadanie: z przygotowanych zawczasu stanowisk ogniowych na prawym skrzydle kompanii (wskazuje w terenie) nie dopuścić swym ogniem do przerwania się nęprzyjaciela w kierunku wzgórza „Płaskie” i wzdłuż doliny strumyka „Świtez”.

Po podaniu sytuacji dowódca plutonu wzywa do siebie żołnierzy wyznaczonych do pozorowania nieprzyjaciela, przypomina im sygnały pokazywanych celów i nakazuje wysunąć się skrycie na swoje miejsce, a następnie podaje komendę: „Pluton — NA-PRZÓD”. Po tej komendzie drużyny skrycie wysuwają się i zajmują swoje stanowiska ogniowe. Dowódca plutonu obserwuje szybkość i dokładność wykonania komendy przez drużyny, przy czym szczególną uwagę zwraca na skryte wysuwanie się i szybkie zajmowanie stanowisk ogniowych.

Jeżeli drużyny niedokładnie wykonują komendę lub nie przestrzegają warunków maskowania, dowódca plutonu zawraca cały pluton lub tylko tę drużynę, która popełniła błędy, na poprzednie miejsce, gdzie wskazuje niedociągnięcia i każe powtórzyć wykonanie tej komendy.

Dowódcy drużyn po wysunięciu się z drużynami na stanowiska ogniowe organizują obserwację, ustawiają na stanowiskach ogniowych ciężkie karabiny maszynowe i przygotowują dane do prowadzenia ognia w granicach wyznaczonych sektorów ostrzałów oraz meldują dowódcy plutonu o gotowości do walki.

Po zameldowaniu przez dowódców drużyn o gotowości ciężkich karabinów maszynowych do prowadzenia ognia dowódca plutonu obchodzi po kolei drużyny i sprawdza, czy prawidłowo przygotowane są dane do prowadzenia ognia oraz czy żołnierze znają zadanie swoje i swojej drużyny.

Po stwierdzeniu jakichkolwiek niedociągnięć dowódca plutonu nakazuje usunąć je, a jeśli trzeba, wzywa do siebie dowódców drużyn, wskazuje im popełnione błędy i każe powtórnie przerobić ten element zagadnienia szkoleniowego. Jeżeli dowódca plutonu upewni się, że dany element zagadnienia szkoleniowego drużyny należycie opanowały, przystępuje do przerabiania działania plutonu podczas artyleryjskiego przygotowania ataku przez nieprzyjaciela i w tym celu wprowadza pluton w sytuację, na przykład: „Nieprzyjaciel rozpoczął artyleryjskie przygotowanie ataku na przedni skraj naszej obrony” oraz wybuchami petard pozoruje nieprzyjacielski ogień artylerii.

Następnie dowódca plutonu obserwuje, czy dowódcy drużyn po zawiadomieniu ich o rozpoczęciu artyleryjskiego przygotowania ataku przez nieprzyjaciela pozostawili na stanowiskach ogniowych obserwatorów oraz czy obsługi ukryły się w schronach, a ciężkie karabiny maszynowe zostały zdjęte ze stanowisk ogniowych i ukryte w niszach lub na dnie transzei (okopów).

Dowódca plutonu po upewnieniu się, że drużyny prawidłowo wykonują wszystkie nakazane czynności, podaje sygnał do wywołania celu nr 1, a następnie celu nr 2 i nr 3 oraz obserwuje, czy obserwatorzy we właściwym czasie wykrywają cele oraz prawidłowo o nich meldują. Dowódca plutonu wymaga przy tym, aby dowódcy drużyn po przyjęciu meldunków od obserwatorów o wykrytych celach również sami prowadzili obserwację nieprzyjaciela niczym się nie zdradzając. Po przerobieniu tego elementu zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu podaje sygnał, aby żołnierze wyznaczeni do pozorowania nieprzyjaciela schowali cele i przeszli na następną rubież, po czym wprowadza pluton w następną sytuację, na

przykład: „Nieprzyjaciel przeniósł ogień artylerii na drugą trasę” i równocześnie podaje sygnał do zapozorowania ataku nieprzyjaciela. Na ten sygnał żołnierze wyznaczeni do pozorowania nieprzyjaciela podnoszą przygotowane wcześniej figury bojowe „biegnący”, oddają strzały nabojami ćwiczebnymi i zaczynają posuwać się do przodu, pozorując tym samym atak nieprzyjaciela.

Dowódcy drużyn po wysłuchaniu podanej sytuacji o przeniesieniu nieprzyjacielskiego ognia artylerii na drugą trasę i po przyjęciu meldunków od obserwatorów o przejściu nieprzyjaciela do ataku podają komendę: „*Drużyna — NA STANOWISKO*”. Na tę komendę obsługi szybko wychodzą z ukrycia, ustawiają ciężkie karabiny maszynowe na stanowiskach ogniowych i przygotowują się do prowadzenia ognia.

Po upewnieniu się, że ciężkie karabiny maszynowe są właściwie przygotowane do prowadzenia ognia, dowódca plutonu podaje komendę: „*Pluton, na wprost do atakującej piechoty, 3, w pas, posiewanym — OGNIA*”. Po podaniu komendy dowódca plutonu sprawdza, jak wywiązują się ze swych obowiązków dowódcy drużyn i jak współpracują ze sobą poszczególni żołnierze z obsługi podczas wykonywania komendy. Jeżeli dowódca plutonu zauważy, że drużyny wykonują komendę niedokładnie lub niewłaściwie, wówczas za pomocą sygnału wraca pozorujących na podstawę wyjściową do natarcia i przerabia ponownie ten element zagadnienia szkoleniowego. Jeżeli drużyny prawidłowo wykonują wszystkie czynności przy odpieraniu ataku nieprzyjaciela, dowódca plutonu za pomocą sygnału zatrzymuje atak nieprzyjaciela i podaje: „*Atak nieprzyjaciela został odparty*”.

Następnie dowódca plutonu zarządza zbiórkę plutonu, ocenia stopień opanowania przez żołnierzy danego zagadnienia szkoleniowego i przystępuje do przerabiania następnego zagadnienia.

Walka z nieprzyjacielem, który włamał się w rejon obrony

Dowódca plutonu po wyjaśnieniu treści tego zagadnienia szkoleniowego podaje, że nieprzyjaciel po nieudanej próbie ataku na przedni skraj naszej obrony będzie usiłował podjąć powtórne ataki i dlatego pluton powinien być przygotowany do ewentualnego odparcia tych ataków. Aby pluton mógł to uczynić, powinien natychmiast uzupełnić amunicję i w razie konieczności przejść na zapasowe stanowiska ogniowe.

Następnie dowódca plutonu wyjaśnia, że jeśli piechota nieprzyjaciela rozpocznie ponowny atak przy wsparciu czołgów, wówczas głównym zadaniem plutonu ciężkich karabinów maszynowych będzie odciąć piechotę nieprzyjaciela od czołgów i zniszczyć ją.

W przypadku włamania się nieprzyjaciela w rejon naszej obrony pluton nie opuszcza swoich stanowisk ogniowych, tylko niszczy swym ogniem nieprzyjacielską piechotę i nie dopuszcza do rozprzestrzeniania się jej w głąb i w kierunku skrzydeł naszej obrony.

Po takim teoretycznym omówieniu całego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu podaje komendę do zajęcia stanowisk ogniowych i obserwuje, czy drużyny szybko, skrycie i sprawnie je zajmują.

Po upewnieniu się, że drużyny na stanowiskach ogniowych są w pełnej gotowości bojowej, dowódca plutonu podaje sygnał (dla pozoracji) do zapozorowania ataku piechoty i czołgów nieprzyjaciela. Na ten sygnał żołnierze wyznaczeni do pozorowania ataku nieprzyjaciela podnoszą przygotowane zawcza-

su figury bojowe „biegnący”, otwierają ogień z karabinów nabojami ćwiczebnymi i za makieta czołgu rozpoczynają ponowny atak.

Przy przerabianiu tego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu dąży do osiągnięcia szybkiego przygotowania się plutonu do walki i samodzielnego otwarcia ognia do atakującej piechoty nieprzyjaciela. Oprócz tego dowódca plutonu wymaga, aby pierwsza drużyna z chwilą podejścia makiety czołgu do jej stanowiska ogniowego ukryła ciężki karabin maszynowy na dnie tranzei (okopu) i przygotowała ręczne granaty przeciwpancerne (szkolne) do obrzucenia makiety czołgu, a pozostałe drużyny ciężkich karabinów maszynowych, żeby ześrodkowały swój ogień na atakującą piechotę w celu odcięcia jej od czołgów. W momencie zbliżenia się nieprzyjacielskiego czołgu do stanowiska ogniowego pierwszej drużyny ciężkich karabinów maszynowych na odległość rzutu granatem dowódca plutonu wymaga, aby żołnierze tej drużyny obrzucili makieta czołgu szkolnymi ręcznymi grantami przeciwpancernymi. Jeżeli pierwsza drużyna działa prawidłowo, dowódca plutonu zatrzymuje makieta czołgu i podaje sytuację: „Nieprzyjacielski czołg zniszczony”, a żołnierzom pozorującym działanie nieprzyjaciela nakazuje nacierać dalej w głąb naszej obrony na styku z sąsiednią 1 kompanią piechoty. Po włamaniu się piechoty nieprzyjaciela w rejon naszej obrony dowódca plutonu wymaga inicjatywy i samodzielnego oraz realnego działania dowódców drużyn; wymaga on na przykład, ażeby dowódca trzeciej drużyny prowadził ogień do nacierającej piechoty nieprzyjaciela od czoła, a dowódcy pierwszej i drugiej drużyny poprosili o zezwolenie przejścia na zapasowe stanowiska ogniowe.

Jeżeli dowódcy drużyn działają prawidłowo, wówczas dowódca plutonu zezwala pierwszej, a potem

drugiej drużynie przejść na zawczasu przygotowane zapasowe stanowiska ogniowe rozmieszczone na wschodnim stoku wzgórza „Piaszczyste”. Zwraca on przy tym szczególną uwagę na szybkie i skryte działanie drużyn podczas zmiany stanowisk ogniowych. Jeżeli czynności którejkolwiek z drużyn w czasie zmiany stanowisk ogniowych będą niewłaściwe, wówczas dowódca plutonu zatrzymuje tę drużynę i nakazuje powtórzyć zmianę stanowiska ogniowego.

Gdy drużyny opanują technikę szybkiej i skrytej zmiany stanowisk ogniowych w czasie walki, wówczas dowódca plutonu podaje komendę do zesrodkowania ognia pierwszej i drugiej drużyny do piechoty, która włamała się w rejon naszej obrony, a trzeciej drużynie stawia zadanie zatrzymania od czoła natarcia piechoty nieprzyjaciela. Po podaniu odpowiednich komend i zarządzeń dowódca plutonu sprawdza prawidłowość i dokładność podawania komend przez dowódców drużyn oraz zgrane działanie żołnierzy z poszczególnych obsłóg ciężkich karabinów maszynowych podczas wykonywania tych komend.

Po upewnieniu się, że przerabiane zagadnienie szkoleniowe pluton opanował w stopniu zadowalającym, dowódca plutonu podaje następującą sytuację: „Dalsze natarcie nieprzyjaciela zostało zatrzymane ogniem artylerii i broni maszynowej”, po czym podaje sygnał „Stój” dla żołnierzy pozorujących natarcie nieprzyjaciela.

Następnie dowódca plutonu zarządza zbiórkę plutonu przy zapasowym stanowisku ogniowym drugiej drużyny ciężkich karabinów maszynowych, gdzie bardzo krótko, podkreślając zasadnicze momenty, omawia przerobione zagadnienie, po czym przystępuje do następnego zagadnienia szkoleniowego.

Przystępując do przerabiania tego zagadnienia szkoleniowego dowódca plutonu wyjaśnia żołnierzom treść zagadnienia, po czym przypomina niektóre zasady regulaminowe dotyczące tego zagadnienia szkoleniowego zwracając szczególną uwagę na to, że przy wspieraniu kontrataku naszych pododdziałów piechoty, drużyny ciężkich karabinów maszynowych powinny ześrodkować swój ogień na najbardziej silne miejsca ugrupowania bojowego nieprzyjaciela.

Następnie dowódca plutonu podaje sytuację: „3 kompania piechoty (drugi rzut batalionu) z rubieży wzgórza „Płaskie” we współdziałaniu z 2 kompanią piechoty i sąsiednią 1 kompanią piechoty wykonuje kontratak w kierunku spalonego budynku (wskazuje) w celu zniszczenia nieprzyjaciela, który włamał się w rejon naszej obrony i odtworzenia przedniego skraju obrony. Nasz pluton otrzymał zadanie wsparcia swym ogniem z zajmowanych stanowisk ogniowych kontrataku 3 kompanii piechoty”.

Dalej dowódca plutonu wyjaśnia, że kontratak naszych pododdziałów będą pozorować żołnierze, przy czym każdy jeden żołnierz będzie oznaczał pluton, a działanie nieprzyjaciela będzie pozorowane figurami bojowymi.

Po upewnieniu się, że postawione zadanie zostało należycie zrozumiane, dowódca plutonu nakazuje zająć stanowiska ogniowe.

Gdy drużyny zajmą swoje stanowiska ogniowe i przygotują się do prowadzenia ognia, dowódca plutonu podaje sygnał do wyjścia kontrataku. Po tym sygnale dwaj żołnierze wychodzą z rejonu wzgórza „Płaskie” i posuwają się w kierunku spalonego budynku.

Z chwilą pojawienia się grupy kontratakującej obserwatorzy drużyn meldują o tym dowódcom drużyn; jednocześnie dowódca plutonu podaje sygnał dla trzeciego żołnierza, pozorującego działania nieprzyjaciela, aby pokazał cel nr 5 — „karabin maszynowy”, i obserwuje, czy obserwatorzy we właściwym czasie wykryją ten cel oraz dokładnie zameldują o nim i czy dowódcy drużyn samodzielnie otworzą do niego ogień. Jeżeli obserwatorzy niezbyt dokładnie i z dużym opóźnieniem zameldują o pojawieniu się celu, a dowódcy drużyn i obsługi będą działać niezdecydowanie i niezbyt sprawnie, wówczas dowódca plutonu za pomocą sygnału wraca grupę wykonującą kontratak na podstawie wyjściową, wzywa do siebie dowódców drużyn, wskazuje im popełnione błędy i nakazuje je usunąć, po czym ponownie przeobraża ten element zagadnienia szkoleniowego. Przy podejściu grupy wykonującej kontratak na wysokość krzaka w dolinie strumyka „Świtez” dowódca plutonu za pomocą sygnału wywołuje cel nr 6 i żąda, aby z chwilą pojawienia się celu obserwatorzy natychmiast i dokładnie meldowali o nim.

Z kolei dowódca plutonu podaje następującą komendę dla całego plutonu: „*W lewo od krzaka — piechota, 3, szczerbik 0, celować w krzak, posiewanym od krzaka do ścieżki, pół taśmy — OGNIA*”. Po podaniu tej komendy dowódca plutonu obserwuje, czy właściwie zostanie ona powtórzona przez dowódców drużyn oraz czy szybko i dokładnie zostanie wykonana przez obsługi ciężkich karabinów maszynowych. Przy podejściu grupy wykonującej kontratak do figur bojowych na odległość około 150 m (na kąt bezpieczeństwa) dowódca plutonu zwraca uwagę na to, aby dowódcy drużyn samodzielnie podali komendy do przerwania ognia do tego